

Załącznik nr 1
do uchwały nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Politechnika Częstochowska

ul. Dąbrowskiego 69

42-201 Częstochowa

Zarządzanie

Wersja elektroniczna Raportu została opublikowana na stronie internetowej Wydziału Zarządzania w zakładce Wydział/Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia/Raporty samooceny pod adresem: <https://wz.pcz.pl/wydzial/wydzialowy-system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia/raporty-samooceny>

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **Zarządzanie**

1. Poziom/y studiów: **studia I stopnia (licencjackie)**
2. Forma/y studiów: tryb stacjonarny i niestacjonarny
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
Nauki o zarządzaniu i jakości

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki o zarządzaniu i jakości	180	100%

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **Zarządzanie**

1. Poziom/y studiów: **studia II stopnia (magisterskie)**
2. Forma/y studiów: tryb stacjonarny i niestacjonarny
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek²
Nauki o zarządzaniu i jakości

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki o zarządzaniu i jakości	120	100%

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

²Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

1. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Zarządzanie I stopnia

Tabela 1. Zakładane efekty uczenia się dla kierunku *Zarządzanie* – st I

Poziom i forma kształcenia:	Studia pierwszego stopnia, stacjonarne/niestacjonarne		
Profil kształcenia:	Ogólnoakademicki		
Symbol kierunkowego efektu uczenia się	Opis kierunkowego efektu uczenia się	Symbol uniwersalnej charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomu 6*)	Symbol charakterystyk i drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6**)
Osoba posiadająca kwalifikacje pierwszego stopnia:			
w zakresie wiedzy			
K_W01	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe zagadnienia z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości oraz ich miejsce w praktyce gospodarczej.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
K_W02	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia związane z zarządzaniem strukturami i instytucjami społeczno-gospodarczymi, a także współczesnymi problemami funkcjonowania tych instytucji.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
K_W03	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane procesy, a także związane z nimi metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
K_W04	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu możliwości wykorzystania technologii informacyjnych w procesach zarządzania przedsiębiorstwami i instytucjami. Wykorzystuje nowoczesne metody i techniki pozyskiwania potrzebnych danych.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
K_W05	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia dotyczące norm	P6U_W	P6S_WG P6S_WK

	prawnych i organizacyjnych, etycznych i moralnych w zarządzaniu.		
K_W06	Zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawnej własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczności zarządzania zasobami własności intelektualnej.	P6U_W	P6S_WK
K_W07	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe pojęcia ekonomiczne, rachunkowe i finansowe oraz prawne i społeczne przewidziane dla kierunku zarządzanie.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
K_W08	Zna i rozumie zasady funkcjonowania innowacyjnej gospodarki, z uwzględnieniem nowych trendów i wyzwań stojących przed przedsiębiorstwami, a także zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
K_W09	Zna i rozumie zasady funkcjonowania współczesnych przedsiębiorstw na rynku, w oparciu o społeczno- gospodarcze uwarunkowania zachodzące w relacjach pomiędzy przedsiębiorstwami a innymi podmiotami.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
K_W10	Zna i rozumie zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.	P6U_W	P6S_WK
K_W11	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu mechanizmy i zasady funkcjonowania współczesnych podmiotów gospodarczych oraz wykorzystuje nowoczesne metody i narzędzia do rozwiązywania problemów praktycznych.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
w zakresie umiejętności			
K_U01	Potrafi prawidłowo rozróżniać podstawowe pojęcia z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości; potrafi dokonywać diagnozy prowadzonej działalności z uwzględnieniem uwarunkowań otoczenia posługując się specjalistyczną terminologią z zakresu poszczególnych przedmiotów studiów na kierunku Zarządzanie	P6U_U	P6S_UW P6S_UK
K_U02	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy dotyczące procesów i zjawisk społeczno- gospodarczych	P6U_U	P6S_UW

	posługując się przy tym umiejętnością korzystania i pozyskiwania informacji oraz dokonywać krytycznej oceny, analizy, a także syntezy tych informacji.		
K_U03	Na podstawie wiedzy teoretycznej potrafi identyfikować, interpretować i prognozować zjawiska społeczne, kulturowe, demograficzne, polityczne, prawne i ekonomiczne.	P6U_U	P6S_UW
K_U04	Potrafi odpowiednio dobrać i zastosować metody i narzędzia oraz proste procedury zarządzania, a także stosować zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne (ICT) w działalności zawodowej.	P6U_U	P6S_UW
K_U05	Potrafi prawidłowo przygotować plan działalności zawodowej z uwzględnieniem zmiennych oraz korygować go stosownie do okoliczności i występujących problemów.	P6U_U	P6S_UW
K_U06	Potrafi przygotować projekty, w których prezentuje szczegółowe zagadnienia, z zakresu zarządzania, ekonomii i prawa; potrafi brać udział w debacie wykorzystując w uzasadnianiu swojego stanowiska specjalistyczną terminologię.	P6U_U	P6S_UW P6S_UK
K_U07	Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę i terminologię do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów pojawiających się w pracy zawodowej oraz oceniać możliwości rozwoju zawodowego podległych pracowników.	P6U_U	P6S_UW P6S_UK
K_U08	Posiada umiejętność samokształcenia się, planowania i działania na rzecz własnego rozwoju, posiada umiejętności pracy w zespole, a także potrafi samodzielnie planować i organizować pracę swoją i innych oraz realizować uczenie się przez całe życie	P6U_U	P6S_UO P6S_UU
K_U09	Posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy teoretycznej do opisu i analizowania procesów zarządzania we współczesnych przedsiębiorstwach i instytucjach, poszerzoną o formułowanie własnych opinii oraz o krytyczny dobór danych i metod analizy.	P6U_U	P6S_UW

K_U10	Potrafi stosować współczesne koncepcje zarządzania i działać w sposób przedsiębiorczy.	P6U_U	P6S_UW
K_U11	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P6U_U	P6S_UK
w zakresie kompetencji społecznych			
K_K01	Jest gotów do indywidualnego podejmowania decyzji zarządczych zgodnie z zasadami etyki zawodowej i ponoszenia odpowiedzialności za ich skutki oraz krytycznej oceny działań własnych i zespołów, którymi kieruje, w których uczestniczy.	P6U_K	P6S_KK P6S_KR
K_K02	Jest gotów do współorganizowania własnych inicjatyw oraz wypełniania zobowiązań społecznych i działalności na rzecz otoczenia społecznego.	P6U_K	P6S_KO
K_K03	Jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej podczas prowadzenia wszystkich działań rozwojowych.	P6U_K	P6S_KR
K_K04	Jest gotów do indywidualnego działania na rzecz interesu publicznego poprzez podejmowanie inicjatyw społecznych i przedsiębiorczych.	P6U_K	P6S_KO
K_K05	Jest gotów do odpowiedniego pełnienia różnych ról zawodowych z uwzględnieniem posiadanej wiedzy podczas rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych. Potrafi określić priorytety podczas realizacji zadań i brać odpowiedzialność za efekty pracy zespołu.	P6U_K	P6S_KR

Zarządzanie II stopnia

Tabela 2. Zakładane efekty uczenia się dla kierunku *Zarządzanie* – st II

Poziom i forma studiów:	Studia drugiego stopnia, stacjonarne/niestacjonarne		
Profil:	Ogólnoakademicki		
Symbol kierunkowego efektu uczenia się	Opis kierunkowego efektu uczenia się	Symbol uniwersalnej charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomu 7*)	Symbol charakterystyk i drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7**)
Osoba posiadająca kwalifikacje drugiego stopnia:			
w zakresie wiedzy			
K_W01	Ma poszerzoną wiedzę z zakresu nauk społecznych a w szczególności nauk o zarządzaniu oraz zna ich powiązanie z innymi dziedzinami naukowymi	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
K_W02	Posiada rozszerzoną wiedzę dotyczącą zasad funkcjonowania gospodarki, działania rynku, nowych trendów i wyzwań stojących przed przedsiębiorstwami	P7U_W	P7S_WG
K_W03	Zna w sposób pogłębiony i rozumie podstawowe pojęcia ekonomiczne, prawne, społeczne, etyczne przewidziane dla kierunku studiów Zarządzanie	P7U_W	P7S_WK P7S_WG
K_W04	Posiada pogłębioną wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych oraz zachodzących między nimi relacjach, ma poszerzoną wiedzę o różnych rodzajach więzi społecznych i o występujących między nimi prawidłowościach w zakresie studiowanego kierunku studiów Zarządzanie	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
K_W05	Zna w pogłębiony sposób metodologię badań oraz posiada wiedzę z zakresu zarządzania organizacjami, kreatywnego działania w biznesie	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
K_W06	Zna w sposób pogłębiony pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawnej własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczności zarządzania zasobami własności intelektualnej	P7U_W	P7S_WK

K_W07	Ma pogłębioną wiedzę na temat funkcjonowania przedsiębiorstwa na rynku, w tym uwarunkowań prawnych, ekonomicznych, organizacyjnych, moralnych, etycznych oraz relacji między przedsiębiorstwem a innymi podmiotami występującymi na rynku.	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
K_W08	Zna w sposób pogłębiony wybrane metody i narzędzia opisu, w tym techniki pozyskiwania danych oraz modelowania struktur społecznych i procesów w nich zachodzących, a także identyfikowania rządzących nimi prawidłowości i zależności	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
K_W09	Posiada poszerzoną wiedzę o człowieku jako twórcy kultury szczególnie w odniesieniu do wybranych obszarów aktywności człowieka w procesie zarządzania oraz zna w pogłębiony sposób rolę człowieka w budowaniu więzi społecznych i rządzące nimi prawidłowości oraz zasady funkcjonowania.	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
K_W10	Zna klasyczne i współczesne koncepcje zarządzania oraz posiada pogłębioną wiedzę na temat strategicznego zarządzania przedsiębiorstwem, zarządzania procesowego oraz procesów i zjawisk zachodzących w organizacjach i ich otoczeniu	P7U_W	P7S_WG
K_W11	Zna w pogłębionym stopniu teoretyczne i praktyczne aspekty przedsiębiorczości w zarządzaniu oraz ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości	P7U_W	P7S_WK
K_W12	Zna w pogłębionym stopniu trendy rozwojowe z zakresu innowacyjnych działań biznesowych oraz możliwości ich zastosowania	P7U_W	P7S_WG
w zakresie umiejętności			
K_U01	Potrafi prawidłowo formułować i interpretować podstawowe pojęcia z zakresu nauk społecznych i nauk o zarządzaniu i jakości wykładanych w ramach kierunku studiów Zarządzanie; potrafi posługiwać się specjalistyczną terminologią z zakresu poszczególnych dziedzin będących przedmiotem studiów	P7U_U	P7S_UK P7S_UW
K_U02	Potrafi identyfikować, analizować i prognozować podstawowe zjawiska i procesy społeczne z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi. Potrafi odpowiednio dobrać i zastosować właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne	P7U_U	P7S_UW

K_U03	Posiada umiejętności korzystania z baz danych, doboru źródeł informacji i krytycznego korzystania z nich	P7U_U	P7S_UW P7S_UK
K_U04	Potrafi przygotować prace pisemne i audiowizualne oraz ustne wystąpienie, w których potrafi zaprezentować szczegółowe zagadnienia, z zakresu zarządzania, ekonomii i prawa, a także prowadzić w tym zakresie zebranie, konferencję czy debatę, kierować pracą zespołu	P7U_U	P7S_UW P7S_UK P7S_UO
K_U05	Ma umiejętność samokształcenia się, planowania i działania na rzecz własnego rozwoju oraz posiada umiejętności ukierunkowania rozwoju innych osób	P7U_U	P7S_UU P7S_UW
K_U06	Na podstawie wiedzy teoretycznej potrafi identyfikować, interpretować i prognozować zjawiska i procesy społeczne, kulturowe, demograficzne, polityczne, prawne i ekonomiczne związane z kierunkiem studiów	P7U_U	P7S_UW
K_U07	Potrafi stosować współczesne koncepcje zarządzania nowoczesnymi przedsiębiorstwami i instytucjami	P7U_U	P7S_UW
K_U08	Potrafi komunikować się w tematyce zawodowej ze współpracownikami, kontrahentami, klientami oraz osobami działającymi w otoczeniu organizacji.	P7U_U	P7S_UK P7S_UW
K_U09	Posiada umiejętność opracowywania planów strategicznych, biznesplanów, potrafi działać innowacyjnie i kreatywnie w działalności zarządczej organizacji	P7U_U	P7S_UW
K_U10	Posiada umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz potrafi używać w wyższym stopniu specjalistycznej terminologii	P7U_U	P7S_UK P7S_UW
w zakresie kompetencji społecznych			
K_K01	Jest gotów do krytycznej oceny przekazywanych mu treści. Jest gotów docenić znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	P7U_K	P7S_KK
K_K02	Jest gotów do odpowiedzialnego wypełniania zobowiązań społecznych, potrafi inspirować i organizować działania na rzecz środowiska społecznego	P7U_K	P7S_KO
K_K03	Jest gotów do rozwijania dorobku zawodu. Podtrzymuje etos zawodu, a także przestrzega i rozwija zasady etyki zawodowej oraz podejmuje działania na rzecz przestrzegania tych zasad	P7U_K	P7S_KR

K_K04	Jest gotów do podejmowania inicjatyw na rzecz interesu publicznego	P7U_K	P7S_KO
K_K05	Jest gotów do określania priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania. Potrafi współdziałać i pracować grupie, przyjmując różne role, kierować zespołem biorąc odpowiedzialność za efekty jego pracy.	P7U_K	P7S_KO
K_K06	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	P7U_K	P7S_KO

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Agata Mesjasz-Lech	Dr hab. prof. PCz, Kierownik dyscypliny naukowej nauki o zarządzaniu i jakości
Anna Bazan-Bulanda	Dr, prof. PCz, Kierownik dydaktyczny
Marlena Grabowska	Dr hab. inż., prof. PCz, Katedra Finansów, Bankowości i Rachunkowości
Anna Korombel	Dr hab. prof. PCz, Katedra Ekonomii, Inwestycji i Nieruchomości
Waldemar Jędrzejczyk	Dr hab. inż. prof. PCz, Katedra Informatycznych Systemów Zarządzania, Koordynator Kierunku Zarządzanie
Tomasz Nitkiewicz	Dr hab. inż. prof. PCz, Katedra Zarządzania i Przedsiębiorczości
Marcin Zawada	Dr inż., Kierownik ds. rozwoju
Edyta Kulej-Dudek	Dr inż., Zastępca kierownika dydaktycznego
Anna Wiśniewska-Sałek	Dr, Katedra Ekonometrii i Statystyki, Przewodnicząca Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Zarządzania
Katarzyna Brendzel	Dr inż., Katedra Zarządzania i Przedsiębiorczości, Rzecznik Prasowy Politechniki Częstochowskiej
Monika Sipa	Dr inż., Katedra Ekonomii, Inwestycji i Nieruchomości
Agnieszka Puto	Dr inż., Katedra Zarządzania i Przedsiębiorczości
Agata Przewoźna-Krzemińska	Dr, Katedra Socjologii Stosowanej i Zarządzania Zasobami Ludzkimi, Przewodnicząca Zespołu Zespół ds. ankietyzacji absolwentów
Dariusz Dudek	Dr inż., Katedra Informatycznych Systemów Zarządzania, Przewodniczący Zespołu ds. e-learningu
Adam Idzikowski	Dr inż., Katedra Inżynierii Produkcji i Bezpieczeństwa
Marcin Gajdos	Mgr inż., Katedra Ekonometrii i Statystyki
Sebastian Wierzba	Mgr inż., informatyk
Paweł Kaliński	Mgr inż., Informatyk
Ilona Kozuch	Mgr inż., Kierownik Dziekanatu
Anna Chrobot	Mgr inż., Planista studia niestacjonarne
Anna Kozłowska	Mgr, Planista studia stacjonarne

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	4
1. EFEKTY UCZENIA SIĘ	4
Prezentacja uczelni	14
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	16
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	16
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	33
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	54
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	77
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	82
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	96
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	101
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	111
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	121
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	125
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	140
Część III. Załączniki	144
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	144

Prezentacja uczelni

Politechnika Częstochowska to najstarsza i największa uczelnia regionu, która od momentu powstania pełni funkcję kulturotwórczą i opiniotwórczą, wnosząc istotny wkład w rozwój regionu.

Od chwili jej powstania mury Uczelni opuściło ponad 90 tysięcy absolwentów - inżynierów i magistrów inżynierów. Przez 75 lat działalności wpisała się trwale w społeczność lokalną z sukcesem łącząc tradycję z nowoczesnością poprzez synergię nauki, dydaktyki oraz współpracy z otoczeniem. Uczelnia koncentruje swoje działania na rozwoju naukowo-badawczym, ze szczególnym uwzględnieniem umiędzynarodowienia badań, rozwoju kluczowych dyscyplin naukowych, które jednocześnie umożliwiają doskonalenie jakości i warunków kształcenia. Politechnika Częstochowska intensyfikuje działania w zakresie zwiększenia komercjalizacji wyników badań oraz intensyfikacji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Konsultacje z Radami Społeczno-Gospodarczymi umożliwiają uruchamianie nowych kierunków studiów, ścieżek kształcenia oraz studiów podyplomowych odpowiadających na potrzeby gospodarki w ścisłej współpracy z otoczeniem gospodarczym. Tym samym oferta kształcenia jest atrakcyjna nie tylko dla społeczności lokalnej, ale również dla studentów krajowych i zagranicznych. Uczelnia organizuje również zajęcia w ramach Uniwersytetu III wieku, a także oferuje specjalne aktywności w ramach Uniwersytetu Młodzieżowego, co przyczynia się do promocji całej Uczelni.

O nowoczesnym obliczu Politechniki Częstochowskiej decyduje wysoko wykwalifikowana kadra, kierunki kształcenia wpasowane w potrzeby rynku oraz laboratoria wyposażone w nowoczesną infrastrukturę badawczą. Na uwagę zasługuje prężnie działająca społeczność studentów skupiona w ramach ponad 60 Kół naukowych, w których studenci mają możliwość rozwijania swoich pasji i zainteresowań. Należy podkreślić, że specjalnością Politechniki Częstochowskiej, realizowaną w ramach Kół Naukowych stała się konstrukcja łazika marsjańskiego (PCz Rover Team), który na prestiżowych zawodach University Rover Challenge w Mars Desert Research Station (MDRS) w Utah w Stanach Zjednoczonych (2017) zdobył trzecie miejsce, a w 2018 pierwszą lokatę wyprzedzając czołowe ośrodki naukowe na świecie.

Obecnie Politechnika Częstochowska oferuje kształcenie na 7 wydziałach i ponad 30 nowoczesnych kierunkach, w tym również w języku angielskim.

Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej to jednostka naukowa z 27-letnią tradycją kształcenia specjalistów z zakresu zarządzania. Efektywne funkcjonowanie Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej jest wynikiem harmonijnej współpracy ludzi – reprezentantów władz Politechniki Częstochowskiej, pracowników naukowo-dydaktycznych i kadry administracyjnej, którym przyświeca wspólna misja „Nie ma nic cenniejszego od wiedzy”. Wydział poprzez proces generowania i formowania pokoleń przyszłych pracowników o wysokich kwalifikacjach i zdolnościach absorpcyjnych przyczynia się do budowania potencjału innowacyjności całego regionu.

Na Wydziale Zarządzania zatrudnionych jest 187 nauczycieli akademickich oraz 31 pracowników administracji wg stanu na 30 września br. W skład Wydziału wchodzi 9 katedr. Wydział Zarządzania posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Na Wydziale wydawane są dwa czasopisma: „Polish Journal of Management Studies” (od 2010 roku) oraz „Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej. Zarządzanie” (od 2011 roku), które znajdują się w wykazie czasopism naukowych i są punktowane odpowiednio 70 i 20 pkt. Organizowane są liczne konferencje krajowe i zagraniczne. W efekcie pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału mają możliwości publikowania w czasopismach i materiałach konferencyjnych wysokopunktowanych.

Na Wydziale realizowane są programy dla przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych, które mają na celu przekazanie wiedzy z zakresu zarządzania i wykształcenie postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży.

Wydział współpracuje z szerokim gronem interesariuszy zewnętrznych czego efektem jest realizacja projektów społecznych: ogólnopolski Festiwal Komunikacji Społecznej 3 Światy oraz lokalny Pszczoła w mieście. Przy Wydziale Zarządzania funkcjonuje Rada Doradcza Przedstawicieli Biznesu, która wspiera Wydział głosem doradczym przy inicjowaniu i tworzeniu nie tylko nowych kierunków studiów, ale również nowych zakresów kształcenia.

Na Wydziale realizowane są studia na kierunkach:

- Angielski język biznesu (studia I stopnia o profilu praktycznym w trybie stacjonarnym),
- Bezpieczeństwo i higiena pracy (studia I i II stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym),
- Design i zarządzanie projektami (studia I i II stopnia w trybie stacjonarnym),
- Finanse i rachunkowość w biznesie (studia I i II stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym),
- Logistyka (studia I i II stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym),
- Logistyka (studia II stopnia w języku angielskim w trybie stacjonarnym)
- Logistyka inżynierska (studia I stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym),
- Zarządzanie (studia I i II stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym),
- Zarządzanie (studia II stopnia w języku angielskim w trybie stacjonarnym)
- Zarządzanie jakością i produkcją (studia I i II stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym),
- Zarządzanie jakością i produkcją (studia I i II stopnia w języku angielskim w trybie stacjonarnym),
- Zarządzanie w turystyce i sporcie (studia I stopnia w trybie stacjonarnym).

Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej oferuje atrakcyjną ofertę kształcenia na 12 kierunkach, w tym w ścieżkach anglojęzycznych. Jednym z wiodących jest kierunek *Zarządzanie*, który umożliwia podjęcie studiów na pierwszym i/lub drugim stopniu kształcenia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym (drugi stopień również w języku angielskim). Kierunek *Zarządzanie* rozpoczął kształcenie w roku 2007/2008 i od momentu powstania cieszył się dużym zainteresowaniem studentów. Na kierunku *Zarządzanie* studentom oferuje się 4 zakresy kształcenia na studiach I stopnia i 4 zakresy kształcenia na studiach II stopnia. Dla II stopnia tego kierunku prowadzona jest również ścieżka anglojęzyczna.

Ponadto na Wydziale realizowane są dwa programy studiów podyplomowych – *Analiza danych i Big Data w zarządzaniu* oraz *Systemy SAP w zarządzaniu przedsiębiorstwem*.

Bardzo bogata i atrakcyjna oferta licznych Kół Naukowych umożliwia rozwój własny studentów kierunku *Zarządzanie*, zdobywanie przez nich nowych kompetencji i umiejętności oraz wymianę doświadczeń (różnorodne warsztaty, szkolenia, konkursy etc). Koła Naukowe dają również szansę prezentacji pierwszych własnych badań na konferencjach zarówno wydziałowych, jak i ogólnopolskich oraz międzynarodowych.

Kierunek *Zarządzanie* był oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną i w roku 2018 w ramach oceny programowej uzyskał ocenę pozytywną.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni

Misja, wizja oraz strategia rozwoju Politechniki Częstochowskiej zostały przedstawione w dokumencie pt. *Strategia rozwoju Politechniki Częstochowskiej na lata 2023-2027*, dostępnym na stronie Uczelni <https://pcz.pl/uczelnia/strategia-rozwoju-uczelni>. Dokument ten wyznacza kierunki rozwoju Uczelni w czterech głównych obszarach jej funkcjonowania: działalności naukowej, edukacyjnej, współpracy z otoczeniem oraz w obszarze zarządzania uczelnią. Prowadzona w Politechnice Częstochowskiej działalność edukacyjna i badawcza realizowana jest przy poszanowaniu takich wartości, jak: uczciwość i sprawiedliwość, poszukiwanie prawdy, poszanowanie godności człowieka, innowacyjność, zaangażowanie społeczne oraz zrównoważony rozwój. Misją Uczelni jest prowadzenie badań przez jej pracowników na światowym poziomie pozwalającym kreować rozwój naukowy i postęp techniczny w kluczowych dyscyplinach naukowych. W działalności dydaktycznej misja realizowana jest poprzez kształcenie wysoko wykwalifikowanej kadry we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, uwzględniającej współczesne i przyszłe potrzeby nowoczesnej gospodarki. Realizacji tych zadań sprzyja nowoczesna infrastruktura naukowo-badawcza oraz dydaktyczna. Duży nacisk kładziony jest także na zapewnienie studentom i pracownikom przyjaznej atmosfery pracy i rozwoju. Wizja Politechniki Częstochowskiej wyznacza cele strategiczne we wszystkich czterech, kluczowych obszarach funkcjonowania Uczelni, realizowanych także przez pracowników Wydziału Zarządzania.

Programy studiów I i II stopnia kierunku *Zarządzanie* są powiązane z celami strategii Politechniki Częstochowskiej, szczególnie z celami wyznaczonymi w obszarze *Dydaktyki*: *CSD1. Atrakcyjna oferta kształcenia dla studentów krajowych i zagranicznych* oraz *CSD2. Doskonalenie jakości i warunków kształcenia*. Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej oferuje wysokiej jakości kształcenie, zapewniające absolwentom pożądane na rynku pracy kompetencje. Rozwija ofertę atrakcyjną nie tylko dla studentów z Polski, ale także dla studentów zagranicznych, wspierając międzynarodową mobilność pracowników, doktorantów i studentów. Działalność badawcza pracowników Wydziału Zarządzania przyczynia się do rozwoju dyscyplin naukowych kluczowych dla aktualnych wyzwań naukowych oraz nowoczesnego przemysłu. W celu realizacji projektów badawczo-rozwojowych i prac wdrożeniowych rozwijana jest współpraca z uczelniami krajowymi i zagranicznymi oraz wiodącymi podmiotami gospodarczymi funkcjonującymi na krajowym i międzynarodowym rynku. Współpraca ta sprzyja komercjalizacji i transferowi wyników badań naukowych, jak i prac rozwojowych z Uczelni do gospodarki. Politechnika Częstochowska, w tym Wydział Zarządzania, są nowoczesnie zarządzane, charakteryzując się stabilnością finansową. Ponadto, Wydział Zarządzania jest atrakcyjnym i konkurencyjnym miejscem pracy m.in. dzięki systemowemu podejściu do rozwoju pracowników, obiektywnemu systemowi oceniania i wynagradzania pracowników, a także dzięki przyjaznej atmosferze. Uczelnia realizuje cele zrównoważonego rozwoju oraz angażuje się w działalność na rzecz wzrostu społecznej odpowiedzialności.

Cel strategiczny *CSD1. Atrakcyjna oferta kształcenia dla studentów krajowych i zagranicznych* realizowany jest na Wydziale Zarządzania przez podejmowanie różnorodnych działań. Programy dydaktyczne są tworzone i doskonalone w kierunku zwiększania praktycznych kompetencji studentów oraz umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego. Przed uruchomieniem nowych kierunków, ich treści są konsultowane z członkami Rady Doradczej Przedstawicieli Biznesu (RDPB) funkcjonującej przy Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy teoretykami i praktykami zarządzania pozwala nie tylko wypracować treści programowe odpowiadające potrzebom rynku, ale także wykreować nowe projekty naukowe i eksperckie. Intensywna współpraca Wydziału Zarządzania z przedstawicielami biznesu ma odzwierciedlenie także w atrakcyjnej ofercie praktyk zawodowych, staży, a także wycieczek dydaktycznych i wyjazdów studyjnych dla studentów Wydziału Zarządzania. Programy studiów na kierunku *Zarządzanie* uwzględniają także możliwość kształcenia na odległość. Bardzo duży nacisk kładziony jest na

przekazywanie studentom wiedzy praktycznej, przez co wiele zajęć dydaktycznych prowadzonych jest przez osoby z doświadczeniem zawodowym w danej branży. Na I stopniu studiów na kierunku *Zarządzanie*, w efekcie współpracy z członkami RDPB, studenci mają do wyboru następujące zakresy nauczania: Zarządzania działalnością gospodarczą, Zarządzanie kadrami, Marketing i komunikacja rynkowa, E-commerce. Natomiast na II stopniu: Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem, Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa, Zarządzanie kadrami oraz Administrator usług medycznych (studia stacjonarne). Umieędzynarodowienie procesu dydaktycznego odbywa się m.in. poprzez poszerzanie oferty dydaktycznej o kierunki realizowane w języku angielskim (anglojęzyczna ścieżka studiów na kierunku *Zarządzanie*) i innych językach obcych, doskonalenie programów studiów prowadzonych w językach obcych, intensyfikację zaangażowania studentów, pracowników i doktorantów w uczestniczeniu w międzynarodowych programach wymiany akademickiej oraz w programach wymiany bilateralnej.

Cel strategiczny *CSD2. Doskonalenie jakości i warunków kształcenia* realizowany jest na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej m.in. poprzez poszerzanie dydaktycznych kompetencji merytorycznych pracowników, które pozwolą na uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej (np. szkolenia STATISTICA, SAP itp.), a także poprzez rozwijanie ich kompetencji językowych do prowadzenia zajęć w językach obcych. Na kierunku *Zarządzanie* organizowane są zajęcia aktywizujące studentów w zakresie umiejętności miękkich. Studenci z niepełnosprawnościami są wspierani przez pracowników w realizacji procesu kształcenia, którzy systematycznie biorą udział w szkoleniach z zakresu współpracy z osobami niepełnosprawnymi. Na Wydziale Zarządzania systematycznie podejmowane są działania mające na celu rozwijanie infrastruktury dydaktycznej oraz modernizowanie wyposażenia laboratoriów i sal dydaktycznych, szczególnie z uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami. Jakość i różnorodność oferty edukacyjnej jest cyklicznie podnoszona poprzez zakupy specjalistycznego oprogramowania, najnowocześniejszych środków audiowizualnych oraz nowoczesnej aparatury, w tym dla osób z niepełnosprawnościami. Doskonalenie warunków kształcenia, będące celem strategicznym Politechniki Częstochowskiej, realizowane jest na Wydziale Zarządzania także poprzez rozwój oferty pozadydaktycznej, kulturalno-oświatowej i sportowej dla studentów, organizację spotkań z ludźmi sukcesu reprezentującymi różne zawody i branże. Na Wydziale Zarządzania do dyspozycji studentów pozostają strefy relaksu oraz zaplecze socjalne. Studenci wspierani są finansowo i organizacyjnie w podejmowaniu różnorodnych aktywności naukowych.

Realizacja celu strategicznego *CSD2. Doskonalenie jakości i warunków kształcenia* na Wydziale Zarządzania podlega ciągłej kontroli. System zapewnienia jakości kształcenia regulujący jakość kształcenia pozwala realizować strategię i misję wydziału poprzez monitorowanie następujących obszarów:

- Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).
- Procesu kształcenia według wymagań dla określonego kierunku studiów (weryfikacja zgodności treści programowych z efektami uczenia się).
- Jakości i warunków prowadzenia procesu dydaktycznego (ocena pracowników przez studentów – ankieta dotycząca realizacji procesu dydaktycznego).
- Podnoszenia kwalifikacji kadry dydaktycznej (działalność wydawnicza, udział w szkoleniach, hospicja na poziomie kierowników katedr oraz na poziomie dziekana).
- Kryteriów, przepisów i procedur oceniania studentów (weryfikacja prac egzaminacyjnych, zaliczeniowych i projektów pod kątem zgodności treści podanych w sylabusie do przedmiotu i założonymi efektami uczenia się).
- Udziału studentów w pracy na rzecz jakości kształcenia oraz zapewnienia właściwych środków wsparcia studentów w ich działalności naukowo-dydaktycznej i społecznej (zwiększanie zasobów biblioteki głównej i wydziałowej, koła naukowe, dyżury pełnomocnika dziekana ds. jakości kształcenia).

Koncepcja kształcenia na kierunku *Zarządzanie* Politechniki Częstochowskiej wpisuje się w misję, wizję oraz cele strategiczne zdefiniowane w dokumencie pt. *Strategia rozwoju Politechniki Częstochowskiej na lata 2023-2027*.

1.2. Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową

Kierunek *Zarządzanie* jest ściśle powiązany z działalnością naukową prowadzoną przez Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Wydział prowadzi wszechstronne badania naukowe w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, do której to został przyporządkowany kierunek. Efekty uczenia się kierunku odnoszą się w 100 % do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Dyscyplina ta prowadzona w Politechnice Częstochowskiej posiada kategorią naukową B+.

Proces kształcenia na kierunku jest prowadzony przez wykwalifikowaną kadrę naukową, której osiągnięcia wpływają na poziom kształcenia studentów. Pracownicy zdobywają awanse naukowe w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości uzyskując stopień doktora, doktora habilitowanego oraz tytuł profesora. W latach 2019-2024 dwie osoby uzyskały tytuł profesora, dziewięć stopień doktora habilitowanego a siedem doktora.

Działalność naukowo-badawcza, wyniki badań oraz prace pracowników katedr odpowiedzialnych za prowadzenie kierunku *Zarządzanie* są wykorzystywane do opracowania i doskonalenia programu studiów na kierunku. Odbywa się to w pierwszej kolejności poprzez przypisanie nauczycieli akademickich zajmujących się naukowo określoną tematyką do prowadzenia odpowiadających jej zajęć. Pracownicy tych katedr posiadają wysoko punktowane publikacje naukowe. (Baza publikacji pracowników PCz <https://bg.pcz.pl/apisnb>).

Do ważnych osiągnięć w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości należy zaliczyć projekt Akceleracja usług ekoinnowacyjnych w europejskich przedsiębiorstwach MSP oraz w organizacjach pośredniczących w wymiarach zrównoważonego rozwoju.

Badania naukowe prowadzone były w latach 2019-2021 w zakresie dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Szeroki zakres badań wymagał utworzenia interdyscyplinarnego zespołu, który tworzyli m.in. pracownicy z Wydziału Zarządzania (dr hab. Robert Kucęba, prof. ucz., dr hab. Waldemar Jędrzejczyk, prof. ucz., dr Edyta Kulej Dudek, dr Dariusz Dudek, dr Grzegorz Chmielarz). Realizacja celów projektu była możliwa dzięki wysokiemu potencjałowi zespołu badawczego z Politechniki Częstochowskiej (doświadczenie, know-how, wysoko wyspecjalizowana wiedza ekspercka, odpowiednia infrastruktura badawcza, nowoczesne laboratoria, takie jak: ochrony powietrza, metrologii i procesów cieplnych, technologii biopaliw, technologii energetycznych, produkcji sorbentu, technologii czystej energii, analizy elementarnej). W ramach projektu przeprowadzono badania z wykorzystaniem kwestionariuszy ankietowych w formie elektronicznej. Ich wynikiem było zaprojektowanie usług i serwisu DCT dla MSP.

Z uwagi na szeroki zakres problematyki badań, projekt nie był możliwy do realizacji w ramach jednej dyscypliny, a nawet dziedziny naukowej. Zakres działań obejmował różne aspekty, m.in.: zarządzania, marketingu, inżynierii środowiska i biotechnologii, konieczne było stworzenie konsorcjum. Podstawowe konsorcjum współpracujących partnerów tworzyły instytucje B+R: z Finlandii Design Centre MUOVA – lider projektu oraz Centria University of Technology, z Litwy Kaunas University of Technology, Vilnius University oraz Lithuanian Business Confederation, z Estonii University of Tartu oraz Estrotech Ltd., ze Szwecji Sustainable Innovation, z Danii VIA University College oraz z Polski Politechnika Częstochowska.

Akceleracja usług ekoinnowacyjnych w europejskich firmach z sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz w organizacjach pośredniczących we wdrażaniu rozwiązań ekoinnowacyjnych jest rezultatem współpracy Wydziału z nadbałtyckimi jednostkami badawczymi w ramach utworzonej w projekcie ECOLABNET sieci transferu usług ekoinnowacyjnych. Zaprojektowany serwis internetowy DCT (Digital Colaboration Tool) jest platformą, za pośrednictwem której podmioty europejskie mogą współpracować na rzecz rozwoju ekoinnowacji. Oferowane usługi mają bardzo szeroki zakres, a ich celem nadrzędnym jest zmiana sposobu myślenia przedsiębiorstw w zakresie ekologii i innowacji. Katalog usług obejmuje m.in.: szkolenia i doradztwo w zakresie strategii biznesowych wdrażania ekoinnowacji; zarządzanie ekoinnowacjami; projektowanie i rozwój usług ekoinnowacyjnych; wsparcie marketingowe usług ekoinnowacyjnych; ekspertyzy w zakresie ekoinnowacji oraz dostęp do dobrych praktyk europejskich rozwiązań ekoinnowacyjnych.

W ramach zrealizowanych działań na rzecz rozwoju dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości można wymienić także inicjatywy takie jak projekt badawczy realizowany w ramach programu GOSPOSTRATEG, który jest w całości finansowany przez NCBiR. W skład konsorcjum wchodzi Ministerstwo Infrastruktury, Instytut Badawczy Dróg i Mostów, Politechnika Częstochowska oraz Politechnika Krakowska. Celem projektu jest opracowanie koncepcji i wymagań systemu ważenia pojazdów w ruchu o wysokiej dokładności oraz pilotażowe wdrożenie badawczej wersji systemu. Celem zadania realizowanego przez pracowników Wydziału Zarządzania pod kierownictwem dr hab. inż. Beaty Ślusarczyk, Prof. uczelni – koordynatora projektu, jest ocena efektywności ekonomicznej automatycznego systemu ważenia pojazdów w ruchu na drogach krajowych, z uwzględnieniem zastosowania automatycznego karania pojazdów przeciążonych, w tym pojazdów zagranicznych przed opuszczeniem terytorium RP. Zadaniem zespołu z Wydziału Zarządzania jest ocena opłacalności tego rozwiązania, co wesprze proces decyzyjny o wyborze wcześniej wskazanych lokalizacji systemu ważenia pojazdów.

Do stałego rozwoju dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości przyczyniają się również czasopisma: *Polish Journal of Management Studies* (PJMS) oraz *Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej. Zarządzanie*. *Polish Journal of Management Studies* redagują międzynarodowi praktycy i naukowcy zajmujący się zarządzaniem. Czasopismo jest indeksowane w bazach Scopus, Web of Sciences Emerging Sources Citation Index, Index Copernicus, Google Scholar, EconPapers, EBSCO, RePeC, BazTech, OAJI i Turkish Education Index. PJMS jest współfinansowany w latach 2022-2024 przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Nauki Rzeczypospolitej Polskiej w ramach programu ministerialnego „Rozwój czasopism naukowych” (RCN) na podstawie umowy nr RCN/SP/0595/2021/1. Zgodnie z wykazem czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych Ministra Edukacji i Nauki publikacje w PJMS w bieżącym roku uzyskują 70 punktów.

Czasopismo *Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej. Zarządzanie* prezentuje opracowania o charakterze interdyscyplinarnym, wyniki badań, analiz teoriopoznawczych oraz studiów empirycznych w dyscyplinach naukowych związanych z szeroko pojętą tematyką zarządzania organizacjami. Prace w Zeszytach Naukowych są publikowane w języku polskim oraz angielskim. Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej. Zarządzanie indeksowane są w następujących bazach: POL-Index, Polska Bibliografia Naukowa, BazEkon, Google Scholar, Index Copernicus, International Journal Master List, Wirtualna Biblioteka Nauki.

Zgodnie z wykazem czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych Ministra Edukacji i Nauki publikacje w Zeszytach uzyskują 20 punktów.

Działaniami, które wpływają na rozwój dyscypliny a równocześnie powodują wzrost kompetencji pracowników prowadzących zajęcia na kierunku *Zarządzanie*, jest wykonywanie przez nich badań zleconych na rzecz podmiotów z otoczenia. Jako przykładowe można wskazać:

- Analiza i diagnoza postrzegania pracowniczych planów kapitałowych w przedsiębiorstwach, z 2022 r. pod kierunkiem dr hab. Marka Szajta, prof. PCz;
- Strategie zaopatrzenia przedsiębiorstw w energię w kontekście zmiany cen źródeł energii, z 2022 r. pod kierunkiem dr Mateusza Chłąda;
- Strategiczne i operacyjne kierunki rozwoju turystyki i rekreacji gminy Miedźno – analiza, z 2023 r., pod kierunkiem dr Moniki Chłąd;
- Opracowanie opinii o innowacyjności dla nowych produktów: programu IBK 3.0 (nazwa komercyjna IBK Pro) oraz portalu anonime.pl., z 2024 r. pod kierunkiem dr inż. inż. Waldemara Jędrzejczyka, prof. PCz;
- Walidacja zgodności pomiarowej – skanowanie 3D, z 2024 r. pod kierunkiem dr hab. inż. Doroty Klimeckiej-Tatar, prof. PCz.

Pracownicy Wydziału umożliwiają i pomagają studentom w podniesieniu ich kompetencji naukowych. Odbywa się to przede wszystkim w ramach działalności kół naukowych. Studenci będący ich członkami uczestniczą w konferencjach naukowych, publikują artykuły. W latach 2021- 2024 zarejestrowano 121 publikacji studentów posiadających numer ISBN lub ISSN. Członkowie studencki kół naukowych w

latach 2021-2024 uczestniczyli w wielu konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych. Jako przykładowe konferencje z 2024 r, należy wskazać:

- Członkowie Studenckiego Koła Naukowego *Lean&Smart*:
 - Forum '24 Kobieta między przestrzenią prywatną a publiczną;
 - VIII Międzynarodową Konferencję Naukową "Science 2 Business" 2024 r., Wydział Zarządzania PCz;
- Członkowie Studenckiego Koła Naukowego „FaMa” *Business Leaders Club*:
Ogólnopolską Konferencję Naukową „Interdyscyplinarność w Zarządzaniu Organizacją XXI wieku INTER_FaMa'2024”;.2024, Wydział Zarządzania, PCz;
- Członkowie Studenckiego Koła Naukowego *Homeoscutus* oraz członkowie Studenckiego Koła Naukowego *Erasmus+Manager*:
- Konferencję "Bezpieczeństwo pracy a zmiany klimatyczne" Wydział Zarządzania PCz 2024 r.

1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy

Koncepcja kształcenia na kierunku *Zarządzanie* jest realizowana przy uwzględnieniu potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy. Umożliwia to zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji szczególnie poszukiwanych we współczesnej gospodarce, dzięki czemu absolwenci mogą znaleźć atrakcyjną pracę zarówno na rynku krajowym, jak i zagranicznym. Interesariusze wewnętrzni - władze Wydziału, nauczyciele akademicy, studenci, jak i interesariusze zewnętrzni - Rada Doradcza Przedstawiciele Biznesu, przedsiębiorcy oraz inne podmioty współpracujące z PCz, pełnią ważną funkcję w opracowaniu koncepcji kształcenia na kierunku *Zarządzanie*.

W skład Rady Doradczej Przedstawiciele Biznesu wchodzi:

- Bojanowicz Piotr Multimetal Sp. z o.o.,
- Brędzel Artur wójt Gminy Konopiska,
- Dębińska Katarzyna Dyrektor hotelu Arche Częstochowa,
- Domagała Marek Prezes Spółki Computer Center,
- Dziwiński Andrzej Prezes Frank Cars sp. z o.o.,
- Gajda Mirosław Dyrektor Ochotniczych Hufców Pracy Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Częstochowie,
- Głowacki Robert Dyrektor Centrum Usług Wspólnych – ZF Automotive Systems Poland sp. z o.o,
- Jadczyk Dariusz Regionalna Organizacja Pracodawców w Częstochowie,
- Juraszek Kinga Brembo Poland Sp. z o.o.,
- Kluba Artur ZF Automotive Systems Poland Sp. z o.o Zakład Elektroniki,
- Kluk Wojciech Fabryka Rowerów,
- Konieczny Paweł Zakład Gospodarki Mieszkaniowej „TBS” Sp. z o.o.,
- Kowalik Jan wójt Gminy Popów,
- Kozak Marcin Agencja Rozwoju Regionalnego,
- Krawczyk Piotr Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach,
- Łukomska-Szarek Justyna Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział W Częstochowie,
- Łuszcz Tomasz Dyrektor, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Częstochowie,
- Matyjaszczyk Krzysztof Prezydent Miasta Częstochowy,
- Mucha Magdalena Batna24 Sp. z o.o. Sp. kom.,
- Myśliwiec Asteniusz Asten Group Sp.z o.o,
- Puto Mariusz SGP - Sorting Group Poland Sp. z o.o.,
- Radosławska Joanna ZF Automotive Systems Poland Sp. z o.o Zakład Elektroniki,
- Sikorska Julia UNIMOT,
- Skrzydlak Anna Dyrektor Oddziału Pekao SA,

- Sołtysiak Marcin ELQ Spółka Akcyjna,
- Strychalski Maciej Klimas Wkręt-Met,
- Szczepaniak Jarosław JAMAR Szczepaniak Sp. j.,
- Szymanek Tadeusz Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie,
- Urbaniak Piotr Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie,
- Wielgórka Dariusz Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział W Częstochowie,
- Włodarczyk Mariusz Włodarczyk-MOTOR Jerzy Włodarczyk,
- Wróblewska-Kazakin Agnieszka HEMAR Family Sp. z o.o. Sp.k.,
- Yurkevych Fedir Hegelmann Transporte Sp. z o.o.

Planowane zmiany w ramach programu studiów są każdorazowo opiniowane przez Radę Biznesu ([opinia Rady Biznesu](#)) oraz Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego. Przedstawiciele samorządu studenckiego są członkami Rady Programowej przy Wydziale Zarządzania, swoją opinię wyrażają na posiedzeniach Rady oraz w głosowaniach nad zmianami w programach studiów ([uchwała 9/2021 Rady Programowej przy Wydziale Zarządzania](#), [uchwała 10/2021 Rady Programowej przy Wydziale Zarządzania](#)). Zgłaszane w procesie opiniowania uwagi pozwalają na doskonalenie programu kształcenia w kontekście potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy.

Połączenie zagadnień teoretycznych wynikających z badań naukowych i praktyki akademickiej pracowników Wydziału z szeroko pojętą problematyką funkcjonowania współczesnego biznesu jest istotne dla rozwoju otoczenia społeczno-gospodarczego. W ramach współpracy związanej z procesem i koncepcją kształcenia Wydział oferuje wsparcie przedsiębiorstwom w dotarciu do najlepszych studentów i absolwentów poprzez organizację praktyk i staży studenckich, współpracę z wiodącymi studenckimi kołami naukowymi oraz promowanie osiągnięć przedsiębiorców wywodzących się z PCz. W ramach współpracy z otoczeniem zewnętrznym organizowane są szkolenia, warsztaty i konferencje. W latach 2022 i 2023 Wydział Zarządzania wraz z Zespołem Szkół Przemysłu Mody i Reklamy im. W.S. Reymonta w Częstochowie i Miejską Galerią Sztuki w Częstochowie zorganizował dwie edycje Festiwalu Reklamy Społecznej „Trzy Światy – świat realny, świat wirtualny, świat opowiadany”. Odbiorcami wydarzenia byli uczniowie szkół ponadpodstawowych oraz studenci z terenu całej Polski, a także społeczność lokalna oraz instytucje administracji publicznej i przedsiębiorcy. Partnerem Festiwalu została Sektorowa Rada ds. Kompetencji Sektora Komunikacji Marketingowej. I edycji Festiwalu towarzyszył konkurs na film lub plakat reklamowy pt. „Społeczne i ekologiczne problemy współczesnego świata”. Ideą Festiwalu było uwrażliwienie młodych ludzi na współczesne problemy społeczne i ekologiczne oraz zaangażowanie ich (w ramach konkursu) w samodzielne kreowanie komunikatów mających zwrócić uwagę otoczenia na te zagadnienia. Współczesne organizacje i zarządzane przez nie marki coraz częściej dążą do zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem własnych zysków, oczekiwań klientów, ale także potrzeb społecznych, poszanowaniem ekologii i dbałości o jakość życia przyszłych pokoleń. Problematyka ta dotyczy wszystkich organizacji, niezależnie od ich wielkości, osobowości i formy prawnej czy przedmiotu działalności. Spojrzenie na tę problematykę raz - przez pryzmat reklamy, dwa - oczami osób młodych, które w przyszłości będą kreowały otaczający je świat, stanowiło podstawę aktywności realizowanych w trakcie I edycji Festiwalu: paneli dyskusyjnych, konkursu towarzyszącemu Festiwalowi, warsztatów oraz spotkań z przedstawicielami lokalnych instytucji i przedsiębiorstw. Drugiej edycji Festiwalu Komunikacji Społecznej „Trzy Światy – świat realny, świat wirtualny, świat opowiadany” towarzyszył konkurs na film lub plakat reklamowy pt. „Magia wartości – influencerzy dobra”. Podczas II edycji Festiwalu dyskutowano o pułapce wartości marek a przede wszystkim o greenwashingu, wirtualnej aksjologii i myślących maszynach czyli przede wszystkim o sztucznej inteligencji. Rozmowy dotyczyły także przyszłości komunikacji i tego co będzie w niej istotniejsze – magia słowa czy wartość obrazu. Celami konkursu towarzyszącemu II edycji Festiwalu były m.in.: rozbudzenie wrażliwości i odpowiedzialności społecznej w przyszłych pracownikach szeroko pojętej reklamy i marketingu, zmobilizowanie uczestników do głębszej analizy słowa „dobro” jako jednej z istotnych wartości w życiu człowieka, znalezienie odpowiedzi na pytanie kim, w dzisiejszych czasach, są influencerzy dobra czy

upowszechnianie reklamy społecznej jako formy przekazu treści ważnych dla każdego człowieka i jego otoczenia. Partnerem konkursu w II edycji była Fundacja Anny Dymnej „Mimo Wszystko”. Podczas II edycji miał także miejsce Program Profilaktyki Uzależnień skierowany do uczniów częstochowskich szkół. Uczniowie mogli wysłuchać dwóch prelekcji oraz debaty w stylu oksfordzkim pt. „Alkohol rzecz zbędna?” przygotowanej przez uczniów Zespołu Szkół Przemysłu Mody i Reklamy im. W.S. Reymonta w Częstochowie oraz IX LO im. C.K. Norwida w Częstochowie.

Częstą praktyką realizowaną w ramach procesu kształcenia jest zapraszanie przedstawicieli kadry kierowniczej interesariuszy zewnętrznych na wydarzenia organizowane przez koła naukowe funkcjonujące przy Katedrach odpowiedzialnych za proces kształcenia. Od 2019 roku organizowana jest Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Interdyscyplinarność w Zarządzaniu Organizacją XXI wieku” INTER_FaMa. Konferencja przygotowana jest przez Studenckie Koło Naukowe FaMa Business Leaders Club i Wydział Zarządzania. Kierowana jest głównie do studentów i młodych naukowców, ale uczestniczą w niej również doświadczeni pracownicy naukowcy. Umożliwia wymianę poglądów i doświadczeń między studentami, pracownikami naukowymi i specjalistami. Ważną częścią konferencji jest Spotkanie Kół Naukowych, czyli przestrzeń wymiany doświadczeń w zakresie prowadzenia kół naukowych oraz tworzenia sieci współpracy. Tegoroczna INTER_FaMa'2024 została włączona do inicjatyw Roku Edukacji Ekonomicznej 2024. Partnerem konferencji jest Warszawski Instytut Bankowości – dzięki współpracy w ramach programu Nowoczesne Zarządzanie Biznesem.

Zdobywanie przez studentów kierunku *Zarządzanie* wiedzy praktycznej, a co się z tym wiąże podwyższenie ich kompetencji, które wpłyną na atrakcyjność absolwentów tego kierunku na rynku pracy, jest możliwe dzięki współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Przejawem takiego działania jest podpisana w 2011 przez Politechnikę Częstochowską ze Spółką Comarch SA umowę o udostępnienie szkoleń na Platformie Edukacyjnej. W związku z tym każdy Student i Wykładowca ma możliwość udziału w bezpłatnych e-szkoleniach z obsługi systemu Comarch ERP Optima, oprogramowania służącego do obsługi księgowości, kadr i płac oraz sprzedaży. Wszystkie zaproponowane szkolenia kończą się bezpłatnym egzaminem on-line, którego zdanie jest równoznaczne z otrzymaniem certyfikatu z wybranych modułów.

W związku z uczestnictwem w programie „Symfonia dla Edukacji”, Wydział Zarządzania PCz został wyposażony przez firmę Symfonia w 60 stanowisk oprogramowania finansowo-księgowego, kadrowo-płacowego. Umożliwia to studentom WZ zdobycie praktycznej wiedzy z obsługi tego typu programów, co stanowczo podniesie ich kompetencje na rynku pracy. Dodatkowo dla 5 pracowników został wykupiony dostęp do platformy szkoleniowej - Akademia Symfonii, gdzie pracownicy zdobywają wiedzę i udoskonalają swoje umiejętności z programu Symfonia Kadry i Płace Premium i Symfonia Finanse i Księgowość.

W ramach niezwykle istotnego współdziałania z otoczeniem zewnętrznym, Wydział współpracuje z instytucjami edukacyjnymi. W tym zakresie Wydział organizuje kursy przygotowawcze do egzaminów zawodowych oraz warsztaty, a także obejmuje patronatem naukowym uczniów szkół ponadpodstawowych. Patronat Naukowy Wydziału Zarządzania jest wyróżnieniem podkreślającym szczególny charakter przedsięwzięć związanych bezpośrednio z misją naukową realizowaną przez Wydział. Jego celem jest podniesienie kompetencji społecznych oraz zwiększenie aktywizacji uczniów do kreatywnego myślenia i rozwiązywania problemów, oraz zapoznanie z lokalnym środowiskiem akademickim i Uczelnią jako miejscem naukowego oglądu rzeczywistości. Istotnym elementem patronatu jest podniesienie kompetencji organizacyjnych w zakresie planowania, motywowania i organizacji, aby w przyszłości uczniom było łatwiej odnaleźć się na rynku pracy i szybciej zaaklimatyzować się w zespole pracowniczym.

Na platformie e-learningowej Politechniki Częstochowskiej moodle.pcz.pl prowadzone są przez pracowników Wydziału Zarządzania kursy przygotowawcze do egzaminów zawodowych: technik ekonomista, technik rachunkowości i technik organizacji turystyki. Kolejnym elementem oferty edukacyjnej dla szkół są cykliczne warsztaty, pokazy oraz wykłady dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Wydział Zarządzania jest organizatorem Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy i Umiejętności z Zakresu Reklamy pt. „Kreatywni w reklamie”. Od 2023 roku została ona wpisana do terminarza turniejów i olimpiad tematycznych w kolejnych latach szkolnych oraz ujęta w:

- Komunikacie Ministra Edukacji i Nauki w sprawie wykazu turniejów i olimpiad tematycznych związanych z wybraną dziedziną wiedzy uprawniających do zwolnienia z przystąpienia do części pisemnej egzaminu zawodowego w roku szkolnym 2023/2024 – aktualizacja z 14 czerwca 2023 r.
- Komunikacie Ministra Edukacji i Nauki w sprawie wykazu turniejów i olimpiad tematycznych związanych z wybraną dziedziną wiedzy uprawniających do zwolnienia z przystąpienia do części pisemnej egzaminu zawodowego w roku szkolnym 2024/2025 – aktualizacja z 14 czerwca 2023 r..

Celem olimpiady jest przede wszystkim: rozwijanie wśród młodzieży zainteresowania tematyką reklamy i jej kreowania; kształtowanie nawyku poszerzania wiedzy i nabywania umiejętności u uczniów szkół ponadpodstawowych w zawodzie technik reklamy; propagowanie wśród młodzieży wiedzy ekonomicznej, ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy z zakresu marketingu, promocji i reklamy; odniesienie poziomu kształcenia zawodowego.

Olimpiada, jako przedsięwzięcie wspierające potrzeby otoczenia oraz rynku pracy, stanowi także wsparcie uczniów w przygotowaniu do dalszych etapów edukacji, na przykład na studiach wyższych, na kierunkach związanych z kreowaniem materiałów reklamowych, promocją, budowaniem wizerunku, marketingiem. W pierwszym etapie olimpiady wzięło udział ponad 1200 uczniów z 52 szkół i 41 miast.

Przedsięwzięciem związanym z kooperacją z otoczeniem, organizowanym od 2022 roku, jest konkurs interdyscyplinarny pt. „Zarządzanie na medal”. Wśród celów konkursu wskazać należy między innymi: pogłębianie wiedzy z obszarów zarządzania przedsiębiorstwem tj.: logistyki, marketingu, informatyki, przedsiębiorczości, finansów; zachęcenie uczniów do rozwijania postaw przedsiębiorczych i pobudzenie twórczego myślenia i wspomaganie zdolności stosowania zdobytej wiedzy w praktycznym działaniu. W trzeciej edycji konkursu udział wzięło 300 uczniów szkół średnich z województw: łódzkiego (Łódź, Kutno, Radomsko, Sieradz, Wieluń) i śląskiego (Będzin, Kamienica Polska, Żarki, Koniecpol oraz z Częstochowy).

W ramach współpracy z otoczeniem zorganizowano w 2023 r. wydarzenie „Wiosna pokoleń”, mające na celu integrację międzypokoleniową. Zostało ono zorganizowane przy współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku PCz i Regionalnym Ośrodkiem Kultury w Częstochowie oraz z udziałem szkół ponadpodstawowych z Częstochowy. Podczas paneli dyskusyjnych poruszano takie tematy jak: „Kondycja zdrowotna w kontekście międzypokoleniowym – zagrożenia i profilaktyka”, „Bezpieczni bez względu na wiek”, czy też „Kultura łączy pokolenia”.

Współdziałanie z otoczeniem społecznym obejmuje również najmłodszych w ramach Akademii Bezpiecznego Dzieciaka. Akademia Bezpiecznego Dzieciaka (pierwsza edycja odbyła się w 2016 roku) to działanie przygotowywane dla dzieci w wieku 4-9 lat a jej tematyka powiązana jest z szeroko pojętym bezpieczeństwem i ochroną zdrowia. Jak dotąd zrealizowano następujące tematy: „Dzieciaku, nie stresuj się!”, „Wypadek! I co dalej?”, „Substancje niebezpieczne pod kontrolą”, „Uwaga! Pożar!”, „Bezpieczeństwo na drodze”. Akademia Bezpiecznego Dzieciaka współpracuje m.in. z Komendą Miejską Policji w Częstochowie, Centralną Szkołą Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie, behawiorystami, psychologami i specjalistami ośrodków WRD. Od dwóch lat forum ma zasięg ogólnopolski i współpracuje m.in. z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy – Państwowym Instytutem Badawczym oraz Fundacją „A jutro?”. Celem forów jest kształtowanie bezpiecznych i odpowiedzialnych postaw dzieci .

1.4. Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Kierunek *Zarządzanie* prowadzony na PCz umożliwia zdobycie wiedzy o charakterze nauk o zarządzaniu i jej miejscu w systemie nauk społecznych oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach

z innymi dyscyplinami naukowymi a także opanowanie języka angielskiego w stopniu pozwalającym absolwentom na efektywne konkurowanie na krajowym oraz międzynarodowym rynku pracy.

Absolwent kierunku *Zarządzanie* pierwszego stopnia nabywa kompleksową i rzetelną wiedzę teoretyczną i praktyczną z dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości oraz nauk pokrewnych dotyczącą istoty, prawidłowości, problemów funkcjonowania organizacji – przedsiębiorstw, instytucji publicznych, organizacji non-profit. Ponieważ absolwent charakteryzuje się kreatywnością i elastycznością, to zdobytą wiedzę potrafi zaadaptować do potrzeb zmieniającego się rynku pracy. Jest proaktywny i wykazuje postawę innowacyjną, otwartą na nowe rozwiązania. W toku studiów nabywa umiejętności interpersonalne a także związane z autoprezentacją i pracą w grupie, które są niezbędne na stanowiskach kierowniczych różnych szczebli. Absolwent zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz posługuje się językiem specjalistycznym umożliwiającym porozumiewanie się w działalności zawodowej. Student studiów pierwszego stopnia ma możliwość rozwijania swoich umiejętności i zdobywania wiedzy w zakresie:

- Zarządzania działalnością gospodarczą
- Zarządzania kadrami
- Marketingu i komunikacji rynkowej
- E-commerce.

Absolwenci studiów pierwszego stopnia uzyskują tytuł zawodowy licencjata i mogą kontynuować naukę na studiach drugiego stopnia, kończących się uzyskaniem dyplomu magistra.

Absolwent studiów drugiego stopnia kierunku *Zarządzanie* w trakcie przyswajania programu studiów nabywa teoretyczną wiedzę i praktyczne umiejętności jej zastosowania w dziedzinie prawidłowego funkcjonowania przedsiębiorstw oraz innego typu podmiotów w obrocie gospodarczym i życiu publicznym. Nabywa zdolność dostosowania i właściwego zastosowania poznanych teorii w konkretnych problemach zawodowych związanych z zarządzaniem, dzięki szerokiemu poznaniu ich specyfiki poprzez pracę nad rozwiązaniami kazuistycznymi i projektowymi. W trakcie nauki rozwija również takie kompetencje, jak: przedsiębiorczość, kreatywność, umiejętność pracy zespołowej, wykorzystanie mediacji i negocjacji, skutecznego radzenia sobie ze stresem, krytycznego myślenia, oceny stopnia ryzyka i jego optymalizacji przy podejmowaniu decyzji. W efekcie absolwent kierunku *Zarządzanie* drugiego stopnia posiada umiejętności menedżerskie niezbędne do kierowania przedsiębiorstwem produkcyjnym, usługowym małej lub średniej wielkości oraz jednostkami administracji rządowej i samorządowej. Absolwent zna język obcy na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz posługuje się językiem specjalistycznym umożliwiającym porozumiewanie się w działalności zawodowej.

Student studiów drugiego stopnia ma możliwość rozwijania swoich umiejętności i zdobywania wiedzy w zakresie:

- Zarządzania kadrami,
- Zarządzania działalnością marketingową przedsiębiorstw,
- Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem,
- Administrator usług medycznych.

1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe

Cechą wyróżniającą kierunek *Zarządzanie* jest dostosowywanie programu studiów do zmieniających się warunków na rynku pracy. Jest to możliwe dzięki ścisłej i stałej współpracy z otoczeniem gospodarczym i społecznym. Interesariusze zewnętrzni mają wpływ na treści programowe i uatrakcyjnienie form studiowania a także zapewniają studentom kontakt z praktyką gospodarczą.

Kształcenie na kierunku *Zarządzanie* charakteryzuje również współpraca z Międzynarodowym Stowarzyszeniem Controllerów ICV w zakresie upowszechniania wśród studentów idei controllingu.

Kierunek *Zarządzanie* wyróżnia także umiędzynarodowienie. Studenci drugiego stopnia kierunku *Zarządzanie* mogą uzyskać dyplom magistra studiując wyłącznie w języku angielskim. Studiowanie na ścieżce anglojęzycznej wybierają przede wszystkim studenci obcokrajowcy, choć część polskich studentów również kształci się po angielsku. Uruchomienie ścieżki anglojęzycznej możliwe było dzięki

zasobom własnej kadry, co podkreśla wysokie kompetencje językowe osób prowadzących zajęcia w ramach kierunku.

1.6. Kluczowe kierunki efektów uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany

Kierunek *Zarządzanie* jest realizowany na pierwszym i drugim poziomie studiów na profilu ogólnoakademickim. Łączna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania studiów na poziomie pierwszym wynosi 180 (niezależnie od formy stacjonarnej lub niestacjonarnej) a na poziomie drugim wynosi 120 (niezależnie formy stacjonarnej/niestacjonarnej według ścieżki polskiej lub anglojęzycznej). Dyscypliną wiodącą dla kierunku *Zarządzanie* pierwszego i drugiego stopnia, której przypisano ponad 50% efektów uczenia się, jest dziedzina nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości w udziale 100%.

Tabela 1.6.1. Moduły programu kształcenia obowiązującego na kierunku *Zarządzanie* - pierwszego stopnia obowiązującego od roku akademickiego 2022/2023 i drugiego stopnia obowiązującego od roku akademickiego 2019/2020 (dla zmiany sylabusów do przedmiotu od roku akademickiego 2021/2022).

Wyszczególnienie	Pierwszego stopnia (stacjonarne/niestacjonarne)	Drugiego stopnia (stacjonarne/niestacjonarne /ścieżka anglojęzyczna)
Liczbę godzin zajęć prowadzoną na kierunku studiów przez nauczycieli zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy	2164 / 1204 godzin (bez praktyk)	1099 / 580 / 90 godzin
Liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego	10 ECTS	2 ECTS / nd
Wymiar praktyk studenckich oraz liczbę punktów ECTS	4 tygodnie (120godzin) - 4 ECTS	nd
Łączną liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	95,96 ECTS / 68,64 ECTS	62,8 ECTS / 42,4 ECTS / 50,03 ECTS
Liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych (nie mniejszą niż 5 punktów ECTS), w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	180 ECTS / nd	nd
Liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć podlegających wyborowi przez studenta	55 ECTS / 57 ECTS	38 ECTS / 41 ECTS / nd
Liczbę godzin zajęć z wychowania fizycznego, którym nie przypisuje się ani efektów uczenia się, ani punktów ECTS - w przypadku studiów stacjonarnych pierwszego stopnia	60 godzin / nd	nd
Studiów o profilu ogólnoakademickim – liczbę punktów ECTS przypisaną do zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów oraz liczbę punktów ECTS przypisanych do zajęć przygotowujących studentów do prowadzenia działalności naukowej	od 123 ECTS do 135 ECTS / od 129 ECTS do 135 ECTS (w zależności od zakresu kształcenia 1,2,3,4/1nst,2nst,3nst,4nst)	83 ECTS ^{A,B,C,D} / 68-69 ECTS Anst,Bnst,Cnst / (w zależności od zakresu kształcenia)
¹ Zarządzanie działalnością gospodarczą, ^{2, A, Anst} Zarządzanie kadrami, ³ Marketing i komunikacja rynkowa, ⁴ E-commerce; ^{B, Bnst} Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa, ^{C, Cnst} Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem, ^D Administrator usług medycznych		

Zdefiniowane efekty uczenia się są zgodne z wymaganiami Polskiej Ramy Kwalifikacji i podzielone są w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Tabela 1.6.2. Kluczowe dla studiów na kierunku *Zarządzanie* można uznać następujące efekty uczenia się (na podstawie częstości ich przypisywania do przedmiotów uszeregowana według przedmiotów ogólnych tzw. kierunkowych).

Studia stacjonarne pierwszego stopnia						
<small>¹ Zarządzanie działalnością gospodarczą, ² Zarządzanie kadrami, ³ Marketing i komunikacja rynkowa, ⁴ E-commerce</small>						
Efekt	Osoba posiadająca kwalifikacje pierwszego stopnia w zakresie wiedzy	Udział % w przedmiotach				
		Ogółem [%]	w zakresie [%]			
			1	2	3	4
K_W01	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe zagadnienia z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości oraz ich miejsce w praktyce gospodarczej	55	60	53	47	27
K_W07	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe pojęcia ekonomiczne, rachunkowe i finansowe oraz prawne i społeczne przewidziane dla kierunku zarządzanie	43	53	60	13	13
K_W03	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane procesy, a także związane z nimi metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi	41	40	60	53	27
K_W11	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu mechanizmy i zasady funkcjonowania współczesnych podmiotów gospodarczych oraz wykorzystuje nowoczesne metody i narzędzia do rozwiązywania problemów praktycznych	39	60	53	60	60
K_W09	Zna i rozumie zasady funkcjonowania współczesnych przedsiębiorstw na rynku, w oparciu o społeczno-gospodarcze uwarunkowania zachodzące w relacjach pomiędzy przedsiębiorstwami a innymi podmiotami	34	47	27	53	33
K_W02	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia związane z zarządzaniem strukturami i instytucjami społeczno-gospodarczymi, a także współczesnymi problemami funkcjonowania tych instytucji	30	20	33	60	20
K_W04	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu możliwości wykorzystania technologii informacyjnych w procesach zarządzania przedsiębiorstwami i instytucjami. Wykorzystuje nowoczesne metody i techniki pozyskiwania potrzebnych danych	25	27	33	53	73
K_W08	Zna i rozumie zasady funkcjonowania innowacyjnej gospodarki, z uwzględnieniem nowych trendów i wyzwań stojących przed przedsiębiorstwami, a także zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	20	33	33	67	47
K_W05	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia dotyczące norm prawnych i organizacyjnych, etycznych i moralnych w zarządzaniu	14	13	53	20	13
K_W10	Zna i rozumie zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	14	47	13	33	13
K_W06	Zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawnej własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczności zarządzania zasobami własności intelektualnej	9	0	7	13	13
Osoba posiadająca kwalifikacje pierwszego stopnia w zakresie umiejętności						
K_U03	Na podstawie wiedzy teoretycznej potrafi identyfikować, interpretować i prognozować zjawiska społeczne, kulturowe, demograficzne, polityczne, prawne i ekonomiczne	50	40	47	73	27
K_U02	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy dotyczące procesów i zjawisk społeczno-gospodarczych posługując się przy tym umiejętnością korzystania i pozyskiwania informacji oraz dokonywać krytycznej oceny, analizy, a także syntezy tych informacji	45	33	33	60	20
K_U01	Potrafi prawidłowo rozróżnić podstawowe pojęcia z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości; potrafi dokonywać diagnozy prowadzonej działalności z uwzględnieniem uwarunkowań otoczenia posługując się specjalistyczną terminologią z zakresu poszczególnych przedmiotów studiów na kierunku <i>Zarządzanie</i>	41	73	73	60	40

K_U09	Posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy teoretycznej do opisu i analizowania procesów zarządzania we współczesnych przedsiębiorstwach i instytucjach, poszerzoną o formułowanie własnych opinii oraz o krytyczny dobór danych i metod analizy	34	53	53	47	33
K_U10	Potrafi stosować współczesne koncepcje zarządzania i działać w sposób przedsiębiorczy	34	40	13	47	33
K_U08	Posiada umiejętność samokształcenia się, planowania i działania na rzecz własnego rozwoju, posiada umiejętności pracy w zespole, a także potrafi samodzielnie planować i organizować pracę swoją i innych oraz realizować uczenie się przez całe życie	27	40	13	60	27
K_U06	Potrafi przygotować projekty, w których prezentuje szczegółowe zagadnienia, z zakresu zarządzania, ekonomii i prawa; potrafi brać udział w debacie wykorzystując w uzasadnianiu swojego stanowiska specjalistyczną terminologię	25	33	33	60	33
K_U04	Potrafi odpowiednio dobrać i zastosować metody i narzędzia oraz proste procedury zarządzania a także stosować zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne (ICT) w działalności zawodowej	18	33	60	47	80
K_U07	Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę i terminologię do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów pojawiających się w pracy zawodowej oraz oceniać możliwości rozwoju zawodowego podległych pracowników	18	40	40	20	13
K_U05	Potrafi prawidłowo przygotować plan działalności zawodowej z uwzględnieniem zmiennych oraz korygować go stosownie do okoliczności i występujących problemów	7	47	20	20	0
K_U11	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	2	0	0	0	0
Osoba posiadająca kwalifikacje pierwszego stopnia w zakresie kompetencji społecznych						
K_K05	Jest gotów do odpowiedniego pełnienia różnych ról zawodowych z uwzględnieniem posiadanej wiedzy podczas rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych. Potrafi określić priorytety podczas realizacji zadań i brać odpowiedzialność za efekty pracy zespołu	64	60	100	73	60
K_K01	Jest gotów do indywidualnego podejmowania decyzji zarządczych zgodnie z zasadami etyki zawodowej i ponoszenia odpowiedzialności za ich skutki oraz krytycznej oceny działań własnych i zespołów, którymi kieruje, w których uczestniczy	48	47	73	60	53
K_K02	Jest gotów do współorganizowania własnych inicjatyw oraz wypełniania zobowiązań społecznych i działalności na rzecz otoczenia społecznego	34	33	20	47	40
K_K03	Jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej podczas prowadzenia wszystkich działań rozwojowych	25	33	27	27	27
K_K04	Jest gotów do indywidualnego działania na rzecz interesu publicznego poprzez podejmowanie inicjatyw społecznych i przedsiębiorczych	18	33	7	20	0
Studia niestacjonarne pierwszego stopnia <small>^{1nst} Zarządzanie działalnością gospodarczą, ^{2nst} Zarządzanie kadrami, ^{3nst} Marketing i komunikacja rynkowa, ^{4nst} E-commerce</small>						
Efekt	Osoba posiadająca kwalifikacje pierwszego stopnia w zakresie wiedzy	Udział % w przedmiotach				
		ogółem	w zakresie			
			1nst	2nst	3nst	4nst
K_W01	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe zagadnienia z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości oraz ich miejsce w praktyce gospodarczej	59	60	53	47	27
K_W11	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu mechanizmy i zasady funkcjonowania współczesnych podmiotów gospodarczych oraz wykorzystuje nowoczesne metody i narzędzia do rozwiązywania problemów praktycznych	51	60	53	60	60

K_W03	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane procesy, a także związane z nimi metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi	41	40	60	53	27
K_W07	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe pojęcia ekonomiczne, rachunkowe i finansowe oraz prawne i społeczne przewidziane dla kierunku <i>Zarządzanie</i>	41	53	60	13	13
K_W09	Zna i rozumie zasady funkcjonowania współczesnych przedsiębiorstw na rynku, w oparciu o społeczno-gospodarcze uwarunkowania zachodzące w relacjach pomiędzy przedsiębiorstwami a innymi podmiotami	36	47	27	53	33
K_W02	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia związane z zarządzaniem strukturami i instytucjami społeczno-gospodarczymi, a także współczesnymi problemami funkcjonowania tych instytucji	28	20	33	60	20
K_W04	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu możliwości wykorzystania technologii informacyjnych w procesach zarządzania przedsiębiorstwami i instytucjami. Wykorzystuje nowoczesne metody i techniki pozyskiwania potrzebnych danych	28	27	33	53	73
K_W08	Zna i rozumie zasady funkcjonowania innowacyjnej gospodarki, z uwzględnieniem nowych trendów i wyzwań stojących przed przedsiębiorstwami, a także zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	18	33	33	67	47
K_W10	Zna i rozumie zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	18	47	13	33	13
K_W05	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia dotyczące norm prawnych i organizacyjnych, etycznych i moralnych w zarządzaniu	15	13	53	20	13
K_W06	Zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawnej własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczności zarządzania zasobami własności intelektualnej	10	0	7	13	13
Osoba posiadająca kwalifikacje pierwszego stopnia w zakresie umiejętności						
K_U03	Na podstawie wiedzy teoretycznej potrafi identyfikować, interpretować i prognozować zjawiska społeczne, kulturowe, demograficzne, polityczne, prawne i ekonomiczne	56	40	47	73	27
K_U01	Potrafi prawidłowo rozróżniać podstawowe pojęcia z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości; potrafi dokonywać diagnozy prowadzonej działalności z uwzględnieniem uwarunkowań otoczenia posługując się specjalistyczną terminologią z zakresu poszczególnych przedmiotów studiów na kierunku <i>Zarządzanie</i>	49	73	73	60	40
K_U02	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy dotyczące procesów i zjawisk społeczno-gospodarczych posługując się przy tym umiejętnością korzystania i pozyskiwania informacji oraz dokonywać krytycznej oceny, analizy, a także syntezy tych informacji	49	33	33	60	20
K_U09	Posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy teoretycznej do opisu i analizowania procesów zarządzania we współczesnych przedsiębiorstwach i instytucjach, poszerzoną o formułowanie własnych opinii oraz o krytyczny dobór danych i metod analizy	36	53	53	47	33
K_U10	Potrafi stosować współczesne koncepcje zarządzania i działać w sposób przedsiębiorczy	31	40	13	47	33
K_U06	Potrafi przygotować projekty, w których prezentuje szczegółowe zagadnienia, z zakresu zarządzania, ekonomii i prawa; potrafi brać udział w debacie wykorzystując w uzasadnianiu swojego stanowiska specjalistyczną terminologię	26	33	33	60	33
K_U04	Potrafi odpowiednio dobrać i zastosować metody i narzędzia oraz proste procedury zarządzania a także stosować zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne (ICT) w działalności zawodowej	23	33	60	47	80

K_U08	Posiada umiejętność samokształcenia się, planowania i działania na rzecz własnego rozwoju, posiada umiejętności pracy w zespole, a także potrafi samodzielnie planować i organizować pracę swoją i innych oraz realizować uczenie się przez całe życie	23	40	13	60	27		
K_U07	Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę i terminologię do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów pojawiających się w pracy zawodowej oraz oceniać możliwości rozwoju zawodowego podległych pracowników	21	40	40	20	13		
K_U05	Potrafi prawidłowo przygotować plan działalności zawodowej z uwzględnieniem zmiennych oraz korygować go stosownie do okoliczności i występujących problemów	10	47	20	20	0		
K_U11	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	5	0	0	0	0		
Osoba posiadająca kwalifikacje pierwszego stopnia w zakresie kompetencji społecznych								
K_K05	Jest gotów do odpowiedniego pełnienia różnych ról zawodowych z uwzględnieniem posiadanej wiedzy podczas rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych. Potrafi określić priorytety podczas realizacji zadań i brać odpowiedzialność za efekty pracy zespołu	62	60	100	73	60		
K_K01	Jest gotów do indywidualnego podejmowania decyzji zarządczych zgodnie z zasadami etyki zawodowej i ponoszenia odpowiedzialności za ich skutki oraz krytycznej oceny działań własnych i zespołów, którymi kieruje, w których uczestniczy	54	47	73	60	53		
K_K02	Jest gotów do współorganizowania własnych inicjatyw oraz wypełniania zobowiązań społecznych i działalności na rzecz otoczenia społecznego	33	33	20	47	40		
K_K03	Jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej podczas prowadzenia wszystkich działań rozwojowych	26	33	27	27	27		
K_K04	Jest gotów do indywidualnego działania na rzecz interesu publicznego poprzez podejmowanie inicjatyw społecznych i przedsiębiorczych	21	33	7	20	0		
Studia stacjonarne drugiego stopnia								
<small>^A Przedsiębiorczość i zarządzanie MSP, ^B Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa, ^C Zarządzanie instytucjami publicznymi i samorządowymi, ^D Zarządzanie kadrami, ^E Zarządzanie w turystyce i sporcie</small>								
Efekt	Osoba posiadająca kwalifikacje drugiego stopnia w zakresie wiedzy	Udział % w przedmiotach						
		ogółem	ścieżka ENG	w zakresie				
				A	B	C	D	E
K_W02	Posiada rozszerzoną wiedzę dotyczącą zasad funkcjonowania gospodarki, działania rynku, nowych trendów i wyzwań stojących przed przedsiębiorstwami	53	33	25	50	60	60	80
K_W07	Ma pogłębioną wiedzę na temat funkcjonowania przedsiębiorstwa na rynku, w tym uwarunkowań prawnych, ekonomicznych, organizacyjnych, moralnych, etycznych oraz relacji między przedsiębiorstwem a innymi podmiotami występującymi na rynku	44	42	25	50	80	40	80
K_W01	Ma poszerzoną wiedzę z zakresu nauk społecznych a w szczególności nauk o zarządzaniu oraz zna ich powiązanie z innymi dziedzinami naukowymi	41	42	50	50	40	80	60
K_W05	Zna w pogłębiony sposób metodologię badań oraz posiada wiedzę z zakresu zarządzania organizacjami, kreatywnego działania w biznesie	41	29	50	25	20	20	80
K_W09	Posiada poszerzoną wiedzę o człowieku jako twórcy kultury szczególnie w odniesieniu do wybranych obszarów aktywności człowieka w procesie zarządzania oraz zna w pogłębiony sposób rolę człowieka w budowaniu więzi społecznych i rządzące nimi prawidłowości oraz zasady funkcjonowania.	38	17	50	0	20	40	20
K_W03	Zna w sposób pogłębiony i rozumie podstawowe pojęcia ekonomiczne, prawne, społeczne przewidziane dla kierunku studiów <i>Zarządzanie</i>	31	38	50	25	40	60	60

K W04	Posiada pogłębioną wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych oraz zachodzących między nimi relacjach, ma poszerzoną wiedzę o różnych rodzajach więzi społecznych i o występujących między nimi prawidłowościach w zakresie studiowanego kierunku studiów <i>Zarządzanie</i>	31	42	25	25	60	80	40
K W10	Zna klasyczne i współczesne koncepcje zarządzania oraz posiada pogłębioną wiedzę na temat strategicznego zarządzania przedsiębiorstwem, zarządzania procesowego oraz procesów i zjawisk zachodzących w organizacjach i ich otoczeniu	28	42	25	25	20	0	80
K W08	Zna w sposób pogłębiony wybrane metody i narzędzia opisu, w tym techniki pozyskiwania danych oraz modelowania struktur społecznych i procesów w nich zachodzących, a także identyfikowania rządzących nimi prawidłowości i zależnościami	25	29	25	25	40	0	20
K W06	Zna w sposób pogłębiony pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawnej własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczności zarządzania zasobami własności intelektualnej	13	13	25	50	0	0	20
K W11	Zna w pogłębionym stopniu teoretyczne i praktyczne aspekty przedsiębiorczości w zarządzaniu oraz ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości	13	25	75	25	20	20	60
K W12	Zna w pogłębionym stopniu trendy rozwojowe z zakresu innowacyjnych działań biznesowych oraz możliwości ich zastosowania	13	25	50	25	40	40	80
Osoba posiadająca kwalifikacje drugiego stopnia w zakresie umiejętności								
K_U2	Potrąfi identyfikować, analizować i prognozować podstawowe zjawiska i procesy społeczne z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi. Potrąfi odpowiednio dobrać i zastosować właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne	56	67	50	75	60	80	
K_U4	Potrąfi przygotować prace pisemne i audiowizualne oraz ustne wystąpienie, w których potrąfi zaprezentować szczegółowe zagadnienia, z zakresu zarządzania, ekonomii i prawa, a także prowadzić w tym zakresie zebranie, konferencję czy debatę, kierować pracą zespołu	50	50	0	100	40	60	
K_U3	Posiada umiejętności korzystania z baz danych, doboru źródeł informacji i krytycznego korzystania z nich	47	54	0	75	60	40	
K_U6	Na podstawie wiedzy teoretycznej absolwent potrąfi identyfikować, interpretować i prognozować zjawiska i procesy społeczne, kulturowe, demograficzne, polityczne, prawne i ekonomiczne związane z kierunkiem studiów	44	38	0	0	40	40	
K_U1	Potrąfi prawidłowo formułować i interpretować podstawowe pojęcia z zakresu nauk o zarządzaniu i nauk ekonomicznych wykładanych w ramach kierunku studiów <i>Zarządzanie</i> ; potrąfi posługiwać się specjalistyczną terminologią z zakresu poszczególnych dziedzin będących przedmiotem studiów	41	50	75	75	100	20	
K_U5	Ma umiejętność samokształcenia się, planowania i działania na rzecz własnego rozwoju oraz posiada umiejętność ukierunkowania rozwoju innych osób	41	17	50	0	20	0	
K_U9	Posiada umiejętność opracowywania planów strategicznych, biznesplanów, potrąfi działać innowacyjnie i kreatywnie w działalności zarządczej organizacji	22	17	25	0	40	0	
K_U7	Potrąfi stosować współczesne koncepcje zarządzania nowoczesnymi przedsiębiorstwami i instytucjami	16	17	25	25	40	0	
K_U8	Potrąfi komunikować się w tematyce zawodowej ze współpracownikami, kontrahentami, klientami oraz osobami działającymi w otoczeniu organizacji	9	4	50	75	0	40	
K_U10	Posiada umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu	9	38	25	0	0	0	

	Kształcenia Językowego oraz potrafi używać w wyższym stopniu specjalistycznej terminologii						
Osoba posiadająca kwalifikacje drugiego stopnia w zakresie kompetencji społecznych							
K_K01	Potrafi krytycznie podejść do przekazywanych mu treści. Potrafi docenić znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	66	75	100	75	40	80
K_K05	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania. Potrafi współdziałać i pracować grupie, przyjmując różne role, kierować zespołem biorąc odpowiedzialność za efekty jego pracy	56	29	50	50	40	80
K_K06	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	56	42	75	75	20	60
K_K03	Potrafi rozwijać dorobek zawodu. Podtrzymuje etos zawodu, a także przestrzega i rozwija zasady etyki zawodowej oraz podejmuje działania na rzecz przestrzegania tych zasad	22	21	0	0	0	20
K_K02	Odpowiedzialnie wypełnia zobowiązania społeczne, potrafi inspirować i organizować działania na rzecz środowiska społecznego	9	13	25	0	20	0
K_K04	Potrafi inicjować działania na rzecz interesu publicznego	3	17	0	50	60	0
Studia niestacjonarne drugiego stopnia							
<small>^{Anst} Przedsiębiorczość i zarządzanie MSP, ^{Bnst} Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa, ^{Cnst} Zarządzanie instytucjami publicznymi i samorządowymi, ^{Dnst} Zarządzanie kadrami, ^{Enst} Zarządzanie w turystyce i sporcie</small>							
Efekt	Osoba posiadająca kwalifikacje drugiego stopnia w zakresie wiedzy	Udział % w przedmiotach					
		ogółem	w zakresie				
			Anst	Bnst	Cnst	Dnst	Enst
K_W02	Posiada rozszerzoną wiedzę dotyczącą zasad funkcjonowania gospodarki, działania rynku, nowych trendów i wyzwań stojących przed przedsiębiorstwami	59	33	33	33	67	67
K_W07	Ma pogłębioną wiedzę na temat funkcjonowania przedsiębiorstwa na rynku, w tym uwarunkowań prawnych, ekonomicznych, organizacyjnych, moralnych, etycznych oraz relacji między przedsiębiorstwem a innymi podmiotami występującymi na rynku	56	33	0	33	33	67
K_W01	Ma poszerzoną wiedzę z zakresu nauk społecznych a w szczególności nauk o zarządzaniu oraz zna ich powiązanie z innymi dziedzinami naukowymi	50	100	33	0	67	67
K_W03	Zna w sposób pogłębiony i rozumie podstawowe pojęcia ekonomiczne, prawne, społeczne przewidziane dla kierunku studiów <i>Zarządzanie</i>	47	67	33	33	67	33
K_W04	Posiada pogłębioną wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych oraz zachodzących między nimi relacjach, ma poszerzoną wiedzę o różnych rodzajach więzi społecznych i o występujących między nimi prawidłowościach w zakresie studiowanego kierunku <i>Zarządzanie</i>	38	33	33	33	67	33
K_W08	Zna w sposób pogłębiony wybrane metody i narzędzia opisu, w tym techniki pozyskiwania danych oraz modelowania struktur społecznych i procesów w nich zachodzących, a także identyfikowania rządzących nimi prawidłowości i zależności	34	33	0	33	0	0
K_W05	Zna w sposób pogłębiony metodologię badań oraz posiada wiedzę z zakresu zarządzania organizacjami, kreatywnego działania w biznesie	31	33	0	0	67	67
K_W10	Zna klasyczne i współczesne koncepcje zarządzania oraz posiada pogłębioną wiedzę na temat strategicznego zarządzania przedsiębiorstwem, zarządzania procesowego oraz procesów i zjawisk zachodzących w organizacjach i ich otoczeniu	28	33	33	0	0	67
K_W09	Posiada poszerzoną wiedzę o człowieku jako twórcy kultury szczególnie w odniesieniu do wybranych obszarów aktywności człowieka w procesie zarządzania oraz zna w sposób pogłębiony rolę człowieka w budowaniu więzi	22	67	0	0	33	0

	społecznych i rządzące nimi prawidłowości oraz zasady funkcjonowania						
K_W11	Zna w pogłębionym stopniu teoretyczne i praktyczne aspekty przedsiębiorczości w zarządzaniu oraz ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości	16	67	33	0	33	33
K_W06	Zna w sposób pogłębiony pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawnej własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczności zarządzania zasobami własności intelektualnej	9	33	33	0	33	33
K_W12	Zna w pogłębionym stopniu trendy rozwojowe z zakresu innowacyjnych działań biznesowych oraz możliwości ich zastosowania	6	0	33	0	67	67
Osoba posiadająca kwalifikacje drugiego stopnia w zakresie umiejętności							
K_U1	Potrafi prawidłowo formułować i interpretować podstawowe pojęcia z zakresu nauk o zarządzaniu i nauk ekonomicznych wykładanych w ramach kierunku studiów <i>Zarządzanie</i> ; potrafi posługiwać się specjalistyczną terminologią z zakresu poszczególnych dziedzin będących przedmiotem studiów	66	100	67	100	33	67
K_U6	Na podstawie wiedzy teoretycznej absolwent potrafi identyfikować, interpretować i prognozować zjawiska i procesy społeczne, kulturowe, demograficzne, polityczne, prawne i ekonomiczne związane z kierunkiem studiów	66	0	0	33	67	33
K_U2	Potrafi identyfikować, analizować i prognozować podstawowe zjawiska i procesy społeczne z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi. Potrafi odpowiednio dobrać i zastosować właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne	59	33	33	67	100	33
K_U3	Posiada umiejętności korzystania z baz danych, doboru źródeł informacji i krytycznego korzystania z nich	53	0	67	67	0	67
K_U4	Potrafi przygotować prace pisemne i audiowizualne oraz ustne wystąpienie, w których potrafi zaprezentować szczegółowe zagadnienia, z zakresu zarządzania, ekonomii i prawa, a także prowadzić w tym zakresie zebranie, konferencję czy debatę, kierować pracą zespołu	50	0	100	33	67	67
K_U8	Potrafi komunikować się w tematyce zawodowej ze współpracownikami, kontrahentami, klientami oraz osobami działającymi w otoczeniu organizacji	34	67	0	0	67	33
K_U5	Ma umiejętność samokształcenia się, planowania i działania na rzecz własnego rozwoju oraz posiada umiejętności ukierunkowania rozwoju innych osób	25	33	0	0	33	33
K_U7	Potrafi stosować współczesne koncepcje zarządzania nowoczesnymi przedsiębiorstwami i instytucjami	19	33	33	0	0	67
K_U9	Posiada umiejętność opracowywania planów strategicznych, biznesplanów, potrafi działać innowacyjnie i kreatywnie w działalności zarządczej organizacji	19	0	0	0	33	100
K_U10	Posiada umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz potrafi używać w wyższym stopniu specjalistycznej terminologii	6	33	0	0	0	33
Osoba posiadająca kwalifikacje drugiego stopnia w zakresie kompetencji społecznych							
K_K01	Potrafi krytycznie podejść do przekazywanych mu treści. Potrafi docenić znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	75	100	67	0	67	33
K_K05	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania. Potrafi współdziałać i pracować grupie, przyjmując różne role, kierować zespołem biorąc odpowiedzialność za efekty jego pracy	41	0	67	33	67	67
K_K06	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	41	67	67	0	33	100

K_K02	Odpowiedzialnie wypełnia zobowiązania społeczne, potrafi inspirować i organizować działania na rzecz środowiska społecznego	25	33	0	0	33	33
K_K03	Potrafi rozwijać dorobek zawodu. Podtrzymuje etos zawodu, a także przestrzega i rozwija zasady etyki zawodowej oraz podejmuje działania na rzecz przestrzegania tych zasad	19	0	0	0	67	0
K_K04	Potrafi inicjować działania na rzecz interesu publicznego	3	0	33	33	0	0

Na kierunku *Zarządzanie* zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów oraz sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany

Program studiów dla kierunku *Zarządzanie* skonstruowany jest zgodnie z art. 67 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz według wymagań określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. - tekst jednolity ujęty w Obwieszczeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 26 sierpnia 2022 r. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.

Kluczowe treści programowe dla kierunku *Zarządzanie* są dobrane tak, aby osiągnąć cele kształcenia, uformować przyjętą sylwetkę absolwenta i osiągnąć efekty uczenia się. Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także wpisują się w misję oraz [Strategie Politechniki Częstochowskiej 2023-2027](#). Treści programowe są skorelowane z zakładanymi efektami uczenia się przez przedmioty, które realizują studenci. Aktualny program studiów został ustalony przez Senat Politechniki Częstochowskiej:

- Studia stacjonarne I stopnia – Uchwałą Senatu Politechniki Częstochowskiej nr 143/2021/2022 z dnia 29.06.2022 roku (<https://bip.pcz.pl/plik,1605,uchwala-senatu-politechniki-czestochowskiej-nr-143-2021-2022-z-dnia-29-06-2022-r-zalacznik.pdf>).
- Studia stacjonarne II stopnia – Uchwałą Senatu Politechniki Częstochowskiej nr 66/2020/2021 z dnia 23 czerwca 2021 roku (<https://bip.pcz.pl/plik,918,uchwala-senatu-politechniki-czestochowskiej-nr-66-2020-2021-z-dnia-23-06-2021-zalacznik-nr-2.pdf>)

Kluczowe treści kształcenia na kierunku *Zarządzanie* związane są z działalnością naukową Wydziału w ewaluowanej dyscyplinie Nauki o Zarządzaniu i Jakości, do której oceniany kierunek został przypisany. W programach układ treści programowych w poszczególnych przedmiotach zachowuje równowagę

między wiedzą z zakresu dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości (NZJ), zwłaszcza z obszaru szeroko rozumianego zarządzania oraz umiejętnościami praktycznymi i kompetencjami społecznymi wymaganymi na rynku pracy. Efekty uczenia się, zawarte w programach studiów, zostały zdekomponowane na przedmiotowe efekty uczenia się, a ich osiągnięcie jest możliwe poprzez zastosowanie zróżnicowanych form kształcenia co pozwala na wykorzystanie w procesie dydaktycznym różnych form dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria), w ramach których stosowane są różne metody dydaktyczne. Przedmiotowe efekty uczenia się, w 100% przypisane do dyscypliny naukowej NZJ, uwzględniają aktualny stan wiedzy w dyscyplinie i wykorzystują metodyki badań stosowane w dyscyplinie oraz uwzględniają wiedzę i umiejętności zdobyte w ramach działalności naukowej kadry dydaktycznej. Szczegółowe treści programowe na profilu ogólnoakademickim, realizowane przedmiotami ogólnymi i z wybranego zakresu kształcenia, ustalone są przez prowadzących w taki sposób, aby możliwe było osiągnięcie przez studentów zakładanych kierunkowych efektów uczenia się. Powiązanie treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się dla poszczególnych przedmiotów przedstawione są w sylabusach przedmiotów, aktualizowanych przez osoby odpowiedzialne za przedmiot. Ponadto w sylabusach przedmiotów określona jest literatura obowiązkowa i uzupełniająca, obejmująca również publikacje koordynatora oraz wykonawców przedmiotu. Przyjętą praktyką jest, że na przedmiotach powiązanych z pracami naukowo-badawczymi prowadzących, studenci poznają wyniki tych prac, w szczególności będących podstawą uzyskania awansu naukowego (stopnia doktora lub doktora habilitowanego). Ponieważ każdy z pracowników badawczo-dydaktycznych prowadzi badania naukowe, zatem również wyniki tych badań są prezentowane w postaci studium przypadku i omawiane jako ilustracja dla lepszego zrozumienia prezentowanych treści programowych.

Dekompozycja kierunkowych efektów uczenia się na przedmiotowe efekty uczenia się została dokonana w oparciu o treści programowe przypisane do poszczególnych przedmiotów zawartych w programie studiów, które sumarycznie wypełniają w całości zakładane efekty uczenia się. Dla każdego zakresu kształcenia opracowano matrycę efektów uczenia się, która obrazuje powiązania wszystkich efektów uczenia się z treściami programowymi realizowanymi w ramach czterech zakresów kształcenia na studiach pierwszego stopnia na studiach stacjonarnych oraz studiach niestacjonarnych:

- Zarządzanie działalnością gospodarczą (ZDG),
- Zarządzanie kadrami (ZK),
- Marketing i komunikacja rynkowa (MiKR),
- E-commerce (EC).

Do kluczowych treści kształcenia na pierwszym stopniu kierunku *Zarządzanie*, związanych z wynikami działalności naukowej prowadzonej w dyscyplinie Nauki o Zarządzaniu i Jakości, należy przekazywanie studentom wiedzy z zakresu zarządzania (K_W01), ze szczególnym uwzględnieniem najnowszego stanu badań i nowych trendów (K_W08), a także umiejętności związanych z identyfikowaniem oraz interpretowaniem podstawowych zjawisk i procesów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań otoczenia przedsiębiorstwa (K_U01). Połączenie tego kluczowego efektu wiedzy oraz umiejętności skutkuje ukierunkowaniem całego procesu kształcenia na poznawanie, analizowanie oraz ocenę problemów zarządzania, a także umiejętny dobór i wykorzystywanie właściwych metod i narzędzi wspomagających w tych działaniach (K_U04). Naukowo-badawcze podejście nauczycieli akademickich do kształcenia, ukierunkowuje studenta na zdobycie umiejętności niezbędnych do poprawnej realizacji eksperymentów, przygotowania ich opisu matematycznego, modelowania procesów i prowadzenia obliczeń optymalizacyjnych oraz analizowania problemów z szerokiego zakresu zarządzania (K_U09). W rezultacie student staje się specjalistą dziedzinowym, który potrafi stosować współczesne koncepcje zarządzania i działać w sposób przedsiębiorczy (K_U10), wykorzystując nabyte umiejętności pracy w zespole (K_U08).

W ramach drugiego stopnia, treści kształcenia ukierunkowane są na przekazywanie wiedzy i praktycznych umiejętności jej zastosowania w dziedzinie prawidłowego funkcjonowania przedsiębiorstw oraz innego typu podmiotów w obrocie gospodarczym i życiu publicznym (K_W07).

Student nabywa zdolność właściwego zastosowania poznanych teorii w konkretnych problemach zawodowych związanych z zarządzaniem (K_U07), dzięki szerokiemu poznaniu ich specyfiki poprzez pracę nad rozwiązaniami kazuistycznymi i projektowymi. Właściwy dobór treści kształcenia pozwala na rozwijanie przez studenta takich kompetencji, jak: przedsiębiorczość, kreatywność, umiejętność pracy zespołowej, wykorzystanie mediacji i negocjacji, skutecznego radzenia sobie ze stresem, krytycznego myślenia, oceny stopnia ryzyka i jego optymalizacji przy podejmowaniu decyzji. Wykształca w sobie zdolność rozumienia mechanizmów rządzących gospodarką rynkową, rynkami kapitałowymi i zależnościami zachodzącymi pomiędzy podmiotami gospodarczymi, a także szeroko pojętą organizacją zarówno rynków, jak i przedsiębiorstw. W perspektywie możliwości zatrudnienia w zawodzie wyuczonym student (absolwent) poznaje również podstawowy zakres regulacji prawnych pozwalających na właściwe wykorzystanie własnych zainteresowań. Nabywa wiedzę teoretyczną i poznaje prawne możliwości praktyczne samozatrudnienia poprzez tworzenie i organizację oraz rozwój i przekształcanie podmiotów gospodarczych zarówno w formie spółek cywilnoprawnych, jak i spółek prawa handlowego. Takie przygotowanie pozwoli na ukształtowanie umiejętności samodzielnego budowania struktur i kierowania strukturami przedsiębiorstwa w znaczeniu administracyjnym i gospodarczym. Podstawy prawne stanowią również bazę dla zdobywania dalszych umiejętności i poszerzania wiedzy potrzebnej do wykonywania innych wolnych zawodów związanych z zarządzaniem masą majątkową, kapitałem ludzkim lub innymi formami działalności zarządczej. Równocześnie uzyskuje on w czasie studiów wiedzę z obszaru ekonomii, rachunkowości i finansów, marketingu oraz public relation, dzięki której potrafi on samodzielnie ocenić sytuację finansową przedsiębiorstwa, dbać o jego stały rozwój, jednocześnie kształtując wizerunek firmy na zewnątrz we współpracy z mediami. W efekcie absolwent kierunku *Zarządzanie* II stopnia posiada umiejętności menedżerskie niezbędne do kierowania przedsiębiorstwem produkcyjnym, usługowym małej lub średniej wielkości oraz jednostkami administracji rządowej i samorządowej.

Na drugim stopniu studiów treści programowe realizowane są w ramach czterech zakresów kształcenia na studiach stacjonarnych oraz trzech zakresów kształcenia na studiach niestacjonarnych:

- Zarządzanie kadrami,
- Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa,
- Przedsiębiorczość i zarządzanie MSP,
- Administrator usług medycznych (tylko studia stacjonarne).

Dobór treści programowych na kierunku *Zarządzanie* I i II stopnia w pełni uwzględnia opracowane efekty kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy i badań naukowych prowadzonych w jednostce związanej z zakresem ocenianego kierunku. W wypadku treści programowych, w zakresie których nie prowadzi się badań na macierzystym wydziale (Język obcy, Wychowanie fizyczne), zajęcia prowadzone są przez pracowników innych jednostek, specjalizujących się w tych obszarach. Treści programowe są specyficzne dla poszczególnych przedmiotów zawartych w programie studiów, które sumarycznie wypełniają w całości poszczególne zakładane efekty uczenia się.

Program studiów na kierunku *Zarządzanie* obejmuje także kształcenie studenta w zakresie kluczowej znajomości języków obcych na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Na studiach pierwszego stopnia zajęcia z języków obcych są prowadzone w formule lektoratu, w wymiarze 150h oraz 10 ECTS, podzielonym na pięć semestrów studiów dla studiów stacjonarnych (semestry 1-5) oraz w wymiarze 138h oraz 10 ECTS, podzielonym na pięć semestrów studiów dla studiów niestacjonarnych (semestry 1-5). Dodatkowo na semestrze 6 prowadzony jest przedmiot w języku obcym: ICT in small business w wymiarze 45h i 4 ECTS. Zajęcia z języka obcego kończą się obowiązkowym egzaminem na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (K_U11), który student musi zdać przed ukończeniem studiów. Egzaminy B2 są organizowane przez Studium Języków Obcych Politechniki Częstochowskiej. Na studiach drugiego stopnia kładziony jest nacisk na pogłębienie umiejętności językowych w zakresie terminologii i tekstów specjalistycznych (na poziomie B2+ Europejskiego

Systemu Opisu Kształcenia Językowego) pozwalających na porozumiewanie się w międzynarodowym środowisku zawodowym oraz na korzystanie z publikacji naukowych i praktycznych w języku obcym (K_U10). W związku z powyższym na 2 semestrze studiów stacjonarnych drugiego stopnia prowadzone są dwa przedmioty obieralne w języku obcym z zakresu tematyki kierunku lub zakresu kształcenia (60h i 5 ECTS). Dla studiów niestacjonarnych drugiego stopnia w programie studiów zaplanowano jeden przedmiot w języku obcym (Eurologistyka) w wymiarze 12h i 2 ECTS.

Studenci na kierunku *Zarządzanie* mają również możliwość podnoszenia kwalifikacji językowych w ramach realizacji programu Erasmus+ (więcej szczegółów w punkcie 4 Kryterium 7). W ramach wymiany międzynarodowej, poza kompetencjami językowymi studenci nabywają umiejętności miękkich, wynikających z doświadczenia w odbywaniu części studiów w zagranicznych uczelniach czy też, w przypadku praktyk, w zagranicznych przedsiębiorstwach. Program indywidualnego doboru przedmiotów jest sprawdzany i oceniany pod kątem realizacji efektów uczenia się dla danego kierunku studiów przez wyznaczonego przez władze wydziału koordynatora.

2.2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym w szczególności umożliwiających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany lub udział w tej działalności, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Stosowane metody kształcenia na ocenianym kierunku, z założenia mają umożliwić efektywne prowadzenie procesu kształcenia, w celu rozwijania u studentów kompetencji zdefiniowanych w punkcie 5 Kryterium 1. Bardzo duży wpływ na dobór metod kształcenia mają formy prowadzenia zajęć (szczegółowe informacje na temat struktury form zajęć znajdują się w punkcie 2.6). Zajęcia dydaktyczne prowadzone na kierunku *Zarządzanie* realizowane są z wykorzystaniem odpowiednich dla opracowanych efektów kształcenia metod, w tym takich, które angażują studentów w proces zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji. Metody te są zależne od specyfiki danego przedmiotu oraz realizowanych treści programowych. Oprócz przekazywania wiedzy duży nacisk położony jest na możliwość wykształcenia różnych umiejętności, a także rozwój kompetencji praktycznych, poprzez maksymalizację aktywnych form kształcenia, takich jak laboratoria komputerowe, zajęcia projektowe oraz ćwiczenia audytoryjne, które pozwalają studentom nabyć umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy teoretycznej. Najczęściej stosowane metody i techniki kształcenia to:

- wykład połączony z prezentacją multimedialną,
- analiza studiów przypadków (case study),
- dyskusja moderowana,
- obserwacja,
- ćwiczenia praktyczne pobudzające kreatywność i twórcze myślenie,
- burza mózgów,
- praca w zespołach zadaniowych, praca w małych grupach,
- symulacje zespołowe, symulacyjne gry dydaktyczne,
- testy, quizy, krzyżówki,
- pokazy,
- ćwiczenia laboratoryjne,
- metoda projektowa,
- metody programowe z użyciem komputera,
- konsultacje indywidualne w zakresie omawianych zagadnień.

Przy doborze metod kształcenia, dużą uwagę zwraca się na kształtowanie umiejętności pracy zespołowej. Jest to pożądana przez pracodawców kompetencja, nie tylko z punktu widzenia rozwiązywania złożonych problemów, ale również z punktu widzenia społecznego zaangażowania.

Należy podkreślić, iż podczas wykładów często wykorzystywane są metody wspierające aktywne zdobywanie i przetwarzanie wiedzy, ćwiczenie umiejętności krytycznego myślenia, korzystania z wiarygodnych źródeł informacji, współpracy, komunikacji, autorefleksji i dyskusji. Ponadto wykorzystywane są współcześnie rozwijane metody aktywizujące, takie jak: grywalizacja, praca metodą projektu, czy case study. Wymienione metody i techniki kształcenia, nie tylko urozmaicają prowadzone zajęcia, aktywizują studentów do pracy oraz pobudzają ich kreatywność, ale także umożliwiają samodzielne rozwiązywanie problemów i prowadzą do większego zainteresowania studentów działalnością badawczą. Metody te są w pełni adekwatne do zakładanych celów i efektów kształcenia.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku *Zarządzanie* posiadają wieloletnie doświadczenie dydaktyczne, rozwijając swoje kompetencje w tym zakresie poprzez uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach i warsztatach (Załącznik 2.1). Wielu pracowników brało udział w szkoleniach dydaktycznych realizowanych w ramach projektu pn. "Politechnika Częstochowska uczelnią dostępną" (nr POWR.03.05.00-00-A037/20) z Wydziału Zarządzania, z czego 148 pracowników brało udział w szkoleniu "Warsztaty kształtujące świadomość niepełnosprawności", 40 osób w szkoleniu "Szkolenie z dostosowania materiałów dydaktycznych do potrzeb OzN" (osoby brały udział w kilku szkoleniach podczas projektu). Dodatkowo pracownicy WZ (dydaktycy) wzięli udział w takich szkoleniach jak:

- Warsztaty z zaburzeń psychicznych studentów oraz kryzys zdrowia psychicznego.
- Cykl szkoleń z zakresu pracy ze studentami z niepełnosprawnością wzroku (słuchu, ruchu, zespołem Aspergera)
- Warsztaty z udzielania pierwszej pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb OzN
- Dostępność w Politechnice Częstochowskiej

Ponadto 31 pracowników administracyjnych WZ też uczestniczyło w szkoleniach, m.in. z zakresu: "Szkolenie z ewakuacji i sytuacji zagrożenia", "Szkolenie z przygotowania pracowników dziekanatów do obsługi OzN", "Warsztaty z udzielania pierwszej pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb OzN".

Pracownicy Wydziału biorą także aktywny udział w wydarzeniach, w ramach których poznają dobre praktyki w obszarze dydaktyki oraz uczą się wykorzystywania nowoczesnych metod i technik kształcenia. Posiadana wiedza i doświadczenie pracowników w obszarze kształcenia oraz ciągłe doskonalenie i rozwój w tym zakresie przyczyniają się do umiejętności doboru i stosowania najnowszych i adekwatnych metod i technik kształcenia.

Metody kształcenia na kierunku *Zarządzanie*, które mają za cel przygotowywanie studentów do uczestniczenia i do prowadzenia działalności naukowej w dyscyplinie NZJ są zróżnicowane. Można do nich zaliczyć wprowadzenie przedmiotów Seminarium dyplomowe oraz Przygotowanie do egzaminu dyplomowego i pisanie pracy dyplomowej, w ramach których studentom dostarczana jest wiedza o metodach i narzędziach badawczych, a także o logice prowadzenia procesu badawczego (od ustalenia celów, przez przygotowanie i prowadzenie badań aż do opisu wyników badań, sposobu ich prezentacji i możliwości ich upublicznienia) i kształtowana jest umiejętność prowadzenia badań naukowych, która finalnie zakończona jest pracą dyplomową.

Dodatkowo, przygotowanie studentów do uczestniczenia i prowadzenia działalności naukowej w dyscyplinie NZJ wspierane jest przez:

- działalność kół naukowych (<https://wz.pcz.pl/student/kola-naukowe>),
- udział w programach wymiany międzynarodowej, np. Erasmus+, które umożliwiają, poprzez wyjazd na uczelnię zagraniczną, kształcenie umiejętności językowych istotnych w karierze naukowej (więcej w Kryterium 7),

- uczestnictwo w seminariach naukowych, organizowanych najczęściej w ramach działalności kół naukowych na Wydziale Zarządzania, w których prelegentami są rozpoznawalni naukowcy z kraju i zagranicy (<https://wz.pcz.pl/student/kola-naukowe>),
- udział studentów w badaniach naukowych oraz projektach badawczych, na poziomie wydziału, Uczelni lub poza Uczelnią.

Przygotowanie studentów do pracy naukowej jest szerzej opisane w punkcie 2 Kryterium 1. Dużą uwagę przykładą się do doskonalenia procesu dyplomowania, w szczególności na studiach drugiego stopnia (co zostało szczegółowo opisane w punktach 4 i 7 Kryterium 3).

Studium Języków Obcych w ramach lektoratów języków obcych kształci i rozwija sprawności językowe studentów – rozumienia, mówienia, czytania i pisanie – na poziomie B2 i wyższym (według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego – ESOKJ (ang. Common European Framework of Reference for Languages – CEFR)).

Celem lektoratu języka obcego jest rozwinięcie kompetencji komunikacyjnych i lingwistycznych. Służy temu stosowanie metody eklektycznej (łączącej w sobie elementy różnych metod), w której dominuje metoda komunikacyjna CLT (Communicative Language Teaching). W nauczaniu wykorzystane jest również podejście Task-Based Learning, w którym zadanie stanowi impuls do wykorzystania języka. Proces nauczania wspomagany jest technikami metody gramatyczno-tłumaczeniowej, jego celem jest to, aby student był w stanie samodzielnie czytać i rozumieć tekst specjalistyczny.

Na lektoratach stosowane są elementy Zintegrowanego Kształcenia Przedmiotowo-Językowego (CLIL – Content and Language Integrated Learning). Podejście to polega na jednoczesnym przekazywaniu treści z dziedziny nauczanych przedmiotów i elementów języka obcego. Dydaktyka wspierana jest również nowoczesną technologią TELL (Technologically Enhanced Language Learning). Wykorzystywane są nie tylko tradycyjne materiały edukacyjne, ale również multimedialne. Zajęcia z języków obcych przygotowują do funkcjonowania w międzynarodowym środowisku pracy i w życiu codziennym w zakresie języka ogólnego i specjalistycznego związanego z kierunkiem studiów.

Na kierunku *Zarządzanie* rozpowszechnione jest również stosowanie zróżnicowanych metod programowych, wykorzystujących nowoczesne metody dydaktyczne oparte na interaktywnej platformie e-learningowej. Zakres stosowania zaawansowanych technik informatycznych w kształceniu opisany jest w punkcie 3 tego Kryterium, a w punkcie 1 kryterium 10 przedstawione są ogólne sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, gdzie kluczową rolę w ocenie merytorycznej poprawności przygotowania kursu na zdalnej platformie nauczania sprawuje Zespół ds. Jakości Kształcenia na Odległość. Zajęcia w trybie e-learningowym są realizowane przez nauczycieli przygotowanych do ich prowadzenia, w celu zapewnienia odpowiedniej jakości zajęć prowadzonych on-line. Zajęcia w trybie e-learningowym odbywają się na platformie na środowisku Moodle. Studenci uzyskują dostęp do kursu multimedialnego, a także korzystają z narzędzi grupowej komunikacji elektronicznej (czat, forum), dzięki którym możliwy jest kontakt z prowadzącym. Metody te zapewniają studentom sprawne, niejednokrotnie bez ograniczeń czasowych i przestrzennych, zapoznanie się z przekazywanymi treściami kształcenia.

Diagnozowanie możliwości, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualizowanie procesu edukacyjnego studentów odbywa się poprzez obserwację, analizę i ocenę rozpoznania zainteresowań i uzdolnień studentów oraz zaplanowanie wsparcia związanego z rozwijaniem ich zainteresowań. Proponuje się takim studentom partycypację w realizacji badań naukowych wraz z nauczycielami akademickimi, udział w studenckich kołach naukowych oraz indywidualne konsultacje w zakresie rozpoznanych zainteresowań. Szczególnie jest to istotne dla studentów zainteresowanych własnym rozwojem naukowym. Studenci mogą liczyć na wsparcie ze strony pracowników naukowych w przygotowywaniu artykułów i wystąpień na konferencjach naukowych, jak również pomoc w przygotowaniu lub prowadzeniu badań naukowych.

Na Wydziale Zarządzania zarówno nauczyciele, jak i studenci mają zapewniony dostęp do profesjonalnego oprogramowania wykorzystywanego na zajęciach (szczegółowe informacje na ten temat dostępne są w punkcie 3 Kryterium 5).

Ze strony dydaktycznej jednostka zapewnia właściwe warunki do nauki, potrzebny sprzęt specjalistyczny (w tym laboratoryjny), środki dydaktyczne, a zajęcia prowadzone są przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy, szczególnie metod problemowych i aktywizujących. Indywidualne potrzeby studentów są również zaspokajane poprzez wybór promotorów oraz seminariów dyplomowych, na których studenci wskazują interesujące dla nich problemy i tematy, które w przyszłości mogą być uwzględnione podczas realizacji pracy dyplomowej. Możliwość indywidualizacji studiów istnieje również poprzez wybór zakresów kształcenia, zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu.

2.3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Politechnika Częstochowska ma wieloletnie i wymierne doświadczenia w wykorzystywaniu metod i technik kształcenia na odległość. System zdalnego nauczania jest rozwijany na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej od 2010 r. Początkowo wykorzystywany był do przeprowadzania szkoleń dla pracowników. Aktualnie służy do udostępniania studentom materiałów dydaktycznych, przeprowadzania testów, zadań kontrolnych i projektów. System jest dostępny dla pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy pozytywnie ukończyli szkolenie z zakresu tworzenia autorskich kursów e-learningowych i otrzymali certyfikat ukończenia szkolenia. Certyfikat ukończenia szkolenia jest wymagany do utworzenia kursów e-learningowych i prowadzenia zajęć na zdalnej platformie nauczania. Te wieloletnie tradycje stosowania nowoczesnych technologii informatycznych w nauczaniu pozwoliły bezproblemowo dostosować się do pandemicznej sytuacji od roku 2020.

Do realizacji procesu dydaktycznego Politechnika Częstochowska oferuje dedykowany portal edukacyjny, dostępny pod adresem <https://e-learning.pcz.pl>. Jest to ogólnouczelniana platforma, wspólna dla wszystkich wydziałów, służąca do zarządzania nauczaniem na odległość, bazująca na systemie Open Source – Moodle. Platforma e-learningowa PCz jest systemem informatycznym wspomagającym realizację procesów dydaktycznych Uczelni w trybie zdalnego nauczania. W ramach zasobów platformy udostępniany jest katalog kursów stanowiący aktualną ofertę edukacyjną Uczelni w zakresie zdalnego nauczania. Platforma e-learningowa zapewnia dwustronną (interaktywną) komunikację pomiędzy nauczycielami akademickimi a studentami, zarówno w trybie synchronicznym jak i asynchronicznym. Na uczelni działa Zespół ds. e-learningu w Politechnice Częstochowskiej, w skład którego wchodzi osoby z poszczególnych Wydziałów PCz, powołany Zarządzeniem 96/2021 Rektora PCz z dnia 9.03.2021 roku. Ponadto na Wydziale Zarządzania nadzór nad procesem kształcenia sprawuje Komisja ds. Jakości Kształcenia na Odległość, w skład której wchodzi również członkowie Zespołu Uczelnianego.

Zajęcia dydaktyczne z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są realizowane w formule blended-learning. Blended-learning to mieszana metoda kształcenia, łącząca tradycyjne metody nauki z aktywnościami prowadzonymi zdalnie przy pomocy komputera. Stosunek poszczególnych elementów jest uzależniony od treści kursu, potrzeb studentów oraz preferencji nauczyciela prowadzącego kurs. W ten sposób zajęcia w trybie e-learningowym są realizowane w formie komplementarnej, w której są one dzielone na część prowadzoną metodą tradycyjną oraz część wykorzystującą nauczanie zdalne. Zajęcia w trybie e-learningowym odbywają się w oparciu o formalnie przygotowany i zatwierdzony zgodnie z wymaganiami Uczelni kurs e-learningowy, zwany dalej kursem. Przez kurs rozumie się wszelkie treści i formy multimedialne oraz wszelkiego rodzaju zadania i aktywności zamieszczone na platformie, wykorzystywane w trakcie prowadzenia zajęć w trybie e-learningowym. Materiał nauczania realizowany w trakcie zajęć jest podzielony na zagadnienia, zwane na platformie tematami. W każdym temacie umieszczane są zasoby służące prezentacji nauczanej wiedzy oraz aktywności pomagające studentom przyswoić nabywaną wiedzę. Sposób podziału materiału nauczania na tematy, a tematów na zasoby i aktywności, wynika z konstrukcji kursu na platformie e-learningowej.

Każdy nauczyciel prowadzący i realizujący zajęcia w trybie e-learningowym pracuje na platformie jedynie w ramach własnego konta, do którego dostęp jest realizowany z wykorzystaniem identyfikatora logowania oraz hasła. Ma również obowiązek zachowania podziału na grupy, zgodnie z podziałem występującym w systemie USOS PCz.

Każdy nauczyciel, który chce wykorzystać metody kształcenia na odległość jest zobowiązany do złożenia [wniosku o wyrażenie zgody na realizację zajęć w trybie e-learningowym](#), który jest opiniowany przez Kierownika dydaktycznego. Wzór deklaracji został opracowany zgodnie z wymaganiami [uczelnianej procedury kształcenia e-learningowego](#) i przygotowany przez Komisję ds. Jakości Kształcenia na Odległość. Decyzję końcową dotyczącą oferty edukacyjnej, obejmującej zajęcia w trybie e-learningowym w ramach Wydziału Politechniki Częstochowskiej, podejmuje, na wniosek autora o dopuszczenie kursu do realizacji w trybie e-learningowym Dziekan Wydziału.

Cechą szczególną zajęć realizowanych na zdalnej platformie nauczania jest fakt, że mogą się one odbywać w dogodnym dla Studentów czasie i miejscu (online), bazują na sprawnej interakcji wykładowcy i studenta oraz mają charakter indywidualny (dostosowany do możliwości poszczególnych studentów).

Nadzór nad przebiegiem procesu dydaktycznego realizowanego na Wydziale Zarządzania w ramach zdalnej platformy nauczania, sprawuje Zespół ds. Jakości Kształcenia na Odległość, która została powołana na mocy uchwały nr 7/2019 Rady Programowej Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej z dnia 8 października 2019 roku. Do jej obowiązków należy m.in.: ustalanie oferty edukacyjnej dotyczącej zajęć prowadzonych w trybie e-learningowym, organizowanie szkoleń z zakresu e-learningu, dopuszczanie kursów do wykorzystywania w trakcie zajęć w trybie e-learningowym, ustalanie harmonogramów prac związanych z e-learningiem oraz uczestniczenie w opracowywaniu zasad dopuszczania kursów do oferty edukacyjnej Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej.

Na studiach stacjonarnych zajęcia dopuszczone do oferty edukacyjnej na danym kierunku studiów odbywają się z wykorzystaniem platformy e-learningowej w trybie synchronicznym. Tryb ten wymaga prowadzenia zajęć w czasie rzeczywistym, przewidzianym w rozkładzie zajęć dydaktycznych, w sposób zapewniający bezpośredni kontakt osób prowadzących zajęcia ze studentami za pomocą zasobów dostępnych na platformie e-learningowej PCz, w szczególności z wykorzystaniem narzędzia BigBlueButton, dedykowanego systemu do wirtualnych spotkań na żywo. Ponadto dla zajęć prowadzonych za pośrednictwem platformy e-learningowej, prowadzący dodatkowo umieszczają materiały uzupełniające i aktywności wspierające proces przyswajania wiedzy, które są do dyspozycji studentów, uczestniczących w zajęciach.

Zakres wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość na kierunku *Zarządzanie* jest przedstawiony w poniższej tabeli ([Załącznik 2.5](#) zawiera pełne zestawienie liczby przedmiotów prowadzonych na kierunku *Zarządzanie* w roku akademickim 2023/2024).

Tabela 2.3.1. Zestawienie liczby godzin przeprowadzonych za pośrednictwem platformy zdalnego nauczania PCz na kierunku *Zarządzanie* w roku akademickim 2023/2024

Rodzaj studiów	wykład	ćwiczenia	projekt	RAZEM
stopień pierwszy				
stacjonarne	132			132
niestacjonarne	102		63	165
stopień drugi				
stacjonarne	95	13	26	134
niestacjonarne	75			75

Na studiach pierwszego stopnia na studiach stacjonarnych 6,1% zajęć prowadzonych jest z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a na studiach niestacjonarnych ten odsetek wynosi 13,7%. W ramach drugiego stopnia na studiach stacjonarnych przeprowadzono łącznie 134 h w formie e-learningu, co stanowi 12,19%, a na studiach niestacjonarnych 12,93% zajęć zostało przeprowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Na studiach drugiego stopnia na kierunku Zarządzanie studia w języku angielskim zostało łącznie przeprowadzonych 80 h zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co stanowi 7,28% wszystkich zajęć.

2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Stosowane na kierunku *Zarządzanie* metody i techniki kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb studentów, przy czym możliwe sposoby zróżnicowania procesu uczenia się dla studentów Uczelni określa Regulamin studiów ([Uchwała nr 192/2022/2023](#)).

Studenci z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami mają możliwość dostosowania kształcenia do indywidualnych potrzeb, w tym w szczególności mogą ubiegać się o:

- studiowanie według indywidualnej organizacji studiów („IOS”),
- zmianę warunków uczestnictwa w zajęciach,
- zmianę grupy językowej,
- dostosowanie zajęć wychowania fizycznego do rodzaju i stopnia niepełnosprawności,
- obecność na zajęciach, wykładach, kolokwiałach, sprawdzianach, egzaminach itp. asystenta (opiekuna) studenta z niepełnosprawnościami lub tłumacza języka migowego, po uzyskaniu zgody osoby prowadzącej,
- zaliczanie zajęć, kolokwiałów, sprawdzianów, prac kontrolnych, projektów itp. w trybie indywidualnym (alternatywne formy zaliczania zajęć),
- alternatywną formę egzaminu (pisemny, ustny, elektroniczny, mieszany),
- przedłużenie czasu trwania egzaminu,
- rejestrowanie, za zgodą prowadzącego, wyłącznie na użytek własny, omawianego na zajęciach materiału w formie alternatywnej (nagrywanie, robienie zdjęć),
- możliwość korzystania z urządzeń wspomagających,
- pomoc w pozyskaniu materiałów dydaktycznych niezbędnych w toku studiów,
- indywidualne warunki korzystania z biblioteki,
- inną pomoc niezbędną w toku studiów.

Studenci z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami w szczególności mają prawo do:

- wyznaczonego miejsca na sali w trakcie trwania zajęć – dotyczy to studentów niepełnosprawnych ruchowo, niedowidzących lub niewidzących, niedosłyszących lub niesłyszących,
- miejsca w domu studenckim dostosowanego, w miarę możliwości Politechniki, do jego potrzeb wynikających ze stopnia niepełnosprawności,
- wjazdu i parkowania na terenie Politechniki zarówno w miejscach wyznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami, jak i poza nimi,

- korzystania z usług/form wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, którymi dysponuje Politechnika.

Szczegółowe informacje na temat kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia znajdują się w Regulaminie studiów Politechniki Częstochowskiej.

Przebieg procesu uczenia osób z niepełnosprawnością jest taki sam jak osoby pełnosprawnej, a jedynie wzbogacony o elementy dostosowujące warunki techniczno- organizacyjne pod daną niepełnosprawność:

- procedura dostosowania procesu kształcenia i badań naukowych na potrzeby studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami oraz ze szczególnymi potrzebami zdrowotnymi w Politechnice Częstochowskiej znajduje się w zakładce <https://bon.pcz.pl/do-pobrania>)
- procedura przydzielania asystenta osobie z niepełnosprawnością w Politechnice Częstochowskiej znajduje się w zakładce <https://bon.pcz.pl/do-pobrania>)

Dodać należy, że Politechnika Częstochowska wdraża ideę uczelni bez barier, otwartej i przyjaznej wobec młodzieży z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami. Toteż wprowadziła wiele rozwiązań, a jednym z nich jest oferta wsparcia przez Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami (<https://bon.pcz.pl/>) Jego działania związane z obszarem kształcenia obejmują wsparcie asystenta edukacyjnego (pomoc w sporządzeniu notatek, kontaktach z prowadzącymi, poruszaniu się po kampusie Uczelni), adaptację materiałów, dofinansowanie dodatkowych kursów językowych, wypożyczalnię sprzętu czy wsparcie liderów dostępności.

Szerszy opis nt. systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami został opisany w kryterium 8.

Studenci mają również zapewniony kontakt z dziekanem Wydziału Zarządzania głównie poprzez dziekanat studiów stacjonarnych, który czynny jest dla studentów 4 razy w tygodniu, a studiów niestacjonarnych dodatkowo w soboty (w weekendy zjazdów). Godziny pracy dziekanatów są opublikowane na stronie internetowej Wydziału. Również w szczególnie trudnych sprawach studenckich studenci mają możliwość kontaktu z Kierownikiem dydaktycznym w ramach wyznaczonych dyżurów.

Proces kształcenia, jak i samo funkcjonowanie studenta na Uczelni, jest również dostosowane do szczególnych potrzeb studentów niepełnosprawnych. Działania te polegają m.in. na eliminowaniu barier architektonicznych, udostępnieniu urządzeń technicznych umożliwiających pełny udział w zajęciach dydaktycznych oraz dostosowaniu organizacji i realizacji procesu kształcenia do szczególnych potrzeb tych studentów z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności. Zatem dla studentów niepełnosprawnych jednostka stara się rozpoznawać potrzeby i zapewnić równe szanse w dostępie do edukacji. Dąży do zmniejszenia liczby problemów, jakie napotyka student.

W związku z zapisami ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w budynkach Uczelni znajdują się krzesła ewakuacyjne. Zbiorcza lista zawierająca informacje o rozmieszczeniu krzesła ewakuacyjnych w budynkach znajduje się na stronie [Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami w zakładce Dostępność - Krzesła ewakuacyjne](#).

W Uczelni zamontowane są pętle indukcyjne powierzchniowe, pętle indukcyjne stanowiskowe oraz przenośne pętle indukcyjne. Informacje o lokalizacji pętli indukcyjnych znajdują się na stronie [Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami w zakładce Dostępność - Pętle indukcyjne](#).

W Politechnice Częstochowskiej działa system nawigacyjno-informacyjny, wspomagający orientację przestrzenną oraz zwiększający poziom bezpieczeństwa osób z niepełnosprawnością narządu wzroku, który składa się ze znaczników umieszczanych w przestrzeni publicznej (przy wejściach do budynków Uczelni), które emitując dźwięk, informują użytkownika o swoim położeniu (komunikatem tekstowym

lub głosowym). Informacje na temat lokalizacji poszczególnych znaczników znajdują się na stronie [Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami w zakładce Dostępność - Znaczniki systemu TOTUPOINT](#).

Na parkingach znajdujących się na terenie kampusu Uczelni wyznaczono miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami.

Wydział Zarządzania jest dostępny dla osób niepełnosprawnych ruchowo, gdyż parter znajduje się na poziomie terenu, a dwie windy w budynku zapewniają dostęp do pomieszczeń na wszystkich kondygnacjach. Biblioteka Główna oraz czytelnia wydziałowa posiada przenośne elektroniczne lupy dla osób niedowidzących. Na Wydziale Zarządzania w sali 011z zainstalowano dla osób niedosłyszących pętle induktofoniczne. Osoby niedosłyszące mają również możliwość wypożyczyć na okres studiów Zestawy FM – Nadajnik Amigo T20 / Odbiornik Amigo R1, które umożliwiają podobnie jak pętle induktofoniczne przesłanie sygnału z mikrofonu osoby prowadzącej zajęcia do aparatu słuchowego studenta. Zestawy te są niewielkich rozmiarów, w pełni mobilne oraz łatwe w obsłudze. Zestawy mogą być wykorzystywane w trakcie zajęć dydaktycznych – prowadzący wówczas nosi ze sobą nadajnik dopasowany do odbiornika, w który wyposażony jest student. Wydział Zarządzania posiada zakupione nadajniki Oticon Amigo T5 wraz z mikrofonem (sztuk 3) oraz odbiorniki Oticon Amigo R5 (sztuk 6) wraz ze słuchawkami. Nadajniki i odbiorniki współpracują z większością zauszných aparatów słuchowych, implantami ślimakowymi i słuchawkami. Na Wydziale Zarządzania dla studentów niepełnosprawnych zostały również zakupione następujące urządzenia:

- wizualizer (2 szt.),
- notebook (4 szt.),
- projektor multimedialny (4 szt.),
- ekran (1 szt.),
- drukarka laserowa (1 szt.),
- urządzenie wielofunkcyjne (1 szt.),
- monitor LCD (3 szt.).

Dla studentów niepełnosprawnych funkcjonuje Międzywydziałowe Koło Integracji i Wsparcia „FENIKS” Studentów Niepełnosprawnych Politechniki Częstochowskiej. Koło to organizuje cyklicznie Ogólnopolską Olimpiadę Studentów Niepełnosprawnych, jak i Konferencję Osób Niepełnosprawnych poświęconą zagadnieniom dotyczącym pokonywania barier „Bariery (nie) do pokonania”. Działania w zakresie wsparcia studentów z niepełnosprawnościami koordynuje Pełnomocnik Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami we współpracy w szczególności z Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami oraz kierownikami dydaktycznymi. Politechnika podejmuje działania zmierzające do stwarzania studentom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia, w badaniach naukowych oraz uczestnictwa w życiu społeczności akademickiej Politechniki z zachowaniem prawa do ich prywatności i godności, uwzględniając rodzaj i stopień niepełnosprawności oraz specyfikę danego kierunku studiów.

Pomocnymi dla studentów niepełnosprawnych metodami kształcenia są takie metody, które umożliwiają im czynne uczestnictwo w zajęciach dydaktycznych. Można wśród nich wymienić zajęcia w postaci wykładów i ćwiczeń realizowanych w formie e-learningowej na platformie Moodle. Na pozostałych zajęciach prowadzący stosują również metodę projektową umożliwiającą realizację efektów kształcenia w indywidualnym czasie wykonania. Studenci mogą też przygotować w domu prezentacje lub prace pisemne zgodnie z podanym przez prowadzącego tematem. Wsparciem mogą także być indywidualne konsultacje pracowników odbywające się poza wyznaczonymi godzinami zajęć czy korespondencja mailowa z prowadzącym.

Regulamin Studiów przewiduje możliwość korzystania przez studentów z form indywidualizacji toku studiów w formie Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). Studia odbywane według Indywidualnej Organizacji Studiów mogą dotyczyć studentów niepełnosprawnych, samotnie wychowujących dzieci,

będących członkami sportowej kadry narodowej, studiujących więcej niż jeden kierunek studiów oraz innych, szczególnych przypadków.

2.5. Harmonogram realizacji studiów z uwzględnieniem zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów, zajęć lub grup zajęć związanych z działalnością naukową prowadzoną w uczelni oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru

Zgodnie z [Uchwałą nr 192/2022/2023](#) Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 22 marca 2023 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów Politechniki Częstochowskiej, rok akademicki rozpoczyna się 1 października i trwa do 30 września następnego roku kalendarzowego i obejmuje:

- dwa piętnastotygodniowe semestry: zimowy i letni,
- cztery sesje egzaminacyjne wolne od zajęć dydaktycznych: zimową, zimową poprawkową, letnią oraz letnią poprawkową,
- praktyki zawodowe studenta oraz inne zajęcia praktyczne przewidziane programem studiów, w tym harmonogramem realizacji programu studiów,
- wakacje trwające łącznie nie krócej niż 6 tygodni, w tym co najmniej 4 tygodnie nieprzerwanych wakacji letnich.

Szczegółową organizację roku ustala rektor i podaje do wiadomości co najmniej na 4 miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego. Zajęcia są zorganizowane od poniedziałku do piątku (studia stacjonarne) oraz w soboty i niedziele (studia niestacjonarne). Ich wymiar czasowy odpowiada specyfice przedmiotów.

Na kierunku *Zarządzanie* kształcenie odbywa się na dwóch poziomach:

- studia I stopnia trwające 6 semestrów,
- studia II stopnia trwające 4 semestry

i jest ono prowadzone w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej (na obu poziomach studiów).

Liczba godzin w programie studiów realizowanych na stacjonarnych studiach I stopnia wynosi 2164 godzin, a na niestacjonarnych 1204 godzin, co daje łącznie 180 ECTS odpowiednio na każdej formie studiów. Do ogólnej liczby ECTS wliczone zostały punkty za praktykę zawodową realizowaną po 4 semestrze studiów w wymiarze 4 tygodni (120 godzin) i 4 ECTS. Na studiach II stopnia liczba godzin przewidzianych w programie studiów wynosi odpowiednio: na studiach stacjonarnych 1099 godzin, a na studiach niestacjonarnych 580 godzin, co przekłada się na 120 ECTS na każdej formie studiów.

Zajęcia na studiach I i II stopnia realizowane są w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów oraz zajęć projektowych. Plan zajęć układany jest "pod studenta", tzn. wykorzystywany jest moduł planowania zajęć w systemie ewidencji toku studiów USOS z generalnym kryterium równomiernego rozłożenia zajęć z punktu widzenia studenta, w tym ograniczania liczby „okienek”. Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku, zwykle w godzinach 8:15 – 18:00, z uwzględnieniem 1 dnia w tygodniu wolnego od zajęć dydaktycznych. Na studiach niestacjonarnych zajęcia planowane są od soboty od godziny 08:00 do niedzieli do godziny 18:10. Zajęcia zaczynają się nie wcześniej niż o 8:00, kończą najpóźniej o 18:10 i organizowane są w liczbie 12 - 13 zjazdów na semestr. Terminarz zjazdów ustalany jest na cały rok akademicki i umieszczony na stronie internetowej do wiadomości przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego.

Przydział zajęć dla nauczycieli akademickich następuje w oparciu o profile naukowe nauczycieli, wskazane przez nich preferencje dydaktyczne. Plany zajęć po akceptacji nauczycieli publikowane są na stronie internetowej <https://usosweb.pcz.pl/> w zakładce Studia – Plany zajęć co najmniej 3 dni przed rozpoczęciem zajęć w danym semestrze (zgodnie z Regulaminem Studiów).

W obsadzie zajęć biorą również udział: nauczyciele innych wydziałów Politechniki Częstochowskiej na podstawie rozliczeń międzywydziałowych oraz doktoranci w ramach realizacji praktyk doktoranckich (Uczelnia prowadzi szkołę doktorską PCz). Doktoranci współprowadzą przedmioty z nauczycielem zatrudnionym na Wydziale Zarządzania lub samodzielnie prowadzą zajęcia praktyczne, tj. ćwiczenia, laboratoria czy projekty. Wymiar godzinowy tych zajęć nie może być większy niż 60h w roku akademickim. Przydział oraz rozliczenie zajęć dydaktycznych doktorantów dokonywane są na podstawie wewnętrznych procedur oraz obszarów kompetencyjnych doktorantów.

Program studiów na kierunku *Zarządzanie* uwzględnia plan studiów, który ustala przedmioty dla danego semestru, przedmioty kształcenia ogólnego i przedmioty z zakresów kształcenia (tabela 2.5.1.). Tak skonstruowane plany studiów wyznaczają harmonogram realizacji programu studiów, a tym samym umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się, przedstawionych w Tabeli 1 (Tabela 1. Zakładane efekty uczenia się dla kierunku *Zarządzanie* – st I) i Tabeli 2 (Tabela 2. Zakładane efekty uczenia się dla kierunku *Zarządzanie* – st. II). Wskaźniki dotyczące programu studiów na kierunku *Zarządzanie* zestawiono w Tabeli w części III, załącznik 1.

Ogólne ramy uwarunkowań oraz działań związanych z jakością kształcenia, w tym monitorowanie procesu dydaktycznego oraz doskonalenie programów studiów określone zostały w [Uczelnianym](#) oraz [Wydziałowym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia](#). Udoskonalaniem programów studiów zajmuje się Zespół ds. uaktualniania kierunku *Zarządzanie*. Skład Komisji Programowej dla Kierunku Zarządzania został tak dobrany, aby zaspokajał potrzeby wszystkich interesariuszy i reprezentował wszystkie obszary naukowych zainteresowań pracowników w dyscyplinie NZJ, a także uwzględniał głos studentów. Skład Komisji programowej podlega zatwierdzeniu przez Radę Wydziału.

Tabela 2.5.1. Charakterystyka kierunku *Zarządzanie*

Studia I stopień		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba semestrów	6	6
Liczba punktów ECTS	180	180
Programowa liczba godzin zajęć:	2164 (bez praktyki zawodowej)	1204 (bez praktyki zawodowej)
Z przedmiotów ogólnych :	1624	889
Z zakresów:		
Zarządzanie działalnością gospodarczą	560	315
Zarządzanie kadrami	540	315
Marketing i komunikacja rynkowa	540	315
E-commerce	540	315
Liczba godzin wykładów:		
Z przedmiotów ogólnych :	619	355
Z zakresów:		
Zarządzanie działalnością gospodarczą	245	147
Zarządzanie kadrami	210	138
Marketing i komunikacja rynkowa	225	147
E-commerce	240	147

Liczba godzin zajęć praktycznych*:		
Z przedmiotów ogólnych :	1005	534
Z zakresów:		
Zarządzanie działalnością gospodarczą	315	168
Zarządzanie kadrami	330	177
Marketing i komunikacja rynkowa	315	168
E-commerce	300	168
Języki obce:		
semestry	1-5	1-5
ECTS	10 ECTS	10 ECTS
Wychowanie fizyczne		
semestry	1-2	-
Studia II stopnia		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba semestrów	4	4
Liczba punktów ECTS	120	120
Programowa liczba godzin zajęć:	1099	580
Z przedmiotów ogólnych :	889	520
Z zakresów:		
Zarządzanie kadrami	210	60
Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa	210	60
Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem	210	60
Administrator usług medycznych	210	-
Liczba godzin wykładów:	514	280
Z przedmiotów ogólnych :	394	253
Z zakresów:		
Zarządzanie kadrami	120	27
Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa	120	27
Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem	120	27
Administrator usług medycznych	75	-
Liczba godzin zajęć praktycznych*:	585	300

Z przedmiotów ogólnych :	495	267
Z zakresów:		
Zarządzanie kadrami	90	33
Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa	90	33
Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem	90	33
Administrator usług medycznych	135	-
Studia II stopnia – Zarządzanie prowadzone w języku angielskim		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba semestrów	4	-
Liczba punktów ECTS	120	-
Programowa liczba godzin zajęć	964	-
Liczba godzin wykładów:	439	-
Liczba godzin zajęć praktycznych*:	525	-

*zajęcia praktyczne: ćwiczenia, laboratoria, projekty

Studia I stopnia na kierunku *Zarządzanie* obejmują 6 semestrów, na każdym z semestrów student może uzyskać 30 ECTS. Program studiów obejmuje cztery zakresy kształcenia: Zarządzanie działalnością gospodarczą, Zarządzanie kadrami, Marketing i komunikacja rynkowa oraz E-commerce. Przedmioty zakresów kształcenia realizowane są począwszy od 4 do 6 semestru. Na dwóch ostatnich semestrach studiów student przygotowuje pracę licencjacką pod opieką wybranego promotora. Absolwent studiów otrzymuje tytuł licencjata, a liczba punktów ECTS niezbędna do ich ukończenia wynosi 180 ECTS. Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu studiów I stopnia jest uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS, pozytywna ocena pracy magisterskiej i złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem pozytywnym.

Całkowity nakład pracy studenta na studiach pierwszego stopnia wynosi 4500 h. Studia kończą się uzyskaniem tytułu licencjata. Na drugim stopniu studiów kształcenie odbywa się w ramach czterech zakresów kształcenia na studiach stacjonarnych: Zarządzanie kadrami, Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa, Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem oraz Administrator usług medycznych i trzech zakresów kształcenia na studiach niestacjonarnych: Zarządzanie kadrami, Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa, Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem, które trwają 4 semestry. Całkowity nakład pracy studenta na studiach drugiego stopnia wynosi 3000 h, które kończą się uzyskaniem tytułu magistra. Podstawowe parametry programu studiów dla poszczególnych rodzajów studiów przedstawia poniższa tabela.

Podstawowe parametry programu studiów przedstawia poniższa tabela 2.5.2.

Tabela 2.5.2. Parametry programu studiów na kierunku *Zarządzanie* dla pierwszego stopnia studiów stacjonarnych

Rodzaj studiów	CNPS	ECTS	ZZU	Liczba ECTS w modułach wybieralnych	Liczba ECTS w bezpośrednim udziale
pierwszy stopień studia stacjonarne	4500	180	2164	55	95,96
pierwszy stopień studia niestacjonarne	4500	180	1204	57	68,64
drugi stopień studia stacjonarne	3000	120	1099	38	62,8
drugi stopień studia niestacjonarne	3000	120	580	41	42,4

Liczba godzin zajęć wymagająca bezpośredniego udziału nauczyciela wynosi dla studiów stacjonarnych pierwszego stopnia 2164 h, a dla studiów stacjonarnych drugiego stopnia wynosi 1099 h. Na studiach niestacjonarnych liczba godzin wymagająca bezpośredniego udziału nauczyciela wynosi 1204 h dla studiów pierwszego stopnia i 580 h dla studiów drugiego stopnia. Natomiast liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów (BU) wynosi:

- dla studiów stacjonarnych pierwszego stopnia – 95,96 ECTS, co stanowi 53,31% wszystkich pkt ECTS,
- dla studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia – 68,64 ECTS, co stanowi 38,13% wszystkich pkt ECTS,
- dla studiów stacjonarnych drugiego stopnia – 62,8 ECTS, co stanowi 52,33% wszystkich pkt ECTS,
- dla studiów niestacjonarnych drugiego stopnia – 42,4 ECTS, co stanowi 35,33% wszystkich pkt ECTS.

Zatem liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich jest zgodna z zapisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 20 lipca 2018 r. (Dz.U. 2023 poz. 742 t.j. -Art. 63). Wartość BU jest wynikiem godzin zajęć zorganizowanych na Uczelni oraz innych godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem prowadzącego.

2.6. Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem organizacji kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (w przypadku gdy na studiach prowadzone jest takie kształcenie), harmonogramu zajęć (w przypadku, gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych)

Dobór form zajęć dydaktycznych i ich organizacja zapewnia studentom studiów pierwszego i drugiego stopnia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się zarówno w zakresie wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych.

Dopuszczalne formy zajęć na Politechnice Częstochowskiej, zgodnie z [Uchwałą nr 192/2022/2023](#) Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 22 marca 2023 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów Politechniki Częstochowskiej, to: wykład, ćwiczenia, seminaria, zajęcia laboratoryjne, projekty, praktyki. Wybór formy zajęć wynika ze specyfiki nauczanych przedmiotów oraz sposobu realizacji treści

powiązanych z przedmiotowymi efektami uczenia się, a także uwzględnia ograniczenia wynikające z wytycznych do tworzenia programu studiów o profilu ogólnoakademickim w Politechnice Częstochowskiej ([Zarządzenie nr 414/2023](#) Rektora PCz z dnia 18 września 2023 r., załącznik do wytycznych tworzenia programu studiów). W przypadku studiów I stopnia w początkowych semestrach dominują wykłady uzupełniane ćwiczeniami, projektami i laboratoriami, pozwalające studentom uzyskać wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne stanowiące podstawę dalszego kształcenia. Od V semestru wprowadzone są seminaria, które wymagają większych umiejętności w zakresie samokształcenia. Na drugim stopniu pojawiają się przedmioty określające specyfikę danego zakresu kształcenia i rozwijające umiejętności analityczno-badawcze. Dobór form zajęć na kierunku *Zarządzanie* jest zrównoważony, co zostało zawarte w tabelach 2.6.1. – 2.6.8., przedstawiających proporcje liczby godzin przypisanych do poszczególnych form na danym zakresie kształcenia. Dla studiów I stopnia, aktywne formy pomocnicze zajmują od 60% do 62% liczby godzin zajęć, natomiast dla studiów II stopnia ta wartość jest w przedziale od 53% do 56% w zależności od zakresu kształcenia.

Program studiów przewiduje sekwencyjność realizacji przedmiotów należących do podstawowych grup ujętych w planach studiów, tj. przedmiotów kształcenia ogólnego, przedmiotów z zakresu kształcenia oraz przedmiotów wybieralnych. Na studiach I stopnia na pierwszych semestrach realizowane są przedmioty z zakresu kształcenia podstawowego i ogólnego oraz przedmioty odnoszące się do podstawy wiedzy z zakresu Nauk o Zarządzaniu Jakości. Są to przedmioty niezbędne dla ukształtowania podstawowej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych koniecznych do realizacji przedmiotów kierunkowych, które ugruntowują zagadnienia fundamentalne, a następnie z zakresów kształcenia, które formują finalnie sylwetkę absolwenta. W czasie studiów I stopnia efekty uczenia się w zakresie umiejętności są dodatkowo rozwijane podczas obowiązkowej praktyki studenckiej, która jest zaplanowana w ramach 4 semestru. Sekwencyjność na studiach II stopnia przejawia się w konieczności wyrównywania wiedzy i umiejętności studentów, którzy ukończyli bardzo różne kierunki studiów I stopnia, często niezwiązane z dyscypliną NZJ. W początkowych semestrach studiów II stopnia kształcenie obejmuje zagadnienia niezbędne do ukształtowania rozszerzonej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych koniecznych do realizacji przedmiotów kierunkowych, rozszerzających zagadnienia fundamentalne, a także z zakresów kształcenia, które odpowiadają za ostateczny kształt sylwetki absolwenta.

Tabela 2.6.1. Proporcje liczby godzin przypisanych do poszczególnych form na studiach I stopnia *Zarządzanie* – zakres Zarządzanie działalnością gospodarczą

Kategoria zajęć	Liczba godzin						Punkty ECTS
	Wykład	Cw.	Lab.	Projekt	Sem.	Razem	
Obowiązkowe	619	660	90	180	75	1624	131
Fakultatywne	235	175	-	150	-	560	45
Razem	854	835	90	330	75	2184	180
Udział kategorii zajęć	39,1%	38,2%	4,1%	15,2%	3,4%	100%	25%
Praktyka 4 ECTS	Udział ECTS fakultatywnych						25%

Tabela 2.6.2. Proporcje liczby godzin przypisanych do poszczególnych form na studiach I stopnia *Zarządzanie* – zakres Zarządzanie kadrami

Kategoria zajęć	Liczba godzin						Punkty ECTS
	W	C	L	P	S	Razem	
Obowiązkowe	619	660	90	180	75	1624	131
Fakultatywne	210	300	30	-	-	540	45

Razem	829	960	120	180	75	2164	180
Udział kategorii zajęć	38,3%	44,3%	5,6%	8,3%	3,5%	100%	
Praktyka 4 ECTS	Udział ECTS fakultatywnych						25%

Tabela 2.6.3. Proporcje liczby godzin przypisanych do poszczególnych form na studiach I stopnia *Zarządzanie* – zakres Marketing i komunikacja rynkowa

Kategoria zajęć	Liczba godzin						Punkty ECTS
	W	C	L	P	S	Razem	
Obowiązkowe	619	660	90	180	75	1624	131
Fakultatywne	225	135	-	180	-	540	45
Razem	844	795	90	360	75	2164	180
Udział kategorii zajęć	39%	36,7%	4,2%	16,6%	3,5%	100%	
Praktyka 4 ECTS	Udział ECTS fakultatywnych						25%

Tabela 2.6.4. Proporcje liczby godzin przypisanych do poszczególnych form na studiach I stopnia *Zarządzanie* – zakres E-commerce

Kategoria zajęć	Liczba godzin						Punkty ECTS
	W	C	L	P	S	Razem	
Obowiązkowe	619	660	90	180	75	1624	131
Fakultatywne	240	210	75	15	-	540	45
Razem	859	870	165	195	75	2164	180
Udział kategorii zajęć	39,7%	40,2%	7,6%	9%	3,5%	100%	
Praktyka 4 ECTS	Udział ECTS fakultatywnych						25%

Tabela 2.6.5. Proporcje liczby godzin przypisanych do poszczególnych form na studiach II stopnia stacjonarne *Zarządzanie* – zakres: Zarządzanie kadrami / Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa/ Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem

Kategoria zajęć	Liczba godzin						Punkty ECTS
	W	C	L	P	S	Razem	
Obowiązkowe	394	375	0	45	75	889	96
Fakultatywne	120	90	0	0	0	210	24
Razem	514	465	0	45	75	1099	120
Udział kategorii zajęć	46,77	42,31	0,00	4,09	6,82	100,00	

Tabela 2.6.6. Proporcje liczby godzin przypisanych do poszczególnych form na studiach II stopnia *Zarządzanie* – zakres Administrator usług medycznych

Kategoria zajęć	Liczba godzin						Punkty ECTS
	W	C	L	P	S	Razem	

Obowiązkowe	454	315	0	45	75	889	96
Fakultatywne	75	135	0	0	0	210	24
Razem	529	450	0	45	75	1099	120
Udział kategorii zajęć	48,13	40,95	0,00	4,09	6,82	100,00	
	Udział ECTS fakultatywnych						39,2%

Tabela 2.6.7. Proporcje liczby godzin przypisanych do poszczególnych form na studiach II stopnia – *Zarządzanie* prowadzone w języku angielskim

Kategoria zajęć	Liczba godzin						Punkty ECTS
	W	C	L	P	S	Razem	
Obowiązkowe	439	435	-	30	60	604	120
Razem	439	435	-	30	60	964	120
Udział kategorii zajęć	45,5%	45,1%	-	3,1%	6,2%	100%	
	Udział ECTS fakultatywnych						39,2%

Tabela 2.6.8. Proporcje liczby godzin przypisanych do poszczególnych form na studiach II stopnia niestacjonarne *Zarządzanie* – zakres: Zarządzanie kadrami / Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa/ Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem

Kategoria zajęć	Liczba godzin						Punkty ECTS
	W	C	L	P	S	Razem	
Obowiązkowe	253	195	0	27	45		112
Fakultatywne	27	33	0	0	0	60	8
Razem	280	228	0	27	45	580	120
Udział kategorii zajęć	48,28	39,31	0,00	4,66	7,76	100	

Kształcenie studentów kierunku *Zarządzanie* z zakresu znajomości języków obcych odbywa się na studiach pierwszego stopnia. Na studiach pierwszego stopnia zajęcia z języków obcych są prowadzone w formule lektoratu, w wymiarze 150h i 10 ECTS (studia stacjonarne) oraz 138h i 10 ECTS (studia niestacjonarne), podzielonym na pięć semestrów studiów (semestry 1-5). Kończą się obowiązkowym egzaminem na poziomie B2, który student musi zdać przed ukończeniem studiów. Absolwent zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz posługuje się językiem specjalistycznym umożliwiającym porozumiewanie się w działalności zawodowej.

Absolwent jest przygotowany do pracy w charakterze specjalisty organizacji i zarządzania oraz menedżera/kierownika niższego i średniego szczebla zarządzania w przedsiębiorstwach, a także do prowadzenia własnej działalności gospodarczej, czy przejęcia biznesu rodzinnego. Posiada umiejętności skutecznego komunikowania się, negocjowania i przekonywania oraz do pracy w zespole. Absolwenci studiów pierwszego stopnia uzyskują tytuł licencjata i mogą kontynuować naukę na studiach drugiego stopnia, kończących się uzyskaniem dyplomu magistra.

Uczelnia prowadzi kształcenie na kierunku *Zarządzanie* na studiach drugiego stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Studia drugiego stopnia obejmują 4 semestry, gdzie na każdym semestrze student może uzyskać 30 ECTS. Program studiów obejmuje cztery zakresy kształcenia:

Zarządzanie kadrami, Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa, Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem oraz Administrator usług medycznych (ten zakres występuje tylko na studiach stacjonarnych) realizowanych począwszy od 3 do 4 semestru. Na dwóch ostatnich semestrach studiów student przygotowuje pracę magisterską pod opieką promotora. Przedmioty obieralne realizowane są na 3 i 4 semestrze studiów. Studia drugiego stopnia kończą się uzyskaniem kwalifikacji drugiego stopnia i tytułu zawodowego magister, a liczba punktów ECTS niezbędna do ich ukończenia wynosi odpowiednio 120 ECTS. Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu studiów drugiego stopnia jest uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS, pozytywna ocena pracy magisterskiej i złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem pozytywnym. Program studiów stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia 4 semestralnych obejmuje ogółem 1099h (studia stacjonarne) i 580h (studia niestacjonarne).

W efekcie absolwent kierunku *Zarządzanie* drugiego stopnia posiada umiejętności menedżerskie niezbędne do kierowania przedsiębiorstwem produkcyjnym, usługowym małej lub średniej wielkości oraz jednostkami administracji rządowej i samorządowej. Absolwent zna język obcy na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz posługuje się językiem specjalistycznym umożliwiającym porozumiewanie się w działalności zawodowej.

Program studiów zakłada również realizację niektórych przedmiotów w formie zajęć na odległość za pomocą platformy e-learningowej Moodle. Forma kształcenia na odległość wykorzystywana jest zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia (Tabela 2.6.9)

Tabela 2.6.9. Zestawienie przedmiotów prowadzonych za pośrednictwem platformy zdalnego nauczania PCz w r. ak. 2023-2024.

	pierwszy				drugi			
	zimowy		letni		zimowy		letni	
	Suma z wykład	Suma z projekt	Suma z wykład	Suma z projekt	Suma z wykład	Suma z projekt	Suma z wykład	Suma z projekt
stacjonarne	67		65		52	26	43	
Analiza strategiczna firmy rodzinnej			13					
Koncepcje zarządzania E					26			
Konkurencja i wywiad marketingowy			13					
Logistyka	14							
Makroekonomia					26			
Podatkowe aspekty funkcjonowania przedsiębiorstw								
Specyfika prowadzenia małego przedsiębiorstwa			13					
Statystyka matematyczna							28	
Sustainable Supply Chain Management							15	
Ubezpieczenia społeczne			13					
Wdrażanie nowych produktów i usług (zakres zarządzanie działalnością gospodarczą)			13					
Zarządzanie	13							
Zarządzanie jakością i produkcją	13							
Zarządzanie procesami						26		
Zarządzanie ryzykiem działalności	14							
ŻYWIENIE CZŁOWIEKA	13							
niestacjonarne	36	24	66	39	36		39	
Inkubatory przedsiębiorczości							6	
Institucje finansowe na rynku kapitałowym							6	
Inwestycje na rynku kapitałowym			3					
Koncepcje zarządzania E					24			
Logistyka	6						6	
Makroekonomia	6				9			
Międzynarodowe stosunki gospodarcze			3					
Mikroekonomia			6					
Nauki o organizacji			6	6				
Orientacja przedsiębiorcza			6					
Podstawy Przedsiębiorczości			9	15				
Projektowanie organizacji				12				
Specyfika prowadzenia małego przedsiębiorstwa			9					
Statystyka matematyczna							12	
Statystyka w zarządzaniu			6					
Wdrażanie nowych produktów i usług			3	6				
Zarządzanie innowacjami			6					
Zarządzanie marketingiem			9					
Zarządzanie projektami	12	24						
Zarządzanie ryzykiem działalności	12							
Zarządzanie strategiczne							9	
Zarządzanie wiedzą i informacją w firmie rodzinnej					3			
Suma końcowa	103	24	131	39	88	26	82	

W ocenie Uczelni liczebność grup studenckich – na pierwszym i drugim stopniu – zapewnia osiągnięcie założonych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji. Liczba grup dziekańskich na danym roku studiów dla każdego kierunku studiów określa się dzieląc liczbę studentów danego roku przez 24, a na pierwszym roku studiów pierwszego stopnia przez 30. Wspólne zajęcia dydaktyczne, zwłaszcza wykłady, prowadzi się także dla różnych kierunków w części zawierającej wspólne treści programowe.

Zakres kształcenia na kierunku studiów jest tworzony dla grupy dziekańskiej liczącej od 10 do 24 studentów, przy czym wymóg ten obowiązuje z chwilą uruchomienia zakresu kształcenia na kierunku studiów i nie jest stosowany w przypadki, gdy liczebność roku studiów nie pozwala na spełnienie tego wymogu. Powyższe grupy nie podlegają dalszemu podziałowi. Zajęcia dydaktyczne (ćwiczenia, seminaria, laboratoria, projekty) w grupie dziekańskiej są prowadzone przez 1 osobę, przy czym zajęcia laboratoryjne i projektowe dla grup o liczebności powyżej 24 osób mogą prowadzić 2 osoby na studiach stacjonarnych, na studiach niestacjonarnych podział grup może wystąpić tylko wtedy, gdy nie występuje przekroczenie kosztów. Ze względów technicznych oraz obowiązujących przepisów BHP dziekan może dokonać innego podziału. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek dziekana wydziału, rektor może wyrazić zgodę na zmniejszenie liczebności grupy na studiach pierwszego i drugiego stopnia.

Organizacją zajęć dydaktycznych zajmuje się Dziekanat oraz sekcja planów. Informacje na temat harmonogramu zjazdów na studiach niestacjonarnych, plany studiów, struktura roku akademickiego dostępne są na stronie internetowej Wydziału (<https://wz.pcz.pl/student/struktura-roku-akademickiego>).

W planie studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *Zarządzanie* 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta. Punkty ECTS są wartością liczbową przyporządkowaną poszczególnym przedmiotom na podstawie ilości pracy, jaką musi wykonać student, żeby je zaliczyć, przyporządkowano je wszystkim prowadzonym przedmiotom.

2.7. Program i organizacja praktyk w tym, w szczególności ich wymiaru i terminu realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk – w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe

Praktyki na Wydziale Zarządzania są istotnym i znaczącym elementem kształcenia zarówno na studiach o profilu praktycznym, jak i ogólnoakademickim. Doświadczenie zdobyte podczas praktyk uważane jest za jedno z najważniejszych działań praktycznych, w jakich uczestniczą studenci w trakcie realizacji programu studiów. Praktyki na kierunku *Zarządzanie* przewidziane są w programie studiów I stopnia i odbywają się w instytucjach realizujących cele i podejmujących zadania w zakresie zgodnym z kierunkiem studiów i założonymi efektami kształcenia w zakresie wiedzy, a w szczególności umiejętności i kompetencji społecznych. Program praktyk na studiach I stopnia zawiera charakterystykę zadań przewidzianych do realizacji przez studenta w danym przedsiębiorstwie lub instytucji. Praktyki zawodowe realizowane są w przedsiębiorstwach i instytucjach otoczenia społeczno-gospodarczego na mocy porozumień dotyczących współpracy w tym zakresie. Celem praktyk zawodowych na kierunku *Zarządzanie* jest poznanie podstawowych zasad funkcjonowania podmiotu gospodarczego, w tym w szczególności: przedmiotu jego działalności, formalno-prawnych podstaw działania, a także struktury organizacyjnej. Celem jest również poszerzenie wiedzy i umiejętności teoretycznych z zakresu zarządzania, nie tylko poprzez obserwację działań, ale również możliwość aktywnego uczestnictwa w ich realizacji, w zakresie rozwiązywania problemów zaistniałych w danym obszarze działania podmiotu gospodarczego. Pozwala to na kształtowanie i doskonalenie praktycznych umiejętności rozpoznawania, diagnozowania i rozwiązywania problemów z zakresu zarządzania w obszarze gospodarowania zarówno zasobami ludzkimi, jak i rzeczowymi, finansowymi oraz informacyjnymi. Praktyki mają także pozwolić na rozwijanie umiejętności efektywnej komunikacji, negocjowania i przekonywania oraz pracy w zespole, a także na przygotowanie studenta do realizacji podstawowych funkcji zarządzania procesami w różnego rodzaju podmiotach gospodarczych o

charakterze gospodarczym bądź administracyjnym. Niezwykle ważna jest również możliwość pozyskania materiałów empirycznych do pracy dyplomowej oraz sprawdzenie własnej przydatności i predyspozycji do zawodu.

Praktyka zawodowa na studiach I stopnia na kierunku *Zarządzanie* realizowana jest w wymiarze 120 godzin, za co student otrzymuje 4 punkty ECTS. Praktyka zawodowa odbywa się na IV semestrze studiów. Po zakończeniu przez studenta praktyki, zakładowy opiekun praktyk powinien potwierdzić jej odbycie na sprawozdaniu z praktyki. Student zobowiązany jest dostarczyć wypełnione i podpisane przez zakładowego opiekuna praktyk sprawozdanie do kierunkowego opiekuna praktyki, w celu zaliczenia praktyki. Praktyka zostaje zaliczona, jeśli są spełnione jednocześnie następujące warunki: student odbędzie praktykę w wymiarze określonym w programie studiów, dostarczy na Uczelnię sprawozdanie z praktyk w terminie do dwóch tygodni od daty zakończenia praktyki. Na tej podstawie kierunkowy opiekun praktyk studenckich zalicza praktykę, poprzez dokonanie wpisu do indeksu i karty okresowych osiągnięć studenta. Szczegółowy opis zasad odbywania praktyk znajduje się w załączonym do raportu programie kształcenia oraz w [Regulaminie praktyk studenckich](#).

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów

Zasady rekrutacji na wybrany kierunek studiów w Politechnice Częstochowskiej, w tym kierunek *Zarządzanie* w danym roku akademickim prowadzone są w oparciu o wytyczne Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej (UKR) (<https://pcz.pl/kandydat/rekrutacja/wymagania-rekrutacyjne>), która jest organem decyzyjnym, co do przyjęcia kandydatów na studia, wytyczne zgodnie z § 5 ust. 2 Załącznika nr 1 do [Uchwały Nr 246/2023/2024](#) Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 28 czerwca 2023 roku w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2024/2025 z późniejszą zmianą Kryteria przyjęcia na studia są przyjmowane przez Senat PCz (na mocy uchwały Senatu PCz – [Uchwała nr Nr 274/2023/2024](#) Senatu Politechniki Częstochowskiej ws. zmiany zapisów w Załączniku nr 1 do [Uchwały Nr 217/2022/2023](#) Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 28 czerwca 2023 roku w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2024/2025 z późniejszą zmianą). Informacje dotyczące wymagań stawianym kandydatom, możliwości i sposobu zapisania się na studia są dostępne na głównej stronie Uczelni (<https://pcz.pl/kandydat/rekrutacja/oferta-rekrutacyjna>), a także na stronach wydziałowych oraz we wszystkich informatorach i materiałach promocyjnych PCz. Rekrutacja na studia jest przeprowadzana w oparciu o system Internetowej Rekrutacji Kandydatów (IRK) (<https://rekrutacja.pcz.pl/pl/>) oraz na podstawie złożonych przez kandydata wymaganych dokumentów. Szczegółowe informacje dotyczące procesu rejestracji kandydatów określone są na stronie Politechniki Częstochowskiej (<https://pcz.pl/kandydat/rekrutacja/rekrutacja-krok-po-kroku>). Zasady rekrutacji dla kandydatów określone są w uchwale Senatu PCz - Załącznik nr 1 [Uchwały Nr 246/2023/2024](#) Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 14 lutego 2024 roku w sprawie: zmiany

zapisów w Załączniku nr 1 do Uchwały Nr 217/2022/2023 Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 28 czerwca 2023 roku w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2024/2025. Zasady te wskazują warunki przyjęć na studia stacjonarne i niestacjonarne, pierwszego i drugiego stopnia na danych kierunkach, w tym na kierunku *Zarządzanie*. Dopuszcza się możliwość ubiegania się przez kandydata o przyjęcie na studia na kilka kierunków zgodnie z określonymi kryteriami. Kandydaci na studia stacjonarne i niestacjonarne zobowiązani są do złożenia w wyznaczonym terminie do UKR określonych dokumentów. Listę wymaganych dokumentów zarówno dla kandydatów na studia pierwszego, jak i drugiego stopnia określa [Uchwała Nr 246/2023/2024 Senatu PCz](#), lista dostępna jest również na stronie PCz (<https://pcz.pl/kandydat/rekrutacja/wymagane-dokumenty>).

Podstawą decyzji o przyjęciu na studia I stopnia jest wskaźnik rekrutacyjny, którego zasady obliczania są dostępne na stronie internetowej PCz (<https://pcz.pl/kandydat/rekrutacja/wymagania-rekrutacyjne>). Wskaźnik rekrutacyjny ustala się według wzoru:

$$R = 0,8 \times JP(\text{PODST.} + \text{ROZSZ.}) + JO(\text{PODST.} + \text{ROZSZ.} + 2 \times \text{DWUJĘZYZNA}) + M(\text{PODST.} + \text{ROZSZ.}) + D(\text{PODST.} + \text{ROZSZ.}) + E$$

Na studia drugiego stopnia kandydatów kwalifikuje się na podstawie konkursu dyplomów oraz „5. Kryterium dodatkowe przy kwalifikacji na studia drugiego stopnia na kierunki: *Zarządzanie*, *Zarządzanie* (studia w języku angielskim), Logistyka, Logistyka (studia w języku angielskim) Bezpieczeństwo i higiena pracy, Finanse i rachunkowość w biznesie, Zarządzanie jakością i produkcją (studia w języku angielskim), Design i zarządzanie projektami:

a) rozmowa kwalifikacyjna,

b) kandydaci na studia drugiego stopnia, którzy ukończyli studia pierwszego stopnia na innym kierunku niż ten, o przyjęcie na który się ubiegają, są zobowiązani do uzupełnienia w czasie trwania studiów drugiego stopnia efektów uczenia się wynikających z różnic w programach.” (wyciąg z uchwały).

Przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów. W przypadku niewypełnienia liczby miejsc - Rektor może wyznaczyć dodatkowy termin rekrutacji na studia. Kandydat, który nie został wpisany na listę studentów pierwszego roku studiów stacjonarnych bądź niestacjonarnych wyłącznie z powodu braku miejsc, może być przyjęty; w przypadku studiów stacjonarnych na studia niestacjonarne; w przypadku studiów niestacjonarnych na studia stacjonarne; na tym samym kierunku bez powtórnego przystępowania do postępowania kwalifikacyjnego i bez powtórnego wpłacania opłaty za przeprowadzenie rekrutacji na studia. Kandydat, który nie został przyjęty na studia z powodu nieuruchomienia kierunku lub w przypadku wyczerpania liczby miejsc zarówno na studia stacjonarne, jak i niestacjonarne danego kierunku może na pisemny wniosek ubiegać się o przyjęcie na studia na innym kierunku bez ponownego wpłacania opłaty za przeprowadzenie rekrutacji na studia.

3.2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Warunki i zasady uznawania efektów i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym określone zostały w Regulaminie Studiów Politechniki Częstochowskiej (Załącznik do [Uchwały Nr 192/2022/2023 Senatu PCz](#) i szczegółowo zgodnie z Regulaminem Załącznik nr 1 do [Uchwały Nr 347/2018/2019 Senatu PCz](#)). Część programu studiów może być zrealizowana na innym kierunku studiów w Politechnice lub na innych uczelniach, w tym również zagranicznych, w szczególności w zakresie porozumień międzyuczelnianych wynikających z uczestnictwa Politechniki w krajowych lub międzynarodowych programach wymiany studentów oraz innych umów zawartych przez Politechnikę Częstochowską. Kierownik dydaktyczny może na wniosek studenta wyrazić zgodę na realizację części programu studiów poza macierzystą jednostką. Efekty uczenia się są potwierdzane w zakresie odpowiadającym efektom kształcenia zawartym w programie kształcenia określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Wszystkie przedmioty zaliczone za zgodą kierownika dydaktycznego poza macierzystą jednostką studenta są uznawane jako spełnienie części wymagań programowych, tzn. przedmioty zaliczone poza macierzystą jednostką muszą być uznane za równoważne określone

przez kierownika dydaktycznego zestawowi przedmiotów obowiązkowych lub wybieranych o tej samej lub wyższej łącznej liczbie punktów ECTS występujących w programie studiów macierzystej jednostki. W przypadku, gdy przedmioty zaliczone w innej uczelni nie mają przyporządkowanej liczby punktów, określa ją kierownik dydaktyczny. Przeliczenia oceny na system stosowany w Politechnice Częstochowskiej dokonuje kierownik dydaktyczny. Warunki spełnienia pozostałych wymagań programowych dla semestru zaliczonego poza macierzystą jednostką powinny być ustalone przez kierownika dydaktycznego w porozumieniu ze studentem przed wydaniem zgody na realizację części programu kształcenia poza macierzystą jednostką.

Z pominięciem pełnej procedury rekrutacyjnej, mogą zostać przyjęci laureaci uznanych na Uczelni konkursów. Laureaci i finaliści olimpiad: matematycznej, wiedzy technicznej, informatycznej, wiedzy ekonomicznej, filozoficznej, biologicznej, geograficznej, języka angielskiego - stopnia centralnego oraz laureaci konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich przyjmowani są na studia w Politechnice Częstochowskiej na kierunek *Zarządzanie* z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego stopnia centralnego ([Uchwała nr 265/2023/2024](#); zmiany zapisów w Załączniku do Uchwały nr 60/2020/2021 Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 23 czerwca 2021 roku w sprawie zasad przyjmowania na studia w Politechnice Częstochowskiej laureatów i finalistów olimpiad) przy ubieganiu się o przyjęcie na studia w roku akademickim 2025/2026 z późniejszymi zmianami.

Postępowanie rekrutacyjne w przypadku [matury zagranicznej](#) jest opisane na uczelnianej stronie dla Kandydatów (<https://wz.pcz.pl/kandydat>). Istnieje również procedura przyjmowania osób z dyplomem I stopnia, uzyskanym poza systemem polskiej edukacji. W przypadku dyplomów uzyskanych za granicą kandydat składa dyplom uznany w Rzeczypospolitej Polskiej za uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia, potwierdzenie wniesienia opłaty za przeprowadzenie rekrutacji na studia, aktualne 1 zdjęcie legitymacyjne kandydata, wniosek o udzielenie wsparcia w procesie rekrutacji – w przypadku osób z niepełnosprawnościami, chorobami przewlekłymi lub szczególnymi potrzebami - Wniosek jest zamieszczony w systemie Internetowej Rekrutacji Kandydatów IRK. W związku z prowadzoną rekrutacją internetową, złożenie ww. dokumentów jest poprzedzone rejestracją kandydatów w systemie IRK ([Uchwała Senatu PCz 275/2023/2024](#) dot. warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2025/2026).

Kandydatom z niepełnosprawnościami, chorobami przewlekłymi lub szczególnymi potrzebami zapewnia się pomoc i udogodnienia w procesie rekrutacji stosownie do ich indywidualnych potrzeb. Pełnomocnik Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami ustala formę pomocy w procesie rekrutacji indywidualnie dla każdego kandydata z niepełnosprawnościami, chorobami przewlekłymi lub szczególnymi potrzebami. Kandydaci na studia pierwszego stopnia – obywatele polscy, którzy ukończyli szkołę średnią za granicą, składają zalegalizowane lub opatrzone apostille zagraniczne świadectwo lub inny dokument uzyskany za granicą, uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia w uczelniach każdego typu w państwie, w którego systemie działa instytucja wydająca świadectwo.

Kandydaci na studia drugiego stopnia – obywatele polscy, którzy ukończyli uczelnię za granicą, składają zalegalizowany lub opatrzony apostille zagraniczny dyplom ukończenia studiów lub inny dokument ukończenia uczelni za granicą, uprawniający do podjęcia studiów drugiego stopnia w państwie, w którym został wydany. Do zagranicznego dyplomu ukończenia studiów lub innego dokumentu ukończenia uczelni za granicą, w uzasadnionych przypadkach należy dołączyć tłumaczenie na język polski, sporządzone przez tłumacza przysięgłego oraz zaświadczenie o nostryfikacji, chyba że zostanie on uznany za równorzędny z odpowiednim polskim dyplomem ukończenia studiów lub uprawniający do podjęcia studiów drugiego stopnia w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy międzynarodowej lub na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku (Załącznik nr 1 do [Uchwały 275/2023/2024](#)).

Przyjęcie na studia osób niebędących obywatelami polskimi (cudzoziemców) art. 323 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku (Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 roku poz. 742, z późn.

zm.). Rekrutację na studia przeprowadza Biuro Studentów Zagranicznych. Szczegółowa ścieżka rekrutacji dla kandydatów – cudzoziemców na studia pierwszego lub drugiego stopnia na Politechnice Częstochowskiej określona została w Załączniku nr 2 do [Uchwały 275/2023/2024](#) Senatu PCz.

Uruchomienie elektronicznej rekrutacji kandydatów niebędących obywatelami polskimi (cudzoziemców) następować będzie w terminach ustalonych przez Biuro Studentów Zagranicznych. Rektor Politechniki Częstochowskiej określa liczbę miejsc na poszczególnych kierunkach, poziomach i formach studiów na dany rok akademicki. Rekrutacja uzupełniająca: Kandydaci, którzy ubiegali się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia, którym w wyniku odwołania od wyniku weryfikacji sumy punktów z części pisemnej egzaminu maturalnego wniesionego do Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego podwyższony został wynik egzaminu maturalnego ze wskazanego przez kandydata w systemie Internetowej Rekrutacji Kandydatów przedmiotu stanowiącego podstawę rekrutacji, mogą do dnia 30 września 2024 roku złożyć do Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej wnioski o przeprowadzenie rekrutacji uzupełniającej. Wraz z wnioskiem należy złożyć komplet dokumentów wymaganych od kandydatów na studia pierwszego stopnia. W uzasadnionych przypadkach kandydat może złożyć podanie do Rektora o przystąpieniu do procesu rekrutacji po terminie. W stosunku do kandydatów z rekrutacji uzupełniającej Uczelniana Komisja Rekrutacyjna zobowiązana jest uwzględnić zweryfikowany wynik egzaminu maturalnego. Przyjęcie na pierwszy rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych następuje w przypadku, gdy zweryfikowane wyniki przedłożone przez kandydata spełniają kryteria punktowe, ustalone przez Uczelnianą Komisję Rekrutacyjną w zakończonym postępowaniu rekrutacyjnym.

Kryteria kwalifikacji na studia: rekrutację na studia przeprowadza oraz podejmuje decyzję o wpisaniu na listę studentów Uczelniana Komisja Rekrutacyjna. Przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów. Status zakwalifikowany w systemie IRK nie jest równoznaczny z wpisem na listę studentów i tym samym nie stanowi wiążącego rozstrzygnięcia w przedmiocie przyjęcia na studia. Uczelniana Komisja Rekrutacyjna, na wniosek kandydata, wydaje zaświadczenie o wpisie na listę studentów (Załącznik nr 1 do [Uchwały Nr 192/2022/2023](#) Senatu PCz). Podstawą wpisu na listę studentów na studia pierwszego stopnia, jest wskaźnik rekrutacyjny uzyskany na podstawie wyników z egzaminu maturalnego z danych przedmiotów (Załącznik nr 1 [Uchwały 275/2023/2024](#)). Dla kandydatów - absolwentów techników posiadających dyplom zawodowy lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika dodatkowo przyznaje się punkty uzyskane za egzamin zawodowy E. Kandydaci ubiegający się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia na podstawie egzaminu maturalnego przeprowadzonego w ramach programu Matury Międzynarodowej składają poświadczoną przez Politechnikę Częstochowską kopię Dyplomu IB (International Baccalaureate) wydanego przez International Baccalaureate Organization z siedzibą w Genewie). W przypadku nieposiadania świadectwa dojrzałości w terminie składania dokumentów, kandydaci mogą być dopuszczeni do postępowania kwalifikacyjnego na podstawie zaświadczenia o przystąpieniu do Matury Międzynarodowej. Przyjęcia kandydatów z Maturą Międzynarodową na studia pierwszego stopnia odbywają się według wartości progowej wskaźnika rekrutacyjnego, która decyduje o zakwalifikowaniu się na studia. Do obliczenia wartości wskaźnika rekrutacyjnego ustala się przeliczanie ocen z dyplomu IB, na liczby punktów wskazane w tabeli 1 (Regulamin Studiów Politechniki Częstochowskiej - Załącznik do [Uchwały Nr 192/2022/2023](#) Senatu PCz, Załącznik 1 [Uchwały Nr 275/2023/2024](#)). Wynik egzaminu z matury międzynarodowej na poziomie podstawowym mnożony jest przez współczynnik 1,5, natomiast na poziomie rozszerzonym przez współczynnik 2,0. Kandydaci ubiegający się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia na podstawie egzaminu maturalnego przeprowadzonego w ramach programu Matury Europejskiej składają poświadczoną przez Politechnikę Częstochowską kopię Dyplomu EB (European Baccalaureate) wydanego absolwentom Szkół Europejskich zgodnie z Konwencją o Statucie Szkół Europejskich, sporządzoną w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 roku (Dz. U. z 2005 r. Nr 3, poz. 10). Do obliczenia wartości wskaźnika rekrutacyjnego ustala się przeliczanie ocen z dyplomu EB, na liczby (punkty).

Laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych są przyjmowani na studia po przedłożeniu odpowiednich dokumentów potwierdzających udział w olimpiadzie.

Student może podjąć kolejny kierunek studiów na studiach stacjonarnych lub niestacjonarnych wyłącznie w drodze postępowania rekrutacyjnego. Podejmując studia na kilku kierunkach studiów, student jest zobowiązany do niezwłocznego określenia, który z nich jest pierwszym lub kolejnym kierunkiem studiów oraz do pisemnego poinformowania Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej i dziekanatów o dokonanym wyborze.

Zasady ustalania wskaźnika rekrutacyjnego - ustala się według wzoru podanego w [Uchwale Nr 265/2023/2024](#) oraz załączniku do [Uchwały Nr 265/2023/2024](#).

Brak na świadectwie dojrzałości oceny z egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym lub oceny z przedmiotu dodatkowego branego pod uwagę w postępowaniu kwalifikacyjnym nie stanowi przeszkody w przyjęciu kandydata na studia. Warunki przyjęcia w powyższej sytuacji reguluje § 3 Zał. 1 [Uchwały Nr 275/2023/2024](#).

Dla kandydatów na studia legitymujących się tzw. „starą maturą” ustala się przeliczenie ocen na procent punktów dla dwóch różnych skal ocen. Dla ustalenia procentu punktów M, JP, JO oraz z dodatkowych przedmiotów kwalifikacyjnych (D) uwzględnia się ocenę z danego przedmiotu uzyskaną przez kandydata na świadectwie dojrzałości. Dla kandydatów legitymujących się dokumentem zagranicznym wyliczenia wskaźnika rekrutacyjnego dokonuje Uczelniana Komisja Rekrutacyjna w porozumieniu z Biurem Studentów Zagranicznych. Na studia drugiego stopnia kandydatów kwalifikuje się na podstawie konkursu dyplomów. Kandydaci przyjęci na studia drugiego stopnia po innych kierunkach będą zobowiązani do uzupełnienia różnic programowych w czasie trwania tych studiów (Załącznik nr 1 do [Uchwały Nr 275/2023/2024](#)). Wykaz dodatkowych przedmiotów klasyfikacyjnych uwzględnianych w postępowaniu kwalifikacyjnym dla poszczególnych kierunków studiów, w tym na kierunek *Zarządzanie* są to przedmioty: geografia lub historia lub wiedza o społeczeństwie.

3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

W Politechnice Częstochowskiej istnieje możliwość przyjęcia na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Reguluje to *Regulamin przeprowadzenia potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów w Politechnice Częstochowskiej* – [Uchwała nr 347/2018/2019](#) Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 17 lipca 2019 roku, która weszła w życie z dniem 1 października 2019 roku.

Podstawą potwierdzenia efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów jest odniesienie efektów uczenia się danej osoby do efektów uczenia się zdefiniowanych dla modułów kształcenia określonego kierunku, poziomu, profilu i formy studiów, zaliczanych w konkretnym cyklu kształcenia. Potwierdzenie może być przeprowadzane przez jednostkę organizacyjną Politechniki Częstochowskiej posiadającą:

1. pozytywną ocenę jakości kształcenia na tych studiach lub
2. kategorię naukową A+, A albo B+ w zakresie dyscypliny, do której przypisany jest kierunek albo dyscypliny wiodącej, w przypadku posiadania kierunku do więcej niż jednej dyscypliny.

Efekty uczenia się potwierdza się w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się, które zostały określone w programie studiów.

W przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone osobie posiadającej:

- co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego potwierdzonego odpowiednimi dokumentami,
- kwalifikację pełną na poziomie 5 PRK albo kwalifikacje nadaną w ramach zagranicznego systemu szkolnictwa wyższego odpowiadającą poziomowi europejskich ram kwalifikacji.

W przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone osobie posiadającej:

- dyplom ukończenia studiów,
- kwalifikację pełną na poziomie 6 PRK i co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia.

W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów

Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym poziomie studiów określa Regulamin Studiów Politechniki Częstochowskiej ([Uchwała Senatu PCz Nr 192/2022/2023](#)). Tę problematykę w regulaminie przedstawiają: rozdział VI zatytułowany *Praca dyplomowa (magisterska, inżynierska lub licencjacka)*, rozdział VII *Egzamin dyplomowy (magisterski, inżynierski lub licencjacki)* – w przypadku, gdy program studiów przewiduje pracę dyplomową oraz rozdział IX *Ukończenie studiów*. Student ma dostęp do wszystkich niezbędnych informacji i instrukcji związanych z obsługą swojej pracy dyplomowej na stronie Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej (<https://wz.pcz.pl/student/praca-dyplomowa>) oraz w systemie Archiwum Prac Dyplomowych, do którego loguje się poprzez system USOSweb (https://usosweb.pcz.pl/instrukcje/apd/APD-instrukcja_student.pdf). Reasumując, wymogi stawiane pracom dyplomowym realizowanym na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej na kierunku *Zarządzanie*, na I i II stopniu sporządzono uwzględniając obowiązujące ustawodawstwo, Regulamin Studiów Politechniki Częstochowskiej oraz tradycje i dobre zwyczaje przyjęte w szkołach wyższych.

Praca dyplomowa wykonywana jest pod kierunkiem promotora. Promotorem pracy dyplomowej jest nauczyciel akademicki Politechniki Częstochowskiej Wydziału Zarządzania, posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. Kierownik dydaktyczny wyznacza recenzenta pracy dyplomowej spośród osób upoważnionych do pełnienia funkcji promotora pracy dyplomowej. Student ma prawo do przedstawienia propozycji własnego tematu pracy dyplomowej, uwzględniającego jego zainteresowania naukowe i zawodowe. Tematy prac dyplomowych, po wstępnej weryfikacji i ocenie przez *Zespół ds. zatwierdzania prac dyplomowych Wydziałowej Komisji Jakości Kształcenia*, zatwierdza Rada Programowa Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Zatwierdzone tematy wprowadzane są do systemu informatycznego Politechniki Częstochowskiej. Po zatwierdzeniu tematu pracy dyplomowej student jest zobligowany do rozpoczęcia pisania pracy, dostosowując się do wszystkich wymagań stawianych pracom dyplomowym, realizowanym na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej (<https://wz.pcz.pl/student/praca-dyplomowa>). Wymogi pisania prac dyplomowych licencjackich i magisterskich różnią się w niektórych aspektach. Standardowa objętość pracy licencjackiej wynosi 40-60 stron, a pracy magisterskiej 60-80 stron. Zaleca się, aby zasadniczą część pracy dyplomowej obejmowała 3 rozdziały w pracach licencjackich oraz 4 rozdziały w pracach magisterskich. W pracy licencjackiej pierwszy rozdział stanowi część teoretyczną, a dwa kolejne część praktyczną pracy. W pracy magisterskiej dwa pierwsze rozdziały stanowią część teoretyczną, a dwa kolejne jej część praktyczną. W pracach licencjackich każdy rozdział powinien zawierać 3 podrozdziały. Natomiast w pracach magisterskich każdy rozdział powinien zawierać 3 do 4 podrozdziałów. Część teoretyczna pracy powinna prezentować stan wiedzy i normatywne rozwiązania dotyczące podjętego tematu przez dyplomanta, a część praktyczna plan badań, opis ich przebiegu, prezentację wyników oraz wynikające z nich wnioski. Praca powinna być napisana na podstawie literatury przedmiotu, również na podstawie literatury zagranicznej. W pracy licencjackiej należy wykorzystać co najmniej 30 publikacji, a w pracy magisterskiej co najmniej 60 pozycji literatury. Pozostałe wymogi edytorskie i techniczne są takie same dla obu poziomów studiów.

Po napisaniu pracy przez studenta i akceptacji treści przez promotora, student implementuje pracę do systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD) (<https://apd.pcz.pl/?s=1>). Po umieszczeniu pliku z pracą dyplomową przez studenta w APD, promotor sprawdza pracę z wykorzystaniem Jednolitego Systemu

Antyplagiatowego (<https://isa.opi.org.pl/home/login>). Cały proces elektronicznej archiwizacji pracy dyplomowej odbywa się przed złożeniem przez dyplomanta wszystkich potrzebnych dokumentów i wersji papierowej pracy do dziekanatu. Po otrzymaniu pozytywnego wyniku z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego, następuje akceptacja danych przez promotora, który przekazuje pracę do recenzji. Praca dyplomowa powinna być złożona w formie wydruku zawierającego numery kontrolne wraz z jej zapisem cyfrowym, pobranym z systemu informatycznego Politechniki Częstochowskiej. Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor oraz recenzent również w systemie informatycznym Politechniki Częstochowskiej. Ocenę pracy dyplomowej stanowi średnia arytmetyczna ocen promotora i recenzenta pracy. Do systemu informatycznego Politechniki Częstochowskiej wpisuje się ocenę pracy dyplomowej, zgodnie ze skalą ocen podaną w § 21 ust. 4 Regulaminu Studiów Politechniki Częstochowskiej ([Uchwała Senatu PCz nr 192/2022/2023](#)).

Termin złożenia pracy określony jest w § 31 Regulaminu Studiów Politechniki Częstochowskiej ([Uchwała Senatu PCz nr 192/2022/2023](#)). Student jest zobowiązany do złożenia pracy dyplomowej do końca kwietnia w przypadku studiów kończących się w semestrze zimowym oraz do końca września w przypadku studiów kończących się w semestrze letnim. Za jakość pracy oraz jej zgodność z kierunkiem studiów i zakresem, w ramach których jest realizowana, odpowiadają promotor oraz recenzent. Egzamin dyplomowy powinien odbyć się w terminie nieprzekraczającym 6 tygodni od daty złożenia pracy dyplomowej.

Decyzję o dopuszczeniu do egzaminu dyplomowego podejmuje Kierownik dydaktyczny. Reasumując, warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest: wypełnienie przez studenta obowiązków wynikających z programu studiów, w tym harmonogramu realizacji programu studiów, sprawdzenie pisemnej pracy dyplomowej poprzez system internetowy Politechniki Częstochowskiej, zintegrowany z Jednolitym Systemem Antyplagiatowym oraz uzyskanie przez studenta pozytywnej oceny z pracy dyplomowej.

Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją egzaminacyjną wyznaczoną przez Kierownika dydaktycznego, w skład której wchodzi co najmniej: Kierownik dydaktyczny, lub jego zastępca lub wyznaczony przez Kierownika dydaktycznego nauczyciel akademicki, posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego – jako przewodniczący, jak również promotor pracy dyplomowej i recenzent pracy dyplomowej. Forma egzaminu jest szczegółowo opisana w procedurze Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz w § 32-§ 34 Regulaminu Studiów ([Uchwała Senatu PCz nr 192/2022/2023](#)).

Zgodnie z Regulaminem studiów ostateczny wynik studiów, zaprotokołowany na obronie pracy dyplomowej, stanowi suma składająca się z: ½ średniej ocen z całego toku studiów - liczonej w trybie określonym w § 37 ust. 3 Regulaminu studiów ([Uchwały Senatu PCz nr 192/2022/2023](#)); ¼ oceny pracy dyplomowej liczonej w trybie określonym w § 30 ust. 3 Regulaminu studiów ([Uchwały Senatu PCz nr 192/2022/2023](#)); ¼ oceny egzaminu dyplomowego, przy czym składniki sumy podaje się z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.

Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów na I i II stopniu jest: uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, pozytywna ocena pracy dyplomowej, złożenie egzaminu dyplomowego z oceną pozytywną.

Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów w terminie 30 dni od daty egzaminu dyplomowego.

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczba kandydatów, przyjętych na studia, odsiew studentów, liczba studentów kończących studia w terminie) oraz działania podejmowane na podstawie tych informacji, jak również sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Dziekanat WZ, pod nadzorem kierownika dydaktycznego, przygotowuje po zakończeniu każdego roku akademickiego zestaw danych dla Wydziałowej komisji ds. zapewnienia jakości kształcenia, które są pomocne w ocenie jakości realizowanego na danym kierunku procesu kształcenia, stanowiącego

przyczynę do formułowania wniosków nt. doskonalenia tego procesu. Wśród analizowanych wskaźników znajdują się m.in.:

1. liczba kandydatów przyjętych na studia,
2. wielkość odsiewu studentów,
3. liczba studentów kończących studia w terminie,
4. oceny z zaliczeń i egzaminów zapisane w protokołach zaliczeniowych i egzaminacyjnych,
5. odsetek studentów z zaliczeniem warunkowym i powtarzających rok/sem. w %,
6. oceny uzyskane z egzaminu dyplomowego,
7. udział ocen bdb na dyplomie w ogólnej liczbie ocen w %,
8. udział procentowy studentów ze średnią równą lub większą od 4 (miernik MJ).

Wskaźniki te przedstawiono w ujęciu tabelarycznym w tabelach od 3.5.1 do 3.5.10 (wskaźniki 1-3 zostały przedstawione w sposób skumulowany w tabeli 3.5.1 dla studiów w języku polskim, a w tabeli 3.5.2 dla studiów w języku angielskim).

Tabela 3.5.1. Liczba studentów na kierunku *Zarządzanie* w latach 2021-2024

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne				Studia niestacjonarne			
		dane sprzed 3 kolejnych lat			bieżący rok akademicki	dane sprzed 3 kolejnych lat			bieżący rok akademicki
		21/22	22/23	23/24	24/25	21/22	22/23	23/24	24/25
I stopnia	I	72	65	64	100	39	32	37	49
	II	37	43	43	31	30	34	26	25
	III	44	36	43	40	34	34	33	27
II stopnia	I	34	45	33	47	37	44	43	29
	II	30	23	23	14	27	39	51	47
Razem:		217	212	206	232	167	183	190	177

Tabela 3.5.2. Liczba studentów na kierunku *Zarządzanie* w języku angielskim w latach 2021-2024

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne				Studia niestacjonarne			
		dane sprzed 3 kolejnych lat			bieżący rok akademicki	dane sprzed 3 kolejnych lat			bieżący rok akademicki
		21/22	22/23	23/24	24/25	21/22	22/23	23/24	24/25
I stopnia	I	-	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-	-
II stopnia	I	28	33	29	5	-	-	-	-
	II	16	23	22	20	-	-	-	-
Razem:		44	56	51	25	-	-	-	-

Tabela 3.5.3. Oceny z zaliczeń zapisane w protokołach zaliczeniowych na studiach stacjonarnych w latach 2021-24

Rok akademicki	KIERUNEK	liczba studentów	Liczba ocen uzyskanych z zaliczenia					
			bdb	db plus	db	dst plus	dst	ndst
2021/22	Zarządzanie I stopień	136	624	265	350	180	294	136
	Zarządzanie II stopień	51	317	105	130	40	63	51
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	37	262	53	50	25	4	37

2022/23	Zarządzanie I stopień	126	614	198	361	173	248	126
	Zarządzanie II stopień	47	298	97	143	42	61	47
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	42	273	61	71	33	9	42
2023/24	Zarządzanie I stopień	130	1228	636	1123	624	877	1833
	Zarządzanie II stopień	41	594	226	267	165	236	577
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	41	301	106	103	69	20	297

Tabela 3.5.4. Oceny z zaliczeń zapisane w protokołach zaliczeniowych na studiach niestacjonarnych w latach 2021-24

Rok akademicki	KIERUNEK	liczba studentów	Liczba ocen uzyskanych z zaliczenia					
			bdb	db plus	db	dst plus	dst	ndst
2021/22	Zarządzanie I stopień	76	916	354	363	173	157	76
	Zarządzanie II stopień	66	725	244	230	98	81	66
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	-	-	-	-	-	-	-
2022/23	Zarządzanie I stopień	65	695	436	353	186	145	65
	Zarządzanie II stopień	82	834	408	405	188	170	82
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	-	-	-	-	-	-	-
2023/24	Zarządzanie I stopień	74	796	285	421	276	239	206
	Zarządzanie II stopień	92	862	321	293	129	172	87
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	-	-	-	-	-	-	-

Tabela 3.5.5. Oceny z egzaminów zapisane w protokołach zaliczeniowych na studiach stacjonarnych w latach 2021-24

Rok akademicki	KIERUNEK	liczba studentów	Liczba ocen uzyskanych z zaliczenia					
			bdb	db plus	db	dst plus	dst	ndst
2021/22	Zarządzanie I stopień	136	109	60	138	110	92	97
	Zarządzanie II stopień	51	58	20	39	22	17	43
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	37	78	11	17	12	14	20
2022/23	Zarządzanie I stopień	126	102	94	113	107	98	96
	Zarządzanie II stopień	47	58	36	41	16	18	16
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	42	81	29	36	13	12	12
2023/24	Zarządzanie I stopień	130	76	67	103	121	118	241

Zarządzanie II stopień	41	67	26	42	16	19	113
Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	41	78	24	33	9	2	53

Tabela 3.5.6. Oceny z egzaminów zapisane w protokołach zaliczeniowych na studiach niestacjonarnych w latach 2021-24

Rok akademicki	KIERUNEK	liczba studentów	Liczba ocen uzyskanych z zaliczenia					
			bdb	db plus	db	dst plus	dst	ndst
2021/22	Zarządzanie I stopień	76	90	57	101	39	29	0
	Zarządzanie II stopień	66	123	46	36	6	19	2
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	-	-	-	-	-	-	-
2022/23	Zarządzanie I stopień	65	131	81	92	51	34	0
	Zarządzanie II stopień	82	109	93	70	12	10	9
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	-	-	-	-	-	-	-
2023/24	Zarządzanie I stopień	74	102	74	76	87	61	43
	Zarządzanie II stopień	92	143	72	54	24	20	13
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	-	-	-	-	-	-	-

Tabela 3.5.7. Odsetek studentów z zaliczeniem warunkowym i powtarzających rok/semestr na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w latach 2021-24

Rok akademicki	KIERUNEK	Odsetek studentów na studiach stacjonarnych z zaliczeniem warunkowym i powtarzających rok/sem. w %	Odsetek studentów na studiach niestacjonarnych z zaliczeniem warunkowym i powtarzających rok/sem. w %
2021/22	Zarządzanie I stopień	10,64%	2,64%
	Zarządzanie II stopień	0%	4,5%
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	18,75%	-
2022/23	Zarządzanie I stopień	17,46%	20,00%
	Zarządzanie II stopień	2,13%	13,00%
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	11,90%	-
2023/24	Zarządzanie I stopień	13,85%	14%
	Zarządzanie II stopień	7,32%	15%
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	2,44%	-

Tabela 3.5.8. Oceny uzyskane z egzaminu dyplomowego na studiach stacjonarnych w latach 2021-24

Rok akademicki	KIERUNEK	Oceny uzyskane z egzaminu dyplomowego					
		bdb	db plus	db	dst plus	dst	ndst
2021/22	Zarządzanie I stopień	15	4	2	0	0	0
	Zarządzanie II stopień	3	0	1	0	0	0
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	2	1	1	0	0	0
2022/23	Zarządzanie I stopień	17	8	4	1	0	0
	Zarządzanie II stopień	10	0	0	0	0	0
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	9	2	3	0	0	0
2023/24	Zarządzanie I stopień	17	6	5	1	0	0
	Zarządzanie II stopień	14	4	0	0	0	0
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	10	3	4	0	0	0

Tabela 3.5.9. Oceny uzyskane z egzaminu dyplomowego na studiach niestacjonarnych w latach 2021-24

Rok akademicki	KIERUNEK	Oceny uzyskane z egzaminu dyplomowego					
		bdb	db plus	db	dst plus	dst	ndst
2021/22	Zarządzanie I stopień	15	4	1	0	0	0
	Zarządzanie II stopień	13	3	0	0	0	0
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	-	-	-	-	-	-
2022/23	Zarządzanie I stopień	23	4	0	0	0	23
	Zarządzanie II stopień	18	2	0	0	0	18
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	-	-	-	-	-	-
2023/24	Zarządzanie I stopień	10	8	2	0	0	0
	Zarządzanie II stopień	17	4	0	0	0	0
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	-	-	-	-	-	-

Tabela 3.5.10. Udział procentowy studentów stacjonarnych i niestacjonarnych ze średnią równą lub większą od 4 (miernik MJ) w latach 2021-24

Rok akademicki	KIERUNEK	Udział procentowy studentów na studiach stacjonarnych ze średnią równą lub większą od 4 (miernik MJ)	Udział procentowy studentów na studiach niestacjonarnych ze średnią równą lub większą od 4 (miernik MJ)
2021/22	Zarządzanie I stopień	41,18%	44,33%
	Zarządzanie II stopień	55%	100%
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	70,27%	-
2022/23	Zarządzanie I stopień	73,02%	90,00%
	Zarządzanie II stopień	89,36%	90,00%
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	88.1%	-
2023/24	Zarządzanie I stopień	43,08%	57%
	Zarządzanie II stopień	41,46%	76%
	Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	46,32%	-

Zestawienia takie są robione dla każdego kierunku w podziale na studia stacjonarne i niestacjonarne. Dane są następnie analizowane przez Zespół w ramach Komisji ds. zapewnienia jakości kształcenia WZ. Zespół ten, m.in. w oparciu o te dane, opracowuje Roczny Raport z Przeglądu Funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Zarządzania. Wyniki raportu są prezentowane i dyskutowane na Kolegium Dziekańskim. Informacje pochodzące z procesu monitorowania postępów studenta są wykorzystywane do realizacji zadań związanych z doskonaleniem procesu kształcenia, zarówno w zakresie merytorycznym realizowanego programu – modyfikacja treści przedmiotów, zwiększenie wachlarza metod nauczania, jak i organizacyjnym – tworzenie nowych laboratoriów, modernizacja zaplecza komputerowego, zakup nowych programów komputerowych.

Z przeprowadzonych analiz wynika kilka ważnych konkluzji:

1. Liczba studentów przyjętych na pierwszy rok studiów I stopnia w ciągu ostatnich trzech lat miała tendencję malejącą, za wyjątkiem bieżącego roku akademickiego, gdzie liczba przyjętych studentów jest znacznie wyższa, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Analogiczny trend daje się zaobserwować na studiach stacjonarnych drugiego stopnia. Natomiast odwrotny trend występuje w przypadku studiów niestacjonarnych drugiego stopnia - w ciągu ostatnich trzech lat był rosnący, a w bieżącym roku akademickim liczba przyjętych studentów jest znacznie niższa niż w latach poprzednich. Podobnie sytuacja wygląda na studiach stacjonarnych drugiego stopnia prowadzonych w języku angielskim.
2. Najwięcej studentów zostaje skreślonych z listy po pierwszym roku studiów – zjawisko daje się zauważyć na wszystkich rodzajach studiów, w każdym roku akademickim, np. na pierwszym roku studiów pierwszego stopnia w roku akademickim 2021/22 studia rozpoczęło 72 studentów, a naukę na drugim roku kontynuowało 43 studentów (liczba studentów zmniejszyła się o 40%), w kolejnym roku akademickim naukę rozpoczęło 65 studentów, a na drugim roku kontynuowało 43 studentów (liczba studentów zmniejszyła się o 34%). W przypadku studiów niestacjonarnych występuje podobne zjawisko, ale jego skala jest mniejsza – liczba studentów w roku akademickim 22/23 w odniesieniu do roku akademickiego 21/22 zmniejszyła się o prawie 13%, a w kolejnych latach akademickich odpowiednio o 19% i 32%.

Studenci, którzy rozpoczęli drugi rok studiów, prawie w 100% kontynuowali naukę na trzecim roku studiów.

3. Liczba studentów rozpoczynająca naukę na studiach II stopnia jest silnie skorelowana z liczbą studentów, którzy ukończyli w danym roku akademickim studia pierwszego stopnia.
4. Oceny, zarówno zaliczeń jak i egzaminów, zapisane w protokołach zaliczeniowych są zróżnicowane, co świadczy o tym, że zarówno treści, jaki i metody weryfikacji efektów uczenia się są poprawne.
5. Każdego roku odnotowujemy dosyć wysokie wskaźniki rejestracji z długim punktowym – na pierwszym stopniu kierunku Zarządzenie średni odsetek studentów z zaliczeniem warunkowym i powtarzających, w analizowanych latach, kształtuje się na poziomie 13 %. A na studiach drugiego stopnia jest niższy i kształtuje się na poziomie 7%.
6. Każdego roku obserwujemy nieterminowe składanie prac dyplomowych, co skutkuje przekroczeniem dopuszczalnych terminów, a w konsekwencji prowadzi do konieczności wznawiania studiów. Np. w roku akademickim 2021/22 na pierwszym stopniu na trzecim roku studiowało 44, a pracę w terminie obroniło 21 studentów (48%), w roku akademickim 2022/23 – studiowało 36 studentów, a pracę obroniło 30 studentów (83%), a w roku akademickim 2023/24 – studiowało 43 studentów, a pracę obroniło 29 studentów (68%). Dużo gorsze wskaźniki obserwujemy w przypadku studiów drugiego stopnia - w roku akademickim 2021/22 na drugim roku studiowało 30 osób, a pracę w terminie obroniło 4 studentów (13%), w roku akademickim 2022/23 – studiowało 23 studentów, a pracę obroniło 10 studentów (44%), a w roku akademickim 2023/24 – studiowało 23 studentów, a pracę obroniło 18 studentów (78%).

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Na Politechnice Częstochowskiej funkcjonuje System Zapewnienia Jakości Kształcenia (SZJK), który został zaktualizowany przez Senat PCz [Uchwałą nr 87/2021/2022](#) z dnia 27 października 2021 r. System Zapewnienia Jakości Kształcenia stanowią:

- Uczelniana Księga Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, w której zostały określone ogólne ramy uwarunkowań oraz działań związanych z jakością kształcenia,
- procedury określające schematy relacji poszczególnych działań uchwalane/aktualizowane/odwoływane zarządzeniem rektora,
- Wydziałowa Księga Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, która uwzględnia specyfikę jednostki i kierunków kształcenia, szczegółowe procedury i inne niezbędne dokumenty.

System odnosi się do wszystkich form i typów studiów oraz szkoły doktorskiej. W systemie zdefiniowano dziesięć procedur (PU1-PU10) dotyczących SZJK – zgodnie z [Zarządzeniem Nr 420/2023](#) Rektora Politechniki Częstochowskiej z dnia 25 września 2023 roku w sprawie: wprowadzenia procedur dotyczących Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Politechnice Częstochowskiej.

Proces monitorowania i oceny efektów uczenia się studentów oraz inicjowania działań doskonalących w zakresie procesu kształcenia realizowanego na Wydziale Zarządzania realizowany jest w oparciu o wydziałową procedurę [PWZ-9 Monitorowanie efektów uczenia się](#), która obowiązuje prowadzących zajęcia dydaktyczne na wszystkich poziomach i formach kształcenia.

Zakładane efekty uczenia się zawarte są w sylabusach przedmiotów, które znajdują się w programie studiów na danym kierunku. Za aktualizację i ostateczny kształt całości dokumentacji dotyczącej programu studiów na danym kierunku odpowiada koordynator kierunku, pod nadzorem kierownika dydaktycznego. Za przygotowanie sylabusu przedmiotu odpowiada koordynator przedmiotu, a za przedmiot odpowiada prowadzący przedmiot – nauczyciel akademicki upoważniony do dokonywania wpisów dotyczących danego przedmiotu w dokumentacji przebiegu studiów.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia się są określone w przytoczonej powyżej procedurze PWZ-9 w punkcie 5.2, natomiast szczegółowe metody weryfikacji efektów uczenia się, a także kryteria oceniania ustalają prowadzący zajęcia (nauczyciele akademicy) w sylabusie przedmiotu. Zasady i kryteria oceny poszczególnych efektów są omawiane przez prowadzących na pierwszych zajęciach. Student dzięki temu zna metody oceny efektów oraz kryteria ilościowe ewaluacji określonego efektu przed rozpoczęciem cyklu dydaktycznego i wie, w jakich obszarach może skorzystać ze wsparcia w procesie uczenia się.

Stosowane metody weryfikacji są uzależnione od przyjętych kierunkowych efektów uczenia się. W przypadku wiedzy najczęściej wykorzystywane są takie metody jak: egzaminy i zaliczenia pisemne, w formie testów i/lub pytań otwartych. W przypadku umiejętności: metodami sprawdzającymi są kolokwia w formie zadań praktycznych, studia przypadków oraz zadania projektowe. W przypadku kompetencji społecznych: stosowana jest obserwacja pracy grupy zadaniowej, sposób zaprezentowania uzyskanych wyników oraz aktywność i zaangażowanie studentów w działania podejmowane na zajęciach.

Nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia dokonuje oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się zgodnie z ustalonymi kryteriami. Potwierdzenie stopnia osiągnięcia przez studenta założonych efektów uczenia się w przypadku wszystkich prowadzonych zajęć odbywa się poprzez jedną z możliwych ocen: bardzo dobry – 5, dobry – 4, dostateczny – 3, niedostateczny – 2, gdzie „2” oznacza brak uzyskania efektów uczenia się, a „5” – uzyskanie efektów uczenia się w stopniu pełnym. Zajęcia „Szkolenie dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia” kończą się zaliczeniem bez oceny.

Realizacja efektów uczenia się jest również sprawdzana przez koordynatorów przedmiotów w ramach prac Zespołu ds. monitorowania efektów uczenia się. Weryfikacja treści programowych poszczególnych przedmiotów z efektami uczenia się odbywa się na zasadzie losowego wyboru minimum dwóch prac egzaminacyjnych, projektowych, przejściowych itp. sprawdzanych pod kątem zgodności pytań i struktury z efektami uczenia się zapisanymi w sylabusie przedmiotu. Weryfikacji podlega do 20% przedmiotów na danym kierunku. Wyniki zapisywane są w tzw. Karcie doskonalenia przedmiotu – Załącznik Z1/PWZ-9 do Procedury: Monitorowanie efektów uczenia się. Wyniki tych analiz również są wykorzystywane do doskonalenia procesu kształcenia.

3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych (o ile praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów), ukazując przykładowe powiązania metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszonymi się do działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, efektami dotyczącymi stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są sprawdzane i oceniane w trakcie całego procesu kształcenia, a także po jego zakończeniu – śledzenie losów absolwentów. Wykorzystuje się w nim szeroki zestaw metod weryfikacyjnych, adekwatnych do konkretnego etapu procesu kształcenia (szczegóły w punkcie 4 Kryterium 10).

W sylabusach do przedmiotów określone są sposoby oceny studenta, uwzględniając podział na ocenę formułującą i podsumowującą. W każdym sylabusie jest również wskazane co student musi zrobić na poszczególne oceny – zawarte w tabeli „Formy oceny – szczegóły” i według tych kryteriów jest oceniany i sprawdzany. Dodatkowo każdy efekt uczenia się jest rozpisany w „Macierzy realizacji efektów uczenia się”, wraz ze wskazaniem sposobu oceny.

Analiza metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się została przeprowadzona na pierwszym stopniu studiów – analizowano zarówno stare, jak i nowe siatki godzin, oraz na drugim stopniu studiów

na ścieżce polskojęzycznej i anglojęzycznej – analizowano stare siatki godzin, nowe są obecnie przygotowywane, w podziale na studia stacjonarne i niestacjonarne.

Metody oceny postępów studentów, w podziale na metody formułujące i podsumowujące na I stopniu studiów, w podziale na studia stacjonarne i niestacjonarne zostały przedstawione w tabelach 3.7.1 – dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2019/2020 i 3.7.2 – dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2022/2023.

Tabela 3.7.1. Częstość stosowanych metod formułujących i podsumowujących na I stopniu studiów w podziale na studia stacjonarne i niestacjonarne – Cykl kształcenia rozpoczynający się od roku akademickiego 2019/2020

Rodzaj oceny	Nazwa metody	Częstość stosowania metody wyrażona w %	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Formułująca	Prezentacja i ocena wykonanych zadań	37%	37%
	Aktywność	25%	26%
	Zadania projektowe	10%	5%
	Case study	6%	6%
	Prace zespołowe/ zadania w grupie	6%	5%
	Udział w dyskusji	6%	7%
	Przygotowanie do zajęć/ ćwiczeń	5%	8%
	Pozostałe	5%	6%
Podsumowująca	Zaliczenie końcowe pisemne	67%	69%
	Egzamin pisemny	25%	23%
	Zaliczenie końcowe w formie testu	4%	4%
	Prace zaliczeniowe końcowe	4%	4%
	Prace projektowe	0%	0%

Tabela 3.7.2. Częstość stosowanych metod formułujących i podsumowujących na I stopniu studiów w podziale na studia stacjonarne i niestacjonarne – Cykl kształcenia rozpoczynający się od roku akademickiego 2022/2023

Rodzaj oceny	Nazwa metody	Częstość stosowania metody wyrażona w %	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Formułująca	Aktywność	35%	35%
	Prezentacja i ocena wykonanych zadań	30%	30%
	Prace zespołowe/ zadania w grupie	20%	20%
	Zadania projektowe	4%	4%
	Przygotowanie do zajęć/ ćwiczeń	4%	5%
	Pozostałe (m.in. case study, frekwencja, kazusy, udział w dyskusji)	7%	6%
Podsumowująca	Zaliczenie końcowe pisemne	48%	47%
	Zaliczenie końcowe w formie testu	28%	29%
	Egzamin pisemny	14%	14%
	Prace projektowe	6%	6%
	Prace zaliczeniowe końcowe	4%	4%

Proces monitorowania i oceny efektów uczenia się studentów w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, które student osiąga w czasie studiów na pierwszym stopniu, jest realizowany przy pomocy różnych metod, określonych w sylabusach do poszczególnych przedmiotów. Podstawowymi sposobami weryfikacji efektów osiągniętych podczas wykładów są egzaminy pisemne oraz zaliczenia w formie testu. Z kolei podstawowymi sposobami oceny ćwiczeń, laboratoriów oraz

projektów są kolokwia zaliczeniowe, a także zadania i prezentacje wykonywane podczas zajęć, aktywność studentów, umiejętność pracy w zespole/ zadania realizowane w grupie oraz zadania projektowe. W nowym programie studiów wprowadzonym od roku akademickiego 2022/2023 studenci coraz częściej oceniani są poprzez zadania wykonywane za pośrednictwem platformy elearningowej, co niewątpliwie wpływa pozytywnie na doskonalenie procesu oceny efektów uczenia się. Ponadto efekty postępów studentów weryfikowane są poprzez dyskusje i poziom przygotowania się do zajęć.

Metody oceny efektów uczenia się studentów stosowane na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych są powielarne.

Stosowane metody są adekwatne do przyjętej formy prowadzenia zajęć – w starszym programie studiów prawie każde zajęcia realizowane były w formie wykładu (nieliczne wyjątki, np. język obcy, w-f), połączonym z większością przypadków z ćwiczeniami. Tylko na trzech przedmiotach był to projekt. W nowym programie studiów zdecydowanie więcej zajęć jest realizowanych również w formie projektu i laboratorium – zajęcia w formie projektu są realizowane na 10 przedmiotach, a w formie laboratorium na 3 przedmiotach kierunkowych.

Metody oceny postępów studentów, w podziale na metody formułujące i podsumowujące na II stopniu studiów, w podziale na studia stacjonarne i niestacjonarne zostały przedstawione w tabelach 3.7.3 – ścieżka polskojęzyczna i 3.7.4 – ścieżka anglojęzyczna (Cykl kształcenia rozpoczynający się od roku akademickiego 2019/2020)

Tabela 3.7.3. Częstość stosowanych metod formułujących i podsumowujących na II stopniu studiów w podziale na studia stacjonarne i niestacjonarne – ścieżka polskojęzyczna

Rodzaj oceny	Nazwa metody	Częstość stosowania metody wyrażona w %	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Formułująca	Aktywność	36%	36%
	Prezentacja i ocena wykonanych zadań	32%	30%
	Case study	9%	4%
	Prace zespołowe/ zadania w grupie	7%	3%
	Zadania projektowe	5%	12%
	Kazusy	4%	3%
	Frekwencja	4%	3%
	Pozostałe	3%	9%
Podsumowująca	Zaliczenie końcowe pisemne	33%	53%
	Egzamin pisemny	27%	24%
	Prace projektowe	17%	12%
	Zaliczenie końcowe w formie testu	14%	5%
	Prace zaliczeniowe końcowe	9%	6%

Tabela 3.7.4. Częstość stosowanych metod formułujących i podsumowujących na II stopniu studiów ścieżka anglojęzyczna w podziale na studia stacjonarne i niestacjonarne – ścieżka anglojęzyczna

Rodzaj oceny	Nazwa metody	Częstość stosowania metody wyrażona w %	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Formułująca	Prezentacja i ocena wykonanych zadań	45%	45%
	Aktywność	26%	26%
	Prace zespołowe/ zadania w grupie	13%	13%
	Case study	5%	5%
	Frekwencja	5%	5%
	Pozostałe (zadania projektowe, udział w dyskusji)	6%	6%

Podsumowują ca	Zaliczenie końcowe w formie testu	32%	32%
	Prace zaliczeniowe końcowe	32%	32%
	Egzamin pisemny	25%	25%
	Prace projektowe	4%	4%
	Kolokwium zaliczeniowe	4%	4%
	Obecność podczas wykładu	4%	4%

W sylabusach do przedmiotów na II stopniu studiów, analogicznie jak na I stopniu, każdorazowo wskazano sposoby oceny studenta, uwzględniając podział na ocenę formułującą i podsumowującą. W przypadku ocen formułujących prowadzący oceniają osiągnięcia uczenia się przede wszystkim poprzez ocenę aktywności studenta podczas zajęć oraz na podstawie oceny prezentacji zadań wykonywanych w trakcie zajęć ćwiczeniowych. Relatywnie często stosowane są także: case study, prace i zadania zespołowe/ grupowe oraz zadania projektowe. W przypadku ocen podsumowujących i przedmiotów z egzaminami oceną podsumowującą jest egzamin pisemny. W przypadku przedmiotów bez egzaminów prowadzący sprawdzają i oceniają osiągnięcia uczenia się przy wykorzystaniu kolokwium zaliczeniowych (w tym testów) i prac projektowych.

W przypadku przedmiotów wykorzystujących aktywnie techniki komputerowe lub prowadzonych w formie projektów, w trakcie zajęć nauczyciele w sposób ciągły kontrolują poprawność wykonywanych przez studentów zadań, dbając o zgodność ich rezultatów ze zdefiniowanymi przedmiotowymi efektami uczenia się. Ocena końcowa z przedmiotu jest odzwierciedleniem poziomu osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się.

Stosowane na II stopniu studiów metody są również adekwatne do przyjętej formy prowadzenia zajęć – w dotychczasowym programie studiów zajęcia realizowane są w formie wykładu (poza nielicznymi wyjątkami), połączonym z większości przypadków z ćwiczeniami. Tylko na czterech przedmiotach jest to projekt. W nowo tworzonej programie studiów zdecydowanie więcej zajęć będzie realizowanych w formie projektu i laboratorium, analogicznie jak na studiach pierwszego stopnia.

Mocną stroną jest uwzględnienie aktywności studenta w ocenie jego postępów. Aktywność podnosi poziom zaangażowania, a to jest kluczowy czynniki efektywności procesu kształcenia.

Metody oceny efektów uczenia się studentów stosowane na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych są ze także zbieżne.

Kończącą weryfikacją osiągnięcia założonych efektów uczenia się jest praca dyplomowa, w której studenci pod nadzorem promotora muszą wykazać się samodzielnym rozwiązaniem problemu – dotyczy zarówno pierwszego jak i drugiego stopnia studiów. Jest to również, szczególnie w przypadku prac na studiach II stopnia, weryfikacja przygotowania do pracy badawczej. Obrona pracy dyplomowej również pozwala na dokonanie oceny uzyskania pożądanego efektów uczenia się.

W przypadku praktyk osobą odpowiedzialną za weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się jest Kierunkowy opiekun praktyk, który w oparciu o wytyczne zawarte w *Regulaminie praktyk studenckich na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej* dokonuje oceny na podstawie dostarczonej przez studenta dokumentacji.

Kompetencje językowe są weryfikowane przy użyciu różnych metod. Zaliczenie zajęć z języka obcego dokonywane jest na podstawie ocen ze sprawdzianów bieżących, kolokwium semestralnych, wypowiedzi ustnych, projektów, prezentacji oraz obecności na zajęciach. Zakres materiału obowiązujący do zaliczenia poszczególnych semestrów jest zgodny z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy (ESOKJ). Po ukończeniu lektoratu na pierwszym stopniu studiów student powinien osiągnąć poziom biegłości językowej B2, a na drugim stopniu studiów – poziom biegłości językowej B2+.

3.8. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, z ukazaniem

przykładowych powiązań tych metod z efektami uczenia się, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera

Nie dotyczy

3.9. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy

Nie dotyczy

3.10. Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów

Tematyka prac zaliczeniowych jest ściśle związana z treściami programowymi danego przedmiotu, które są zapisane w sylabusie przedmiotu. Natomiast rodzaj prac zaliczeniowych jest uzależniony w dużym stopniu od formy prowadzenia zajęć – jest odpowiednio dostosowany do specyfiki zajęć, w zależności od tego czy są to: wykłady, zajęcia ćwiczeniowe, laboratoryjne bądź projektowe. Sposoby zaliczania są określone w programie studiów.

W ramach realizacji poszczególnych przedmiotów standardowo prace etapowe mają charakter projektów, referatów, kolokwiów, sprawozdań laboratoryjnych, prezentacji multimedialnych oraz prac egzaminacyjnych. Odpowiadają one efektom uczenia się. Rodzaje tych prac etapowych i końcowych są jednakowe dla pierwszego i drugiego stopnia studiów, natomiast wymagania różnią się poziomem zaawansowania.

Egzaminy zazwyczaj mają formę pisemną, z możliwością ustnego lub pisemnego uzupełnienia odpowiedzi. Są to najczęściej testy jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru. Stosowane są również pytania typu prawda/fałsz oraz dopasowanie. Pytania grupowane są w bloki tematyczne, odnoszące się do efektów uczenia się. Pytania mają różnorodny charakter tj. definicyjny, problemowy, rachunkowy. Tematyka prac egzaminacyjnych jest ściśle związana z treściami programowymi danego przedmiotu. Przykładowe treści problemów weryfikowanych w pracach egzaminacyjnych podane są w tabeli 3.10.1.

Tabela 3.10.1. Tematyka prac egzaminacyjnych - przykłady

Lp.	Przedmiot	Tematyka prac egzaminacyjnych
1	Makroekonomia	Tworzenie i podział dochodu narodowego w systemie rynkowym. Podstawowe problemy polityki fiskalnej i pieniężnej. Inflacja i bezrobocie, jako problem makroekonomiczny. Teoria wzrostu i rozwoju gospodarczego. Wahania koniunkturalne w gospodarce. Makroekonomia gospodarki otwartej.
2	Zarządzanie	Zagadnienia dotyczą szeroko pojętego zarządzania: organizowania, planowania, podejmowania decyzji, otoczenia organizacji, kierowania, kontrolowania oraz motywowania pracowników.
3	Podstawy rachunkowości	Prawne aspekty rachunkowości. Identyfikacja i klasyfikacja składników aktywów i pasywów przedsiębiorstwa. Ewidencjonowanie działalności przedsiębiorstwa (podstawowe operacje gospodarcze). Wynik finansowy i warianty jego ustalania.
5	Analiza finansowa	Pojęcie analizy finansowej, istota i cele sprawozdań finansowych, analiza wstępna sprawozdania finansowego, analiza płynności finansowej i kapitału pracującego, analiza sprawności działania i efektywności przedsiębiorstwa, analiza zadłużenia i wypłacalności, czynniki kształtujące wynik finansowy i analiza rentowności, kompleksowa ocena kondycji finansowej przedsiębiorstwa, analiza przepływów pieniężnych, modele dyskryminacyjne.
5	Prowadzenie działalności gospodarczej	Tematyka egzaminu obejmuje: wiedzę o przedsiębiorcach, zasady podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, formy prowadzenia działalności gospodarczej, aspekty podatkowo-finansowe, metody i techniki rozwiązywania problemów w działalności gospodarczej, praktyczne wyliczenia w zakresie

		efektywności źródeł finansowania oraz kwantyfikacji opłacalności projektu biznesowego.
--	--	--

Projekty realizowane są zarówno indywidualnie, jak i w grupach. Większość projektów jest zespołowych. Każdy z uczestników zespołu współuczestniczy na każdym etapie realizacji projektu. Studenci podczas realizacji zadań projektowych korzystają z różnych programów komputerowych. Pomocne oprogramowania to: MS Word, MS Excel, Asana, GanttProject. Tematyka projektów jest ściśle powiązana z problematyką wykładów. Stanowi jej dopełnienie, w szczególności rozwija umiejętność łączenia teorii z praktyką. Przykładowe tematy problemów rozwiązywanych w pracach kwalifikacyjnych w formie projektu zostały przedstawione w tabeli 3.10.2.

Tabela 3.10.2. Tematyka zadań projektowych - przykłady

Lp.	Przedmiot	Tematy zadań projektowych
1	Podstawy marketingu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Badania marketingowe 2. Zarządzanie marketingowe. Segmentacja rynku – budowa profilu klienta docelowego dla wybranej marki 3. Marketing mix. Wymiary znaczeniowe marki 4. Promocja mix. Budowanie więzi w Internecie
2	E-marketing	<ol style="list-style-type: none"> 1. Praktyczne zastosowanie e-marketingu. Obserwacja portali i witryn internetowych 2. Narzędzia e-marketingu na wybranych przykładach 3. Google AdSense. Zarządzanie kampaniami reklamowymi. Obserwacja działań wybranych firm: Amazon, Ebay, Travelocity 4. Specyfika e-commerce i e-dystrybucji 5. Narzędzia marketingowe w wyszukiwarce Pinterest 6. Wykorzystanie reklamy online 7. Marketing w blogosferze 8. Znaczenie influencer marketing na przykładzie obserwacji w Internecie 9. Media społecznościowe i ich integracja w e-marketingu
3	Zarządzanie strategiczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formułowanie strategii przedsiębiorstwa w oparciu o opracowanie misji, wizji, domeny działania 2. Analiza procesu formułowania celów typu smart(er) oraz strategii konkutowania na rynku 3. Przygotowanie strategii dla wprowadzenia nowego produktu na rynek 4. Analiza problemów biznesowych 5. Dylematy strategiczne współczesnych organizacji 6. Wybrane gry i ćwiczenia strategiczne (umiejętności strategiczne, przywództwo, podejmowanie decyzji) 7. Wykorzystanie filmu o współczesnej transformacji strategicznej
4	Zarządzanie projektami	<p>Studenci podczas zajęć poznają metodykę zarządzania projektami i ćwiczą ją na przykładach swoich projektów. Studenci indywidualnie lub w zespołach wymyślają przedsięwzięcia, które charakteryzują się złożonością działań oraz określonym stopniem innowacyjności. Następnie opracowują dokumentację projektową, tj. kartę projektu, plan działań, harmonogram, budżet oraz zarządzanie ryzykiem. Tematyka realizowanych na zajęciach projektów jest bardzo zróżnicowana, najczęściej są to pomysły otwarcia działalności gospodarczej, organizacja eventów kulturalnych, sportowych lub społecznych, reorganizacja działalności określonej instytucji lub wprowadzenie na rynek nowego produktu/usługi.</p> <p>Przykładowe tematy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wdrożenie nowego systemu ERP w firmie Unimot 2. Opracowanie koncepcji wdrożenia aplikacji mobilnej, która informuje o zawartości lodówki

		3. Wprowadzenie na rynek nowych czekolad z nadzieniem różanym (firma E. Wedel) 4. Zorganizowanie szkolenia dla pracowników Polskich Linii Lotniczych LOT, połączonego z wieczorem integracyjnym z okazji 95. rocznicy istnienia firmy
5	Podstawy przedsiębiorczości	Projekt złożony jest z trzech zadań obejmujących tematykę: <ul style="list-style-type: none"> • Typy przedsiębiorczości. Przedsiębiorczość a innowacje • Charakterystyka przedsiębiorcy • Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości • Przedsiębiorczość rodzinna • Przedsiębiorczość akademicka • Przedsiębiorczość społeczna • Przedsiębiorcze koncepcje zarządzania organizacją • Trening umiejętności menedżerskich (wybrane zagadnienia) • Struktura planu przedsięwzięcia biznesowego • Źródła finansowania przedsięwzięć biznesowych

Zajęcia laboratoryjne na kierunku *Zarządzanie* odbywają się w salach komputerowych. Studenci realizują zadania z wykorzystaniem odpowiednich programów komputerowych, np. pakiet biurowy Microsoft Office czy Statistica. Wszystkie materiały i pliki potrzebne studentom w trakcie laboratorium są im dostarczane drogą elektroniczną. Dotyczy to instrukcji, a także plików (szablonów) do realizacji zadań.

Przykładowe tematy problemów rozwiązywanych w pracach kwalifikacyjnych na zajęciach laboratoryjnych zostały zawarte w tabeli 3.10.3.

Tabela 3.10.3. Tematyka zadań laboratoryjnych - przykłady

Lp.	Przedmiot	Tematy zadań laboratoryjnych
1	Statystyka w zarządzaniu	Analiza baz danych dotycząca funkcjonowania przedsiębiorstwa w zakresie: <ol style="list-style-type: none"> 1. Statystyk opisowych (miary tendencji centralnej, zróżnicowania, asymetrii) 2. Analizy współzależności 3. Dekompozycji szeregów czasowych 4. Analizy dynamiki zmian z zastosowaniem przyrostów i indeksów.
2	Informacyjne systemy wspomaganie zarządzania	W ramach przedmiotu tworzone jest przedsiębiorstwo wirtualne, które realizuje wybrane procesy biznesowe a następnie dokonywana jest analiza menedżerska efektów zrealizowanych procesów w celu wspomaganie podejmowania decyzji na różnych szczeblach zarządzania przedsiębiorstwem. Platformą realizacji projektu jest system ERP MERIT, w którym tworzone są dane opisujące przedsiębiorstwo oraz reguły realizacji procesów biznesowych. Wykonanie projektu polega na sporządzeniu dokumentów potwierdzających realizację procesów biznesowych i raportów menedżerskich opisujących stan przedsiębiorstwa. Raporty są podstawą do podjęcia decyzji menedżerskich odnośnie optymalizacji działalności przedsiębiorstwa. Tematy ćwiczeń: <ol style="list-style-type: none"> 1. System ERP Merit - wprowadzenie, instalacja, ustalenie identyfikatorów i haseł użytkowników 2. Charakterystyka systemu klasy ERP MERIT 3. Podstawowa parametryzacja systemu MERIT 4. Wprowadzanie danych do słowników systemu ERP MERIT - zasady i uzupełnianie danych 5. Realizacja procesów biznesowych (proces logistyczny i handlowy) – wprowadzenie 6. Tworzenie oferty i zamówienia sprzedaży w systemie MERIT 7. Analiza stanu magazynowego i zakup towaru handlowego 8. Realizacja zamówienia sprzedaży - dokumenty FA VAT i WZ 9. Generowanie zestawień i sprawozdań menedżerskich w systemie MERIT 10. Analiza raportów i wnioski dla doskonalenie działalności przedsiębiorstwa

3.11. Rodzaje, tematyka i metodyka prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej oraz kompetencji inżynierskich (w przypadku, gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera)

Tematy wszystkich prac dyplomowych są weryfikowane przez Zespół ds. weryfikacji tematów prac dyplomowych na kierunku: Zarządzanie.

Analiza prac dyplomowych została przeprowadzona za lata 2021-2024. Objęła wszystkie zakresy kształcenia, zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

W ramach kierunku *Zarządzanie*, w zakresie Zarządzanie kadrami realizowanego na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych studenci dokonywali następujących wyborów dotyczących tematów prac dyplomowych:

- na pierwszym stopniu studiów tematy prac dyplomowych koncentrowały się na: problemach motywowania, z uwzględnieniem poszczególnych narzędzi motywacyjnych; kwestiach budowania relacji w miejscu pracy, problemów wypalenia zawodowego, stresu, konfliktów interpersonalnych, mobbingu oraz innych przykładów dysfunkcji organizacyjnych; zagadnieniach z zakresu rekrutacji i selekcji a także fazy adaptacji społeczno-zawodowej nowozatrudnionych pracowników; czynnikach kształtujących procesy komunikacji zachodzące w organizacji; elementach budujących satysfakcję pracowniczą; kształtowaniu ścieżek kariery i rozwoju pracowniczego a także problemach budowania równowagi praca-życie;
- na drugim stopniu studiów prace dyplomowe dotyczyły: złożonej oceny realizacji poszczególnych etapów procesu kadrowego; kompleksowego rozumienia zagadnienia zarządzania różnorodnością w organizacji; powiązań pomiędzy systemami motywacyjnymi a innymi elementami procesów zarządzania kadrami; wpływu relacji pracowniczych na satysfakcję z pracy, atmosferę pracy oraz kulturę organizacyjną; czynników decydujących o wyborze pracodawcy; zagadnień szeroko rozumianych patologii organizacyjnych i sposobów radzenia sobie z nimi a także zagadnień pracy zespołowej.

W analizowanym okresie prace dotyczyły również specyficznych kontekstów badawczych istotnych w odniesieniu do zarządzania zasobami ludzkimi takich jak: sytuacja pandemii COVID-19 czy też rosnącego znaczenia pracy zdalnej i kwestii odmiennego funkcjonowania pracowników reprezentujących różne pokolenia.

Realizowane prace w swej części empirycznej koncentrowały się na badaniu postaw i opinii pracowników lub też przyszłych pracowników ale także podejmowały próbę oceny poszczególnych rozwiązań z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi realizowanych w badanych przedsiębiorstwach.

W ramach kierunku *Zarządzanie*, w zakresie Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstw realizowanego na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych studenci dokonywali następujących wyborów dotyczących tematów prac dyplomowych:

- na pierwszym stopniu studiów prace dyplomowe dotyczyły zagadnień: budowania relacji z klientem oraz jego satysfakcji; oceny zachowań konsumenckich w odniesieniu do poszczególnych produktów, marek lub instytucji; czynników kreujących wizerunek firmy; elementów marketingu wewnętrznego i zewnętrznego; przedstawienia działań promocyjnych i reklamowych podejmowanych przez organizacje; kwestii takich jak merchandising, lokowanie produktu, influence marketing, segmentacja treści, komunikacja marketingowa, ekomarketing, greenwashing; wykorzystywania mediów społecznościowych oraz nowoczesnych narzędzi IT w budowaniu relacji z klientem; oceny obsługi klienta;
- na drugim stopniu studiów wybory studentów dotyczyły tematyki: budowania planów marketingowych, analizy i oceny działań marketingowych podejmowanych przez organizacje, integracji różnorodnych działań firmy w obszarze mediów społecznościowych, podejścia relacyjnego w marketingu, zintegrowanej komunikacji marketingowej, w tym również w

środowisku wirtualnym, analizy rynku, analizy skuteczności działań marketingowych, promocyjnych, czy też reklamowych.

Analizowane kwestie były przedstawiane w kontekście budowania strategii marketingowych w odniesieniu do różnorodnych branż oraz organizacji. Dokonywano również ocen i analiz porównawczych w zakresie podejmowanych przez organizacje działań marketingowych.

W ramach kierunku *Zarządzanie*, w zakresie Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem realizowanego na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych studenci dokonywali następujących wyborów dotyczących tematów prac dyplomowych:

- na pierwszym stopniu studiów prace studentów podejmowały różnorodne kwestie związane z zarządzaniem przedsiębiorstwem takich jak: rola i pozycja managera w organizacji; kwestie dotyczące zarządzania personelem; czynniki budowania konkurencyjności organizacji; wykorzystanie narzędzi marketingowych; elementy budowania aktywności zawodowej i ekonomicznej różnych grup społecznych; sposoby prowadzenia działalności i zarządzania organizacjami; elementy CSR, zarządzania zasobami materialnymi; determinanty zarządzania współczesną organizacją, zarządzanie organizacją w warunkach kryzysu; przedstawienie nowoczesnych modeli zarządzania; bariery rozwoju firm; zarządzanie zmianą; oraz aktywności przedsiębiorcze;
- na drugim stopniu studiów prace dyplomowe koncentrowały się na złożonych kwestiach zarządzania organizacjami takich jak: zarządzanie budżetem, analiza czynników rozwoju sektora MŚP; wykorzystanie sztucznej inteligencji oraz technologii informatycznych, zarządzanie kapitałem ludzkim, funkcje menedżera oraz skuteczność narzędzi ZZL, znaczenie postaw przedsiębiorczych w zarządzaniu organizacją, wpływ wykorzystania środków unijnych na rozwój sektora zamówień publicznych; analiza otoczenia organizacji; problematyka etycznych zachowań na rynku, zarządzania zrównoważonego oraz wykorzystania nowoczesnych modeli zarządzania organizacją.

Prace z przedstawionej tematyki uwzględniały specyfikę badanych małych i średnich przedsiębiorstw oraz firm rodzinnych działających w różnorodnych branżach i na różnorodnych rynkach. Dyplomanci przedstawiali również badane zagadnienia w kontekście zmian na rynku, w tym również rynku pracy i sytuacji pandemii COVID-19.

Z kolei na anglojęzycznej ścieżce Zarządzanie realizowanej na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia studenci realizowali tematy prac dyplomowych dotyczących różnorodnych kwestii zarządzania organizacjami, ale także oceny otoczenia, w którym funkcjonują zarówno firmy jak i pracownicy. Prace obejmowały: tematykę CSR oraz elementów wpływających na realizację tej koncepcji zarządzania; kwestie przywództwa we współczesnych organizacjach; problemy realizacji procesów logistycznych; analizy działań marketingowych; wykorzystanie nowoczesnych narzędzi informatycznych; zrównoważonego rozwoju organizacji; determinant kształtujących różnorodne aspekty zarządzania czynnikiem ludzkim w tym kwestie pracy zespołowej i komunikacji; analizy działalności międzynarodowych organizacji. Prace ujmowały prezentowane zagadnienia w odniesieniu do różnych branż i sektorów gospodarki, w kontekście Polski, ale także w ujęciu porównawczym względem innych krajów.

Wszystkie prace pisane były z zachowaniem zasad rygoru metodycznego. Składały się z: wstępu, podbudowy teoretycznej (rozdziały teoretyczne), rozdziałów o charakterze analitycznym lub empirycznym, w których opisywano metodę badania oraz przedstawiano wyniki badań wraz z dyskusją, zakończenia, bibliografii, spisu elementów graficznych oraz załączników – opcjonalnie. Prace licencjackie w większości składały się z trzech rozdziałów zasadniczych, a magisterskie z czterech rozdziałów zasadniczych. Prace magisterskie, w odniesieniu do prac licencjackich, cechowały się bardziej pogłębioną analizą teoretyczną przedmiotu pracy, określonym w tytule i celu pracy. Studenci w procesie badawczym stosowali szeroki wachlarz metod badawczych. Do opracowania części teoretycznej wykorzystywano przede wszystkim studia literaturowe, w tym:

krytyczną analizę źródeł, analizę zawartości i treści, desk resarch. W częściach analityczno-empirycznych stosowano takie metody jak: metoda porównawcza, badania ankietowe, wywiady pogłębione oraz case study. Dominującymi metodami były: ankieta i wywiad kwestionariuszowy.

3.12. Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych.)

Wszystkie prace zaliczeniowe (prace przejściowe, projekty, sprawozdania, kolokwia, sprawdziany) oraz egzaminacyjne, przy pomocy których weryfikuje się osiągnięte przez studentów efekty uczenia się są magazynowane. Magazynowane są zarówno prace w postaci papierowej, jak i prace w postaci elektronicznej. Za magazynowanie prac odpowiada nauczyciel prowadzący, który musi złożyć je do magazynu zgodnie z obowiązującymi zasadami magazynowania prac (<https://wz.pcz.pl/pracownik/system-jakosci/magazynowanie-prac>). Wszystkie prace muszą być opisane przy pomocy odpowiedniego dokumentu tzw. Karty magazynowania (dokument o sygnaturze **Z1-IWZ-1 KARTA MAGAZYNOWANIA**). Jeżeli prace zaliczeniowe/egzaminacyjne lub inne prace realizowane podczas zajęć zostały zgromadzone w postaci elektronicznej (np. w dedykowanych do przedmiotu programach komputerowych) pracownik prowadzący dany przedmiot powinien wskazać rodzaj tych prac oraz miejsce ich przechowywania w formie elektronicznej – w przypadku magazynowania prac w postaci elektronicznej należy wypełnić dokument o sygnaturze **Z3-IWZ-1 KARTA MAGAZYNOWANIA**. Magazynowane są również prace zaliczeniowe/egzaminacyjne dla kursów e-learningowych. W przypadku magazynowania prac dla kursów e-learningowych należy wypełnić dokument o sygnaturze **Z5-IWZ-1 KARTA MAGAZYNOWANIA**.

Karty magazynowania dla każdego przedmiotu muszą być zamieszczone w jednym pliku Word i przesyłane w wersji elektronicznej na adres: magazyn@wz.pcz.pl.

3.13. Wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku

Zgodnie z Ustawą o Szkolnictwie Wyższym (Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce) Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przedstawia w każdym roku kalendarzowym na stronie <http://ela.nauka.gov.pl> raporty (Najświeższe dane dotyczą osób, które ukończyły studia dwa lata wcześniej, aby się zorientować jak absolwenci się odnaleźli na rynku pracy) pochodzące z Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych, dotyczące losów zawodowych absolwentów publicznych uczelni wyższych w Polsce. Do raportów wykorzystywane są dane administracyjne pobierane z systemu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz ze Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on (Pytania w ankiecie dotyczą obszarów związanych z przyczyną wyboru kierunku studiów, pytania dotyczą wyboru Uczelni, czy absolwenci byli aktywni zawodowo w trakcie studiów, czy pracują zgodnie z kierunkiem studiów, w jaki sposób i co absolwent był zmuszony zrobić, aby znaleźć pracę, są też pytania dotyczące kompetencji zawodowych, Procedura Wydziału Zarządzania **PWZ-9: Monitorowanie efektów uczenia się** (<https://wz.pcz.pl/pracownik/system-jakosci>).

Na zakończenie każdego roku akademickiego powołany na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej Zespół ds. monitorowania losów zawodowych absolwentów szczegółowo analizuje raporty ze strony internetowej <http://ela.nauka.gov.pl> oraz przeprowadza (poprzez media społecznościowe, grupy na Facebooku, drogą mailową) anonimową ankietę (<https://docs.google.com/forms>), skierowaną do absolwentów, którzy przed obroną pracy dyplomowej wyrazili zgodę na uzupełnienie Ankiety Absolwenta. Na podstawie uzyskanych wyników badań z ankiety jest opracowywany wewnętrzny raport absolwenta, który jest kompilowany z raportem opracowanym na bazie wyników pobranych ze strony <http://ela.nauka.gov.pl>. Członkowie Zespołu ds. badania losów absolwentów analizują dane pozyskane ze strony oraz dane pozyskane z

raportu wewnętrznego i na podstawie wyników wyciągają wnioski (rekomendacje), które mają za zadanie przyczynić się do kształtowania dalszych kierunków polityki edukacyjnej uczelni i poprawienia jakości kształcenia (Procedura Wydziału Zarządzania [PWZ-9: Monitorowanie efektów uczenia się](https://wz.pcz.pl/pracownik/system-jakosci) (<https://wz.pcz.pl/pracownik/system-jakosci>). Nadzór nad pracami Zespołu w zakresie ankietowania sprawują: Kierownik Zespołu ds. badania losów zawodowych absolwentów Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej oraz Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Kierownik Zespołu badania losów absolwentów przesyła Raport Pełnomocnikowi Dziekana ds. Jakości Kształcenia.

Na podstawie analizy raportów (od zakończenia pandemii COVID-19) można podsumować, że absolwenci kierunku *Zarządzanie* doskonale się odnajdują na rynku pracy (blisko 70% respondentów pracowało już w okresie studiów), a ich zarobki w każdym roku są wyższe. Na uwagę zasługują odpowiedzi na pytanie „Czy traktuje Pan(i) ukończone studia jako dobrą podstawę do: dalszej nauki, rozwoju i kariery zawodowej, pozyskania kwalifikacji zawodowych, możliwości pozyskania atrakcyjnej pracy, założenia własnej firmy” absolwenci *Zarządzania* odpowiadają, że przede wszystkim liczy się dla nich nauka, rozwój zawodowy i kariera. Porównując wyniki (wskazania) z Raportu ELA oraz odpowiedzi udzielone w wewnętrznej ankiecie anonimowej WZ PCz można podsumować, że wśród absolwentów WZ kompetentni na rynku pracy są absolwenci kierunku *Zarządzanie*, a ich zarobki wzrosły w latach 2020-2024 o kilkadziesiąt procent. Absolwenci pracujący zarabiają przeciętnie ponad 4 tys zł (netto). Według respondentów znacznie skrócił się okres poszukiwania pracy w wyuczonym zawodzie. Na uwagę zasługuje to, że absolwenci I stopnia kierunku *Zarządzanie* chętnie kontynuują naukę na studiach drugiego stopnia. Wyniki te wskazują, że absolwenci są nie tylko dobrze wyposażeni w kompetencje specjalistyczne (twarde), ale także w kompetencje miękkie (interpersonalne, komunikacyjne), o czym świadczy doskonałe odnalezienie się na rynku pracy i zatrudnienie. Szczegółowe dane dotyczące podejmowania pracy oraz zarobków absolwentów I i II stopnia *Zarządzania* zawarte są w corocznych raportach Monitorowania Losów Absolwentów, które są zamieszczane w Raporcie Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobek naukowy/artystyczny nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencje dydaktyczne (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). Najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja)

Na kierunku *Zarządzanie* zajęcia w roku akademickim 2024/2025 prowadzą pracownicy posiadający następujące tytuły zawodowe, stopnie naukowe i tytuły naukowe:

1. tytuł naukowy profesora: 3,

2. stopień naukowy doktora habilitowanego: 16,
3. stopień naukowy doktora: 86,
4. tytuł zawodowy magistra: 3.

Następujące przedmioty prowadzone są w formie e-learningu:

1. studia stacjonarne: Ubezpieczenia, Podatkowe aspekty funkcjonowania przedsiębiorstw, Process Management, Zarządzanie informacją i wiedzą, Logistyka, Management concepts, Zarządzanie projektami,
2. studia niestacjonarne: Makroekonomia, Ryzyko w zarządzaniu organizacją, Zarządzanie podatkami przedsiębiorstwa, Automatyzacja i digitalizacja procesów personalnych, Zarządzanie informacją i wiedzą, Zarządzanie wiedzą i informacją w firmie rodzinnej, Logistyka, Koncepcje zarządzania, Startupy i inkubatory przedsiębiorczości, Zarządzanie projektami.

Zajęcia na kierunku *Zarządzanie* prowadzone są również z wykorzystaniem własnych zasobów dydaktycznych, wśród których wymienić można następujące podręczniki:

- Łazorko Katarzyna, Business-to-Business Marketing. The Coursebook for Quality and Production Management Students, Oficyna Wydawnicza Stowarzyszenia Menedżerów Jakości i Produkcji, Częstochowa 2022
- Niedzielska Anna, Pikuła-Małachowska Joanna, Marketing kreatywny - sztuka czy manipulacja? Podręcznik akademicki, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2021
- Bazan-Bulanda Anna, Prawo cywilne. Część ogólna, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2019
- Odzimek Tomasz, Prawo podatkowe w teorii i w biznesie, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2021
- Bazan-Bulanda Anna, Kwiatek Agnieszka, Skiba Maja (red.), Psychospołeczne aspekty zarządzania zasobami ludzkimi, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2021
- Bazan-Bulanda Anna, Kwiatek Agnieszka, Skiba Maja (red.), Społeczne, psychologiczne i prawne uwarunkowania zarządzania współczesną organizacją. Wybrane zagadnienia, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2020
- Bazan-Bulanda Anna, Kwiatek Agnieszka, Skiba Maja (red.), Społeczne, psychologiczne i prawne uwarunkowania zarządzania współczesną organizacją. Wybrane zagadnienia. Cz.2, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2021
- Bazan-Bulanda Anna, Kwiatek Agnieszka, Skiba Maja (red.), Społeczne, psychologiczne i prawne uwarunkowania zarządzania współczesną organizacją. Wybrane zagadnienia. Cz.3, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2022
- Gostkowska-Dźwig Sylwia, Kempa Ewa, Mroziak Magdalena, Królik Ryszard, Teoretyczne aspekty zarządzania przedsiębiorstwem na rynku. Wybrane zagadnienia, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2021
- Gostkowska-Dźwig Sylwia, Kempa Ewa, Mroziak Magdalena, Królik Ryszard, Wybrane aspekty prowadzenia działalności biznesowej, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2022
- Gostkowska-Dźwig Sylwia, Kempa Ewa, Mroziak Magdalena, Królik Ryszard, Wybrane metody analizy w procesie zarządzania strategicznego, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2023
- Konopka Michał, Znak towarowy - zarządzanie marką i jej ochrona, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2021

- Kowalska Sylwia, Rubik Jolanta, Comarch ERP Accounting Master - Knowledge Competition, Kraków 2019
- Garbiec Roman, Mechanizmy funkcjonowania ubezpieczeń gospodarczych, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2022
- Wysocka Elżbieta, Organizacja ewidencji w małym przedsiębiorstwie, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2020
- Budzik-Nowodzińska Iwetta, Budzik Tomasz, Włodarska-Zoła Lidia, Stachera-Włodarczyk Sylwia, Podstawy finansów - problemy kalkulacji wartości pieniądza w czasie, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2023
- Chluska Jolanta, Podstawy rachunkowości, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2021
- Chluska Jolanta, Rachunkowość finansowa, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2021
- Garbiec Roman, Ubezpieczenia w teorii i praktyce. Część I. System ubezpieczeń społecznych, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2022
- Garbiec Roman, Ubezpieczenia w teorii i praktyce. Część II. Ubezpieczenia gospodarcze i zdrowotne, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2022

Kierunek *Zarządzanie* zdobył 16 miejsce w rankingu kierunków studiów Perspektywy w 2024 roku. W 2023 roku było to miejsce 23, w 2022 – 22, w 2021 – 20, a w 2020 - 16.

Szczegółowe kwalifikacje kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne na kierunku *Zarządzanie* zamieszczone zostały w Wydziałowej Księdze Jakości Kształcenia.

4.2. Obsada zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej oraz inżynierskich (w przypadku, gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera)

Zajęcia dydaktyczne na kierunku *Zarządzanie* prowadzone są przez kadre posiadającą kompetencje w obszarze związanym z tematyką danego przedmiotu. Pracownicy prowadzący przedmioty na kierunku *Zarządzanie* aktywnie uczestniczą w badaniach naukowych w dyscyplinie wiodącej: nauki o zarządzaniu i jakości. Przedmioty specjalistyczne, bezpośrednio związane z tematyką zarządzania prowadzone są przede wszystkim przez pracowników: Katedry Zarządzania i Przedsiębiorczości, Katedry Marketingu i Komunikacji, Katedry Informatycznych Systemów Zarządzania. Lektoraty języków obcych prowadzone są przez pracowników Studium Języków Obcych, natomiast zajęcia z wychowania fizycznego - przez kadre zatrudnioną w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu.

Kryteriami doboru kadry do prowadzenia zajęć dydaktycznych na kierunku *Zarządzanie* są reprezentowana dyscyplina naukowa oraz dorobek naukowy zbieżny z realizowanym programem i efektami uczenia się. Obszar zainteresowań naukowych stanowi również kryterium w doborze promotorów do prowadzenia prac dyplomowych.

Studenci kierunku *Zarządzanie* mają również możliwość wzięcia udziału w zajęciach terenowych, np. w 2023 roku w Centralnym Instytucie Ochrony Pracy – Państwowym Instytucie Badawczym (CIOP-PIB). W ramach zajęć studenci mieli możliwość zapoznania się z tematyką kształtowania warunków pracy w odniesieniu do psychofizycznych możliwości człowieka. Ponadto studenci mają możliwość uczestniczenia w wizytach studyjnych (ZF Centrum Finansowe, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie), czy też różnych warsztatach, np. „Kariera na start w warunkach covid”, „Cybersecurity Best Practices okiem audytora”, „Etyka w biznesie”, „Zwiększ skuteczność reklam internetowych”.

4.3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączanie studentów w prowadzenie działalności naukowej

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku *Zarządzanie* posiadają nie tylko wysokie kompetencje dydaktyczne, ale również bogaty dorobek naukowy. Wyniki prowadzonych badań są prezentowane na konferencjach naukowych, krajowych i zagranicznych, publikowane w wydawnictwach naukowych, zwartych i ciągłych oraz wykorzystywane w procesie dydaktycznym.

Studenci kierunku *Zarządzanie* włączani są w realizację prac badawczych często już na początku studiów, czego efektem są publikacje naukowe z ich udziałem, a także ubieganie się o przyjęcie do szkoły doktorskiej.

Studenci kierunku *Zarządzanie* są zaangażowani w działalność naukową również w ramach realizowanych prac licencjackich i magisterskich oraz kół naukowych, gdzie wraz z opiekunami realizują zadania badawcze. Wyniki pracy naukowej studentów są przedstawiane na konferencjach naukowych i publikowane w wydawnictwach naukowych.

Udział kadry, studentów i uczestników Szkoły Doktorskiej w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości w licznych konferencjach naukowych (krajowych i zagranicznych) umożliwia wymianę poglądów i kreowanie potencjału naukowego otoczenia Politechniki Częstochowskiej.

Studenci zrzeszeni w kołach naukowych uczestniczą w organizacji konferencji naukowych, na których są prezentowane najnowsze badania z zakresu teorii i praktyki zarządzania. Konferencje kierowane są do studentów będących członkami Koła oraz wszystkich innych osób, które są zainteresowane tematyką zarządzania. Studenci kierunku *Zarządzanie* zaangażowani są przede wszystkim w organizację następujących konferencji:

- Konferencja Rachunkowość w procesach zarządzania przedsiębiorstwem,
- Konferencja Dylematy i wyzwania doskonalenia zarządzania organizacjami w dobie światowego kryzysu gospodarczego,
- 1st International Scientific Conference Multidimensional Management in the 21st Century warsztaty połączone z prelekcją pt. IT dla (nie)informatyków,
- Konferencja naukowa Interdyscyplinarność w zarządzaniu organizacjami XXI wieku – INTER FaMA'2023,
- Konferencja Naukowa „Teoretyczne i praktyczne problemy zarządzania nowoczesnymi organizacjami”,
- 3rd International Scientific Conference,
- Zrównoważony rozwój w zarządzaniu i finansach,
- „Wyzwania i perspektywy zarządzania w turbulentnym otoczeniu”,
- „Wyzwania i perspektywy współczesnego zarządzania”,
- „Wyzwania i perspektywy przedsiębiorczej organizacji”.

4.4. Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry

Podstawy polityki kadrowej Wydziału Zarządzania określone zostały w Statucie Politechniki Częstochowskiej wprowadzonym w życie [Uchwałą nr 354/2018/2019](#) Senatu PCz z dnia 4.09.2019 roku ze zmianami: [Uchwałą nr 1/2020/2021](#) Senatu PCz z dnia 23.09.2020 roku, [Uchwałą Nr 219/2022/2023](#) Senatu PCz z dnia 28 czerwca 2023 roku w paragrafach §43, §44, §45, §46 oraz §47.

Rekrutacja kadry odbywa się z uwzględnieniem zapisów Statutu PCz oraz szczegółowych wymagań określonych przez Uczelnię. Podstawowym założeniem procesu rekrutacji jest pozyskanie kadry zdolnej do realizowania działalności naukowej zgodnie z ewaluowaną dyscypliną naukową przypisaną do prowadzonych kierunków oraz zdolnej do prowadzenia zajęć dydaktycznych na profilu

ogólnoakademickim. Kryteria oceny kandydatów uwzględniają dorobek publikacyjny, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych, doświadczenie i kompetencje w prowadzeniu zajęć dydaktycznych. Pierwsza umowa zawierana jest na czas określony. Zapotrzebowanie na zatrudnienie zgłaszane jest przez kierownika Katedry i opiniowane przez Radę Dyscypliny Naukowej. Tryb i warunki przeprowadzania konkursów określone są w Procedurze ogłaszania konkursów na stanowiska nauczycieli akademickich w Politechnice Częstochowskiej.

Nauczyciele akademicy poddawane są okresowej ocenie, na którą składają się kryteria dotyczące działalności publikacyjnej (publikacje w czasopismach naukowych, recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, autorstwo monografii naukowych, rozdziałów w monografiach lub redakcje monografii, autorstwo podręcznika, rozdziału w podręczniku lub redakcja podręcznika, przyznane patenty i wzory użytkowe, efekty finansowe działalności naukowej, badawczej i innowacyjnej w ramach prac prowadzonych w Politechnice Częstochowskiej), działalności dydaktycznej (ocena na podstawie ankiet studentów i doktorantów, ocena z hospitacji zajęć dydaktycznych, podnoszenie kwalifikacji i kompetencji dydaktycznych dzięki udziałowi w szkoleniach, przygotowywanie kierunków studiów, uruchamianie laboratoriów i opieka nad nimi), działalności organizacyjnej (pełnienie funkcji kierowniczych, udział w pracach komisji i zespołów powoływanych przez rektora lub dziekana, organizacja konferencji, uzyskane nagrody i wyróżnienia, reprezentowanie Politechniki Częstochowskiej w organizacjach naukowych).

4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Awanse naukowe kadry związanej z ocenianym kierunkiem studiów

Na Politechnice Częstochowskiej działają programy, w ramach których oferowane są różne formy wsparcia dla działalności pracowników badawczo-dydaktycznych. W ramach trzech kolejnych edycji projektu Zintegrowanego Programu Rozwoju Politechniki Częstochowskiej oferowane były następujące kursy podnoszące kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich:

1. Kurs dydaktyki w języku angielskim dla wykładowców akademickich uczących w języku angielskim,
2. Gamifikacja w edukacji wyższej jako narzędzie podnoszące motywację do nauki i rozwijania pasji naukowych,
3. Coaching jako skuteczna metoda pracy ze studentami i współpracownikami,
4. Neurodydaktyka w praktyce. Innowacyjne metody pracy ze studentami,
5. Techniki kreatywnego rozwiązywania problemów,
6. Metody aktywne w pracy wykładowcy akademickiego,
7. Szkolenie z zakresu Prezentacje i dobre praktyki - Power Point i Prezi,
8. Trening umiejętności personalnych.

Udział w szkoleniach był bezpłatny, a zasady rekrutacji zostały szczegółowo określone w dokumencie: Regulamin rekrutacji uczestników projektu dla zadań 1-12 w ramach ZPR PCz. W latach 2020-2023 w kursach wzięło udział 58 pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych prowadzących zajęcia na kierunku *Zarządzanie*.

Pracownikom Uczelni oferowane są cykliczne, darmowe kursy on-line nt. E-learning - jak zacząć? w formie wirtualnej. W ramach kursów na platformie e-learningowej zamieszczane są poradniki i tutoriale dotyczące m.in. następujących zagadnień:

- Przygotowania multimedialnej prezentacji w Power Point,
- multimedia w Moodle oraz o metodyczne aspekty stosowania nagrań w kursach,
- Narzędzi Moodle służące do tworzenia ankiet
- Możliwości wykorzystania aktywności H5P w nauczaniu asynchronicznym.

Kursy te pozwoliły nie tylko na realizację zajęć dydaktycznych w okresie pandemii covid-19, ale przede wszystkim na poszerzenie kompetencji w zakresie realizacji zajęć w formie zdalnej. W kursach uczestniczyli wszyscy pracownicy dydaktyczni i badawczo-dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku *Zarządzanie*.

W latach 2021-2024 pracownicy dydaktyczni i badawczo-dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku *Zarządzanie* podnosili swoje kompetencje dydaktyczne korzystając z następujących szkoleń:

- „Zastosowanie AI sztucznej inteligencji w dydaktyce akademickiej” (16 pracowników),
- „Controlling i nowoczesny rachunek kosztów” (3 pracowników),
- „Statystyka dla nie statystyków” (3 pracowników),
- „Statistica kurs podstawowy” (2 pracowników),
- „Praktyczne zastosowania technik regresyjnych w Statistica” (2 pracowników),
- „Analiza moderacji w programie IBM SPSS Statistics (PS IMAGO PRO) z wykorzystaniem makro PROCESS Andrew F. Hayes’a” (1 pracownik),
- „Ocena procesu zarządzania ryzykiem” (1 pracownik),
- „Zarządzanie ryzykiem” (1 pracownik),
- „Zrównoważony rozwój w organizacji” (2 pracowników).

Na Wydziale Zarządzania prowadzone są również szkolenia wewnętrzne przez kadrę Wydziału w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych dzięki stosowaniu nowoczesnych narzędzi wspierających proces kształcenia: wykorzystanie programu Optima w zajęciach dydaktycznych, wykorzystanie sztucznej inteligencji w procesie dydaktycznym.

4.6. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz obsady zajęć, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy

Nie dotyczy.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Baza dydaktyczna

Wydział Zarządzania zlokalizowany jest w budynku głównym pod adresem Aleja Armii Krajowej 19B oraz auli. Aula Wydziału Zarządzania posiada trzy główne sale dydaktyczne, które dzięki ruchomym ścianom działowym pozwalają na dostosowanie wielkości pomieszczeń w zależności od potrzeb. Sale wyposażone są w najnowocześniejsze urządzenia audiowizualne oraz pomocnicze. Budynek główny Wydziału Zarządzania (oddany do eksploatacji w 2003 roku) mieści sale dydaktyczne oraz pokoje dla nauczycieli akademickich. Znajdują się w nim również dziekanaty oraz administracja Wydziału. Poza głównymi budynkami pracownicy Wydziału korzystają również z pokoi służbowych oraz sal dydaktycznych w budynku DS-4 przy al. Armii Krajowej 36 B (sale i pokoje) oraz w budynku Wydziału Inżynierii Produkcji i Technologii Materiałów (WIPiTM) połączonym z Wydziałem Zarządzania (sale). Wydział dysponuje 39 salami własnymi, w tym 4 salami audytoryjnymi o łącznej powierzchni 2794,69 m², 15 pracowniami komputerowymi oraz 11 laboratoriami specjalistycznymi (laboratorium designu i

komunikacji wizualnej, laboratorium fotonanotechnologii, laboratorium opakowań, laboratorium ergonomii i kształtowania środowiska pracy, laboratorium zdrowia środowiskowego, laboratorium badań inżynierskich i bezpieczeństwa wyrobów, laboratorium podstaw metrologii, laboratorium podstaw automatyzacji procesów produkcyjnych, laboratorium diagnostyki i profilaktyki integracji sensomotorycznej oraz edukacji zdrowotnej, laboratorium poszerzonej rzeczywistości, laboratorium preinkubacji. Szczegółowe zestawienie powierzchni sal, ich położenia, liczby miejsc oraz laboratoriów komputerowych przedstawia tabela nr 5.1.1. oraz 5.2.4.1.

Wszystkie zajęcia studentów odbywają się w pomieszczeniach należących do WZ, z wyjątkiem usług edukacyjnych świadczonych przez inne jednostki uczelni (sport, języki obce, fizyka).

W programie ocenianego kierunku nie ma pełnowymiarowych zajęć prowadzonych poza uczelnią, poza praktykami zawodowymi. Prowadzący niektóre przedmioty organizują dla studentów wizyty w organizacjach związanych z tematyką przedmiotu np. w Centralnym Instytucie Ochrony Pracy w Warszawie, w Browarze Żywiec. Koła naukowe w ramach realizacji swoich projektów często organizują dla studentów wizyty studyjne w firmach np. w Miejskim Przedsiębiorstwie Komunikacyjnym w Częstochowie, w SGP - Quality Lab.

Praktyki zawodowe stanowią część programu studiów I stopnia. Zasady organizacji praktyk zawodowych obowiązujące w roku akademickim 2023/2024 określone zostały w [Regulaminie praktyk studenckich](#) na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Od 01.10.2024 zasady określa Zarządzenie Rektora Politechniki Częstochowskiej nr 531/2024. Zgodnie z tymi zasadami obowiązki studenta i instytucji, w której odbywa się praktyka regulują wydziałowe regulaminy praktyk. W regulaminie praktyk określone są wszystkie obowiązki studenta w trakcie realizacji praktyki. Zgodnie z ich zapisami: „W czasie odbywania praktyki student zobowiązany jest do przestrzegania zakładowego regulaminu pracy, przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz ochrony tajemnicy służbowej i państwowej jak również przepisów ppoż.” Wydział więc nie ma wpływu na infrastrukturę i wyposażenie instytucji, gdzie odbywa się praktyka, a student musi dostosować się do istniejących warunków. To instytucja przyjmująca na praktykę może zapewnić warunki (a więc również infrastrukturę i wyposażenie) niezbędne do realizacji praktyki, zgodnie z jej zakresem określonym w umowie.

Tabela nr 5.1.1. Struktura sal Wydziału Zarządzania

L.p.	Nr sali	Położenie	Powierzchnia	Liczba miejsc	Wyposażenie
1	200	Pawilon B	35,60	20	Tablica multimedialna
2	S 20	DS. 4	48,25	30	Projektor
3	S 22	DS. 4	35,45	18 +12	Komputerowa
4	011	Pawilon B	168,00	167	Sprzęt multimedialny
5	204	Pawilon B	58,50	44	Projektor
6	205	Pawilon B	64,60	40	Komputerowa
7	216	Pawilon B	59,40	41	Projektor
8	217	Pawilon B	56,80	20	Komputerowa
9	302	Pawilon B	64,90	44	Projektor
10	304	Pawilon B	58,50	44	Komputerowa
11	305	Pawilon B	64,60	40	Projektor
12	312	Pawilon B	38,48	35	Komputerowa

13	313	Pawilon B	37,49	36	Tablica multimedialna
14	401	Pawilon B	32,20	4/10	Komputerowa
15	402	Pawilon B	64,90	38	Komputerowa
16	404	Pawilon B	58,50	40	Projektor/komputerowa
17	405	Pawilon B	64,60	44	Komputerowa
18	406	Pawilon B	86,50	68	Projektor/komputerowa
19	412	Pawilon B	37,48	36	Projektor
20	413	Pawilon B	37,62	36	Projektor
21	502	Pawilon B	64,30	48	Projektor
22	507	Pawilon B	66,50	44	Projektor
23	508	Pawilon B	66,50	60	Komputerowa
24	510	Pawilon B	59,70	6/18	Komputerowa
25	B-5	Pawilon C	88,37	78	Projektor
26	B-7	Pawilon C	42,74	30	Projektor
27	211	WIPiTM	71,00	46	Tablica multimedialna
28	212	WIPiTM	38,30	15	Komputerowa
29	214	WIPiTM	38,30	15	Komputerowa
30	215	WIPiTM	76,00	45	Tablica multimedialna
31	WZ 1	AULA	432,70	360	Sprz. multimedia.
32	WZ 2	AULA	131,11	120	Sprz. multimedia.
33	WZ 3	AULA	131,11	120	Sprz. multimedia.
34	WZ 4/5	AULA	51,54	31	Sprz. multimedia.
35	WZ 6	AULA	26,00	12	Tablica multimedialna
36	WZ 7	AULA	42,30	38	Projektor
37	WZ 8	AULA	52,10	34	Komputerowa
38	WZ9	AULA	27,45	14	Projektor
39	235	WIPiTM	116,30		w przygotowaniu

Nowoczesna i stale doskonalona infrastruktura dydaktyczna Wydziału Zarządzania w sposób kompleksowy spełnia wymagania stawiane efektywnej realizacji procesu kształcenia, którego głównym celem jest osiągnięcie przez studentów zamierzonych efektów uczenia się. Szeroki dostęp do technologii informatycznych pozwala na kształtowanie kompetencji cyfrowych na wielu przedmiotach realizowanych na ocenianym kierunku.

Miejsca pracy nauczycieli akademickich jak również obsługi administracyjnej i technicznej są dobrze umeblowane i wyposażone w potrzebny sprzęt komputerowy, stosownie do wymagań stanowiska pracy jak i zgłaszanych potrzeb.

Zapewnione jest również odpowiednie zaplecze socjalne, które jest ważnym uzupełnieniem stworzenia dobrych warunków do studiowania i pracy. W budynku Wydziału są wydzielone pomieszczenia socjalne dla pracowników (na I i III piętrze), wyposażone w lodówkę, ekspres do parzenia kawy wraz z niezbędnymi akcesoriami. Na każdym piętrze znajdują się tzw. strefy komfortu, gdzie studenci mogą wypoczywać, relaksować się. Największa z nich znajduje się na parterze Wydziału Zarządzania. Obok

niej znajduje się wydzielona przeszklona strefa komfortu wyposażona w 2 wysokie stoliki wraz z krzesłami, 1 stolik niski wraz z krzesłami oraz biurko i fotel dla osób z niepełnosprawnościami.

Politechnika Częstochowska inicjuje również inne działania mające na celu ułatwienie rodzicom pracującym lub studiującym na uczelni łączenie ich obowiązków naukowych z rodzinnymi. W Politechnice funkcjonuje Klub Dziecięcy „Żaczek”, który jest miejscem dla maluchów w wieku 1-3 lat. Zapewnia on opiekę do 8h godzin przez 5 dni w tygodniu w godzinach 7-15. Oferuje szereg zajęć dydaktycznych, tematycznych, plastycznych oraz muzycznych dostosowanych do wieku oraz umiejętności dzieci. To istotny krok w kierunku dopełnienia koncepcji Work Life Balance oraz realizacji Planu Równości Płci.

Wnętrze politechniki oraz budynku Wydziału Zarządzania można obejrzeć korzystając z wirtualnego spaceru po Politechnice Częstochowskiej <https://archiwum.pcz.pl/sites/default/files/spacer/>

W latach 2020 – 2024 przeprowadzono następujące działania mające na celu:

- pozyskanie nowych pomieszczeń: sale 211; 212; 214; 215; 235 przekazane od Wydziału Inżynierii Produkcji i Technologii Materiałów,
- remonty pokoi pracowników administracyjnych w tym również dziekanatów: 012, 013, 101, 103, 106, 109, 111, 114, 115, 202, 501, 306, 314
- remonty pokoi pracowników badawczo-dydaktycznych: 110, 201, 206, 207, 303, 309, 408, 409, 410, 411, 504, 506, 509 oraz tych znajdujących się w budynku DS4: 29, 30, 32, 34, 37, 41, 44, 46, 67, 68, 70, 76, 93, 94, 95, 96, 106,
- remonty sal dydaktycznych: 204, 412, 413, 216, 217,
- wyposażenie i remont laboratorium przedstawiono w tabeli 5.1.2.

Tabela 5.1.2. Wyposażenie i remont laboratorium

Lp.	Nr. pomieszczenia	Wyposażenie	Remonty
1.	510	Zakup sprzętu komputerowego/mebli Zakup monitora interaktywnego	
2.	217	Zakup sprzętu laboratoryjnego	Odświeżenie ścian, założenie paneli na podłodze
3.	512	Zakup sprzętu laboratoryjnego	
4.	513	Zakup sprzętu laboratoryjnego Zakup mebli, biurek, stołów ,krzesel	Przebudowa 3 pomieszczeń odświeżenie ścian, położenie wykładziny, montaż klimatyzacji
5.	401	Zakup sprzętu komputerowego	

Utworzono również salę konferencyjną (sala 200). Pomieszczenie to zostało przebudowane, odświeżono ściany oraz zamontowano panele podłogowe, przebudowano instalację elektryczną i teleinformatyczną. Sala konferencyjna jest przeznaczona dla 20 osób, jest wyposażona w monitor interaktywny.

- wyposażenie pracowni w kontekście prowadzonych zajęć:
sala WZ1,WZ2,WZ3 - zakup nowego sprzętu audio-wizualnego
sala WZ 6 – zakup monitora interaktywnego
sala 211; 212; 214; 215 - zakup monitora interaktywnego

Na terenie kampusu Uczelni wydzielone są miejsca parkingowe dla studentów i pracowników Politechniki. W gestii Wydziału Zarządzania znajduje się: parking zewnętrzny (bez ograniczeń dostępu) - liczba miejsc parkingowych dla studentów i interesariuszy: 95 miejsc, 6 miejsc dla osób z niepełnosprawnościami oraz parking wewnętrzny - dla wykładowców oraz administracji: 50 miejsc, 2 miejsca dla osób z niepełnosprawnościami.

Na terenie Wydziału funkcjonuje Bar, z którego korzystają studenci i pracownicy wydziału – wyposażony jest w stoliki i krzesła (sala konsumpcyjna duża: 110,4m²; sala konsumpcyjna mała: 31,5m²) łączna powierzchnia gastronomiczna i konsumpcyjna to 211,9m².

5.2. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej i e-learning

5.2.1 Oprogramowanie i subskrypcje ogólnouczelniane, afiliacje

Dla studentów i pracowników uczelni udostępniono następujące aplikacje dostępne w chmurze cloud.pionier.net.pl:

- Office 365 (pakiet oprogramowania biurowego)
- Adina 9.7.3
- Adobe Design Premium CS 5.5
- Adobe Premiere Pro CS 5.5
- Ansys Academic Research 2020R1
- Ansys Academic Teaching 2020R1
- AutoCAD 2013
- CorelDRAW 2021
- InTouch 2017
- LabView 2016
- Maple 16
- Mathcad 15/Prime 2
- Mathematica 13.3
- Matlab 2021b Academic

Oprogramowanie z możliwością instalacji na własnym komputerze: Matlab R2021b, R2022a, Statistica, Corel DRAW Graphics Suite 2021, MS Office 365.

Oprogramowanie dostępne dla studentów i pracowników do celów dydaktycznych dostarczanych przez Uczelniane Centrum Informatyczne w ramach programu Azure Dev Tools For Teaching. Kwestie związane z udostępnianiem oprogramowania przez Microsoft związane z licencjonowaniem reguluje licencjodawca. Obecnie dostępne są następujące zasoby:

Access 2016

Access 2021

Agents for Visual Studio 2019 (version 16.0) Test Agent

Agents for Visual Studio 2019 (version 16.0) Test Controller

Azure DevOps Server 2022.2 (x64) - (Multiple Languages)

Azure DevOps Server 2022.2 (x64) - DVD (Multiple Languages)

Azure DevOps Server Express 2022.2 (x64) - (Multiple Languages)

Azure DevOps Server Express 2022.2 (x64) - DVD (Multiple Languages)

Datazen Enterprise Server

Funkcje systemu Windows Server 2019 na żądanie (64-bitowe)

Machine Learning Server 9.3.0 for Hadoop

Machine Learning Server 9.3.0 for Linux (64)

Machine Learning Server 9.3.0 for Windows

Machine Learning Server 9.4.7 for Linux

Machine Learning Server 9.4.7 for Windows

Machine Learning Server for Windows
Microsoft Configuration Manager, version 2403
Microsoft Endpoint Configuration Manager (current branch - version 2203) - DVD
Microsoft Endpoint Configuration Manager (current branch – version 2103) - DVD
Microsoft Hyper-V Server 2019 (updated Sept 2019)
Microsoft R Client 9.4.7
Microsoft R Server 9.1.0 for Hadoop
Microsoft R Server 9.1.0 for Linux
Microsoft R Server 9.1.0 for Teradata
Microsoft R Server 9.1.0 for Windows
Pakiet językowy systemu Windows Server 2019 (64-bitowy)
Project Professional 2019
Project Professional 2021 - DVD
Remote Tools for Visual Studio 2019 (version 16.0)
SharePoint Server Subscription Edition Language Packs
SharePoint Server Subscription Edition Standard
Skype dla firm Server 2019
SQL Server 2019 Developer
SQL Server 2019 Standard
System Center Data Protection Manager 2022
System Center Operations Manager 2022
System Center Orchestrator 2022
System Center Service Manager 2022
System Center Virtual Machine Manager 2022
Visio Professional 2016
Visio Professional 2019
Visio Professional 2021
Visual Studio 2019 for Mac
Visual Studio Code
Visual Studio Community 2019 (version 16.0)
Visual Studio dla komputerów Mac
Visual Studio Enterprise 2019
Visual Studio Enterprise Edition 2022
Windows 10 Education N, version 22H2
Windows 10 Education, version 22H2
Windows 10, version 2004 or 20H2 10C Local Experience Packs (LXPs) (updated November 2021) - DVD
Windows 10, version 2004 or 20H2 11C Local Experience Packs (LXPs) (updated Dec 2021)
Windows 10, version 2004 or 20H2 1C Local Experience Packs (LXPs) (updated Feb 2022)
Windows 10, version 2004 or 20H2 2C Local Experience Packs (LXPs) (updated March 2022)
Windows 10, version 2004 or 20H2 5C Local Experience Packs (LXPs) (released June 2021) - DVD
Windows 10, version 2004 or 20H2 7C Local Experience Packs (LXPs) (Updated August 2021) - DVD
Windows 10, version 2004 or 20H2 8C Local Experience Packs (LXPs) (Updated September 2021) - DVD
Windows 10, version 2004 or 20H2 9C Local Experience Packs (LXPs) (Updated October 2021) - DVD
Windows 10, version 2004 or 20H2 Language Packs (released May 2020)
Windows 10, version 2004 or later 04C 2022 LXP ISO
Windows 10, version 2004 or later 06C 2022 LXP ISO
Windows 11 Education N, Version 23H2
Windows 11 Education, Version 23H2
Windows Server 2019 Datacenter (updated Mar 2023)
Windows Server 2019 Essentials (updated Sept 2019)
Windows Server 2019 Standard (updated Mar 2023)
Windows Server 2022 Datacenter (updated July 2023)

5.2.2. Oprogramowanie dla dydaktyki

Wykładowcy i studenci kierunku *Zarządzanie* mogą korzystać z bogatego oprogramowania wspomagającego dydaktykę. Tabela nr 5.2.2.1. zawiera najczęściej wykorzystywane programy w procesie kształcenia.

Tabela 5.2.2.1. Programy wykorzystywane w procesie kształcenia na kierunku *Zarządzanie*

Nazwa przedmiotu	Nazwa oprogramowania
Zarządzanie projektami	Assana
Zarządzanie projektami	Project Gantt
Metody organizacji i zarządzania	
Zarządzanie produkcją i usługami	
Ekonometria	Gretl
Prognozowanie w przedsiębiorstwie	
Statystyka w zarządzaniu	Statistica 13
Systemy informacyjne zarządzania	Datawrapper
Zarządzanie procesami	
Technologie informacyjne	Ms Office Excel
Biznesplan	
Informatyka w zarządzaniu	
Statystyka opisowa	
Ekonometria	
Prognozowanie w przedsiębiorstwie	
Informacyjne systemy wspomaganie zarządzania	
E-marketing	narzędzi pozycjonowania Google - SEM, SEO, AdWords, Analytics Narzędzia
Badania marketingowe i analiza rynku	PowerPoint, formularze Google
E-business w przedsiębiorstwach	Programy open source klasy CMS
Analizy rynkowe	Pakiet Excel z dodatkiem Solver i Analysis ToolPack
Grafika w procesach promocji produktów i usług	Corel DRAW Graphics Suite 2021
Systemy CMS w e-commerce	CMS Wordpress

Studentom Politechniki udostępnione są również między innymi (oprócz tego, co jest zainstalowane w pracowniach komputerowych) takie pakiety jak:

- MS Teams
- Matlab
- Statistica
- CorelDraw

5.2.3. E-learning podstawowe usługi i narzędzia dydaktyki zdalnej

Uniwersytecka poczta elektroniczna USOS – mail – to podstawowy kanał informacyjny w komunikacji ze studentem. Student – zgodnie z regulaminem studiów (§ 9) – powinien śledzić korespondencję napływającą poprzez USOS-mail. Pracownicy proszeni są o komunikowanie tym kanałem kluczowych informacji organizacyjnych dla studentów. Poczta można obsługiwać korzystając z przeglądarki internetowej lub za pomocą programów zewnętrznych. W ostatnim czasie uruchomiono aplikację mobilną USOS, oraz usługę elektronicznej legitymacji studenckiej w aplikacji mObywatel (mLegitymacja).

Politechnika Częstochowska ma wieloletnie i wymierne doświadczenia w wykorzystywaniu metod i technik kształcenia na odległość. System zdalnego nauczania jest rozwijany na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej od 2010 r. Początkowo wykorzystywany był do przeprowadzania szkoleń dla pracowników. Aktualnie służy do udostępniania studentom materiałów dydaktycznych, przeprowadzania testów, zadań kontrolnych i projektów. Do realizacji procesu dydaktycznego Politechnika Częstochowska oferuje dedykowany portal edukacyjny, dostępny pod adresem <https://e-learning.pcz.pl>. Jest to ogólnouczelniana platforma, wspólna dla wszystkich wydziałów, służąca do zarządzania nauczaniem na odległość, bazująca na systemie Open Source – Moodle. Platforma e-learningowa PCz jest systemem informatycznym wspomagającym realizację procesów dydaktycznych Uczelni w trybie zdalnego nauczania.

Zakres wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość na kierunku *Zarządzanie* jest przedstawiony w tabeli 2.2 ([Załącznik 2.5](#) zawiera pełne zestawienie wraz z przedmiotami).

5.2.4 Laboratoria i ich wyposażenie

Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej posiada obecnie 15 laboratoriów komputerowych, w okresie 3 lat został unowocześniony sprzęt w 6 pracowniach. Na Wydziale Zarządzania funkcjonuje 5 pracowni terminalowych (2 po 15 stanowisk, 3 po 20 stanowisk). Laboratoria komputerowe wyposażone są w systemy wspierające zarządzanie w obszarze z zarządzania, finansów i rachunkowości, kadr i płac, logistyki, handlu; zapewniono w nich dostęp do takiego oprogramowania jak:

- systemu Macrologic Xpertis (zintegrowany, wielomodułowy system informatyczny klasy ERP);
- systemu Macrologic Merit ERP wspomaga zarządzanie zdefiniowanymi sposobami działania organizacji – procesami, co odróżnia go od tradycyjnego podejścia opartego na wspomaganiu zarządzaniem zasobami firmy w poszczególnych pionach organizacyjnych.
- oprogramowania Sage Symfonia, Comarch ERP OPTIMA.
- SAP ERP – wydajne narzędzie wspierające zarządzanie organizacjami wszystkich branż

Tabela 5.2.4.1. Specyfikacja laboratoriów komputerowych na Wydziale Zarządzania

Laboratorium	Liczba stanowisk	Oprogramowanie	Dostęp do Internetu/szybkie łącze
Sala S-22	10	Microsoft Windows 11, MS Office 2007	10 / 10
Sala 205z	26+1	Microsoft Windows 10, MS Office 2019, Symfonia, MS Project, Star UML	27 / 27
Sala 212	15+1	Pracownia terminalowa (MS Windows 2022), Biazgi Modeler, GanttProject, Gretl, Merit, SAP	16 / 16
Sala 214	15+1	Pracownia terminalowa (MS Windows 2022), Biazgi Modeler, GanttProject, Gretl, Merit, SAP	16 / 16

Sala 217	20+1	Microsoft Windows 11, MS Office 2021, Statistica , AutoCad 2023	21/21
Sala 304z	15	Microsoft Windows 11, MS Office 2007, Symfonia, Gretl, MS Project, SAP	15 / 15
Sala 312z	14 + 1	Microsoft Windows 10, MS Office 2013, SAP	15 / 15
Sala 401z	5	Microsoft Windows 11, Adobe Creative Cloud (m.in. Photoshop, Illustrator, Lightroom, Substance 3D)	5 / 5
Sala 402z	22	Microsoft Windows 10, MS Office 2016, Symfonia, Comarch Optima, Gretl, MS Project, Sophos	22 / 22
Sala 404z	20+1	Pracownia terminalowa (MS Windows 2022), MS Office 2021, Symfonia, SAP	21 / 21
Sala 405z	16 +1	Microsoft Windows 10, MS Office 2016, Statistica, Gretl, MS SQL Server 2022 + SQL Server Management Studio	17 / 17
Sala 406z	20+1	Pracownia terminalowa (MS Windows 2022), MS Office 2021, Symfonia	21 / 21
Sala 508z	20+1	Pracownia terminalowa (MS Windows 2022), MS Office 2021, Symfonia, SAP	21 / 21
Sala 510z	8	Microsoft Windows 11, Adobe Creative Cloud (m.in. Photoshop, Illustrator, Lightroom), 3ds Max (V-Ray)	8 / 8
Sala WZ-8	22 + 1	Microsoft Windows 10, iGrafx, MS Office 2019, Notepad++	23 / 23
Czytelnia	6	Microsoft Windows 11/Vista, MS Office 2019/2007	6 / 6

5.2.5. Maszyny wirtualne

Na początku 2024 roku na Wydziale Zarządzania została uruchomiona maszyna wirtualna (Windows Server 2022 Standard), na której działa serwer bazodanowy (SQL Server 2022 Standard). Stanowi on scentralizowany punkt dostępowy dla programów bazodanowych wykorzystywanych podczas zajęć dydaktycznych dla studentów. Serwer obecnie obsługuje oprogramowanie takie jak: Symfonia oraz Comarch Optima. Stanowi on rozszerzenie o możliwość obsługi programów bazodanowych w pracowniach wyposażonych w terminale oraz daje możliwość prowadzenia zajęć w więcej niż w jednej sali. Daje to możliwość dostępu studentowi/wykładowcy do baz utworzonych w innym laboratorium. Specyfikacja techniczna serwera: serwer z 2 procesorami Intel® Xeon® Gold 5315Y 3.2G, 8C/16T, 11.2GT/s, 12M Cache, Turbo, HT (140W) DDR4-2933, 128 GB pamięci RAM (4 x 32GB RDIMM, 3200MT/s, Dual Rank, 16Gb BASE x8) . Kontroler pamięci masowej: Kontroler Front PERC H755 Front Load RAID 0/1/5/6/10. Dyski twarde: 4x960GB SSD SATA Mix Use 6Gbps 512 2.5in Hot-plug AG Drive, 3.5in HYB CARR, 3 DWPD + 2x12TB Hard Drive SAS 12Gbps 7.2K 512e 3.5in Hot-Plug, karta

sieciowa: Broadcom 57414 Dual Port 10/25GbE SFP28, OCP NIC 3.0, łączność światłowodowa: SFP28 SR Optic, 25GbE.

5.3. Ułatwienia dla osób z niepełnosprawnościami

Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej kładzie duży nacisk na wsparcie osób z niepełnosprawnościami. Biuro Osób Niepełnosprawnych (BON), które zajmuje się ich sprawami znajduje się w budynku DS-2 „Bliźniak” przy ul. Akademickiej 5 (od strony parkingu). Wejście do budynku znajduje się poniżej gruntu.

BON posiada udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami, są to m.in.:

- oznakowanie schodów i poręczy,
- podjazd dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich,
- drzwi ze wspomaganiami,
- znacznik systemu nawigacyjnego TOTUPOINT,
- linie naprowadzające,
- tabliczki informacyjne z napisami Braille'a,
- pętle indukcyjne.

Dodatkowo znajduje się również stanowisko dla studentów wyposażone w:

- biurko elektryczne z regulowaną wysokością,
- fotel biurowy rehabilitacyjny,
- komputer z oprogramowaniem powiększająco-udźwiękującym,
- mysz ergonomiczną,
- klawiaturę z przeznaczeniem dla osób z niepełnosprawnością wzroku,
- powiększalnik.

Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej jest dostępny dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Wejście do budynku głównego Wydziału Zarządzania znajduje się na poziomie gruntu. W budynku znajdują się dwie windy zapewniające dostęp do pomieszczeń na wszystkich kondygnacjach. Budynek posiada przestronne hole, co powoduje że przemieszczanie się nie jest uciążliwe. Wydział Inżynierii Produkcji i Technologii Materiałów jest połączony z Wydziałem Zarządzania łącznikiem, dzięki czemu również jest dostępny dla osób poruszających się na wózkach. Na wyposażeniu BON są również teleskopowe szyny podjazdowe. Wydział Zarządzania wyposażony jest w toalety dostosowane do osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami. Natomiast do transportu i ewakuacji osób z niepełnosprawnościami, z budynków, po klatkach schodowych, w pozycji siedzącej służą krzesła ewakuacyjne. Wydział Zarządzania jest również wyposażony w dwa defibrylatory typu AED umożliwiające skuteczne działania niesienia pomocy przed przyjazdem pogotowia ratunkowego. Warto także wspomnieć, że parkingi mają wydzielone miejsca dla osób z niepełnosprawnościami.

Wspierając studentów z niepełnosprawnościami, Uczelnia oraz Wydział Zarządzania oferuje pomoc w procesie nauczania, dysponując specjalistycznym sprzętem. Pętle indukcyjne zainstalowane zostały w najczęściej wykorzystywanych aulach Politechniki Częstochowskiej, na Wydziałach, gdzie studiuje osoby z uszkodzonym narządem słuchu (Wydział Zarządzania – sala 011z). Umożliwiają one przesłanie sygnału z mikrofonu do aparatu słuchowego studenta. Osoby niedosłyszące mają również możliwość wypożyczyć na okres studiów Zestawy FM – Nadajnik Amigo T20 / Odbiornik Amigo R1.

Pętle indukcyjne powierzchniowe (obejmujące swoim działaniem całą salę dydaktyczną) znajdują się w sali 111 – w ilości 1 szt. Pętle indukcyjne stanowiskowe (obejmujące swoim działaniem pojedyncze stanowisko – obszar około 2 m przed stanowiskiem) – 5 szt. Przenośne pętle indukcyjne (mogą być wykorzystane w dowolnym miejscu, swoim zasięgiem obejmują obszar ok. 1m dookoła pętli) – 10 szt. z przeznaczeniem do wypożyczenia z BON.

Wydział Zarządzania posiada zakupione nadajniki Oticon Amigo T5 wraz z mikrofonem oraz odbiorniki Oticon Amigo R5 wraz ze słuchawkami. Są to systemy FM noszone na ciele, umożliwiające przesyłanie sygnału z mikrofonu osoby prowadzącej zajęcia do aparatu słuchowego studenta. Nadajniki

i odbiorniki współpracują z większością zauszných aparatów słuchowych, implantami ślimakowymi i słuchawkami.

Wydział Zarządzania jak i cała Uczelnia jest wspierana przez system nawigacyjno-informacyjny TOTUPOINT. System ten wspomaga orientację przestrzenną oraz zwiększa poziom bezpieczeństwa osób z niepełnosprawnością narządu wzroku. Składa się on ze znaczników umieszczanych w przestrzeni publicznej, które emitując dźwięk, informują użytkownika o swoim położeniu (komunikatem tekstowym lub głosowym).

Aby skorzystać ze znaczników należy zainstalować na urządzeniu mobilnym aplikację o nazwie TOTUPOINT, która jest dostępna dla systemów Android i iOS wyposażonych w Bluetooth. Następnie z włączoną aplikacją na smartfonie należy udać się w wybrane miejsce. Znacznik, po zbliżeniu do niego, jest automatycznie aktywowany i informuje sygnałem oraz komunikatem audio o miejscu, w którym znajdujemy się. Aplikacja jest bezpłatna i dostępna do obsługi przez osoby niewidome i słabowidzące. Politechnika Częstochowska wyposaża także swoją infrastrukturę w oznakowanie pomieszczeń tabliczkami informacyjnymi z napisami Braille'a. W celu bezpiecznego pokonywania schodów zarówno przez osoby pełnosprawne, jak i osoby z różnymi niepełnosprawnościami (szczególnie w zakresie niepełnosprawności narządu wzroku) w budynkach Uczelni rozpoczęto działania mające na celu wprowadzenie właściwego oznaczenia schodów, m.in. poprzez oznakowanie krawędzi pierwszego i ostatniego stopnia każdego biegu schodów.

Więcej informacji na temat ułatwień dla osób z niepełnosprawnościami znajduje się w kryterium nr 2 w punkcie 2.4 oraz w kryterium 8 w punkcie 8.1.

5.4. Infrastruktura do pracy własnej studentów

Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej dysponuje nowoczesną i ciągle udoskonalaną infrastrukturą dydaktyczną, spełniającą wymogi stawiane efektywnej realizacji procesu kształcenia.

Studenci mają do dyspozycji dobrze zaaranżowane miejsca do pracy własnej. Są to m.in. hol w budynku głównym WZ gdzie znajdują się sofę i stoliki, na kolejnych piętrach znajdują się wygodne pufy gdzie studenci lubią przebywać. Przed salami dydaktycznymi umieszczone są miejsca siedzące. Na parterze budynku WZ umiejscowiony jest bar dysponujący dobrą ofertą gastronomiczną, z którego studenci bardzo chętnie korzystają. Na terenie wydziału są również rozmieszczone automaty z napojami i przekąskami.

Aula Wydziału Zarządzania również oferuje studentom miejsca do przyjemnego spędzania czasu czy też pracy własnej. Są to wygodne sofę oraz stoliki w przeszklonych miejscach tego budynku. Pomiędzy budynkiem głównym a aulą umieszczone są ławki na których studenci lubią spędzać wolny czas.

W ostatnim czasie w budynku Biblioteki Głównej Politechniki Częstochowskiej udostępniono pomieszczenia znajdujące się na parterze pod nazwą „Fabryka Pomysłów”. Jest to idealne miejsce do nauki czy relaksu dające możliwość odizolowania się od natłoku bodźców, wyciszenia oraz umysłowe skupienie. Przestrzeń została wyposażona i zaaranżowana w przyjazne meble, oświetlenie, literaturę oraz urządzenia multimedialne.

Studenci oraz pracownicy Wydziału Zarządzania mają możliwość korzystania z bezprzewodowego, bezpłatnego dostępu do Internetu, w ramach europejskiego projektu realizowanego przez Politechnikę Częstochowską Eduroam.

5.5. Zasoby biblioteczne

Biblioteka Główna Politechniki Częstochowskiej to największa i najnowocześniejsza placówka naukowo-techniczna w regionie częstochowskim. Stanowi centralny punkt systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni, do którego należą także dwie biblioteki wydziałowe (Wydziału Elektrycznego oraz Wydziału Zarządzania).

Misją Biblioteki jest wspieranie procesu edukacyjnego oraz badań naukowych prowadzonych na Politechnice Częstochowskiej. Biblioteka pełni kluczową rolę w zaspokajaniu potrzeb dydaktycznych i badawczych nie tylko pracowników uczelni i studentów, ale również lokalnej społeczności. W tym celu

aktywnie wspiera rozwój umiejętności samokształcenia studentów oraz dba o ich rozwój kulturalny. Biblioteka dąży do zachowania i zabezpieczenia zbiorów dla przyszłych pokoleń, zapewniając dostęp do wiedzy na najwyższym poziomie.

Biblioteka Główna (Wypożyczalnia, Czytelnia Ogólna, Czytelnia Czasopism, Katalogi) jest otwarta od poniedziałku do piątku w godzinach:

- poniedziałek: 8:00 – 15:00,
- wtorek – piątek: 8:30 – 19:00,
- sobota: 8:00 – 15:00 (zgodnie z harmonogramem zjazdów dla studiów niestacjonarnych I i II stopnia, określonym w Załączniku nr 3 do [Zarządzenia Rektora PCz nr 371/2023](#) z dnia 29.03.2023 r.).

W latach 2007-2008 przeprowadzono modernizację budynku Biblioteki Głównej, co przyczyniło się do poprawy efektywności energetycznej oraz zabezpieczenia zbiorów przed kradzieżą dzięki zastosowaniu nowoczesnego systemu elektromagnetycznego. Ponadto Biblioteka Główna Politechniki Częstochowskiej jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, oferując szereg udogodnień, w tym:

- podjazd przed głównym wejściem do budynku;
- miejsce parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami
- szerokie ciągi komunikacyjne ułatwiające osobom na wózku poruszanie się;
- winda ułatwiająca osobom na wózku poruszanie się pomiędzy piętrami budynku;
- automatycznie otwierane drzwi wejściowe;
- naklejone taśmy oznaczające drzwi;
- nakładki na poręcz schodów.

Dla zapewnienia wygodnej pracy, Biblioteka oferuje ergonomiczne stanowisko wyposażone w stolik z elektrycznie regulowaną wysokością blatu. Elektryczny mechanizm pozwala na płynną i cichą regulację, umożliwiając komfortową pracę zarówno w pozycji siedzącej, jak i stojącej. Dodatkowo konstrukcja stolików pozwala na bezpieczne korzystanie ze sprzętu komputerowego, a także zapewnia łatwy dostęp dla osób poruszających się na wózkach. Ponadto Biblioteka Główna dysponuje technologią wspomagającą pracę osób z niepełnosprawnościami. Oferowane rozwiązania obejmują stanowiska komputerowe wyposażone w sprzęt i oprogramowanie dla osób z dysfunkcją wzroku i słuchu, ułatwiające korzystanie z materiałów własnych i zasobów bibliotecznych:

- program udźwiękowiający Jaws Standard, dający możliwość odczytania informacji z ekranu komputera, odczytania wyrażeń matematycznych zapisanych w języku MathML, opisywania obiektów graficznych, np. wykresów w arkuszach kalkulacyjnych, obramowań i tabel;
- zintegrowany program powiększający Zoom Text Magnifier dostosowany do potrzeb osób niedowidzących powiększający i wzmacniający każdy element na ekranie. Program wyposażony został w funkcje inteligentnego odwracania jasności i kolorów, zapewniające wyświetlanie obrazów w ich naturalnych barwach;
- program udźwiękowiający Loquendo zapewniający zestaw głosów, które doskonale radzą sobie z najbardziej skomplikowanymi językowo tekstami. Loquendo jest syntezatorem programowym, oferującym najwyższej jakości brzmiące naturalnie głosy;
- program do obsługi plików pdf OCR - Fine Reader 15 umożliwiający pracę z dowolnym typem dokumentów cyfrowych i zeskanowanych papierowych wersji dokumentów;
- specjalistyczne myszy Big Track zaprojektowane dla użytkowników, posiadających trudności z precyzyjną kontrolą motoryczną kończyn górnych; pomagają osobom z niepełnosprawnością rąk lub dłoni z łatwością i precyzją poruszać się kursorem po ekranie monitora;
- klawiatury Big Keys LX posiadające czterokrotnie większe klawisze i 10-ciokrotnie większe napisy niż standardowa klawiatura; ułatwiają osobom z dysfunkcjami wzroku pracę z

komputerem; dodatkowe zabezpieczenie przed naciśnięciem kilku klawiszy jednocześnie w postaci przezroczystej nakładki;

- monitor brajlowski Focus 40 umożliwiający wprowadzanie tekstu alfabetem Braille'a; dotykowy interfejs do obsługi komputera używany wraz z oprogramowaniem czytającym ekran (Jaws) usprawnia pracę na komputerze; zapewnia osobom niewidomym pełny dostęp do komputerów, tabletów i smartfonów;
- zestaw komputerowy z linijką brajlowską;
- lupa powiększająca Quicklook Zoom z funkcjami: dużego powiększenia od 3 do 18 razy, zmianą koloru tła na kolor według potrzeb, zmianą podświetlenia; ułatwia czytanie tekstu drukowanego oraz umożliwia pisanie;

W Bibliotece Głównej do dyspozycji są także Agendy Usługowe wyposażone w pętle indukcyjne, służące do przesyłania głosu osoby obsługującej, bezpośrednio do aparatu słuchowego słabosłyszącego.

W Bibliotece Głównej dostępne także są:

- OMNIReader przenośne, w pełni udźwiękowane urządzenie z wbudowanym kolorowym wyświetlaczem, zawierające w sobie skaner, czytnik oraz powiększalnik. Urządzenie to może być wykorzystywane jako lupa. Umożliwia skanowanie wielostronicowych dokumentów lub książek i zapis plików na dysku USB. Posiada ponadto duże przyciski, udźwiękowane polskie menu oraz funkcję pomocy;
- lupy elektroniczne Explore powiększające tekst drukowany;
- stacjonarne powiększalniki pisma Aurora wraz z panelem sterującym;
- powiększalniki pisma Zoomax;
- system nawigacyjno-informacyjny TOTUPOINT;
- krzesło ewakuacyjne (schodofaz);
- defibrylator.
- stół z elektrycznie regulowaną wysokością blatu.

Czytelnia Wydziału Zarządzania znajdująca się na III piętrze w budynku głównym wydziału również posiada udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- stanowisko komputerowe wyposażone w sprzęt i oprogramowanie dla osób z dysfunkcją wzroku ułatwiające korzystanie z materiałów własnych i zasobów bibliotecznych:
 - program powiększający Zoom Text Magnifier
 - klawiatura dla osób niedowidzących Big Keys LX;
 - specjalistyczna mysz Big Track;
 - trzy lupy powiększające Quicklook Zoom.
- stanowisko komputerowe wyposażone w skaner dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Dodatkowe wyposażenie skanera, które stanowi przycisk ręczny i nożny umożliwi osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi sprawne wykonywanie skanów dokumentów. Detekcja stron umożliwia automatyczne skanowanie.

Na terenie Biblioteki i całej uczelni dostępny jest bezprzewodowy Internet. Dostępna jest również usługa bezprzewodowego dostępu do Internetu w ramach europejskiego projektu eduroam. Mogą z niej korzystać pracownicy i studenci Politechniki Częstochowskiej oraz osoby z innych uczelni i placówek uczestniczących w projekcie eduroam. Lista polskich uczestników projektu eduroam dostępna jest na polskiej stronie projektu: www.eduroam.pl.

Zbiory biblioteki są ściśle powiązane z kierunkami kształcenia i badaniami prowadzonymi na Politechnice Częstochowskiej. Na dzień 20 września 2024 r. zasoby biblioteki liczyły łącznie 543261 woluminów, w tym 179484 książek, 80218 czasopism oraz 283559 zbiorów specjalnych (w tym normy, opisy patentowe, dokumenty elektroniczne i prace doktorskie).

Biblioteka udostępnia swoje zbiory zarówno na miejscu, jak i poprzez Wypożyczalnię. Funkcjonuje również Wypożyczalnia Międzybiblioteczna, która umożliwi sprowadzenie potrzebnych materiałów naukowych spoza zasobów Biblioteki. Wypożyczalnia ta współpracuje z licznymi bibliotekami w Polsce i za granicą.

Czytelnia Wydziału Zarządzania, będąca filią Biblioteki Głównej, oferuje na dzień 20 września 2024 roku ogółem 10552 woluminów książek i czasopisma prenumerowane dla Wydziału Zarządzania w latach 2023-2024:

- Przegląd Organizacji
- Marketing i Rynek
- Ekonomista
- MIT Sloan Management Review Polska
- Personel i Zarządzanie
- Marketing w Praktyce – dostęp internetowy
- Harvard Business Review
- Bank i Kredyt
- Eurologistics
- Gospodarka Materiałowa i Logistyka
- Logistyka
- Logistyka a Jakość (zm.tyt.Logistyka i Magazynowanie)
- Problemy Jakości
- Rachunkowość
- Rachunkowość Budżetowa
- Atest – Ochrona Pracy (tytuł prenumerowany przez Biblioteką Główną, dostępny w BG)

Zbiory te obejmują m.in. tematykę związaną z zarządzaniem, marketingiem, finansami, ekonomią, logistyką oraz innymi dziedzinami odpowiadającymi profilowi Wydziału. Czytelnia oferuje także bezpłatny dostęp do bazy Notoria, zawierającej zaktualizowane dane finansowe spółek giełdowych, oraz 23 miejsca do pracy i 6 stanowisk komputerowych.

Wszyscy studenci i pracownicy Politechniki Częstochowskiej, oprócz dostępu do zbiorów papierowych książek i czasopism w Bibliotece Głównej – ogółem ponad 500000 woluminów i jednostek obliczeniowych, mają dostęp do:

- czytelni książek elektronicznych IBUK libra. W 2023 r.- zakupiono dostęp do 632 tytułów, w 2024 r. – do 606, plus dodatkowe tytuły udostępnione przez Wydawnictwa PWN bezpłatnie - ogółem w każdym roku posiadamy dostęp do ponad 3,5 tysiąca tytułów książek ze wszystkich dziedzin nauczanych na Politechnice Częstochowskiej.
- kompletnego zbioru Polskich Norm (ponad 107 000 egz. dostępnych w Czytelni Ogólnej BG)
- licencjonowanych zbiorów elektronicznych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki takich jak np. Elsevier, Ebsco, Emerald, Springer, Wiley, Nature, (stan na dzień.20.09.2024 r.):
 - 145 226 książek elektronicznych,
 - 5 054 czasopism elektronicznych,
 - 21 baz danych
- Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych ACADEMICA (dostęp w Bibliotece Głównej Politechniki Częstochowskiej)

Biblioteka tworzy własne bazy danych:

- Baza BIBLIO – jest to Bibliografia Publikacji Pracowników Politechniki Częstochowskiej (ponad 54 000 rekordów).
- Baza GROM – to baza wydawnictw zamówionych do zbiorów sieci bibliotecznej.

- Biblioteka Główna Politechniki Częstochowskiej uczestniczy w projekcie współtworzenia zasobów Śląskiej Biblioteki Cyfrowej oraz w ogólnopolskich projektach tworzących następujące bazy danych:
- BazTech – baza danych o zawartości polskich czasopism technicznych,
- Badania naukowe SYNABA – opisy prac naukowo-badawczych i badawczo-rozwojowych, rozpraw doktorskich i habilitacyjnych oraz ekspertyz naukowych wykonanych w polskich jednostkach naukowych i badawczo-rozwojowych.

Biblioteka Główna Politechniki Częstochowskiej zapewnia użytkownikom dedykowane miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych oraz bezpieczne wejścia do budynku, wyposażone w automatycznie otwierane drzwi. Dodatkowo, na terenie Biblioteki znajdują się antypoślizgowe rampy podjazdowe oraz teleskopowe rampy, które ułatwiają transport osób z niepełnosprawnościami i pokonywanie barier architektonicznych, takich jak progi czy schody. Dostępne są również szyny aluminiowe, które ułatwiają wjazd wózkami do pojazdów.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

6.1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływu na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe)

Współpraca Wydziału Zarządzania z otoczeniem społeczno-gospodarczym odgrywa kluczową rolę w łączeniu nauki z praktyką, co przyczynia się do rozwoju zarówno studentów, jak i środowiska społeczno-gospodarczego. Wydział Zarządzania skutecznie realizuje misję naukowo-badawczą polegającą na tworzeniu utylitarnych rozwiązań opartych na teorii, dotyczących współczesnych wyzwań organizacyjnych, zarządczych i inżynierskich, które mogą być wdrażane w różnego typu organizacjach biznesowych, jak i tych działających non-profit. Dzięki wspólnym projektom, stażom i badaniom, Wydział Zarządzania wspiera transfer wiedzy, wzmacniając jednocześnie kompetencje zawodowe studentów. Władze i pracownicy Wydziału są świadome, że takie partnerstwo jest istotnym elementem rozwoju regionalnego, a także przyczynia się do wzrostu wartości dodanej dla całej społeczności.

Od kilku lat przy Wydziale Zarządzania funkcjonuje Rada Doradcza Przedstawicieli Świata Biznesu, której działania są wyrazem obopólnej wymiany wiedzy oraz doświadczenia pracowników naukowych, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji regionalnych i samorządowców. Połączenie zagadnień teoretycznych wynikających z badań naukowych i praktyki akademickiej pracowników Wydziału z szeroko pojętą problematyką funkcjonowania współczesnego biznesu jest istotne dla rozwoju naszego otoczenia społeczno-gospodarczego. Spotkania członków Rady odbywają się minimum dwa razy w roku. Podstawowymi celami funkcjonowania Rady jest współpraca w obszarze procesu dydaktycznego, zwłaszcza wypracowywaniu programu nowych kierunków studiów i zakresów kształcenia, wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy teoretykami i praktykami zarządzania oraz kreowanie nowych

projektów naukowych i eksperckich, a także współpraca w zakresie organizacji praktyk zawodowych, staży, wycieczek dydaktycznych dla studentów Wydziału Zarządzania. Członkowie Rady Doradczej aktywnie uczestniczą w procesie kształtowania oferty dydaktycznej Wydziału, w tym opracowywaniu nowych kierunków i zakresów kształcenia, co umożliwia dostosowanie programu studiów do aktualnych potrzeb rynku pracy. Lista firm i instytucji współpracujących z Wydziałem Zarządzania liczy 33 osoby. O znaczeniu Rady Doradczej Świata Biznesu może świadczyć przynależność firm zarówno lokalnych, jak i tych działających w wymiarze międzynarodowym, tj. ZF Automotive Systems Poland, Klimas Wkręt-Met, SGP – Sorting Group Poland, UNIMOT. Szczegółowa lista członków Rady Biznesu znajduje się w linku: <https://wz.pcz.pl/wspolpraca/rada-doradcza-przedstawicieli-biznesu>.

W strukturze Politechniki Częstochowskiej funkcjonuje Centrum Transferu Technologii (<https://ctt.pcz.pl>), którego założeniem jest możliwość współpracy biznesu z ekspertami Politechniki Częstochowskiej. W prezentowanej ofercie usług dla przemysłu, w obszarze Zarządzania promowane są następujące usługi: wspomaganie procesów decyzyjnych, analiza efektywności wykorzystywanych narzędzi i decyzji w przedsiębiorstwie, wykonanie profesjonalnej analizy strategicznej przedsiębiorstwa, zwiększanie bezpieczeństwa zasobów informacyjnych, opinie o innowacyjności, analiza ryzyka. Wykaz ekspertów z dziedziny nauki o zarządzaniu i jakości znajduje się na stronie <https://ctt.pcz.pl/eksperci/nauki-o-zarządzaniu-i-jakosci>

Jednym z istotnych przejawów wpływu otoczenia społeczno-gospodarczego na program studiów i realizację efektów kształcenia są realizowane prace dyplomowe skupione na rozwiązywaniu problemów zgłaszanych przez przedsiębiorstwa i instytucje otoczenia biznesu. Tematy prac są wynikiem współpracy na płaszczyźnie student-interesariusz zewnętrzny powstałej m.in. w trakcie trwania praktyk studenckich, staży, wizyt studyjnych, spotkań ze światem biznesu. Podjęte tematy prac są różnorodne i obejmuje szeroki aspekt działania firm i instytucji, wiele z nich ma charakter projektu badawczego.

Przedstawiciele świata biznesu i instytucji otoczenia biznesu oferują studentom kierunku *Zarządzanie* możliwość odbycia praktyk studenckich. Pełnią one kluczową rolę w procesie edukacyjnym, stanowiąc integralny element kształcenia zawodowego, umożliwiają studentom zastosowanie w praktyce wiedzy i umiejętności zdobytych w trakcie studiów. Jest to okazja do konfrontacji wiedzy akademickiej z rzeczywistością funkcjonowania przedsiębiorstw i instytucji. Dzięki temu studenci zyskują wiedzę na temat oczekiwań i wymagań pracodawców, co pozwala im lepiej dostosować swoje umiejętności do potrzeb rynku. Praktyki są także okazją do rozwijania kompetencji miękkich, takich jak komunikacja, praca zespołowa oraz umiejętność rozwiązywania problemów, co ma ogromne znaczenie w kontekście ich przyszłej kariery. Ważnym aspektem jest możliwość budowania sieci kontaktów zawodowych, co może przełożyć się na zdobycie rekomendacji lub ofert pracy po ukończeniu studiów. Praktyki stanowią również pierwsze doświadczenie zawodowe, które zwiększa atrakcyjność kandydatów na rynku pracy. Często praktyki kończą się uzyskaniem certyfikatów lub zaświadczeń, które potwierdzają zdobyte umiejętności i stanowią cenny element CV. Wydział Zarządzania na bieżąco informuje studentów o ofercie praktyk studenckich, a także staży i aktualnych ofertach pracy (<https://wz.pcz.pl/student/praktyki--staze--oferty-pracy>). Firmy i instytucje otoczenia biznesu współpracujące z Wydziałem Zarządzania oferują wizyty studyjne dla studentów.

Kolejną formą stałej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest organizacja cyklu spotkań o nazwie „Osobowości Zarządzania”. Pierwsze spotkanie zostało zainaugurowane 28 kwietnia 2022 przez dr Janusza Michałka – Prezesa Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Od tej pory kilka razy w roku zapraszani są przedstawiciele świata biznesu, którzy w trakcie spotkań/wykładów prezentują dobre praktyki biznesu, dając studentom inspirację do działania. Wydarzenie to ma celu zapoznanie studentów z sukcesami wybitnych osobowości zarządzania, podniesienie świadomości kształcenia i zdobywania nowych kwalifikacji.

Przedstawiciele instytucji i przedsiębiorstw prowadzą również różnego rodzaju warsztaty dla studentów. Studenci kilka razy w semestrze mogą uczestniczyć w tego typu spotkaniach, są to np.

warsztaty z przedsiębiorczości, nowoczesnego zarządzania biznesem itp. Dodatkowo we współpracy z partnerami zewnętrznymi organizowany jest szereg szkoleń i spotkań dla studentów i pracowników. Przykładowo zorganizowano wydarzenie pt. Spotkanie ze sprzedażą i marketingiem B2B (23.11.2023) - projekt realizowany był we współpracy ze SKRA Business Ladies Team, w którym zaangażowani byli przedstawiciele świata biznesu. W trakcie wydarzenia przeprowadzono warsztaty pt. Jak budować skalowalny biznes za pomocą nowoczesnej sprzedaży? Fundamenty strategii marketingowej w skalowaniu biznesu? Oraz panel dyskusyjny pt. Od czego zacząć budowanie strategii rozwoju firmy?

Wydział Zarządzania organizuje konferencje naukowe, do udziału w których zapraszani są przedstawiciele świata biznesu i instytucji otoczenia biznesu. Uczestnicząc w tego typu konferencjach zarówno kadra, jak i studenci mają możliwość poszerzenia swojej wiedzy nt. realiów odnalezienia się na rynku pracy oraz tych związanych z wyzwaniami zarządczymi współczesnych przedsiębiorstw. Poniżej zaprezentowane zostaną wybrane konferencje (pełna lista zrealizowanych inicjatyw znajduje się na stronie (<https://wz.pcz.pl/konferencje>)). 21-22 października 2021 oraz 20-21 października 2022 zorganizowano konferencję z Cyklu #KonferencjaWyzwania (<https://www.konferencjawyzwania.pl>). Celem konferencji i towarzyszących jej szkoleń i warsztatów jest wymiana wiedzy i doświadczeń między przedstawicielami świata nauki, biznesu i samorządów. Organizatorom zależy na budowaniu sieci współpracy, a także wymianie doświadczeń między przedstawicielami środowiska naukowego i uczniowskiego, praktykami życia gospodarczego, samorządowcami oraz przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu. Poprzez tego typu wydarzenia studenci są bezpośrednio zaangażowani w spotkania z przedstawicielami biznesu, co pozwala im zrozumieć aktualne wyzwania gospodarcze i zdobyć nowe kompetencje. Wydarzenia te wzbogacają program kształcenia i wzmacniają efekty uczenia się poprzez połączenie wiedzy teoretycznej z praktycznymi przykładami. Wydarzenie przełamuje kanony spotkań naukowych, otwierając się na rozwój interdyscyplinarnej przestrzeni współpracy między wszystkimi uczestnikami rynku. Poza naukowymi prelekcjami, organizatorzy dają możliwość wystąpienia praktyków biznesu (panel dyskusyjny z przedstawicielami firm). Konferencji towarzyszą certyfikowane szkolenia i warsztaty dla studentów i pracowników Uczelni. Ich celem jest wymiana wiedzy i doświadczeń między przedstawicielami świata nauki, biznesu i samorządów. W ramach konferencji organizowany jest Konkurs na Najlepiej Zarządzaną Firmę Rodzinną, którego celem jest wyróżnienie firm rodzinnych budujących swój sukces w oparciu o skutecznie realizowany proces zarządzania strategicznego oraz promocja najlepszych praktyk w zakresie zarządzania strategicznego przedsiębiorstwem. 23.09.2023 oraz 07-08 marca 2024 miało miejsce Forum Kobiet. Ideą Forum było stworzenie warunków do podjęcia dialogu z otoczeniem, w tym zaakcentowanie rosnącej roli kobiet w życiu społecznym i otoczeniu gospodarczym, a także podkreślenie ich przestrzeni prywatnej. W ramach Forum przeprowadzono spotkania, warsztaty interpersonalne, panele dyskusyjne oraz wykłady, co dało możliwość zaprezentowania studentom i kadrze Wydziału współczesnych wyzwań zarządzania.

Wydział Zarządzania w ramach podpisanych umów prowadzi szereg inicjatyw, w ramach których studenci i pracownicy Wydziału mogą poszerzać wiedzę na temat funkcjonowania współczesnego rynku. Od 2018 roku współpracuje z Centrum AMRON (<https://wz.pcz.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem-spoleczo-gospodarczym/realizowane-projekty/centrum-amron>). Od stycznia 2022 roku z firmą BPX S.A. (<https://wz.pcz.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem-spoleczo-gospodarczym/realizowane-projekty/bpx-sa>). Przykładem owocnej współpracy są projekty realizowane z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej TBS, w ramach której został utworzony Uran Lab Smart Green City. Jest to narzędzie współpracy podmiotów naukowych, władz miejskich, mieszkańców, przedsiębiorstwami oraz z organizacjami pozarządowymi, mająca na celu poprawę jakości życia mieszkańców poprzez innowacyjne rozwiązanie zidentyfikowanych problemów oraz wygenerowanie dodatkowej wartości przy wykorzystaniu zasobów miejskich (inicjowanie, testowanie, wdrażanie i ewaluację projektów). Więcej informacji o projekcie znajduje się na stronie <https://wz.pcz.pl/wydzial/laboratoria/sgc-lab>.

Należy podkreślić, że pracownicy Wydziału Zarządzania nawiązują bezpośrednie relacje z przedstawicielami świata biznesu i instytucji otoczenia biznesu biorąc aktywny udział w konferencjach krajowych, jak i międzynarodowych. Wykaz konferencji:

- Branża TSL dziś i jutro (9-10.04.2024),
- Contemporary Studies in Management (CoSiM) (24.11.2023),
- *Czy jesteśmy gotowi na mikro doświadczenia?* (18.04.2024),
- Global Educator Conference ACCA (24-25.04.2024),
- *InterMarium Simulation Conference – FlexSim* (14.09.2023),
- *International conference Artificial Intelligence and New SMART Concepts in the Functioning of Enterprises* (AINSCFE 2024) (15.04.2024),
- *International Conference on Industry 4.0 and Smart Manufacturing* (ISM 2023) (22-24.11.2023),
- *Ogólnopolska Konferencja - BHP w biznesie – stop wypadkom przy pracy* (16.05.2024),
- *Strategie w podejmowaniu decyzji w sytuacjach konfliktu i współpracy* (Strategie 2024) (17-18.06.2024),
- *Symposium AI nowe możliwości dla przemysłu i administracji* (27.06.2024),
- *1st International Conference of Institute of Business and Management Sciences* (IBMS) “Education of Future and quality 4.0 in artificial intelligence times” (7–9.11.2023),
- *3rd Global Conference Entrepreneurship and Economy in an Era of Uncertainty 2023*, International Research Center for Higher Education and Business Cooperation (15-17.11.2023)
- *V Akademickie Forum Jakości “Edukacja przyszłości – trendy, technologia, dobre praktyki”* (16-17.10.2023)
- *5th International Conference on Quality Innovation and Sustainability – ICQIS2024* (16-19.06.2024),
- *10th International Conference On Lifelong Education And Leadership For All* (Iclel) “Transforming Digital Education with Artificial Intelligence: Innovations and Impact - Review” (9-11.07.2024)
- *X Seminarium Project Management - PM Edukacja: Kompetencje przyszłości w zarządzaniu projektami* (15.11.2023)
- *X Ogólnopolska Konferencja „e-Technologie w Kształceniu Inżynierów”* (eTEE) (25-26.09.2024)
- *12th International Conference on Applied Economics. Contemporary Issues in Economy* 29- (30.06.2023)
- *12th International Conference System Safety: Human - Technical Facility – Environment* (14.12.2023)
- *XVI Europejski Kongres Gospodarczy, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Narodowa Agencja Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności* (07-09.05.2024)
- *18th International Conference on Ubiquitous Information Management and Communication* (3-5.01.2024)
- *18th International Conference Quality Production Improvement/39th Colloquium on Advanced Manufacturing and Repair Technologies in Vehicle Industry* (3-5.06.2024),
- *XIX Europejski Kongres KAIZEN - Transformacja Kaizen* (18.04.2024)
- *XXI International Conference Multidisciplinary Aspects of Production Engineering MAPE 2024* (10-13.09.2024)
- *22nd Annual International Conference on Management* (01-04.07.2024)
- *24th European Conference on Knowledge Management ECKM 2023* (07-08.09.2023)

- *25th European Conference on Knowledge Management ECKM 2024 (05-06.09.2024)*
- *32nd International Conference On Information Systems Development ISD'2024 (26-28.08.2024).*

Przejawem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są zrealizowane prace zlecone na rzecz podmiotów zewnętrznych. Wykaz prac zrealizowanych w latach 2020-2024 związanych z kierunkiem Zarządzanie:

- Ekspertyza innowacyjności do technologii realizowanej w ramach programu Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości ARP S.A. – Sieć Otwartych Innowacji pt. Komponenty innowacyjnych technologii firmy DAF
- Ekspertyza innowacyjności do technologii realizowanej w ramach programu Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości ARP S.A. – Sieć Otwartych Innowacji pt. Komponenty innowacyjnych technologii firmy BMW
- Ekspertyza innowacyjności do technologii realizowanej w ramach programu Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości ARP S.A. – Sieć Otwartych Innowacji pt. Komponenty innowacyjnych technologii firmy TOYOTA OTA
- Ekspertyza innowacyjności do technologii realizowanej w ramach programu Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości ARP S.A. – Sieć Otwartych Innowacji pt. Komponenty innowacyjnych technologii firmy RENAULT
- Ekspertyza innowacyjności projektu "Wdrożenie inteligentnej tymczasowej sygnalizacji wahadłowej oraz ulepszonych produktów z dziedziny oznakowania aktywnego"
- Ekspertyza innowacyjności dystrybutora środka dezynfekującego
- Ekspertyza innowacyjności produktowo-usługowej z wykorzystaniem ławki solarnej w obiekcie hotelarskim
- Projekt badawczo-rozwojowy pt. "Model gospodarki o obiegu zamkniętym w teorii i w praktyce gospodarczej".
- Ekspertyza innowacyjności w zakresie wprowadzenia zmian w projekcie "Wprowadzenie na rynek usług w zakresie zaawansowanej obróbki skrawaniem detali wielkogabarytowych, w tym piast wirników morskich elektrowni wiatrowych"
- Ekspertyza zmierzająca do uzyskania nowej wiedzy na temat możliwości implementacji modelowych rozwiązań w zakresie zarządzania i kontroli ewidencji zapasów towarowych w przedsiębiorstwie
- Analiza i diagnoza wyzwań i problemów zarządczych SGP Sorting Group Poland Sp. z o.o.
- Analiza i ocena transportu publicznego na terenie gminy Popów
- Analiza i ocena potencjału infrastruktury komunikacyjnej gminy Popów
- Audyt zerowy dostosowania firmy do przepisów obejmujących zagadnienia ochrony danych osobowych
- Ekspertyza zmierzająca do uzyskania nowej wiedzy na temat możliwości identyfikacji, analizy i oceny obszarów organizacyjnych wymagających implementacji zrównoważonego rozwoju w zarządzaniu przedsiębiorstwem
- Ocena ekspercka zarządzania infrastrukturą drogową
- Analiza i diagnoza postrzegania pracowniczych planów kapitałowych w przedsiębiorstwach
- Strategie zaopatrzenia przedsiębiorstw w energię w kontekście zmiany cen źródeł energii
- Strategiczne i operacyjne kierunki rozwoju turystyki i rekreacji gminy Miedźno - analiza
- Opracowanie opinii o innowacyjności dla nowych produktów: programu IBK 3.0 (nazwa komercyjna IBK Pro) oraz portalu anonyme.pl.

Pracownicy Wydziału Zarządzania aktywnie wspierają lokalne potrzeby i uczestniczą w życiu społeczności lokalnej organizując np. Festiwale Nauki czy organizując wizyty w szkołach. Przynależą również do różnego rodzaju organizacji i stowarzyszeń związanych z kierunkiem, co pozwala na zwiększenie rozpoznawalności Wydziału Zarządzania w otoczeniu społeczno-gospodarczym, a także ułatwia dostęp do najnowszych osiągnięć i badań. Dzięki przynależności pracownicy Wydziału Zarządzania korzystają z szerokiej sieci kontaktów, co sprzyja rozwojowi współpracy naukowej i projektów badawczych, a także podnosi jakość kształcenia poprzez bezpośredni transfer wiedzy i innowacji. Pracownicy Wydziału aktywnie uczestniczą w pracach komisji Polskiej Akademii Nauk (PAN) oraz są członkami prestiżowych towarzystw naukowych, takich jak Polskie Towarzystwo Ekonomiczne (PTE), Polskie Towarzystwo Statystyczne (PTS), Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa (TNOiK), Europejskiego Stowarzyszenie Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych (European Association of Environment and Resource Economists – EAERE), Naukowe Towarzystwo Informatyki Ekonomicznej (NTIE), STEP Project Global Consortium (SPGC).

6.2. Sposoby, częstości i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest regularnie monitorowana i oceniana w trakcie systematycznych spotkań członków Rada Doradczej Przedstawicieli Świata Biznesu, które odbywają się co najmniej dwa razy w roku. W trakcie tych spotkań omawiane są efekty dotychczasowych działań, a także identyfikowane nowe potrzeby rynku pracy oraz możliwości doskonalenia programów studiów. W szczególności, dyskusje koncentrują się na dostosowaniu programów studiów do zmieniających się trendów w biznesie, co prowadzi do wprowadzania modyfikacji w ofercie dydaktycznej, takich jak wprowadzanie nowych kierunków i zakresów kształcenia. W wyniku rozmów z pracodawcami wdrożono Nowy Program Studiów na kierunku *Zarządzanie* od roku 2020/2021, dostosowując go do oczekiwań pracodawców. Celem zmian było kształtowanie kompetencji biznesowych, analitycznych, społecznych w taki sposób, aby odpowiadały obecnym wymaganiom rynku pracy.

Rezultaty współpracy są również monitorowane w trakcie realizacji warsztatów i szkoleń, których wyniki są analizowane pod kątem ich wpływu na rozwój studentów i pracowników uczelni.

Wydział Zarządzania na bieżąco przeprowadza aktualizację oferty praktyk i staży, tak by studenci na bieżąco odnajdowali się w wymaganiach rynku pracy. Regularna współpraca z przedstawicielami biznesu przy organizacji praktyk zawodowych i staży pozwala na bieżąco dostosowywać te formy kształcenia do potrzeb pracodawców, co przyczynia się do ciągłego doskonalenia programu studiów. Wnioski z ewaluacji są wykorzystywane do dalszej optymalizacji procesu dydaktycznego, w tym organizacji praktyk.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Cele w zakresie podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia stanowią istotny element [Strategii rozwoju Politechniki Częstochowskiej na lata 2023-2027](#), który kształtuje dalekosiężne dążenia Politechniki i jej jednostek, w tym Wydziału Zarządzania, obejmując m.in.:

Cele strategiczne z obszaru dydaktyka

- Atrakcyjna oferta kształcenia dla studentów krajowych i zagranicznych
- Doskonalenie jakości i warunków kształcenia

Cel strategiczny z obszaru nauka

- Rozwój kluczowych dyscyplin naukowych i umiędzynarodowienie badań.

Kluczowe w realizacji powyższych celów strategicznych są cele operacyjne oraz działania, które uwzględniają m.in.:

CSD1COD2. Umiędzynarodowienie procesu dydaktycznego

D1. Poszerzanie oferty dydaktycznej o kierunki realizowane w języku angielskim i innych językach obcych, doskonalenie programów studiów prowadzonych w językach obcych.

D2. Intensyfikacja zaangażowania studentów, pracowników i doktorantów w uczestniczeniu w międzynarodowych programach wymiany akademickiej (Erasmus+, CEEPUS itp.) oraz w programach wymiany bilateralnej.

D3. Wsparcie finansowe i organizacyjne pobytów zagranicznych nauczycieli akademickich (visiting professor), prowadzących zajęcia dydaktyczne w wymiarze powyżej 60 h.

CSD2COD1. Doskonalenie jakości kształcenia

D1. Rozwijanie kompetencji językowych pracowników do prowadzenia zajęć w językach obcych.

D5. Pozyskanie akredytacji i certyfikatów międzynarodowych dla kierunków kształcenia.

CSN1CON1. Intensyfikacja udziału nauczycieli akademickich w działaniach międzynarodowych

D1. Promowanie badań naukowych pracowników.

D2. Aktywizacja pracowników w zakresie pozyskiwania projektów międzynarodowych.

D3. Tworzenie przez Politechnikę Częstochowską konsorcjów uczelni krajowych i międzynarodowych.

D4. Podniesienie poziomu, zasięgu i rangi konferencji naukowych organizowanych przez Politechnikę Częstochowską.

Wydział Zarządzania aktywnie uczestniczy we wdrażaniu powyższych działań, zarówno biorąc pod uwagę poziom instytucjonalny a także na poziom kierunków kształcenia, w tym kierunku *Zarządzanie*.

Kierunek *Zarządzanie* jest jednym z pierwszych kierunków na Politechnice Częstochowskiej, dla którego został uruchomiony od roku 2013/2014 program studiów w języku angielskim. Studia drugiego stopnia na kierunku *Zarządzanie* w języku angielskim, stanowią od lat jeden z najpopularniejszych kierunków dla studentów zagranicznych, zarówno podejmujących pełne studia, jak i dla przyjeżdżających w ramach semestralnych mobilności. Oferta studiów w języku angielskim na Wydziale Zarządzania jest stale rozwijana i obejmuje już trzy kierunki kształcenia (*Zarządzania*, *Logistyka* oraz *Zarządzanie Jakością i Produkcją*) na pierwszym (tylko ZJP) i drugim stopniu studiów (wszystkie trzy kierunki).

Kompetencje językowe studentów stanowią istotny czynnik umiędzynarodowienia studiów, dlatego są one doskonalone w toku studiów m.in. poprzez obowiązkowe zajęcia językowe w strukturze studiów, fakultatywne przedmioty prowadzone w języku angielskim, okazjonalne wykłady w języku angielskim prowadzone przez nauczycieli przyjeżdżających w ramach programu ERASMUS+ lub goszczących na WZ, rekomendacji do wykorzystania pozycji obcojęzycznych w pracach dyplomowych oraz organizowanie wydarzeń naukowych i dydaktycznych w językach obcych.

Mobilność studentów i pracowników Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej jest jednym z kluczowych obszarów budowy umiędzynarodowienia w kontekście instytucjonalnym oraz osobowym. Mobilność jest jednym z priorytetów Procesu Bolońskiego. Stanowi jeden z podstawowych elementów Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. Mobilność studentów jest wspierana przez Komisję Europejską za pośrednictwem programów wymiany. Mobilność rozumiana jest na dwa sposoby:

- mobilność pozioma – realizacja części programu studiów (np. jeden lub dwa semestry) w ramach studiów I lub II stopnia w innej uczelni;
- mobilność pionowa – realizacja kolejnego stopnia kształcenia w innej uczelni w kraju lub za granicą.

Oba typy mobilności wiążą się i uzupełniają wzajemnie. Dotychczas najczęściej wybieraną formą mobilności była mobilność pozioma, możliwa dzięki wielu programom Unii Europejskiej (np. program Erasmus+). W chwili obecnej jednak coraz większego znaczenia nabiera mobilność pionowa, w ramach której student decyduje się na studia na uczelni zagranicznej.

W roku akademickim 2023-2024 mobilność pozioma na kierunku *Zarządzanie* w ramach programu Erasmus+ objęła 134 uczelni zagranicznych na I stopniu studiów, 125 uczelni na II stopniu i 13 uczelni na III stopniu studiów. Uczelnie partnerskie, w ramach których umowy obejmują m.in. kierunek *Zarządzanie*, pochodzą z 13 krajów UE i stowarzyszonych z UE. Możliwości te dotyczą wyjazdów studentów Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej, jak i przyjazdów studentów z uczelni partnerskich.

Korzyści płynące z mobilności studentów:

- mobilność studentów prowadzi do mobilności absolwentów,
- rozwój umiejętności komunikacji w językach obcych,
- możliwość zwiększenia elastyczności studiów – student może realizować przedmioty niedostępne na uczelni macierzystej,
- różnicowanie kwalifikacji absolwentów, a tym samym lepsze dostosowanie się do potrzeb rynku pracy,
- przenoszenie doświadczeń pomiędzy uczelniami,
- rozwój umiejętności pracy w odmiennych kulturowo środowiskach.

Wydział Zarządzania P.Cz. sukcesywnie rozwija kierunek *Zarządzanie* w kontekście Kształcenia międzynarodowego. Umiędzynarodowienie kierunku przez Wydział Zarządzania jest realizowane poprzez utrzymanie najwyższych standardów nauczania, spełnianie kryteriów jakości i konkurencyjności oraz rozszerzanie zakresu współpracy z międzynarodowym środowiskiem akademickim. Odbywa się to dzięki wysoko wykwalifikowanym kadrom naukowo – dydaktycznym prowadzącym zajęcia w języku angielskim, jak również dzięki nowoczesnej bazie naukowo – dydaktycznej zapewniającej wysoki poziom prowadzonych zajęć, tak aby stawały się atrakcyjne nie tylko dla krajowych, ale i dla zagranicznych studentów.

Kierunki działań na Wydziale Zarządzania w tym obszarze zmiierają do:

- pozyskiwania studentów zagranicznych, w tym polskojęzycznych, na pełny tok studiów,
- rozwoju oferty przedmiotów prowadzonych w języku angielskim (nakierowanych w pierwszym etapie na międzynarodową wymianę studentów, w dalszej kolejności na rozwój oferty pełnych studiów I i II stopnia prowadzonych w języku angielskim),
- działań prowadzących do uproszczenia procedur administracyjnych Uczelni do przyjęcia studentów z zagranicy.

Elementem programu kształcenia studentów na Wydziale Zarządzania w dziedzinie kształtowania ich aktywności naukowej oraz umiejętności językowych jest włączanie studentów w proces badań naukowych. W rezultacie tych działań w roku akademickim 2023/2024 zarejestrowano 7 publikacji zagranicznych z udziałem studentów obcokrajowców.

Jednym z istotnych elementów wspierania studentów Wydziału Zarządzania w zakresie pozyskania wymaganych przez rynek pracy kompetencji językowych jest kształcenie poprzez warsztaty, szkolenia oraz wykłady prowadzone w języku obcym. Służą temu przede wszystkim wykłady prowadzone przez przedstawicieli partnerskich uczelni zagranicznych przebywających na Wydziale Zarządzania w ramach międzynarodowych programów wymiany akademickiej (CEEPUS, Erasmus+, Fulbright).

Kolejnym elementem działalności edukacyjnej w powyższym zakresie jest działalność studenckich kół naukowych, szczególnie tych o profilu międzynarodowym. Szeroką działalność edukacyjną w zakresie kształcenia studentów w językach obcych prowadzi Studenckie Koło Naukowe „Erasmus+Manager”.

W zakresie wspierania kompetencji językowych przez studentów Wydziału Zarządzania istotnym elementem kształcenia jest również kształtowanie kontaktów studentów nie tylko z pracownikami uczelni zagranicznych, lecz także z firmami zagranicznymi, które poprzez programy stażowe w ramach międzynarodowego programu wymiany akademickiej Erasmus+ zapewniają miejsce stażu dla studentów Wydziału Zarządzania. Do takich partnerów zagranicznych należą:

- Louisiana Business & Technology Center, USA,
- ON Semiconductor, Czech Republic,
- Tyto srl, Italy,
- Croatian Quality Mangers Society, Zagrzeb, Chorwacja,
- Engineering Management Department of Technical Faculty, Bor, University of Belgrade, Serbia,
- Schaeffler Romania S.R.L., Brasov, Rumunia,
- CICOC Centrul de Informare, Consiliere si Orientare in Cariera, Alba Iulia, Rumunia,
- AdBird.sk, s.r.o., Słowacja.

Jednym z istotnych wydarzeń współorganizowanych przez WZ oraz Studenckie Koło Naukowe „Erasmus+Manager” oraz objęte patronatem Prezydenta Miasta Częstochowy są Europejskie Dni Kariery, które już po raz szósty odbędą się w dniach 22-23 października 2024. Jest to okazja do poznania wymagań i oczekiwań międzynarodowych przedsiębiorstw w stosunku do absolwentów WZ oraz pozostałych wydziałów P.Cz. Można założyć, że jest to istotne wydarzenie z perspektywy studentów oraz absolwentów przygotowujących się do wejścia na globalny rynek pracy. Wydarzenie to, oprócz prezentacji lokalnych oraz międzynarodowych pracodawców, oferuje również szeroki wachlarz certyfikowanych szkoleń dla studentów P.Cz., które pozwalają na rozwinięcie dodatkowych kompetencji przydatnych na międzynarodowym rynku pracy.

Internacjonalizacja na polu edukacyjnym realizowana jest m.in. poprzez przyjęcia na pełny tok studiów studentów z zagranicy. W tym obszarze można zaobserwować znaczące ożywienie w ostatnich latach. Jest to wynikiem m.in. rozszerzania oferty studiów w języku angielskim, skoncentrowania procesu rekrutacji studentów z zagranicy w wyspecjalizowanej jednostce ogólnouczelnianej oraz rozwijania działalności promocyjnej.

Tabela 7.1. Liczba studentów z zagranicy podejmujących studia na Wydziale Zarządzania wg kierunków studiów w r.a. 2023/2024

Kierunek studiów	Liczba studentów obcokrajowców uczestniczących w pełnym toku studiów
Angielski język biznesu	16
Bezpieczeństwo i Higiena Pracy	1
Design i zarządzanie projektami	23

w tym: Design i zarządzanie projektami II st.	4
Finanse i Rachunkowość w biznesie	11
w tym: Finanse i Rachunkowość w biznesie II st.	3
Logistyka	103
w tym: Logistyka (PL i ANG)	22
Zarządzanie jakością i produkcją (PL i ANG)	40
w tym: Zarządzanie jakością i produkcją II st (PL/ANG)	16
Zarządzanie	38
w tym: Zarządzanie II st (PL i ANG)	23
Zarządzanie w turystyce i sporcie	10

Ważnym, równie dynamicznie rozwijającym się aspektem w działalności edukacyjnej Wydziału jest wymiana studentów w ramach programu Erasmus+. Aktywowane ostatnio nowe kierunki wymiany studentów oraz zakończenie obostrzeń obowiązujących w trakcie epidemii COVID'19 przełożyły się na wzrost liczby przyjeżdżających studentów od r.a. 2021/2022, przede wszystkim z uczelni zlokalizowanych w Turcji. W r.a. 2021/2022 odnotowano rekordową liczbą 101 studentów przyjeżdżających na studia na Wydział w ramach programu ERASMUS+. Kolejny rok, tj. 2022/2023 odznaczył się dosyć istotnym spadkiem, gdyż liczba studentów przyjeżdżających wyniosła 48 osób. Ostatni zakończony rok akademicki, tj. 2023/2024 przyniósł ponownie znaczący wzrost liczby studentów przyjeżdżających, która wyniosła 70 osób.

Ważną statystyką jest również liczba praktykantów przyjeżdżających w ramach programu ERASMUS+ w ostatnich trzech latach akademickich wyniosła odpowiednio 5, 4 i 6 osób. Przyjazdy studentów na praktyki są często efektem poprzedzających je mobilności na studia na Wydziale, co pośrednio potwierdza jakość studiów w języku angielskim oraz kompetencje kadry naukowo-dydaktycznej.

W zakresie mobilności studentów wyjeżdżających na studia i praktyki w ramach programu ERASMUS+ można również zaobserwować wyraźny efekt wzrostu wyjazdów w związku zakończenia obostrzeń epidemiologicznych oraz następujący po nim spadek liczby wyjazdów. W r.a. 2021/2022 liczba studentów wyjeżdżających na studia w ramach programu ERASMUS+ wyniosła 15 osób. W r.a. 2022/2023 odnotowano spadek tej liczby do 10 osób, by w r.a. 2023/2024 zaobserwować kolejny wzrost do 14 osób.

Analogicznie zmieniała się liczba studentów wyjeżdżających na praktyki w ramach programu ERASMUS+, która w kolejnych latach, począwszy od r.a. 2021/2022 a skończywszy na r.a. 2023/2024, wyniosła odpowiednio 4, 1 i 2 osoby. Na spadek liczby studentów realizujących mobilność Erasmus+ w roku akademickim 2022/2023 miała niewątpliwie wpływ wybuch wojny na Ukrainie.

Rekrutacja w ramach programu ERASMUS+ odbywa się centralnie na poziomie całej uczelni dwa razy w roku. Główny nabór odbywa się na przełomie marca i kwietnia, a nabór uzupełniający na przełomie października i listopada. W procesie naboru uczestniczą koordynatorzy wydziałowi, w tym koordynatorzy z WZ, którzy z jednej strony pomagają studentom w odpowiednim wyborze uczelni oraz

dobrze przedmiotów, a z drugiej ustalają ze studentami oraz zatwierdzają formalną dokumentację mobilności (kwestionariusze aplikacyjne, wnioski o wyznaczenie różnic programowych, dokumenty *learning agreement* oraz formularze zmian w LA). W procesie naboru istotnym kryterium jest znajomość języka obcego, który jest językiem wykładowym w uczelni goszczącej, lub znajomość języka angielskiego dla studentów przyjeżdżających.

Obieg dokumentów w ramach naboru do programu ERASMUS+ odbywa się w całości (studenci przyjeżdżający/wyjeżdżający na studia) lub w części (studenci przyjeżdżający/wyjeżdżający na praktyki) w systemach elektronicznego obiegu dokumentów IRK oraz USOS. Biuro Studentów Zagranicznych prowadzi również system pozyskiwania informacji zwrotnej od studentów oraz pracowników uczestniczących w mobilności, który okresowo generuje informacje wykorzystywane zarówno wewnątrz (organizacja zajęć w języku angielskim, sposób prowadzenia zajęć i ich oceniania, komunikacja ze studentami zagranicznymi, dobór pracowników WZ do prowadzenia zajęć) jak i zewnątrz (dobór uczelni i programów dla studentów poszczególnych kierunków).

Rozkład mobilności studentów Wydziału Zarządzania wg kierunków studiów i dziedzin prezentują Tabela 7.2 i Tabela 7.3.

Tabela 7.2. Liczba mobilności studentów Wydziału Zarządzania w ramach programu Erasmus+: wyjazdy na studia/praktyki w roku akademickim 2023/2024 wg kierunków studiów

Kierunek i stopień studiów	Studenci wyjeżdżający z WZ	
	na studia	na praktyki
Quality of production management II stopień	2	-
Logistyka I stopień	1	-
Finanse i rachunkowość w biznesie II stopień	1	-
Zarządzanie I stopień	4	-
Zarządzanie II stopień studia w j. ang.	1	1
Design i zarządzanie projektami I stopień	1	-
Design i zarządzanie projektami I stopień	2	-
Design i zarządzanie projektami II stopień	2	-
Anielski Język Biznesu I stopień		1
Razem	14	2

Tabela 7.3. Liczba mobilności studentów Wydziału Zarządzania w ramach programu Erasmus+: przyjazdy na studia/praktyki w roku akademickim 2023/2024

Dyscyplina studiów ISCED-F (kierunek studiów na WZ)	Studenci przyjeżdżający na WZ	
	na studia	na praktyki
0311 Economics (Zarządzanie / FiRwB / Logistyka)	6	-
041 Business and administration bez kodu 0412 (Zarządzanie / Logistyka / ZJP)	26	5
0412 Finance, bankings and insurance (FiRwB)	6	-
054 Mathematics and statistics (Zarządzanie / FiRwB / ZJP / Logistyka)	3	-
061 Information and Communication Technologies – ICTs (ZJP / Zarządzanie / Logistyka / FiRwB)	5	-
07 Engineering, manufacturing and construction (ZJP / Logistyka)	24	1
Razem	70	6

Nieodzownym elementem wspierającym proces umiędzynarodowienia działalności edukacyjno-naukowej Wydziału Zarządzania jest międzynarodowa mobilność kadry akademickiej.

Prowadzenie zajęć w językach obcych jest dla pracowników Wydziału Zarządzania przepustką do programów wymiany naukowej, stażów i ubiegania się o stanowiska w renomowanych zagranicznych stowarzyszeniach, redakcjach czasopism i komitetach naukowych. Wykluczając argumenty natury merytorycznej należy również zwrócić uwagę na argumenty ekonomiczne. Wymiana międzynarodowa jest dla Wydziału Zarządzania korzystna pod względem finansowym. Wzrost współczynnika internacjonalizacji, oznacza wzrost dotacji dydaktycznej w roku kolejnym. Poza tym, niebagatelnym jest również napływ funduszy związany z pobytem studentów z zagranicy na Wydziale Zarządzania. Pośrednim efektem jest wzrost pozycji w rankingach Uczelni wyższych spowodowany poziomem umiędzynarodowienia. Jest to efekt niewymierny, niemniej jednak wyższa pozycja w rankingach zakłada korzystniejszy dla Wydziału nabór studentów, wyższe pozycjonowanie we wszelkiego rodzaju konkursach, zwiększa możliwości pozyskiwania środków na finansowanie obszaru nauki i dydaktyki oraz umożliwia współpracę z Uczelniami i przemysłem.

W roku akademickim 2023/2024 umowy dwustronne na wymianę pracowników akademickich w zakresie kierunku *Zarządzanie* obejmują 186 uczelni partnerskich z 14 krajów UE i stowarzyszonych. W roku akademickim 2022/2023 zrealizowano 39 wyjazdów zagranicznych w ramach programu Erasmus+. W roku akademickim 2023/2024 zrealizowano 28 wyjazdów zagranicznych w ramach tego

programu. Zauważalny jest wzrost mobilności międzynarodowej w ramach programu Erasmus+ w stosunku do okresu przed epidemią COVID'19 zarówno w zakresie wyjazdów związanych z prowadzeniem zajęć dydaktycznych, jak i wyjazdów związanych ze szkoleniami dotyczącymi organizacji procesu dydaktyki.

W roku akademickim 2022/2023 oraz 2023/2024 odnotowano także wzrost mobilności międzynarodowej pracowników związany z realizacją staży zagranicznych pracowników w zakresie prowadzenia badań naukowych wspierających proces dydaktyczny.

Tabela 7.4. przedstawia liczbę mobilności pracowników Wydziału w ramach programu Erasmus+ dotyczących wyjazdów nauczycieli akademickich na prowadzenie zajęć w uczelniach partnerskich. Wyjazdy te służą przede wszystkim rozwojowi indywidualnemu nauczycieli akademickich, ich kompetencji językowych oraz doskonaleniu warsztatu metodycznego. Prowadzone na uczelniach partnerskich zajęcia mogą stanowić również działalność promocyjną Wydziału i Uczelni, prowadząc pośrednio do mobilizacji studentów uczelni partnerskich do przyjazdu na Wydział Zarządzania.

Tabela 7.4. Liczba mobilności pracowników Wydziału Zarządzania w ramach programu Erasmus+: wyjazdy nauczycieli akademickich na prowadzenie zajęć (STA) oraz na praktyki (STT) w uczelniach partnerskich

Kraj uczelni partnerskiej	2021/2022 STA/(STT)*	2022/2023 STA/(STT)*	2023/2024 STA/(STT)*
Chorwacja	1	1	--
Czechy	14	12	4/3
Francja	2	--	1
Hiszpania	--	1	--
Litwa	1	4	2
Niemcy	1	--	--
Portugalia	4	1	2
Rumunia	1	--	2
Słowacja	12	15	5
Słowenia	--	--	2
Turcja	--	1	2
Węgry	7	4	2
Włochy	--	--	1/2
Razem	43	39	23/5

* ilość mobilności STT podawana jest wyłącznie w przypadkach krajów, których dotyczy

Tabela 7.5. przedstawia liczbę mobilności pracowników akademickich uczelni partnerskich przyjeżdżających na Wydział Zarządzania w ramach programu Erasmus+ na prowadzenie zajęć i praktyki dydaktyczno-organizacyjne. Wizyty takie wzbogacają program kierunku *Zarządzanie* o otwarte wykłady i zajęcia, przyczyniając się do poprawy kompetencji językowych studentów oraz przyczyniając się do rozszerzania ich wiedzy i umiejętności.

Tabela 7.5. Liczba mobilności pracowników uczelni partnerskich przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+: przyjazdy nauczycieli akademickich na prowadzenie zajęć na Wydziale Zarządzania

Kraj uczelni partnerskiej	2021/2022 STA(/STT)*	2022/2023 STA(/STT)*	2023/2024 STA(/STT)*
Czechy	1	--	2
Hiszpania	--	--	1
Litwa	--	1/1	--
Rumunia	--	2	1
Słowacja	1	1	2
Turcja	3	2/1	3/3
Indonezja**	--	--	1
Uzbekistan**	1	--	--
Razem	6	6/2	10/3

* ilość mobilności STT podawana jest wyłącznie w przypadkach krajów, których dotyczy

** mobilność w ramach programu KA171

Współpraca międzynarodowa na polu edukacyjnym i badawczym jest realizowana również w formie projektów, współfinansowanych ze środków zewnętrznych, w których Wydział Zarządzania występuje jako koordynator lub współwykonawca. Tego typu projekty przyczyniają się do wzmocnienia rozpoznawalności Wydziału na akademickiej arenie międzynarodowej, wzmocnienie kompetencji pracowników dydaktyczno-naukowych w ramach realizacji projektów i zadań na arenie międzynarodowej oraz budowanie sieci współpracy oraz partnerstw z instytucjami zagranicznymi oraz ich przedstawicielami. Wreszcie pośrednim dalekosiężnym jest osiągnięcie efektów synergii z zaangażowania osób i instytucji w postaci kolejnych projektów, publikacji, wydarzeń czy przedsięwzięć.

Przykładem takiego projektu prowadzącym do rozwoju współpracy międzynarodowej jest projekt ECOLABNET: NETWORK OF SERVICE PROVIDERS FOR ECO-INNOVATIONS IN MANUFACTURING SMES/ SIEĆ DOSTAWCÓW USŁUG DLA INNOWACJI EKOLOGICZNYCH W MŚP W SEKTORZE PRODUKCYJNYM (Project #R077), który został zrealizowany w latach 2019-2021 w ramach programu Interreg Baltic Sea Region. ECOLABNET to sieć dostawców usług w zakresie ekoinnowacji w małych i średnich przedsiębiorstwach produkcyjnych (Network of Service Providers for Eco-innovations in Manufacturing SMEs). Projekt ECOLABNET jest finansowany w znaczącej części (1,8 mln €) z programu INTERREG Region Morza Bałtyckiego w ramach priorytetu Innowacja. Całkowity budżet projektu wynosi 2,25 mln €. Celem projektu ECOLABNET jest stworzenie sieci współpracy pomiędzy instytucjami naukowo-badawczymi, organizacjami pośredniczącymi oraz grupą małych i średnich przedsiębiorstw w zakresie komercjalizacji ekoinnowacyjnych rozwiązań. Utworzona sieć ma oferować swoją specjalistyczną wiedzę, głównie poprzez wykorzystanie potencjału drzemącego po stronie instytucji naukowo-badawczych, które oprócz swego know-how posiadają zazwyczaj stosowną infrastrukturę, która mogłaby służyć małym i średnim przedsiębiorstwom na etapie przygotowywania ekoinnowacyjnych rozwiązań. Tworzona sieć to także rozwijanie umiejętności prowadzenia aktywnego dialogu i współpracy z małymi i średnimi przedsiębiorstwami.

Współpraca na polu edukacyjnym w środowisku międzynarodowym jest realizowana również w ramach projektów ERASMUS+ dotyczących indywidualnej mobilności studentów i pracowników naukowych pomiędzy krajami programu a krajami niestowarzyszonymi. Przykładami tego typu

projektów są projekty KA107 oraz KA171, które rozszerzają granice mobilności międzynarodowej poza grupę krajów UE i krajów stowarzyszonych. Krajami, z którymi realizowano te projekty były Tajlandia i Uzbekistan (KA107 w latach 2020-2022) oraz Indonezja i Brazylia (KA171 w latach 2023-2025).

Projekty realizowane na Wydziale koncentrują się również na podnoszeniu kompetencji pracowników i studentów, które są istotne w zakresie umiędzynarodowienia. Przykładem takiego projektu jest realizowany w latach 2019-2023 projekt pt. „Zintegrowany Program Rozwoju Politechniki Częstochowskiej” (numer projektu: POWR.03.05.00-00-Z008/18). W ramach projektu zrealizowano m.in. kurs dydaktyki w języku angielskim dla wykładowców akademickich uczących w języku angielskim, kursy doskonalące w zakresie nowoczesnych narzędzi i metod nauczania i pracy ze studentami (gamifikacja, coaching, neurodydaktyka, techniki kreatywnego rozwiązywania problemów, metody aktywne). Programem tym były objęte następujące kierunki studiów: Zarządzanie, Logistyka oraz Zarządzanie w turystyce i sporcie. W ramach aktywności tego programu odbywały się między innymi wykłady branżowe, certyfikowane szkolenia, staże, zajęcia terenowe w postaci zorganizowanych wyjazdów w krajach Unii Europejskiej.

Ważnym aspektem internacjonalizacji są staże zagraniczne pracowników dydaktyczno-naukowych. Głównym celem tych staży jest rozwój naukowy, ale praktyka Wydziału pokazuje, że oprócz rozwiązywania konkretnych problemów badawczych i realizacji zadań w rozwoju naukowym, staże przyczyniają się w znaczącym stopniu do rozwoju kompetencji językowych i interpersonalnych, rozwoju warsztatu dydaktycznego oraz poszerzają horyzonty w zakresie pracy naukowo-dydaktycznej.

Tabela 7.6. przedstawia statystykę wyjazdów pracowników Wydziału Zarządzania na staże naukowe w latach 2021-2023.

Tabela 7.6. Liczba wyjazdów pracowników Wydziału Zarządzania na zagraniczne staże naukowe oraz badania terenowe w latach 2021-2023

Kraj uczelni partnerskiej	2021	2022	2023
Słowacja	-	1	-
Chorwacja	-	2	-
Czechy	1	-	-
Gruzja	-	1	-
Kanada	-	-	1
Węgry	-	-	2
Ukraina	1	-	-
Wielka Brytania	-	-	1
Razem	2	4	4

Wydział podejmuje współpracę także na innych polach, które przyczyniają się do stopniowego rozwoju jego umiędzynarodowienia. Za taką formę współpracy uznajemy członkostwo w STEP Project Global Consortium, które w współpracy z KPMG zrzesza naukowców z całego świata, którzy badają skuteczne praktyki przedsiębiorcze firm rodzinnych. Od roku 2023 Wydział jest członkiem konsorcjum i aktywnie uczestniczy w jego działalności, która obejmuje m.in. organizację międzynarodowych konferencji, seminariów oraz warsztatów nt. funkcjonowania firm rodzinnych, prowadzenie i uczestniczenie w cyklicznych badaniach firm rodzinnych na całym świecie oraz współpracę z firmami rodzinnymi nad wspólnym poszukiwaniem rozwiązań operacyjnych i strategicznych problemów w ich funkcjonowaniu

oraz nad włączeniem w program dydaktyczny modułów istotnych z punktu widzenia funkcjonowania tych firm na konkurencyjnym rynku międzynarodowym.

Oprócz wymienionych powyżej obszarów realizacji celów z zakresu umiędzynarodowienia WZ aktywnie uczestniczy w organizacji międzynarodowych cykli konferencyjnych. Są one w swoim zamyśle polem do współpracy naukowej, dydaktycznej oraz obszarem do prowadzenia dyskusji z międzynarodowym środowiskiem akademickim. Wśród konferencji międzynarodowych, które na stałe zagościły w kalendarzu WZ P.Cz. należy wymienić przede wszystkim:

1. Cykl konferencji „ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ W ZARZĄDZANIU NAUKA - BIZNES – SAMORZĄD”
2. Cykl konferencji „Quality Production Improvement”
3. Cykl konferencji “Global Conference on Logistics”
4. Cykl konferencji International Conference on Management ICoM
5. Cykl konferencji “Contemporary Issues in Theory and Practice of Management CITPM”
6. Konferencję Multidimensional Management in the 21st Century MdM_FaMa2023

Oprócz międzynarodowego charakteru konferencji warto podkreślić współpracę z zagranicznymi uczelniami oraz studenckimi kołami naukowymi w organizacji powyższych konferencji oraz obecność zagranicznych gości, w tym również studentów w programie konferencji z wystąpieniami i publikacjami.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Działania podejmowane przez Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej w zakresie wsparcia studentów w zakresie uczenia się, rozwoju społecznym, naukowym i zawodowym realizowane są zgodnie z Regulaminem Studiów Politechniki Częstochowskiej, Regulaminem organizacyjnym Politechniki Częstochowskiej, Regulamin świadczeń dla studentów Politechniki Częstochowskiej, <https://pcz.pl/student/stypendia/stypendia---aktualnosci/regulamin-swiadczen-dla-studentow-37.html>

Studenci uzyskują wsparcie zarówno w ramach Wydziału Zarządzania, jak i jednostek organizacyjnych funkcjonujących w strukturach Politechniki Częstochowskiej, takich jak: Biuro Obsługi Studentów Działu Nauczania (BOS DN), Biuro Karier, Biblioteka Politechniki Częstochowskiej, Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Biuro Studentów Zagranicznych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Studium Języków Obcych.

Na Wydziale Zarządzania, opiekę nad studentami w zakresie spraw studenckich, kształcenia, organizacji dydaktyki, współpracy międzynarodowej, sprawuje Kierownik dydaktyczny.

Wsparcie to przybiera następujące formy: wymiany studenckie, staże, praktyki, badania naukowe, szkolenia, stypendia.

Dla polskich i zagranicznych studentów organizowane są wydarzenia integracyjne - Studenckie Koło Naukowe Erasmus+Manager jest organizatorem cyklicznych wydarzeń takich jak m.in. : Śniadanie

Wielkanocne/ Students' Easter Party, Eurojuwenalia, Studencka Wigilia/Christmas Students Eve, Cultural Integration Party.

IMPREZY PCZ - <https://pcz.pl/wspolpraca-promocja/promocja/imprezy-promocyjne-uczelni>

8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Wydział Zarządzania tworzy system wsparcia uwzględniający różne potrzeby studentów, w tym także potrzeb studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami. Dąży do zapewnienia wszystkim studentom równoprawnego dostępu do udziału w procesie kształcenia, w badaniach naukowych oraz uczestnictwa w życiu społeczności akademickiej. W celu zapewnienia optymalnych warunków kształcenia na bieżąco modernizuje się bazę lokalową, uzupełnia wyposażenie w odpowiedni sprzęt, oferuje pomoc materialną oraz dostosowuje proces kształcenia.

Studenci Politechniki Częstochowskiej mogą ubiegać się o miejsce w akademikach. Uczelnia oferuje zakwaterowanie w trzech domach studenckich: „Bliźniak”, „Maluch” i „Herkules” (<https://pcz.pl/student/zakwaterowanie-studentow-w-akademikach>). W domach studenckich, znajdują się również pokoje przystosowane do osób z niepełnosprawnością, które wyposażone są między innymi w biurka z elektrycznie regulowaną wysokością, fotele biurowe rehabilitacyjne i podnóżki. Zakwaterowaniem w domach studenckich zajmuje się Dział Domów Studenckich Politechniki Częstochowskiej. W celu ubiegania się o zakwaterowanie w akademiku należy złożyć „Wniosek o przyznanie miejsca w Domu Studenckim”, który można przesać pocztą tradycyjną, na adres e-mail (agata.modrzycka@pcz.pl, malgorzata.bajor@pcz.pl) lub dostarczyć osobiście do siedziby Działu Domów Studenckich. Pierwszeństwo w przyznaniu miejsca w akademiku przysługuje studentom, którym codzienny dojazd do Uczelni utrudniałby w znacznym stopniu studiowanie, a także studentom działającym na rzecz środowiska akademickiego i rodzinom studenckim. Informacje dotyczące zakwaterowania w domach studenckim (instrukcja postępowania, dane teleadresowe) oraz niezbędne dokumenty (wersja polsko i angielskojęzyczna) dostępne są na stronie internetowej Politechniki Częstochowskiej (<https://pcz.pl/student/zakwaterowanie-studentow-w-akademikach>).

Sprawami dotyczącymi studentów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami zajmuje się Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON), które funkcjonuje w Uczelni od 2021 roku. (<https://bon.pcz.pl/dostepnosc/bon>). W BON znajduje się siedziba Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami, który nadzoruje organizację i realizację działań pozwalających na stworzenie warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia akademickiego. <https://bon.pcz.pl/dostepnosc>

Uczelnia i Wydział Zarządzania podejmują liczne działania w celu zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej dla osób z niepełnosprawnościami (<https://bon.pcz.pl/dostepnosc>). Część działań została zrealizowana w ramach projektu „Politechnika Częstochowska uczelnią dostępną” (numer projektu POWR 03.05.00-00-A037/20) - konkurs POWR.03.05.00-IP.08-00-DOS/20 Uczelnia dostępna II, organizowany przez NCBiR w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Głównym celem projektu była poprawa dostępności Politechniki Częstochowskiej dla osób z niepełnosprawnościami (OzN) poprzez wprowadzenie zmian organizacyjnych, podniesienie kompetencji i świadomości kadry uczelni z zakresu niepełnosprawności oraz likwidację barier architektonicznych i cyfrowych. Uczelnia dysponuje laboratoriami i salami dydaktycznymi wyposażonymi między innymi w: sprzęt komputerowy z oprogramowaniem dla osób z niepełnosprawnościami, biurka z regulowaną wysokością, krzesła rehabilitacyjne biurowe, powiększalniki, lupy elektroniczne itp.

W wyniku realizacji projektu pracownicy Politechniki mogli uczestniczyć w „Cyklu szkoleń z zakresu pracy ze studentami z niepełnosprawnością”, w szczególności z niepełnosprawnością wzroku, słuchu, ruchu, a także z zaburzeniami psychicznymi np. z zespołem Aspergera. Powstał również poradnik dla studentów, doktorantów i kandydatów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami pt. „Wsparcie edukacyjne i inne formy wsparcia w Politechnice Częstochowskiej”. Poradnik jest dostępny w wersji papierowej i elektronicznej na stronie Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami. (<https://bon.pcz.pl/do-pobrania>)

Na Wydziale Zarządzania znajduje się system wspomagania słuchu, który znacząco poprawia zrozumiałość mowy osobie słabosłyszącej korzystającej z aparatu słuchowego lub implantu ślimakowego. W dziekanatach (s.012, 013, 111,) zamontowane są pętle indukcyjne stanowiskowe. Na wydziale działa również system nawigacyjno-informacyjny TOTUPOINT, który wspomaga orientację przestrzenną oraz zwiększa poziom bezpieczeństwa osób z niepełnosprawnością narządu wzroku.

Liczne udogodnienia dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami znajdują się w Bibliotece Głównej PCz. Szczegóły <https://bon.pcz.pl/dostepnosc/biblioteka-glowna>
Wspomniane działania są realizowane przez BON, Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami, Zespół ds. dostępności, przy współpracy z wydziałami oraz jednostkami międzywydziałowymi.

Finansowy system wsparcia studentów PCz obejmuje: *stypendium socjalne, stypendium dla OzN, zapomogę oraz stypendium rektora* (<https://pcz.pl/kandydat/rekrutacja/stypendia/> oraz <https://pcz.pl/student/stypendia/stypendia---aktualnosc/>)

W Politechnice Częstochowskiej dla osób z niepełnosprawnościami przygotowane są programy wsparcia obejmujące m.in.

- możliwość korzystania z Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS),
- stypendia dla osób niepełnosprawnych,
- miejsce w domu studenckim lepiej dostosowane do jego potrzeb wynikających ze stopnia niepełnosprawności, w miarę istniejących na Politechnice możliwości,
- zmianę grupy językowej na lepiej dostosowaną do jego możliwości,
- dostosowanie zajęć wychowania fizycznego, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności,
- możliwość korzystania z urzędzeń wspomagających.

Na terenie Politechniki Częstochowskiej udostępnionych jest wiele miejsc parkingowych dla studentów dojeżdżających na uczelnię. Na każdym parkingu wydzielone są miejsca dla osób z niepełnosprawnością. Na stronie uczelni znajduje się mapa kampusu z oznaczeniem tych miejsc parkingowych (<https://bon.pcz.pl/dostepnosc/miejsca-parkingowe>).

Studentom z niepełnosprawnością może zostać przydzielony asystent (Procedura nr 10/2022 z dnia 28.07.2022 roku), mogą oni również bezpłatnie wypożyczyć sprzęt ułatwiający studiowanie i prowadzenie badań naukowych (Procedura nr 4/2021 z dnia 01.10.2021 roku)

Uczelnia oferuje również zajęcia dodatkowe z języka angielskiego, Polskiego Języka Migowego (<https://bon.pcz.pl/pracownik/nauka-polskiego-jezyka-migowego>), zajęć sportowych na basenie czy też udziału w sekcjach sportowych. Organizowane są również wyjazdy na obozy sportowe dla studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami.

Kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału Zarządzania po otrzymaniu od studenta informacji o niepełnosprawności stara się dostosować formy nauczania, zaliczania i egzaminu do indywidualnych możliwości studenta wynikających z jego dysfunkcji.

Uczelnia zapewnia wsparcie psychologiczne wszystkim studentom, doktorantom i pracownikom Uczelni. Z profesjonalnej i bezpłatnej pomocy psychologów mogą skorzystać osoby mające trudności z adaptacją na studiach, radzeniem sobie z emocjami i stresem, rozwijaniem kompetencji społecznych, czy też mające problemy interpersonalne, edukacyjne, wynikające z choroby i niepełnosprawności, czy też nagłych zdarzeń kryzysowych. (<https://bon.pcz.pl/wsparcie-psychologiczne/student-doktorant>). Konsultacje psychologiczne odbywają się w języku polskim i angielskim. Można umówić się na nie w wybrane dni tygodnia, za pośrednictwem e-maila (psycholog@pcz.pl). W przypadku nagłych zdarzeń kryzysowych wcześniejsze zapisy nie są konieczne. Z konsultacji psychologicznej mogą korzystać wszystkie osoby studiujące i pracujące na Uczelni. Szczegóły dotyczące pomocy psychologicznej, znajdują się na stronach internetowych Uczelni: <https://bon.pcz.pl/wsparcie-psychologiczne/student-doktorant>.

Na stronie BON (<https://bon.pcz.pl/wsparcie-psychologiczne/informacja-prozdrowotna>) znajdują się również informacja prozdrowotna, zawierająca wykaz instytucji, w których można uzyskać pomoc psychologiczną i prawną. Jest ona dostępna pod adresem.

8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Uczelnia, jak i sam Wydział Zarządzania, zapewniają studentom systematyczne wsparcie w procesie uczenia się. Przybiera ono różne formy oraz ma stały i kompleksowy charakter. Wśród kluczowych form wsparcia znajdują się: Indywidualna Organizację Studiów (IOS) – tryb studiowania, przewidziany w Regulaminie studiów, konsultacje z nauczycielami akademickimi (kontakt bezpośredni, za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz platformy moodle.pcz.pl), możliwość rozwoju w ramach działalności kół naukowych, wsparcie opiekuna roku (doświadczonego nauczyciela akademickiego), stałe wsparcie osób z niepełnosprawnościami, bezpłatne konsultacje prowadzone przez psychologa w języku polskim i angielskim. Studenci zagraniczni mogą liczyć na wsparcie pracowników Biura Studentów Zagranicznych. Studenci mają również dostęp do darmowego Internetu.

Jako uzupełnienie form kontaktu bezpośredniego na zajęciach dydaktycznych, Uczelnia oferuje studentom i pracownikom nowoczesny system wsparcia nauczania na odległość. Wszystkie aktywności realizowane są na platformie e-learningowej Moodle - <https://moodle2024.pcz.pl/>.

Dla studentów pierwszego roku organizowane jest szkolenie z obsługi platformy e-learningowej pt. "Wprowadzenie do e-learningu dla studentów I roku". Szkolenia te prowadzone są cyklicznie od roku akademickiego 2019/2020. W latach wcześniejszych obowiązek przeszkolenia studentów w zakresie obsługi platformy spoczywał na prowadzących zajęcia.

Studenci Wydziału Zarządzania mogą korzystać z bogatego księgozbioru Biblioteki Głównej Politechniki Częstochowskiej, które są dostępne w formie stacjonarnej i zdalnej. Istnieje również możliwość skorzystania ze specjalistycznych zasobów Biblioteki Wydziałowej.

W ramach wsparcia w procesie uczenia się, studenci Uczelni mogą uczestniczyć w aktywnościach finansowanych z projektu „Zintegrowany Program Rozwoju Politechniki Częstochowskiej” (nr projektu:POWR.03.05.00-00-Z008/18). W latach 2022/2023 studenci Wydziału Zarządzania, kierunku *Zarządzanie* uczestniczyli w stażach, w NZOZ Centrum Medyczne "AMICUS" Sp. z o.o, 42-200 Częstochowa Aleja Pokoju 44 oraz szkoleniach „Savoir vivre i etyka w biznesie” (<https://czp.pcz.pl/zprpcz/aktualnosci/savoir-vivre-i-etykieta-w-biznesie-2303-126.html>)

Studenci Wydziału Zarządzania mają zapewnioną opiekę pracowników dziekanatów bezpośrednio w godzinach urzędowania oraz za pośrednictwem e-maila. Szczegółowe informacje i dane kontaktowe znajdują się na stronie Wydziału Zarządzania: <https://wz.pcz.pl/student/dziekanaty>. Do dyspozycji studentów jest również USOSweb, czyli system wspomagający obsługę studiów. Studenci mają także możliwość bezpośredniego kontaktu z władzami dziekańskimi. Każdy student może skontaktować się z prowadzącym zajęcia podczas indywidualnych konsultacji w trybie stacjonarnym lub zdalnie (informacje o stałych godzinach konsultacji znajdują się na stronie Wydziału Zarządzania).

Wsparcie dla studentów w procesie uczenia się oraz we wzbogaceniu kompetencji zawodowych zapewnia udział w działalności kół naukowych. Dla wybitnych studentów uczelni przyznawane są nagrody i wyróżnienia. Zgodnie z Regulaminem studiów, najlepsi studenci mogą otrzymać medal „Za naukę, za pracę”,

Uczelnia i Wydział Zarządzania wspierają mobilność międzynarodową studentów i pracowników. Głównym programem jest Erasmus+, który wspiera fizyczną i mieszaną mobilność studentów szkół wyższych. Na stronach internetowych uczelni znajdują się informacje dotyczące programu, wymogów formalnych, sposobu aplikowania oraz wykaz uczelni partnerskich. Studenci otrzymują wsparcie Koordynatora Uczelnianego Programu Erasmus+ KA103/KA131 oraz Koordynatorów Wydziałowych przy formalnościach związanych z wyjazdem i pobytem za granicą. (<https://pcz.pl/student/erasmus>) Dużym zainteresowaniem studentów cieszą się Targi Pracy odbywające się regularnie na terenie Uczelni. Udział w targach pozwala studentom i absolwentom uczelni na zapoznanie się z potrzebami i wymaganiami rynku pracy, jego aktualnych trendów oraz wymagań stawianych przez potencjalnych pracodawców. Podczas targów studenci mają możliwość zapoznania się z ofertą firm oraz uzyskać wszystkie interesujące informacje odnośnie pracy na danym stanowisku. W ostatnich targach brało udział 50 firm.

8.3. Formy wsparcia

8.3a. Krajowa i międzynarodowa mobilność studentów

Uczelnia i Wydział Zarządzania aktywnie wspierają studentów w krajowej i międzynarodowej mobilności, które sprzyjają zdobywaniu wiedzy i umiejętności. Umieędzynarodowienie procesu kształcenia studentów i rozwoju kadry jest ważnym celem kształtowania międzynarodowej aktywności Wydziału. Wymiana międzynarodowa zwiększa również kompetencje językowe studentów. Organem odpowiedzialnym za realizację wyjazdów studentów do innych uczelni, na studia czy też praktyki jest Biuro Studentów Zagranicznych (<https://pcz.pl/student/erasmus>). Studenci otrzymują wsparcie w zakresie formalności związanych z organizacją wyjazdu i pobytem za granicą. Wspieranie międzynarodowej i krajowej mobilności studentów, jak również pracowników, jest realizowane głównie w ramach programu Erasmus+. Na Wydziale Zarządzania powołani zostali Koordynatorzy Wydziałowi ds. program Erasmus+ prof. dr hab. Felicjan BYLOK/ Koordynator główny, dr hab. inż. Tomasz NITKIEWICZ, prof. PCz, dr inż. Izabella SOWIER-KASPRZYK, dr inż. Renata STASIAK-BETLEJEWSKA, dr Joanna ROSAK-SZYROCKA. (<https://pcz.pl/student/erasmus/lista-koordynatorow>)

Uczelnia i Wydział wspierają studentów w procesie uczenia się. Jedną z form jest możliwość indywidualizacji procesu kształcenia (IOS).

W ramach mobilności krajowej studenci uczestniczą w konferencjach, szkoleniach, konkursach, warsztatach, stażach. Przykładem jest „Zintegrowany Program Rozwoju Politechniki Częstochowskiej” w ramach, którego były i są realizowane certyfikowane szkolenia i zajęcia warsztatowe prowadzące do podniesienia kompetencji studentów i studentek.

8.3b. Prowadzenie działalności naukowej oraz publikowanie lub prezentacja jej wyników, jak również uczestniczenie w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Rozwój zainteresowań naukowych oraz twórczości artystycznej studentów zajmują ważne miejsce w działaniach podejmowanych przez Uczelnię i Wydział Zarządzania. Prowadzenie działalności naukowej, prezentacja wyników, publikowanie, jak również uczestniczenie w różnych formach komunikacji naukowej realizowane jest za pośrednictwem studenckich kół naukowych. W roku akademickim 2023/2024 aktywnie działało 15 kół naukowych, a 3 koła zawiesiły swoją działalność. Aktywne koła to: SKN „Logistyk”, SKN „Ludzie Biznesu”, SKN „Promotor Jakości i Bezpieczeństwa”, SKN „Buchalter”, SKN „Innowator”, SKN „Bezpieczny Krąg”, KN „Business Net”, SKN „Homeosticus”, SKN „MacroKnow”, SKN „Menedżer Nieruchomości”, SKN „Analityk Samorządowy”, SKN „Bankowiec XXI wieku”. SKN „Równoważnik”, SKN „Menedżer ryzyka”, SKN „Lean&Smart”, SKN Erasmus+Manager, SKN „FaMa” Business Leaders Club, SKN „Extended Reality Club”.

Naukowa działalność studentów Wydziału Zarządzania, wspierana jest przez opiekunów kół naukowych (pracowników Wydziału) oraz Dziekana Wydziału. Studenci działający w kołach naukowych są zachęceni do rozpoczęcia pracy naukowej i pierwszych publikacji, co ułatwia kontynuację studiów w Szkole Doktorskiej. Dzięki zaangażowaniu pracowników i wsparciu władz wydziału studenci uczestniczą w seminariach, konferencjach, warsztatach i szkoleniach na miejscu i na innych uczelniach. Koła naukowe mogą uzyskać wsparcie finansowe na realizację swoich zadań, składając wnioski do Prorektora ds. nauczania.

Studenci kierunku *Zarządzanie*, w podlegającym ocenie okresie, brali czynny udział w konferencjach i wydarzeniach naukowych, takich jak np.:

- Ogólnopolska Konferencja Naukowa "Marketing Okiem Młodych Naukowców", organizowana przez Wydział Zarządzania Politechniki Lubelskiej oraz Koło Naukowe Pollub.my Marketing.
- Ogólnopolska Sesja Studenckich Kół Naukowych, organizowana przez Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie oraz Santander Universidades.
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Interdyscyplinarność w zarządzaniu organizacją XXI wieku, INTER_FaMa”, organizowana przez Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej i SKN FaMa Business Leders Club.

- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Wyzwania nauk społecznych XXI wieku”, organizowana przez Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach.
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa, „GOSPODARKA – ZMIANY – ZARZĄDZANIE”, organizowana przez Akademię Humanitas w Sosnowcu.
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Zrównoważony rozwój. Aspekty prawne, ekonomiczne, polityczne i społeczne” organizowanej przez Center for American Studies.

Funkcjonujące przy Wydziale Zarządzania koła naukowe inicjują wiele aktywności takich jak: warsztaty, szkolenia, wyjazdy edukacyjne, konferencje i seminaria naukowe dla studentów i doktorantów, konkursy. Wśród nich są konferencje i seminaria naukowe organizowane cyklicznie, np. „Dylematy i Wyzwania Doskonalenia Zarządzania Organizacjami”, „Interdyscyplinarność w Zarządzaniu Organizacją XXI wieku INTER_FaMa”, Ogólnopolskie Seminarium Naukowe pt. „O Noblu na Zarządzaniu”. Informacje o organizowanych wydarzeniach umieszczone są na stronie internetowej Wydziału Zarządzania, a także mediach społecznościowych Wydziału (Facebook, Instagram) i kół naukowych. Członkowie kół naukowych prezentują efekty swoich prac naukowych na konferencjach i seminariach naukowych, a także są współautorami kilku publikacji naukowych. W roku akademickim 2023/24 odnotowano 32 publikacje z udziałem studentów. Są to zarejestrowane publikacje posiadające numer ISBN lub ISSN a także publikacje czekające na wydruk. Studenci kierunku *Zarządzanie*, w ocenianym okresie, publikowali między innymi w takich czasopismach naukowych jak: *Management and Quality* (ISSN 2658-2104), *Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej. Zarządzanie/Research Reviews of Czestochowa University of Technology. Management* (ISSN: 2083-1560) czy *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas „Zarządzanie”* (ISSN 2957-1529) a także monografiach np. „Zarządzanie i innowacje u progu XXI wieku”, red. D.Malinowski, J.Sośnicka, Monografie Politechniki Łódzkiej, Nr 2414, Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Łódź 2022.

Studenci Wydziału Zarządzania działający w kołach naukowych brali również udział w różnorodnych szkoleniach i warsztatach uzyskując certyfikaty.

Kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału Zarządzania wspiera studentów i zachęca do uczestnictwa w projektach i konkursach, takich jak np. Score Hunter, Konkurs na najlepszą pracę z dziedziny Zarządzania Projektami (IPMA), Konkurs na najlepszą pracę z zakresu tematyki zarządzania ryzykiem finansowym, wiarygodności finansowej oraz rynku kredytowego i pożyczkowego (Warszawski Instytut Bankowości), Konkursu o Nagrodę Prezesa NBP za najlepszą pracę magisterską z zakresu nauk ekonomicznych). Jest to istotna metoda zdobywania dodatkowych kompetencji i wiedzy, wsparcia procesu kształcenia oraz motywowania studentów.

Studenci kierunku *Zarządzanie* byli finalistami III edycji ogólnopolskiego konkursu LEANathon (konkurs organizowany przez Studenckie Koło Naukowe Zarządzanie Akademii Górniczo-Hutniczej) a także opracowali grę edukacyjno-strategiczną „Zostań zrównoważonym przedsiębiorcą”.

8.3c. Wchodzenie na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji

Wydział Zarządzania dostrzega konieczność aktywnego wspierania studentów w trakcie wchodzenia na rynek pracy. Ważną rolę w przygotowaniu studentów i absolwentów do wejścia na rynek pracy odgrywa Biuro Karier Politechniki Częstochowskiej (<https://bk.pcz.pl/>), które świadczy usługi w zakresie doradztwa zawodowego oraz pośrednictwa pracy. Doradcy szkolą, doradzają oraz współpracują z pracodawcami, dzięki czemu dysponują licznymi ofertami pracy, praktyk, staży i wolontariatu. W ofercie Biura Karier studenci mogą znaleźć m.in.: oferty szkoleń, warsztatów i spotkań z pracodawcami. Studenci mogą również uzyskać wsparcie w zakresie przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej, przygotowania dokumentów aplikacyjnych i Indywidualnego Planu Działania. Mogą dowiedzieć się jak rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej. Biuro Karier, współpracując z Biurem Studentów Zagranicznych, udziela wsparcia w języku angielskim studentom zagranicznym, w zakresie pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego. Z myślą o studentach zagranicznych organizowane są między innymi takie wydarzenia jak: Śniadanie Wielkanocne/ Students' Easter Party, Eurojuwenalia, Studencka Wigilia/Christmas Students Eve, Cultural Integration Party.

Jedną z form wsparcia jest organizacja spotkań z lokalnymi pracodawcami w ramach uczelnianych Targów pracy i Europejskich Dni Kariery. Targi pracy umożliwiają studentom i absolwentom Wydziału

poznanie specyfiki współczesnego rynku pracy, a w szczególności oczekiwań pracodawców. W 2023 roku, w Targach Pracy udział wzięło 50 wystawców, reprezentujących takie branże jak: motoryzacja, energetyka, elektronika, budownictwo, sprzętu obronnego, sektor IT, marketingu i HR, przetwórstwo spożywcze, transport i spedycja, recykling i odnawialne źródła energii, wyrobów szklanych, stalowych i aluminiowych, przemysłu kosmetycznego, sprzętu AGD, ubezpieczeń i finansów, call center i outsourcingu. Studenci i absolwenci mogli również zapoznać się ze specyfiką pracy i oczekiwaniami instytucji publicznych, takich jak np.: ZUS, OHP, ABW, Urząd Pracy, Policja, Służba Więzienna.

Wsparciem w kształtowaniu i rozwoju kompetencji technicznych oraz społecznych studentów są również „Europejskie Dni Kariery” organizowane przez SKN Erasmus+Manager oraz SKN Ludzie Biznesu we współpracy z Biurem Karier Politechniki Częstochowskiej, Biurem Studentów Zagranicznych oraz OHP i Eurodesk w Częstochowie. Studenci Wydziału mogą uczestniczyć w warsztatach dotyczących podnoszenia kwalifikacji zawodowych na rynku pracy, programów wymiany międzynarodowej oraz form wolontariatu i różnych projektów społecznych podnoszących kwalifikacje zawodowe studentów. W raportowanym okresie Wydział Zarządzania brał udział w ogólnouczelnianym projekcie „Zintegrowany Program Rozwoju Politechniki Częstochowskiej” (nr projektu:POWR.03.05.00-00-Z008/18), w ramach którego studenci kierunku *Zarządzanie* uczestniczyli w stażach, w NZOZ Centrum Medyczne "AMICUS".

Zapoznanie studentów z rynkiem pracy, umożliwiając działania prowadzone na Wydziale Zarządzania w trybie ciągłym. Studenci kierunku *Zarządzanie* zwiększają swoje kompetencje zawodowe między innymi poprzez obligatoryjne praktyki studenckie. Studenci mogą uczestniczyć w bezpośrednich spotkaniach z pracodawcami, a także w warsztatach i szkoleniach. W ramach realizowanego na uczelni ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Nowoczesne Zarządzanie Biznesem” (Warszawski Instytut Bankowości) na Wydziale Zarządzania organizowane są wydarzenia (szkolenia, wykłady) zwiększające wiedzę praktyczną studentów na temat budowania wiarygodności finansowej, zarządzania ryzykiem finansowym w działaniach biznesowych i życiu osobistym, a także kształtujące zachowania przedsiębiorcze wśród studentów. W rozwijaniu umiejętności twardych i miękkich, niezbędnych w późniejszej pracy zawodowej bardzo ważną rolę odgrywa doświadczenie zdobywane przez studentów w kołach naukowych. Praktyczne umiejętności, Studenci Wydziału mogą również nabywać poprzez udział w Wolontariacie Akademickim, w ramach Programu Bankowcy dla Edukacji (projekt BAKCYL).

Absolwenci Wydziału Zarządzania, zainteresowani karierą naukową, mają możliwość rekrutacji do Szkoły Doktorskiej Politechniki Częstochowskiej. (<https://pcz.pl/badania-i-nauka/szkola-doktorska>)

8.3d. Aktywność studentów: sportowa, artystyczna, organizacyjna, w zakresie przedsiębiorczości

Aktywność sportowa studentów Politechniki Częstochowskiej realizowana jest w ramach Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. W Studium prowadzone są zajęcia z: piłki nożnej, piłki siatkowej, piłki koszykowej, tenisa stołowego, tenisa ziemnego, zajęcia fitness w tym pilates, trening zdrowotny, trening funkcjonalny, zdrowy kręgosłup. Na Uczelni funkcjonuje również Klub Uczelniany AZS Politechniki Częstochowskiej, który zrzesza studentów, doktorantów oraz pracowników Uczelni. W KU AZS PCz studenci mogą realizować aktywności sportowe w ramach sekcja piłki siatkowej mężczyzn, nożnej halowej mężczyzn i lekkiej atletyki. (<https://swfis.pcz.pl/>) (<https://bon.pcz.pl/student-doktorant/zajecia-dodatkowe>).

Studenci z niepełnosprawnościami mogą uczestniczyć w dodatkowych zajęciach sportowych, uwzględniających rodzaj oraz stopień niepełnosprawności. W ofercie znajdują się treningi w sekcjach sportowych z takich dyscyplin jak: boccia, siatkówka na siedząco, dart, tenis stołowy. Uczelnia organizuje również zajęcia sportowe na basenie. Ponadto, studenci z niepełnosprawnościami mogą uczestniczyć ogólnopolskich wydarzeniach. W 2024 roku, Student Wydziału Zarządzania, Mateusz Noga, zdobył złoty medal w pływaniu na 50 m stylem dowolnym oraz srebrny medal na 25 m stylem dowolnym, podczas Integracyjnych Mistrzostwach Polski AZS. (<https://bon.pcz.pl/aktualnosci/sportowy-sukces-mateusza-nogi-73.html>)

Studenci Wydziału mogą realizować swoje pasje artystyczne, w ramach zajęć dodatkowych, oferowanych przez Akademickie Centrum Kultury (ACK). Dostępne dla studentów aktywności to koło tańca towarzyskiego, koło teatralne „Teatr z łapanki”, Akademicki Chór Mieszany oraz w Męski Chór

„Pochodnia”. Studenci mogą także uczestniczyć w warsztatach plastycznych. W Akademickim Centrum Kultury odbywa się wiele wydarzeń kulturalnych, organizowanych przez zewnętrzne agencje. W ramach Centrum funkcjonuje Dyskusyjny Klub Filmowy „Rumcajs”, w ramach którego odbywają się przeglądy filmowe w Klubie Politechnik. (<https://ack.pcz.pl/>)

8.4. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposoby wsparcia studentów wybitnych

Motywowanie studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej na Wydziale odbywa się poprzez bezpośrednie wsparcie lub przez jednostki dedykowane sprawom studenckim na Uczelni. Czynnikiem, który wspiera i motywuje studentów do nauki i osiągnięcia lepszych wyników w nauce, jest między innymi system stypendiów. Zgodnie z Regulamin świadczeń dla studentów Politechniki Częstochowskiej (Zarządzenie Rektora Politechniki Częstochowskiej Nr 527/2024 z dnia 26 lipca 2024 r.), student kierunku *Zarządzanie* może ubiegać się o następujące formy pomocy:

- stypendium socjalne,
- stypendium dla osób niepełnosprawnych,
- stypendium rektora,
- zapomoga,
- stypendium ministra dla studentów wykazujących się znaczącymi osiągnięciami naukowymi lub artystycznymi związanymi ze studiami, lub znaczącymi osiągnięciami sportowymi.

Szczegóły dotyczące stypendiów znajdują się na stronie Uczelni (<https://pcz.pl/student/stypendia>) Stypendium Rektora może otrzymywać student, który:

- uzyskał w poprzednim roku studiów wyróżniające wyniki w nauce (średnia ocen większa lub równa 4,00.), lub posiada osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym, lub
- jest przyjęty na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego i jest: laureatem olimpiady międzynarodowej albo laureatem lub finalistą olimpiady stopnia centralnego, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, lub jest medalista co najmniej ze współzawodnictwa sportowego o tytuł Mistrza Polski w danym sporcie, o którym mowa w przepisach o sporcie. Studenci mogą również ubiegać się o stypendium ministra, które może otrzymać student wykazujący się znaczącymi osiągnięciami naukowymi lub artystycznymi związanymi ze studiami lub znaczącymi osiągnięciami sportowymi. Stypendium to przyznaje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego na wniosek Rektora. Szczegółowe informacje znajdują się na stronach internetowych Uczelni (<https://pcz.pl/student/stypendia/stypendium-ministra>).

Studenci osiągający dobre wyniki w nauce, mogą uzyskać zgodę na studiowanie według indywidualnej organizacji studiów, w tym harmonogramu realizacji programu studiów, polegają na rozszerzeniu obszaru wiedzy w ramach wybranego zakresu studiów oraz udziale studenta w pracach naukowo-badawczych i rozwojowych Politechniki.

8.5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Informacje dotyczące zasad i terminów ubiegania się o wszystkie dostępne dla studentów stypendia oraz regulaminy ich przyznawania, dostępne są na stronie internetowej Uczelni <https://pcz.pl/student/stypendia>.

Przyznawanie świadczeń odbywa się na zasadach określonych w Regulaminie świadczeń dla studentów Politechniki Częstochowskiej.

Bieżące ogłoszenia i komunikaty na temat świadczeń znajdują się w zakładce Stypendia - aktualności.

Informacji na temat zasad ubiegania się o świadczenia udzielają pracownicy Biura Obsługi Studentów Działu Nauczania BOS DN.

Godziny otwarcia biura oraz numery telefonów są dostępne na stronie Biura Obsługi Studentów Działu Nauczania – kontakt (<https://pcz.pl/student/stypendia/biuro-obslugi-studentow---kontakt>).

W przypadku jakichkolwiek wątpliwości studenci mogą kontaktować się z pracownikami Dziekanatu, Kierownikiem dydaktycznym oraz z przedstawicielami samorządu studenckiego. Studenci mogą kierować swoje zapytania za pomocą poczty elektronicznej, telefonicznie lub osobiście podczas dyżurów.

Godziny pracy dziekanatów są opublikowane na stronie internetowej Wydziału <https://wz.pcz.pl/student/dziekanaty>.

Na temat dostępnych w Politechnice Częstochowskiej systemów wsparcia studenci otrzymują wstępne informacje już podczas Wydziałowej Inauguracji Roku Akademickiego.

8.6. Sposoby rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności

Studenci kierunku *Zarządzanie* mogą zgłaszać swoje uwagi, wnioski oraz skargi do Kierownika dydaktycznego oraz do opiekuna roku w formie pisemnej lub osobiście. Kierownik dydaktyczny współpracuje z Przewodniczącą i Przedstawicielami Samorządu Studenckiego w celu niezwłocznego reagowania na wnioski i skargi studentów, które są na bieżąco rozstrzygane.

Wnioski związane z procesem dydaktycznym np. o wpis warunkowy na kolejny semestr, powtarzanie semestru czy wnioski o przeprowadzenie egzaminu komisyjnego należą do kompetencji kierownika dydaktycznego i są uregulowane w Regulaminie studiów § 18 i § 23.

Uwagi mogą być również przekazywane do Dziekana Wydziału. W przypadku doraźnych problemów rozstrzygają oni sprawy na bieżąco. W przypadku poważniejszych skarg, podejmowane są działania wyjaśniające. Na stronie internetowej Wydziału podany jest również kontakt mailowy do opiekunów pierwszych roczników studiów. Uwagi i inicjatywy zgłaszane przez studentów dotyczące m.in. usprawnienia pracy, ulepszenia organizacji, zaspokajania potrzeb studentów są szczegółowo analizowane przez Kierownika dydaktycznego oraz Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

8.7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia

Obsługa administracyjna studentów realizowana jest głównie przez Dziekanat, który zapewnia kompleksową obsługę studentów. Obsługa administracyjna studentów dostępna jest w Dziekanacie od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem środy, w określonych godzinach, przy czym Dziekanat pełni również dyżury w weekendy w terminach zjazdów studiów niestacjonarnych. Osoby pracujące w tej jednostce to doświadczeni pracownicy w większości z długoletnim stażem o wysokich kwalifikacjach – wszyscy mają wykształcenie wyższe i odpowiednie przeszkolenie. Pracownicy Dziekanatu podnoszą swoje kwalifikacje, uczestniczą w szkoleniach aby zapewnić odpowiedni poziom obsługi. Wspierają studentów w rozwiązywaniu problemów związanych ze studiami, informują o procedurach i przepisach związanych z przebiegiem kształcenia oraz czuwają nad prawidłowym obiegiem informacji pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi uczelni, wykładowcami i studentami. Sprawy studenckie są rozpatrywane bezpośrednio w Dziekanacie lub przez kontakt drogą internetową, albo telefonicznie. Zakres obsługi studentów w dziekanacie obejmuje m.in. prowadzenie teczek personalnej studenta, przygotowanie dokumentacji przebiegu studiów, przygotowanie i wydawanie zaświadczeń o statusie studenta, przyjmowanie wniosków o Elektroniczne Legitymacje Studenckie, przedłużanie ważności legitymacji, wydawanie odpisów oraz wyciągów ocen itp. Rolę wspomagającą obsługę administracyjną pełnią witryny internetowe wydziału oraz Politechniki jak również program USOSweb „Elektroniczny Dziekanat”. Po zalogowaniu studenci mają możliwość sprawdzenia ocen, przynależności do grup zajęciowych, planu zajęć, zapisów na zakresy,. „Elektroniczny Dziekanat” umożliwia studentom bezpośredni dostęp do sylabusów, które zawierają pełną informację na temat przedmiotów realizowanych w toku studiów, obejmującą cele zajęć, efekty uczenia się, treści i metody dydaktyczne, zalecaną literaturę. Studenci mogą się również zwrócić z prośbą o wsparcie do Uczelnianego Centrum

Informatycznego, który służy wsparciem m.in. w kwestii rozwiązywania problemów związanych z korzystaniem z systemu USOS. Studenci corocznie dokonują oceny pracy Dziekanatu w oparciu o anonimową ankietę. Uzyskane wyniki są analizowane przez Kierownika dydaktycznego oraz publikowane w Raporcie Rocznym Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasady reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Wydział Zarządzania jako część Politechniki Częstochowskiej korzysta z ogólnouczelnianych rozwiązań dotyczących działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy, a także zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy ofiarom. Działania informacyjne oraz edukacyjne, które dotyczą bezpieczeństwa studentów są przekazywane w trakcie szkoleń: ogólnych, przed rozpoczęciem studiów oraz szczegółowych przed rozpoczęciem cyklu kształcenia z danego przedmiotu. Rozpoczynając naukę wszyscy studenci na Politechnice Częstochowskiej muszą przejść obowiązkowe szkolenie BHP, dotyczące bezpieczeństwa środowiska nauki, ochrony przeciwpożarowej i pierwszej pomocy. Na stronie internetowej Uczelni zamieszczone są informacje o miejscach i zasadach udzielania pomocy ofiarom przemocy, dyskryminacji itp. W przypadku zaistnienia konfliktu pomiędzy studentami oraz kadrą nauczającą lub prowadzącą obsługę administracyjną kształcenia, studenci osobiście lub za pośrednictwem przedstawiciela Wydziałowego Samorządu Studenckiego mogą zgłosić zaistniałą sytuację opiekunowi roku lub Kierownikowi dydaktycznemu. Poinformowana osoba podejmuje próbę ugodowego rozwiązania sporu poprzez rozmowy ze stronami konfliktu i/lub innymi osobami mającymi wiedzę w tej sprawie. Opiekun roku informuje o zaistniałej sytuacji kierownika dydaktycznego. O rozstrzygnięciu ugodowym sprawy powiadamia się Dziekana Wydziału, który w drodze działań naprawczych wprowadza w granicach swoich kompetencji uregulowania mające zapobiec powstawaniu w przyszłości konfliktów w podobnych sprawach. Jeżeli próby ugodowego załatwienia sporu nie przynoszą efektów, a także w sytuacji, gdy stroną konfliktu jest Kierownik dydaktyczny, o zaistniałej sytuacji powiadamiany jest Dziekan Wydziału, który podejmuje dalsze kroki w tej sprawie z uwzględnieniem w szczególności przepisów prawa wewnętrznego PCz oraz prawa powszechnie obowiązującego. W przypadku, gdy konflikt dotyczy kwestii odnoszących się do dyskryminacji lub molestowania, osoba pokrzywdzona ma prawo do zgłoszenia sytuacji bezpośrednio Pełnomocnikowi Rektora ds. równego traktowania i polityki antymobbingowej PCz, który po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, podejmuje dalsze działania zgodnie z ustalonym stanem faktycznym, w zakresie ustalonym procedurami wewnętrznymi PCz. Każdy pracownik ma obowiązek zgłaszania do Dziekana Wydziału wszystkich zaobserwowanych nieprawidłowości, zagrożeń lub naruszeń bezpieczeństwa, a także zachowań studentów i pracowników stwarzających zagrożenie dla zasad bezpieczeństwa, zdrowia lub życia, przejawów dyskryminacji czy molestowania. Oprócz procedur wiążących się z rozwiązywaniem sytuacji konfliktowych oraz odpowiedzialnością o charakterze dyscyplinarnym i prawnym w Politechnice wdrożony został system wsparcia studentów w sytuacjach kryzysowych. Studenci mogą bezpłatnie korzystać ze wsparcia psychologicznego. Wsparcie psychologiczne udzielane jest 3 razy w tygodniu, raz w tygodniu odbywają się konsultacje psychologiczne w języku angielskim.

8.9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Organem reprezentującym studentów na Wydziale jest Wydziałowa Rada Samorządu Studentów. Jej głównym celem jest niesienie pomocy studentom we wszystkich sprawach dotyczących studiowania. Wydziałowa Rada Samorządu Studentów Wydziału Zarządzania opiniuje programy studiów procedowane przez Radę programową. W skład Rady programowej wchodzi wskazani przez Samorząd Studencki przedstawiciele studentów reprezentujących wszystkie kierunki studiów. Uczelniana Rada Samorządu Studentów opiniuje

wszystkie akty dotyczące procesu kształcenia na Politechnice Częstochowskiej. Samorząd studentów aktywizuje studentów organizując imprezy okolicznościowe, dni sportu, juwenalia, mikołajki, itp., dba o tworzenie więzi studentów z uczelnią. Członkowie samorządu zachęcają do udziału w konferencjach i szkoleniach, aktywnie uczestniczą w zajęciach promocyjnych, a także udzielają się w wydarzeniach o charakterze ogólnouczelnianym np. akcja krwiodawstwa „Oddaj krew, uratuj życie”- 16.04.2024 r.; Dzień Inżyniera – 04.03.2024 r. Współpraca władz wydziału z Samorządem studentów reprezentowanym przez Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego, jest bardzo ważna.

8.10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również ocena kadry wspierającej proces kształcenia, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i sposoby doskonalenia systemu oraz oceny kadry wspierającej proces kształcenia reguluje Wydziałowa Księga Jakości Kształcenia. W ramach systemu szczególną uwagę przywiązuje się do:

- nowoczesności programów studiów oraz dostosowywania ich do potrzeb i wymagań rynku pracy,
- przestrzegania wymagań Polskiej Ramy Kwalifikacji obowiązujących dla danego kierunku studiów,
- stałego podnoszenia wiedzy i kompetencji kadry naukowo-dydaktycznej.

Nauczyciele akademicki podlegają okresowej ocenie, a tryb jej przeprowadzania określa Statut Politechniki Częstochowskiej oraz odpowiednie Zarządzenie Rektora (obecnie Zarządzenie nr 339/2022 Rektora PCz z dnia 13.12.2022r., <https://pcz.pl/pracownik/dzial-nauki/ocena-nauczycieli-akademickich>). Istotnym elementem oceny dydaktycznego dorobku nauczyciela akademickiego jest ocena jakości prowadzonych przez niego zajęć dydaktycznych, uwzględniająca wyniki anonimowych ankiet studentów oraz protokołów hospitacji zajęć dydaktycznych. Ponadto studenci mają możliwość zgłoszenia uwag w trakcie wypełniania anonimowych ankiet dotyczących pracy dziekanatu, a dane zebrane w ankietach są analizowane i mają wpływ na doskonalenie systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach na Wydziale Zarządzania obejmuje:

- dostępność do programów studiów (w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nimi bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem) oraz możliwość nieskrępowanego korzystania z informacji o programach studiów przez osoby z niepełnosprawnością przy użyciu przeznaczonego w tym celu sprzętu i oprogramowania,
- dostępność do informacji o: celu kształcenia, kompetencjach oczekiwanych od kandydatów, warunkach przyjęcia na studia i kryteriach kwalifikacji kandydatów, terminarzu procesu przyjęć na studia, programach studiów, w tym efektach uczenia się, opisie procesu nauczania i uczenia się oraz

jego organizacji, zasadach dyplomowania, przyznawanych kwalifikacjach i tytułach zawodowych, charakterystyce i warunkach studiowania.

Kandydaci na studia, studenci oraz pozostałe zainteresowane osoby mogą pozyskiwać informacje o Uczelni i kierunkach studiów z oficjalnej internetowej strony Uczelni <https://pcz.pl/>, strony Wydziału Zarządzania <https://wz.pcz.pl/> a także poprzez Biuletyn Informacji Publicznej (BIP) Politechniki Częstochowskiej <https://bip.pcz.pl>. W BIP Uczelnia udostępnia informacje, które władze Uczelni uznają za istotne do publicznego przekazania, aby zapewnić transparentność swojej działalności. W biuletynie, w zakładce Kształcenie znajdują się informacje na temat:

studiów I i II stopnia <https://bip.pcz.pl/172,studia-i-i-ii-stopnia>, gdzie umieszczone są regulaminy (m.in. przyjmowania na studia, przeprowadzania egzaminów dyplomowych, studiów PCz, świadczeń dla studentów, przeprowadzenia potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów w PCz) <https://bip.pcz.pl/176,regulaminy>, opłaty za usługi edukacyjne (<https://bip.pcz.pl/177,oplaty-za-uslugi-edukacyjne>), warunki i tryb rekrutacji (<https://bip.pcz.pl/178,warunki-rekrutacji>), programy studiów (<https://bip.pcz.pl/179,programy-studiow>), wzory dyplomów (<https://bip.pcz.pl/200,wzory-dyplomow>). Umieszczone jest również przekierowanie do Internetowej Rejestracji Kandydatów;

Szkoły Doktorskiej (<https://bip.pcz.pl/173,szkola-doktorska>) z wyszczególnieniem regulaminu (<https://bip.pcz.pl/180,regulamin>), programu kształcenia (<https://bip.pcz.pl/181,program-ksztalcenia>) oraz warunków i trybu rekrutacji (<https://bip.pcz.pl/196,warunki-rekrutacji>);

studiów podyplomowych (<https://bip.pcz.pl/175,studia-podyplomowe>) z wyszczególnieniem regulaminu (<https://bip.pcz.pl/184,regulamin>) oraz opłat za usługi edukacyjne (<https://bip.pcz.pl/185,oplaty-za-uslugi-edukacyjne>).

Ponadto informacje dotyczące procesu dydaktycznego realizowanego na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej są upubliczniane na stronie internetowej Wydziału i/lub za pośrednictwem USOS. Zakres tych informacji obejmuje:

informacje o aktualnych programach studiów na danym kierunku, uwzględniających podział na poszczególne grupy przedmiotów wraz z przyporządkowaniem semestru studiów, na którym są one realizowane i liczbą przypisanych do danego przedmiotu punktów ECTS (dostępne przez USOS); forma upublicznienia: strona internetowa Wydziału (<https://wz.pcz.pl/studia/studia-i-stopnia>; <https://wz.pcz.pl/studia/studia-ii-stopnia>);

wykaz oferowanych studentom do wyboru zakresów kształcenia na danym kierunku studiów wraz z sylwetką absolwenta kierunku oraz sylwetką absolwenta danego zakresów kształcenia realizowanego w ramach kierunku studiów; formy upublicznienia: strona internetowa Wydziału (<https://wz.pcz.pl/studia/studia-i-stopnia/zarzadzanie>, <https://wz.pcz.pl/studia/studia-ii-stopnia/zarzadzanie>) lub możliwość zapoznania się z wyżej wymienionymi materiałami we właściwym dla danego kierunku studiów dziekanacie;

sylabusy dla danego przedmiotu opracowane w sposób zuniformizowany dla całego Wydziału Zarządzania, zawierające: wymagania wstępne, cele przedmiotu, uzyskiwane efekty kształcenia i zdobywane umiejętności, treści programowe, formy i kryteria uwzględniane przy ewaluacji studentów, wykaz literatury; formy upublicznienia: <https://usosweb.pcz.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/index>) lub możliwość zapoznania się z treścią przewodnika we właściwym dla danego kierunku studiów dziekanacie;

informacje dotyczące obowiązujących na Wydziale Zarządzania standardów przygotowywania prac dyplomowych; formy upublicznienia: strona internetowa Wydziału (<https://wz.pcz.pl/student/praca-dyplomowa>) lub możliwość zapoznania się ze standardami i wytycznymi we właściwym dla danego kierunku studiów dziekanacie oraz u opiekuna naukowego pracy dyplomowej;

informacje regulujące zasady dopuszczenia studentów do egzaminu dyplomowego (wykaz dokumentów, które powinien dostarczyć student do dziekanatu wraz z kalendarium realizacji poszczególnych faz przygotowawczych do egzaminu dyplomowego), wykaz pytań na egzamin dyplomowy; formy upublicznienia: strona internetowa Wydziału (<https://wz.pcz.pl/student/praca-dyplomowa> w zakładce Pytania na egzamin dyplomowy) lub/i w gablotach właściwego dla danego kierunku studiów dziekanatu;

informacje o wynikach okresowych badań ankietowych dotyczących oceny jakości kształcenia na Wydziale Zarządzania: podstawowe statystyki charakteryzujące wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w grupie studentów i pracodawców wraz z ogólnie sformułowanymi wnioskami wynikającymi z przeprowadzonego badania; formy upublicznienia: strona internetowa Wydziału (<https://wz.pcz.pl/pracownik/system-jakosci/wyniki-ankietyzacji>);

informacje odnoszące się do struktury roku akademickiego, terminów zjazdów dla studiów niestacjonarnych, harmonogramu sesji egzaminacyjnej na danym kierunku z podziałem na poszczególne zakresy kształcenia; formy upublicznienia: strona internetowa Wydziału (<https://wz.pcz.pl/student>) lub/i w gablotach właściwego dla danego kierunku studiów dziekanatu;

obowiązujące w danym semestrze roku akademickiego plany zajęć dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; formy upublicznienia: strona internetowa Wydziału (<https://usosweb.pcz.pl/kontroler.php?action=home/plan>) lub/i w gablotach właściwego dla danego kierunku studiów dziekanatu;

wykaz godzin i miejsca odbywania się konsultacji wszystkich pracowników dydaktycznych, naukowo-dydaktycznych Wydziału Zarządzania; formy upublicznienia: strona internetowa Wydziału (<https://pcz.pl/wyszukiwarka-pracownikow>) lub/i na tablicach ogłoszeń poszczególnych instytutów/katedr/zakładów.

Na Politechnice Częstochowskiej działa Biuro Rekrutacji, które przez cały rok zapewnia dostęp do informacji na trzech płaszczyznach:

kontakt osobisty: Biuro Rekrutacji znajduje się przy ul. gen. J.H. Dąbrowskiego 71 pokój 2C,

elektroniczny: strona internetowa Uczelni <https://pcz.pl/kandydat/rekrutacja/oferta-rekrutacyjna> lub strona internetowa Wydziału <https://wz.pcz.pl/kandydat> lub kontakt drogą mailową: rekrutacja@pcz.pl,

telefoniczny, dzwoniąc na jeden z numerów telefonu: 34 3250 584, 34 3250 714.

Wdział Zarządzania, jak i Uczelnia stwarza również możliwość logowania, zapisywania się na studia i drukowania dokumentów bezpośrednio w Biurze Rekrutacji. Otwarta jest na kandydatów na studentów z innych krajów, dlatego zapewniona jest obsługa interesariuszy w językach: polskim, rosyjskim i angielskim. W okresie aplikacji na studia wyższe Uczelnia publikuje również plakaty i banery w widocznych miejscach z aktualnymi informacjami na temat rekrutacji.

Kandydaci mogą uzyskać informacje na temat programów studiów, także w trakcie spotkań organizowanych podczas Dnia Otwartego Uczelni, które dla I stopnia studiów jest cyklicznym wydarzeniem adresowanym do młodzieży szkół ponadpodstawowych i maturzystów, w trakcie którego odbywają się warsztaty i wykłady na Wydziale.

Na stronie Wydziału Zarządzania szczegółowe informacje zebrane są w trzech grupach tematycznych, czyli zakładkach dla kandydatów, studentów i pracowników. W zakładce Kandydat <https://wz.pcz.pl/kandydat> można zapoznać się z kompletem informacji o kierunkach i rodzajach studiów (<https://wz.pcz.pl/kandydat/oferta-edukacyjna>), programach studiów (<https://wz.pcz.pl/kandydat/programy-studiow>), zasadach i terminach rekrutacji (<https://wz.pcz.pl/kandydat/rekrutacja-na-studia>), domach studenckich (<https://wz.pcz.pl/kandydat/domy-studenckie>), szkole doktorskiej (<https://pcz.pl/badania-i>

[nauka/szkola-doktorska/rekrutacja-do-szkoly-doktorskiej](https://wz.pcz.pl/studia/studia-podyplomowe)) oraz studiach podyplomowych (<https://wz.pcz.pl/studia/studia-podyplomowe>). W zakładce Student <https://wz.pcz.pl/student> zamieszczane są aktualne ogłoszenia oraz informacje o: strukturze roku akademickiego, pracy dziekanatów, kołach naukowych, praktykach, stażach, ofertach pracy, organizacjach studenckich, wymogach dla pracy dyplomowej, planach zajęć, stypendiach, harmonogramach egzaminów. Tutaj udostępnione są również sylabusy do przedmiotów oraz dokumenty do pobrania. Zakładka dla pracownika <https://wz.pcz.pl/pracownik> zawiera informacje o Ustawie 2.0 a także dostęp do systemu jakości obowiązującego na Wydziale, Zintegrowanego Programu Rozwoju Politechniki Częstochowskiej, planu zajęć, spisu komisji i zespołów oraz systemu identyfikacji wizualnej Uczelni. W podzakładce System jakości znajduje się dokumentacja systemu, sylabusy do przedmiotów, wyniki ankietyzacji oraz procedura magazynowania prac i możliwości podnoszenia kwalifikacji.

System USOS – „Elektroniczny Dziekanat” Politechniki Częstochowskiej, do którego dostęp realizowany jest zarówno poprzez udostępnienie treści publicznych, niewymagających logowania <https://usosweb.pcz.pl/> (np. informacje o strukturze i jednostkach uczelni, kierunkach, oferowanych programach studiów, przedmiotach, akademikach, itp.), jak również treści niepublicznych, z dostępem jedynie dla zarejestrowanych użytkowników. Dla treści niepublicznych w systemie obowiązuje ustalony, hierarchiczny poziom dostępu, zarządzany przez uprawnionych pracowników administracji. Nadrzędną funkcją systemu USOS jest obsługa procesów kształcenia, poprzez zapewnienie zainteresowanym dostępu do planów, przedmiotów, prowadzących oraz grup zajęciowych i uzyskiwanych ocen (osiąganych rezultatów). Ponadto, system USOS jest ważnym elementem komunikacji pomiędzy pracownikami i studentami, ze względu na możliwość wysyłania wiadomości email do konkretnej grupy studentów. Pełni on również platformę oceny jakości kształcenia udostępnioną studentom po zakończonym semestrze w formie ankiety oceniającej zajęcia i prowadzących. Pracownicy i studenci mogą również korzystać z aplikacji USOS dostępnej dla urządzeń z Androidem.

W ramach sprzężenia zwrotnego z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi Komisja ds. Jakości Kształcenia po uzyskaniu uprzednio zgody dziekana Wydziału Zarządzania, co roku uaktualnia i publikuje wyniki badań ankietowych na stronie internetowej Wydziału Zarządzania. Aktualne analizy dostępne są na stronie internetowej Wydziału (<https://wz.pcz.pl/pracownik/system-jakosci/wyniki-ankietyzacji>), dodatkowo wykorzystując monitor umieszczony w holu budynku głównego Wydziału przez ok. tydzień na początku roku akademickiego wyświetlana jest prezentacja z wyników badań ankietowych przeprowadzanych na Wydziale (z uwagi na RODO, podawane są jedynie dane statystyczne).

Na stronie Wydziału Zarządzania upubliczniane są aktualności oraz ogłoszenia o planowanych lub zrealizowanych wydarzeniach. Ponadto umieszczone są informacje m.in. o wydziale, jego władzach i strukturze organizacyjnej. W podstronie Studia umieszczone są informacje o ofercie kształcenia z podziałem na studia I i II stopnia, studia doktoranckie, podyplomowe oraz dostęp do regulaminu studiów, opłatach a także informacje skierowane do studentów z niepełnosprawnościami. Podstrona Nauka poświęcona jest informacjom o projektach realizowanych przez Wydział oraz zawiera regulaminy i wytyczne dokumentów w postępowaniach habilitacyjnych i doktorskich. Wydział w podstronie Współpraca informuje o współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, instytucjami edukacyjnymi oraz podaje skład Rady Doradczej Przedstawicieli Biznesu. Na stronie internetowej Wydziału Zarządzania aktualizowane są na bieżąco również informacje o konferencjach naukowych (podstrona Konferencje). Poprzez stronę Wydziału możliwe jest również wyszukanie informacji kontaktowych danego pracownika lub podstron zawierających szukane treści.

Wydział Zarządzania oferuje również oficjalne kanały informacyjne bazujące na portalach społecznościowych:

<https://www.facebook.com/zarzadzanie.politechnikaczestochowska/>,

<https://instagram.com/wzpcz>

a także za pośrednictwem profili Uczelni <https://www.tiktok.com/@politechnikapcz> i <https://www.youtube.com/c/PolitechnikaCz%C4%99stochowska>.

Treści w nich zawarte są skierowane do szerokiego grona odbiorców, zarówno studentów, absolwentów, doktorantów i pracowników Uczelni, jak również kandydatów i wszystkich zainteresowanych. Posty niosą treści o wydarzeniach i propozycjach oferowanych przez Wydział Zarządzania, a także organizacje i osoby z nim współpracujące. Na platformach podejmowane są dyskusje związane z tematami bieżącymi, sukcesami zawodowymi, sportowymi oraz aktywnościami społeczności akademickiej, a także służące popularyzowaniu nauki.

Bieżące informacje dla zainteresowanych przedstawiane są w portalach społecznościowych Facebook i Instagram. Są to najbardziej popularne i najszybsze kanały informacyjny na Wydziale – przyciągają uwagę i tworzą społeczność użytkowników głównie wśród studentów (w tym absolwentów), pracowników Wydziału, a także kandydatów, którzy stają się obserwującymi.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Priorytetowym celem strategicznym Politechniki Częstochowskiej jest zapewnienie studentom wykształcenia na najwyższym poziomie, a pracodawcom absolwentów z odpowiednią wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami. Politechnika Częstochowska przywiązuje ogromną wagę do zapewnienia jakości kształcenia na wysokim poziomie, dlatego zasady projektowania, zatwierdzania, monitorowania i doskonalenia programów kształcenia określono w obowiązujących w Uczelni aktach wewnętrznych oraz procedurach przyjętych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. W ramach polityki jakości Senat Politechniki Częstochowskiej wprowadził [Uchwałą nr 87/2021/2022](#) z dnia 27 października 2021 roku System Zapewnienia Jakości Kształcenia (SZJK). Zgodnie z [Zarządzeniem Nr 420/2023](#) Rektora Politechniki Częstochowskiej z dnia 25 września 2023 roku w sprawie: wprowadzenia procedur dotyczących Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Politechnice Częstochowskiej w porozumieniu z Uczelnianą Komisją ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, wprowadzono do stosowania udoskonalone procedury PU1-PU10. Dokonano również zmian w [wydziałowych procedurach](#) dostosowując ich treści do zmian uczelnianych. Opracowane procedury mają na celu zapewnienie właściwych warunków kształcenia, które umożliwią uzyskanie założonych efektów uczenia się poprzez nowoczesny, dostosowany do potrzeb interesariuszy zewnętrznych program kształcenia. Zaktualizowany System Zapewnienia Jakości Kształcenia stanowią:

- Uczelniana Księga Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, w której zostały określone ogólne ramy uwarunkowań oraz działań związanych z jakością kształcenia,
- procedury określające schematy relacji poszczególnych działań uchwalane/aktualizowane/odwoływane zarządzeniem rektora,
- Wydziałowe Księgi Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, które uwzględnią specyfikę poszczególnych jednostek i kierunków kształcenia, szczegółowe procedury i inne niezbędne dokumenty.

Dokumentacja oraz zapisy systemowe spełniają wymagania Polskiej Komisji Akredytacyjnej wynikające z procesu oceny jakości kształcenia. Podstawą Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia są obligatoryjne wymagania Polskiej Komisji Akredytacyjnej, dobre praktyki w szkolnictwie wyższym oraz w wybranym zakresie wymagania normy ISO 9000 – system zarządzania jakością. System odnosi się do wszystkich form i typów studiów oraz szkoły doktorskiej.

System regulujący jakość kształcenia pozwala realizować strategię i misję wydziału poprzez monitorowanie obszaru:

- Polskiej Ramy Kwalifikacji,
- procesu kształcenia według wymagań dla określonego kierunku studiów (weryfikacja zgodności treści programowych z efektami uczenia się),
- jakości i warunków prowadzenia procesu dydaktycznego (ocena pracowników przez studentów – ankieta dotycząca realizacji procesu dydaktycznego),
- podnoszenia kwalifikacji kadry dydaktycznej (działalność wydawnicza, udział w szkoleniach, hospitacje na poziomie kierowników katedr oraz na poziomie dziekana),
- kryteriów, przepisów i procedur oceniania studentów (weryfikacja prac egzaminacyjnych, zaliczeniowych i projektów pod kątem zgodności treści podanych w sylabusie do przedmiotu i założonymi efektami uczenia się),
- udziału studentów w pracy na rzecz jakości kształcenia oraz zapewnienia właściwych środków wsparcia studentów w ich działalności naukowo-dydaktycznej i społecznej (zwiększanie zasobów biblioteki głównej i wydziałowej, koła naukowe, dyżury pełnomocnika dziekana ds. jakości kształcenia).

Celem Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest podnoszenie poziomu wykształcenia absolwentów Politechniki Częstochowskiej, budowa kultury jakości, tworzenie mechanizmów odpowiedzialnych za wysoką jakość kształcenia oraz podejmowanie działań mających doskonalić system kształcenia poprzez:

- monitorowanie procesu dydaktycznego z uwzględnieniem potrzeb wszystkich interesariuszy procesu,
- inicjowanie i wspieranie działań projakościowych oraz doskonalących mających na celu zapewnienie jakości kształcenia,
- zgłaszanie zapotrzebowania na modernizację infrastruktury dydaktycznej i laboratoryjnej, gwarantującej realizację procesu kształcenia zgodnie z przyjętymi założeniami,
- inicjowanie i wspieranie działań motywujących nauczycieli akademickich do stałego rozwoju i zdobywania nowych umiejętności pedagogicznych, kompetencji cyfrowych oraz wiedzy,
- inicjowanie mechanizmów obiektywnej oceny kadry badawczo-dydaktycznej, dydaktycznej oraz administracyjnej.

Podnoszenie jakości kształcenia w Politechnice Częstochowskiej jest celem priorytetowym i ma charakter procesowy. Podlega permanentnym działaniom doskonalącym z udziałem wszystkich interesariuszy (kadry badawczo-dydaktycznej, dydaktycznej, pracowników administracyjnych, studentów i doktorantów).

Wydziałowa Księga Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w pełni realizuje założenia zapisane w Uczelnianej Księdze Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Zarządzania stanowi odpowiednik Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia w ramach dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. WSZJK stanowi rozszerzenie i/lub uzupełnienie zapisów USZJK, wynikających ze specyfiki prowadzonych na Wydziale Zarządzania kierunków studiów oraz obowiązującej struktury organizacyjnej.

10.1. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek,

w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Podstawowymi dokumentami regulującymi zakres kompetencji organów jednoosobowych i kolegialnych Uczelni są Ustawa oraz Statut Politechniki Częstochowskiej.

Kompetencje i obowiązki kierowników jednostek organizacyjnych Uczelni, a także zakres działania komórek administracyjnych określają Statut Politechniki Częstochowskiej; Regulamin organizacyjny oraz inne regulaminy; Zarządzenia Rektora.

Zgodnie z zapisami [Regulaminu Organizacyjnego Politechniki Częstochowskiej](#) do zakresu działań Prorektora ds. nauczania należy (§ 9, ust.2, pkt.2, 3, 15): organizowanie i nadzorowanie procesu kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych; koordynacja działań zmierzających do uruchamiania nowych kierunków studiów, zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy; nadzór nad funkcjonowaniem i doskonaleniem systemu zapewnienia jakości kształcenia. Do zadań jednostki organizacyjnej pionu prorektora ds. nauczania (§ 33, ust. 10, 17) należy kompletowanie dokumentacji w zakresie wniosków o uruchomienie kierunku studiów oraz koordynacja działań związanych z realizacją wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Zgodnie ze [Statutem PCz](#) (§ 30, ust. 2, pkt. 4), nadzór nad prawidłowością realizacji procesu kształcenia, w tym nad jakością kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale sprawuje Dziekan. Za organizowanie oraz nadzorowanie realizacji procesu kształcenia na kierunkach studiów przyporządkowanych do danej dyscypliny naukowej jako wiodącej, jak również dokonywanie okresowego przeglądu programów studiów oraz studiów podyplomowych i ich doskonalenie, zgodnie ze [Statutem PCz](#) (§ 33, ust. 4, pkt. 3) odpowiada Kierownik dydaktyczny.

Zakres działań Dziekana (§ 14, ust. 4, pkt. 1) obejmuje zapewnienie prawidłowej organizacji toku studiów i procesu kształcenia. Z kolei działania kierownika dydaktycznego w ramach dyscypliny naukowej przypisanej do Wydziału (§ 14, ust. 6, pkt. 2,7) to: koordynacja i podejmowanie działań zmierzających do uruchamiania nowych kierunków studiów, studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy, jak również realizacja działań w zakresie zapewnienia jakości kształcenia. Rada programowa (Statut PCz, § 41, ust. 2, pkt. 1) opiniuje przygotowane przez kierownika dydaktycznego projekty programów studiów i studiów podyplomowych oraz projekty zmian w tych programach. Zasady tworzenia i likwidacji kierunków studiów opisuje Dział V § 50 Statutu PCz.

Zgodnie z [Regulaminem studiów Politechniki Częstochowskiej](#) (§ 3) Samorząd studencki opiniuje sprawy związane z procesem kształcenia na zasadach określonych w statucie Politechniki i w niniejszym regulaminie oraz w przepisach powszechnie obowiązujących. Nadzór dydaktyczno-wychowawczy nad odbywaniem praktyk sprawuje Pełnomocnik dziekana ds. praktyk powołany przez rektora Politechniki na wniosek Dziekana Wydziału, pozytywnie zaopiniowany przez odpowiednią Radę Programową (§ 12).

Zgodnie z zapisem w [Wydziałowej Księdze Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Zarządzania](#) w imieniu Rektora, za funkcjonowanie systemu jest odpowiedzialny przewodniczący Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zadania i kompetencje przewodniczącego Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz zadania i regulamin Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia są określone odpowiednio w załączniku [Z1/UKSZJK](#) oraz w załączniku [Z2/UKSZJK](#). Do obowiązków Uczelnianej Komisji należy dbałość o ogół spraw związanych z jakością kształcenia, a głównie nadzór i koordynacja prac związanych z inicjowaniem, wdrażaniem, funkcjonowaniem i doskonaleniem Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uczelni we współpracy z Prorektorem ds. nauczania oraz osobami powołanymi na funkcje kierownicze. Zadania i kompetencje przewodniczącego Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz zadania i regulamin Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia są określone odpowiednio w załączniku [Z1/WKSZJK](#) (Z3/UKSZJK) oraz w załączniku [Z2/WKSZJK](#) (Z4/UKSZJK). Do zadań przewodniczącego komisji należy m.in.:

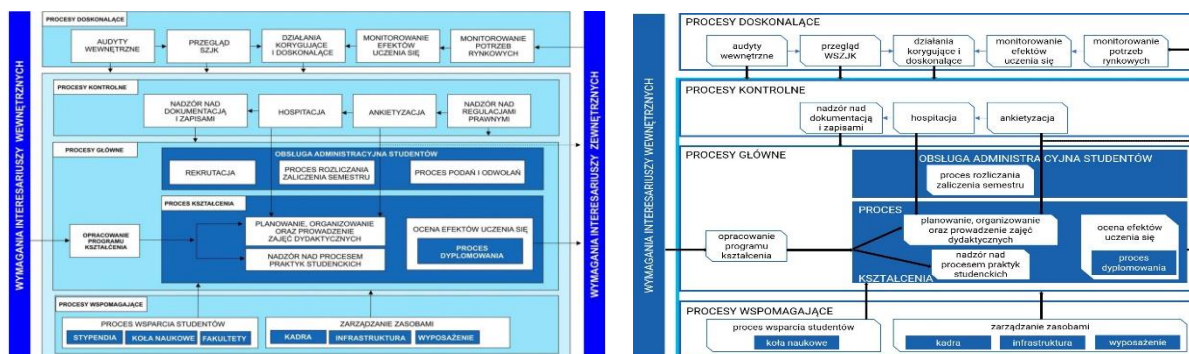
- koordynacja i integracja wszelkich działań i środków, w celu wprowadzenia, utrzymania i rozwoju Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia,

- koordynacja wydziałowych zadań dotyczących wdrażania, kontroli i doskonalenia jakości kształcenia, w tym poświadczenie zgodności Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia z Systemem Uczelnianym,
- nadzór nad dokumentacją systemową, jej aktualizacją i dystrybucją,
- nadzór nad warunkami realizacji procesu kształcenia,
- nadzór nad wdrażaniem działań korygujących i zapobiegawczych oraz inicjowanie działań doskonalących,
- przygotowanie i przeprowadzenie corocznych przeglądów systemu,
- współpraca z instytucjami związanymi z jakością kształcenia, w tym akredytacyjnymi i certyfikującymi.

Przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia opracowuje corocznie raport z przeglądu funkcjonowania systemu. Na posiedzeniu Kolegium Wydziału przewodniczący przedkłada raport do zatwierdzenia przez członków Kolegium oraz do wiadomości Dziekanowi, a następnie po zatwierdzeniu przekazuje Przewodniczącemu Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Do zadań Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia należy nadzór i koordynacja prac związanych z wdrażaniem, funkcjonowaniem i doskonaleniem systemu, inspirowanie działań projakościowych związanych z przebiegiem procesu dydaktycznego i działań motywacyjnych odnoszących się do kadry dydaktycznej, technicznej i administracyjnej, ocena stopnia wdrożenia i funkcjonowanie systemu w jednostce organizacyjnej, na podstawie corocznych raportów z poszczególnych działań zespołów wchodzących w skład Komisji oraz na podstawie corocznych przeglądów funkcjonowania systemu.

Przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia wchodzi w skład Rady Programowej dyscypliny.

Funkcjonowanie Systemu polega na planowaniu, organizowaniu, realizowaniu, monitorowaniu i doskonaleniu procesów wchodzących w zakres jego działania. Wytyczne dotyczące funkcjonowania określają systemowe procedury wydziałowe PWZ nawiązujące do procedur Uczelnianych PU. W aspekcie zapewnienia jakości kształcenia zakres funkcjonowania WSZJK dotyczy przede wszystkim istotnych w procesie kształcenia obszarów: organizacji procesu dydaktycznego, realizacji procesu kształcenia, zasobów ludzkich oraz funkcjonowania Wydziału Zarządzania w otoczeniu gospodarczym.

Rys. 10.1.1. Procesy główne, wspomagające i doskonalące dla Politechniki Częstochowskiej i Wydziału Zarządzania

Na rysunku 10.1.1. przedstawiono zidentyfikowane procesy główne, wspomagające i doskonalące dla Politechniki Częstochowskiej (po lewej stronie) oraz opowiadające im procesy na Wydziale Zarządzania (po prawej stronie).

W ramach Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (WZ) funkcjonują następujące zespoły:

1. Zespół ds. hospitacji

2. Zespół ds. ankietyzacji:
 - ✓ procesu dydaktycznego
 - ✓ dziekanatów i toku studiów
 - ✓ ankietyzacji absolwentów
3. Zespół ds. audytu wewnętrznego
4. Zespół ds. monitorowania efektów uczenia się
5. Zespół ds. e-learningu
6. Zespół ds. prac dyplomowych
7. Zespół ds. USOS
8. Zespół ds. WSZJK
9. Komisja ds. praktyk zawodowych

W ramach dodatkowego nadzoru w zakresie monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia należy wskazać kilka obszarów:

- Programy studiów – są one opracowywane i modyfikowane przez specjalnie powołane do tego celu zespoły ds. uaktualniania kierunku we współpracy z autorami sylabusów. Do ich zadań należy opracowywanie lub modyfikacja programów studiów dla kierunków prowadzonych na WZ (w tym m.in. na podstawie okresowych przeglądów lub opinii interesariuszy) zgodnie z obowiązującymi wymogami. Programy studiów są opracowywane we współpracy z interesariuszami otoczenia zewnętrznego i wewnętrznego, a następnie opiniowane przez Radę Programową, w której zasiadają przedstawiciele studentów z każdego kierunku studiów WZ. Programy studiów są konsultowane również z Radą Biznesu. Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia monitoruje przebieg działań związanych z tworzeniem lub modyfikacją programów studiów. Szczegółowe zasady tworzenia i dokonywania zmian w programach studiów reguluje [Zarządzenie Nr 526/2024](#) Rektora Politechniki Częstochowskiej z dnia 25 lipca 2024 roku w sprawie: wprowadzenia zaktualizowanych wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i dokonywania zmian programów studiów pierwszego i drugiego stopnia.
- Weryfikacja efektów uczenia się – nadzór nad weryfikacją efektów uczenia się pełni Zespół ds. monitorowania efektów uczenia się WK ds. ZJK, w skład którego wchodzi koordynatorzy kierunku oraz koordynatorzy przedmiotów na kierunku. Działania te prowadzone są zgodnie z Procedurą [PWZ-9](#) Monitorowanie efektów uczenia się. Kierownik dydaktyczny dyscypliny deleguje kompetencje w zakresie oceny i monitorowania efektów uczenia się. Prowadzący przedmiot zobowiązany jest do indywidualnej weryfikacji osiągniętych przez osobę uczącą się efektów uczenia się, zgodnie z metodami sprawdzenia efektu uczenia się zawartymi w Sylabusie. Jest także odpowiedzialny za realizację zajęć w sposób umożliwiający osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się. Ma obowiązek archiwizować zapisy dokumentujące osiągnięcie efektów uczenia się zgodnie z wytycznymi obowiązującymi w Uczelni. Koordynator przedmiotu, w razie potrzeby, zobowiązany jest zgłosić koordynatorowi kierunku wnioski doskonalące przebieg procesu kształcenia w celu podniesienia stopnia osiąganych efektów uczenia się na zajęciach. Jeśli koordynator przedmiotu uzna za konieczną modyfikację programu studiów, przekazuje swoje sugestie kierownikowi katedry/koordynatorowi kierunku. W tym celu stosuje się Załącznik [Z1/PU-9](#) Kartę doskonalenia przedmiotu. Kierownik katedry/koordynator kierunku opiniuje Karty doskonalenia przedmiotu oraz przekazuje je do wiadomości kierownikowi dydaktycznemu. Komisja dokonuje oceny osiągniętych efektów uczenia się oraz formułuje wnioski doskonalące programy studiów na kierunku. Komisja po zakończeniu roku akademickiego formułuje wnioski doskonalące programy studiów na podstawie:
 - weryfikacji zgodności oczekiwań wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy jednostki organizacyjnej z programami studiów,

- o informacji płynących ze środowiska studenckiego oraz z ankiet dotyczących realizacji procesu dydaktycznego wykonanych przez studentów,
- o weryfikacji treści programowych poszczególnych przedmiotów z efektami uczenia się, która odbywa się na zasadzie losowego wyboru minimum dwóch prac egzaminacyjnych, projektowych, przejściowych itp. sprawdzanych pod kątem zgodności pytań i struktury z efektami uczenia się zapisanymi w sylabusach. Weryfikacji podlega do 20% przedmiotów na danym kierunku.

Za wdrożenie planu doskonalenia programów studiów, w przypadku uzyskania pozytywnej opinii Rady Programowej, odpowiada kierownik dydaktyczny.

- Dobór i doskonalenie kadry dydaktycznej – Nauczyciel akademicki jest obowiązany do podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach organizowanych przez pracodawcę, jak również poprzez samokształcenie i doskonalenie zawodowe (zgodnie z Regulaminem pracy Politechniki Częstochowskiej oraz Statutem Politechniki Częstochowskiej). Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia monitoruje przebieg awansów naukowych i stanowiskowych. O obsadzie zajęć dydaktycznych, a w szczególności o wyznaczaniu prowadzącego przedmiot, decyduje kierownik katedry (zgodnie ze Statutem PCz). Kierownik katedry ustala zadania pracownikom w zakresie obowiązków dydaktycznych, w tym opracowanie treści programowych, opracowanie sylabusów. Z chwilą ustalenia tych zadań pracownicy stają się za nie odpowiedzialni (zgodnie ze Statutem Politechniki Częstochowskiej). Prowadzący przedmiot ma obowiązek przedstawić studentom na pierwszych zajęciach szczegółowy program danego przedmiotu oraz warunki zaliczenia zajęć, w tym sposób i termin uzupełnienia zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach (zgodnie z Regulaminem studiów Politechniki Częstochowskiej). Prowadzący zajęcia dydaktyczne zobowiązany jest realizować treści, metody nauczania i sposoby oceny efektów uczenia się zgodnie z zapisami w sylabusach do przedmiotów. Wzór Sylabusu stanowiący integralną część programu studiów określony jest Zarządzeniem Rektora. Wzór Sylabusu zawierający szczegółowe/dodatkowe informacje dotyczące przedmiotu ustalany jest przez kierowników dydaktycznych. Prowadzący przedmiot ma obowiązek archiwizacji egzaminów oraz prac zaliczeniowych (zgodnie z Zarządzeniem Rektora PCz). Wytyczne systematyzujące obowiązki prowadzących zajęcia dydaktyczne w Politechnice Częstochowskiej zawarte są w Procedurze [PWZ-8](#) Procedura systematyzująca obowiązki prowadzących zajęcia dydaktyczne. Szczegółowy zakres obowiązków nauczyciela akademickiego ustala Rektor. Nauczyciel akademicki podlega okresowej ocenie.
- Hospitacje zajęć dydaktycznych – Hospitowanie zajęć dydaktycznych odbywa się zgodnie z procedurą [PWZ-1](#) Hospitacje zajęć dydaktycznych. Procedura obowiązuje prowadzących zajęcia dydaktyczne na wszystkich poziomach i formach kształcenia. Hospitacje dotyczą wszystkich nauczycieli akademickich oraz doktorantów. Wyróżnia się hospitacje planowe i pozaplanowe. Za przygotowanie i nadzór nad ramowym planem hospitacji odpowiada Kierownik katedry. Przekazuje on wyniki hospitacji kierownikowi jednostki organizacyjnej i Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Za inicjowanie hospitacji pozaplanowych, zatwierdzenie ramowego planu hospitacji i przedstawienie sprawozdania z przeprowadzonych hospitacji Radzie Programowej odpowiada Kierownik jednostki. Kierownik katedry prowadzi rejestr hospitacji oraz opracowuje sprawozdanie zgodnie z załącznikiem [Z3/PWZ-1](#), a następnie przekazuje je kierownikowi jednostki organizacyjnej. Wnioski z hospitacji należy uwzględnić zarówno w okresowej ocenie pracowników/uczestników szkoły doktorskiej, jak i przy obsadzie zajęć dydaktycznych. Przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia przedstawia sprawozdanie z przeprowadzonych hospitacji na Kolegium Wydziału w danym roku akademickim.

- Ankietyzacja procesu dydaktycznego - Studenci mają możliwość dokonania oceny i wyrażenia swojej opinii na temat pracowników i zrealizowanych w każdym semestrze przedmiotów za pomocą anonimowej ankiety. Ankietyzacji podlega każdy nauczyciel akademicki/doktorant/prowadzący zajęcia dydaktyczne zgodnie z zapisami w procedurze [PWZ-2](#) Ankietyzacja zajęć dydaktycznych. Proces ankietyzacji realizowany jest pod koniec każdego semestru. W badaniu mogą uczestniczyć wszyscy studenci i uczestnicy szkoły doktorskiej danego kierunku studiów. Ankieta jest dobrowolna i anonimowa. Ankieta jest przeprowadzona w formie elektronicznej z zastosowaniem systemów informatycznych z zachowaniem anonimowości – system USOS (załącznik [Z1/PWZ-2](#)). Dane z ankiet opracowuje Zespół ds. ankietyzacji procesu dydaktycznego w ramach Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Wyniki ankietyzacji muszą zostać ujęte w rocznym raporcie Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, a następnie przekazane Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Przewodniczący Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia przekazuje wyniki ankietyzacji Rektorowi jako część uczelnianego rocznego raportu z przeglądu funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Kierownik jednostki jest zobowiązany do uwzględnienia wniosków z ankietyzacji w okresowej ocenie pracowników, przy obsadzie zajęć dydaktycznych oraz przy wyróżnieniu nagrodami za osiągnięcia dydaktyczne.
- Praktyki zawodowe - zasady oraz tryb realizacji i zaliczania praktyki zawodowej przewidzianej w programach studiów dla studentów Politechniki Częstochowskiej studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia określa Regulamin praktyk zawodowych Politechniki Częstochowskiej zgodnie z załącznikiem do [Zarządzenia Nr 531/2024](#) Rektora PCz. Zasady i tryb zaliczania praktyk określa kierownik dydaktyczny. Działania związane z odbywaniem praktyki nadzoruje Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk. Przygotowanie dokumentacji niezbędnej do odbycia praktyki koordynuje Opiekun praktyki, który również kontroluje przebieg praktyki oraz przeprowadza zaliczenie praktyki.
- Proces dyplomowania - Praca dyplomowa wykonywana jest pod kierunkiem promotora. Promotorem pracy dyplomowej może być nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. Kierownik katedry/koordynator kierunku nadzoruje zgodność tematów prac magisterskich/projektów/prac inżynierskich/prac licencjackich z kierunkowymi efektami uczenia się. Tematy prac dyplomowych zatwierdza Rada Programowa, po zaopiniowaniu przez Zespół ds. prac dyplomowych. Za jakość pracy oraz jej zgodność z kierunkiem studiów i zakresem, w ramach których jest realizowana, odpowiada promotor oraz recenzent. Pozostałe ustalenia dotyczące przygotowania prac dyplomowych oraz przeprowadzania egzaminu dyplomowego zawiera Regulamin Studiów Politechniki Częstochowskiej.

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Wydział Zarządzania stosuje zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów zgodne z regulacjami uczelnianymi zawartymi w [Zarządzeniu Rektora Politechniki Częstochowskiej](#) w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i dokonywania zmian programów studiów pierwszego i drugiego stopnia i obecnie od 1 października 2024 r. w [Zarządzeniu Rektora Politechniki Częstochowskiej](#) w sprawie: wprowadzenia zaktualizowanych wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i dokonywania zmian programów studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Projektowanie nowych programów studiów jest wynikiem analiz zmieniającego się zapotrzebowania otoczenia podmiotu i oczekiwań rynku wobec określonych kierunków oraz prowadzonych konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Uwzględnia się również plany rozwojowe Wydziału, koncepcję, cele i jakość kształcenia, politykę jakości oraz zaplecze naukowe, badawczo-rozwojowe, kadrowe i infrastrukturę. Program studiów podlega systematycznej ocenie i doskonaleniu. Dokonywanie zmian w programach studiów realizowane jest po dokonaniu przeglądu dotychczasowych programów, uwzględnieniu wniosków z przeglądu, a także konsultacji z

interesariuszami (studentami, Radą Biznesu). Uwzględniane są również wyniki monitorowania losów absolwentów oraz ocena procesu dydaktycznego. Programy studiów projektowane i modyfikowane są przez Zespół ds. uaktualniania kierunku *Zarządzanie* we współpracy z autorami sylabusów. W skład tego zespołu wchodzi Koordynator kierunku, Koordynatorzy przedmiotów na kierunku, Przewodniczący Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Zarządzania będący Pełnomocnikiem Dziekana ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, Kierownik dydaktyczny i inni nauczyciele akademicy, którzy zadeklarowali dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości lub prowadzący zajęcia na kierunku *Zarządzanie*. Zespół jest odpowiedzialny za projektowanie lub zmianę efektów uczenia się dla każdego stopnia studiów, opracowanie sylwetki absolwenta, harmonogramu studiów, a także za przygotowanie koncepcji programu studiów bądź propozycji zmian. Zmiany konsultowane są również w katedrach merytorycznie zaangażowanych w realizację danego programu studiów. Dla kierunku *Zarządzanie* jest to Katedra Zarządzania i Przedsiębiorczości.

Każdy program spełnia wymagania formalne i programowe, w tym zawarte w m.in. ustawie o ZSK, rozporządzeniu w zakresie studiów oraz charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Programy studiów są opiniowane przez Radę Programową na wniosek Dziekana, w której zasiadają przedstawiciele studentów z każdego kierunku studiów WZ. Rada Programowa przedstawia swoje stanowisko w formie uchwały. Programy studiów są konsultowane również z Radą Biznesu. Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia monitoruje przebieg działań związanych z tworzeniem lub modyfikacją programów studiów.

Ustalenie programów studiów wymaga zasięgnięcia opinii samorządu studenckiego, która powinna zostać wyrażona w ciągu 7 dni od dnia doręczenia wniosku przez kierownika dydaktycznego. Po uzyskaniu pozytywnej opinii studentów, kierownik dydaktyczny przekazuje wniosek do właściwej Komisji Senackiej, a następnie może podjąć decyzję o skierowaniu do komisji projektu zawierającego poprawki zgłoszone przez Radę Programową lub zaprzestaniu procedowania wniosku. Po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Senackiej, wniosek jest kierowany za pośrednictwem Rektora do zatwierdzenia przez Senat, który podejmuje uchwałę w sprawie ustalenia programów studiów dla określonego kierunku, poziomu i profilu studiów. Kierownik dydaktyczny odpowiada za kompletność wniosku i programu studiów oraz za jego poziom formalny i merytoryczny. Zmiany w programach studiów są wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia przed planowanym rozpoczęciem nowego cyklu kształcenia, w którym program i harmonogram realizacji programu studiów będzie obowiązywał (do końca stycznia w przypadku nowego cyklu kształcenia od października lub do końca września w przypadku nowego cyklu kształcenia od lutego). Programy studiów są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej Uczelni.

Zasady projektowania, zatwierdzania, monitorowania i doskonalenia programów kształcenia określono również w obowiązujących w Uczelni aktach wewnętrznych oraz procedurach przyjętych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Studenci i nauczyciele akademicy mogą zgłaszać uwagi, a także inicjować działania doskonalące dotyczące funkcjonowania systemu przewodniczącemu WK ds. ZJK zgodnie z procedurą [PWZ-7](#) Procedura Działania Doskonalące.

10.3. Sposób i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach

Na Wydziale Zarządzania prowadzone są systematyczne działania w zakresie bieżącego monitorowania i okresowego przeglądu programów studiów. Źródłami informacji wykorzystywanych w tym procesie są wyniki analiz danych i informacji pochodzących od interesariuszy wewnętrznych (studenci, doktoranci, nauczyciele akademicy) i zewnętrznych (np. Rada Biznesu, badanie losów absolwentów, analiza rynku pracy, międzynarodowe akredytacje). Przeprowadza się analizę programów studiów pod względem ich zgodności z obowiązującymi przepisami, analizę zgodności efektów uczenia się z koncepcją kształcenia na kierunku i sposobów ich osiągania, analizę poprawnego przydzielania do poszczególnych przedmiotów punktów ECTS, analizę poprawności opracowanych sylabusów do przedmiotów (treści programowe, efekty uczenia się, metody weryfikacji efektów uczenia się, metody kształcenia, sposoby oceny, literatura). Monitorowaniu podlega również ocena jakości prowadzonych

zajęć, ocena dorobku naukowego i dydaktycznego oraz doświadczenia pracowników stanowiących kadre kierunku *Zarządzanie* i dopasowania tego dorobku do tych zajęć oraz dostępność infrastruktury. Kluczowymi aspektami w zakresie jakości procesu kształcenia oraz monitorowania i przeglądu programów studiów są także działania wynikające z formalnych regulacji uczelnianych, które dotyczą realizacji następujących aspektów procesu kształcenia:

- ustalenia sposobu postępowania i zasad hospitacji zajęć dydaktycznych [PWZ-1](#) dotyczy oceny prowadzącego zajęcia,
- ustalenia sposobu postępowania podczas procesu ankietyzacji [PWZ-2](#) dotyczy opinii studentów i doktorantów o wypełnianiu obowiązków dydaktycznych przez prowadzącego zajęcia, czyli oceny realizacji procesu dydaktycznego oraz całego toku studiów,
- zapewnienia jakości przygotowania, implementacji i prowadzenia zajęć e-learningowych [PWZ-5](#) dotyczy zdalnego prowadzenia zajęć,
- określania zasad przeglądu Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia [PWZ-6](#) dotyczy opracowania rocznego raportu w zakresie wszystkich elementów wpływających na jakość kształcenia,
- określenia działań doskonalących oraz postępowania w przypadku zidentyfikowania niezgodności niewykrytych w ramach przeglądów, potencjalnej niezgodności oraz potrzeb/możliwości udoskonalenia Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia [PWZ-7](#), dotyczy możliwości zgłaszania uwag i wszelkich działań doskonalących,
- badanie opinii absolwentów Wydziału na temat jakości kształcenia poprzez anonimową ankietę,
- monitorowanie losów absolwentów na podstawie Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych.

Istotnym instrumentem oceny jakości procesu dydaktycznego są okresowe hospitacje zajęć, które obowiązują prowadzących zajęcia dydaktyczne na wszystkich poziomach i formach kształcenia i dotyczą wszystkich nauczycieli akademickich oraz doktorantów. Wyróżnia się hospitacje: planowe i pozaplanowe. Hospitacja planowa, jest zapowiedziana i ujęta w ramowym planie hospitacji wizytowanie zajęć dydaktycznych, w procesie dydaktycznym pełni funkcję doradczą i kontrolną. Hospitacja pozaplanowa prowadzona jest w trybie interwencyjnym i nie jest ujęta w planie. Stanowi niezapowiedzianą kontrolę sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych, która jest procesem doraźnego rozpoznania i rozwiązywania problemu wynikającego ze sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych. W procesie dydaktycznym hospitacja pozaplanowa pełni funkcję rozpoznawczo-diagnostyczną i profilaktyczną, a o jej wszczęciu decyduje kierownik jednostki lub kierownik dydaktyczny. Zatwierdzony przez Dziekana ramowy plan hospitacji zajęć dydaktycznych (przygotowany przez kierownika katedry w pierwszych dwóch tygodniach każdego semestru), przekazywany jest do wiadomości nauczycielom akademickim oraz przewodniczącemu Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia zgodnie z przyjętymi w jednostce procedurami. Nie później niż dwa tygodnie przed terminem planowej hospitacji, Kierownik katedry informuje hospitowanego o hospitacji w formie zwyczajowo przyjętej. Kierownik katedry prowadzi rejestr hospitacji (protokoły z przeprowadzanej hospitacji zgodnie z załącznikiem [Z1/PWZ-1](#) oraz opracowuje sprawozdanie zgodnie z załącznikiem [Z3/PWZ-1](#). Kierownik katedry przekazuje sprawozdanie Dziekanowi. Następnie przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia przedstawia sprawozdanie z przeprowadzonych hospitacji na Kolegium Wydziału w danym roku akademickim. Kierownik jednostki jest odpowiedzialny za publikację wyników hospitacji na stronach Wydziału zgodnie z załącznikiem [Z4/PWZ-1](#). Głównym celem hospitacji zajęć dydaktycznych jest podniesienie jakości procesów dydaktycznych, zapewnienie ich zgodności z obowiązującymi standardami, a także ulepszenie środków i metod nauczania stosowanych przez nauczycieli akademickich. Analiza i ocena zajęć dotyczy zgodności treści, tematyki z sylabusem i efektami uczenia się oraz stopnia przygotowania, terminowości i doboru narzędzi dydaktycznych przez hospitowanego.

Ocena jakości zajęć dydaktycznych jest wspomagana anonimową ankietą oceny realizacji procesu dydaktycznego, zawierającą pytania o program nauczania, kadre nauczającą, organizację procesu kształcenia i osiągnięte efekty uczenia się, wypełnianą dobrowolnie pod koniec każdego semestru przez studentów danego kierunku studiów. Ankieta jest przeprowadzona w formie elektronicznej z zastosowaniem systemów informatycznych (system USOS) z zachowaniem anonimowości i podlega jej

każdy nauczyciel akademicki/doktorant/ prowadzący zajęcia dydaktyczne zgodnie z załącznikiem [Z1/PWZ-2](#). Oznacza to, że studenci mogą ocenić każdego prowadzącego (nawet osobę będącą na zastępstwie) oraz każdą formę zajęć. Dane z ankiet opracowuje Zespół ds. ankietyzacji procesu dydaktycznego w ramach Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Wyniki są dostępne dla każdego pracownika w systemie USOS (indywidualnie) z podziałem na przedmioty i semestry, natomiast roczna ocena końcowa przekazywana jest do wiadomości Kierownikowi katedry, który zobowiązany jest powiadomić o niej pracownika. Przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia przedstawia na Kolegium Wydziału sprawozdanie z przeprowadzonej ankietyzacji. Wyniki ankietyzacji muszą zostać ujęte w rocznym raporcie Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, a następnie przekazane Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Przewodniczący Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia przekazuje wyniki ankietyzacji Rektorowi jako część uczelnianego rocznego raportu z przeglądu funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zbiorcze wyniki ankietyzacji, gwarantujące zachowanie anonimowości danych osobowych prowadzących zajęcia, publikowane są na stronie internetowej Wydziału zgodnie z załącznikiem [Z2/PWZ-2](#). Badania ankietowe studentów na Wydziale Zarządzania mają na celu podniesienie jakości usług edukacyjnych.

Ankiety dotyczące oceny catęgo toku studiów odbytych na Politechnice Częstochowskiej dotyczą procesu kształcenia oraz oceny stopnia dostosowania działalności edukacyjnej do potrzeb i wymagań obecnych oraz przyszłych studentów. Proces ankietyzacji realizowany jest po obronie pracy dyplomowej lub rozprawy doktorskiej. Ankieta jest dobrowolna i anonimowa i mogą w niej uczestniczyć wszyscy absolwenci. Proces ankietyzacji może być przeprowadzony w formie elektronicznej z zastosowaniem systemów informatycznych z zachowaniem anonimowości respondentów lub z użyciem papierowych kwestionariuszy zgodnie z załącznikiem [Z5/PWZ-2](#). Kierownik jednostki organizacyjnej wyznacza osoby odpowiedzialne za realizację procesu ankietyzacji, które przekazywane są do Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Po dokonaniu ankietyzacji sporządzany jest pisemny raport z przeprowadzonego badania, który zawiera zbiorcze zestawienie wyników oraz zalecenia i wskazówki dotyczące konkretnych obszarów funkcjonowania Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Wyniki ankietyzacji muszą zostać ujęte w rocznym raporcie Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, a następnie przekazane Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia umieszcza wnioski i zalecenia w rocznym raporcie wydziałowym. Przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia przedstawia sprawozdanie z przeprowadzonej ankietyzacji na posiedzeniu Kolegium Wydziału poświęconym w danym roku akademickim problemom jakości kształcenia. Po zatwierdzeniu przez Kolegium Wydziału, komisja wydziałowa przekazuje raport do Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Ważnym aspektem wpływającym na jakość kształcenia ma zapewnienie odpowiedniego przygotowania, implementacji i prowadzenia zajęć e-learningowych na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. E-learning jest metodą edukacji na odległość wykorzystująca technologie informatyczne w procesie kształcenia, przy jednoczesnym zachowaniu wymogów zgodnych z prawidłowo realizowanym procesem nauczania i uczenia się. Zajęcia w trybie e-learningowym, opisane szczegółowo w procedurze [PWZ-5](#) Kształcenie e-learningowe, stanowią pełnoprawną formą kształcenia w Politechnice Częstochowskiej i bazują na wykorzystaniu uczelnianej internetowej platformy kształcenia na odległość, do której prowadzący oraz odbywający zajęcia mają zapewniony dostęp. Zajęcia w trybie e-learningowym odbywają się w ramach form kształcenia objętych regulaminem studiów i mogą być realizowane równoważnie w sposób synchroniczny (dot. zajęć w ramach studiów stacjonarnych) oraz asynchroniczny lub synchroniczno-asynchroniczny (dot. zajęć w ramach studiów niestacjonarnych). Nad prawidłowością realizacji procesu kształcenia w ramach zajęć prowadzonych w trybie e-learningowym nadzór sprawuje Dziekan i Kierownik dydaktyczny zgodnie z zakresem swoich kompetencji. Zajęcia w trybie e-learningowym są prowadzone przez nauczycieli przygotowanych do ich prowadzenia (zgodnie z odpowiednim zaświadczeniem lub potwierdzeniem umiejętności w tym zakresie). W sylabusie do przedmiotu zgłoszonego do prowadzenia w trybie

e-learningowym należy zamieścić zapis „Platforma e-learningowa” jako jedna z metod prowadzenia zajęć. Zajęcia w trybie e-learningowym podlegają tym samym procedurom co zajęcia prowadzone w tradycyjnej formie. WK ds. JKO (e-l) składa corocznie raport z realizacji e-learningu w jednostce. Raport ma formę pisemną i zawiera listę przedmiotów, prowadzących zajęcia, liczbę godzin realizowanych w trybie e-learningowym, liczbę godzin ogółem, liczbę godzin na każdy kierunek.

Sposób przeprowadzania przeglądu Systemu jest opisany w procedurze Przegląd funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, będącego integralną częścią Procedury [PWZ-6](#). Wnioski wynikające z przeglądu, sformułowane w raporcie, należy obligatoryjnie wykorzystać w działalności doskonalącej. Zgodnie z zapisem PWZ-6 przegląd systemu dokonywany jest w okresach rocznych za miniony rok akademicki nie później niż miesiąc od zakończenia analizowanego roku akademickiego. Przewodniczący WK ds. ZJK wraz z członkami komisji i wyznaczonymi osobami dokonują przeglądu funkcjonowania SZJK na podstawie danych wejściowych (Procedura [PWZ-6](#)). Po przeprowadzonym przeglądzie przewodniczący WK ds. ZJK opracowuje roczny raport dla przewodniczącego UK ds. ZJK, zawierający wnioski i sugestie z przeprowadzonych działań doskonalących, w tym wyniki przeprowadzonych w jednostce hospitacji i ankietyzacji, który następnie przedstawiany jest do zaopiniowania na najbliższym, poświęconym jakości kształcenia, posiedzeniu Kolegium Wydziału. Zatwierdzony przez Kolegium Wydziału roczny raport z przeglądu funkcjonowania SZJK Wydziału łącznie z danymi wejściowymi do przeglądu, przekazywany jest niezwłocznie do zatwierdzenia przez Dziekana.

W związku z obowiązkiem zapewnienia ciągłości w prawidłowym funkcjonowaniu Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, na Wydziale Zarządzania funkcjonuje procedura [PWZ-7](#) Działania doskonalące, określająca działania doskonalące oraz postępowanie w przypadku zidentyfikowania zdarzeń związanych z: 1) niezgodnościami niewykrytymi w ramach przeglądów, 2) potencjalną niezgodnością, 3) potrzebą/możliwością udoskonalenia WSZJK. Uwagi dotyczące funkcjonowania systemu mogą zgłaszać wszyscy interesariusze wewnętrzni, a pracownicy i uczestnicy szkoły doktorskiej odpowiadają dodatkowo działaniom samodoskonalącym (Procedura [PWZ-7](#)). Osoby realizujące działania doskonalące (wyznaczone przez przewodniczącego WK ds. ZJK), odpowiadają za inicjowanie i przeprowadzenie działań doskonalących w ustalonym terminie, a następnie zgłoszenie ich zakończenia przewodniczącemu WK ds. ZJK w celu oceny przez niego ich skuteczności.

Po zakończeniu procesu dyplomowania przeprowadzana jest przez Zespół ds. monitorowania losów zawodowych absolwentów także anonimowa ankieta skierowana do absolwentów na temat oceny jakości kształcenia przez absolwentów danego kierunku studiów. Opracowany kwestionariusz ankiety wysyłany jest drogą mailową oraz poprzez media społecznościowe. Na podstawie uzyskanych wyników badań z ankiety opracowywany jest wewnętrzny raport absolwenta, który wraz z raportem z badań losów absolwenta opracowanym na podstawie Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (dotyczącego losów zawodowych absolwentów publicznych uczelni wyższych w Polsce) przekazywany jest do WK ds. ZJK i zamieszczany w corocznym raporcie z przeglądu funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Ocena osiągniętych efektów uczenia się na różnych etapach kształcenia dotyczy oceny osiągnięć w ramach realizacji poszczególnych przedmiotów oraz oceny w ramach całego kierunku studiów.

Na początku każdego semestru nauczyciel prowadzący zajęcia zapoznaje studentów z efektami uczenia się opracowanymi do danego przedmiotu, omawia metody ich osiągnięcia i sposoby ich weryfikacji. Szczegółowe metody osiągnięcia efektów uczenia się związanych z danym przedmiotem opisane są w sylabusie do tego przedmiotu. W trakcie semestru podczas pracy ze studentami ocenia efekty ich pracy i informuje o wynikach ich osiągnięć. Ocena osiągnięcia efektów kształcenia przez studentów odbywa się na podstawie analizy danych pochodzących z dokumentacji procesu dydaktycznego i dotyczy

zgodności merytorycznej treści poszczególnych przedmiotów z założonymi efektami uczenia się. Sposób weryfikacji zgodności merytorycznej treści poszczególnych przedmiotów z założonymi efektami uczenia się opisuje procedura [PWZ-9](#) Monitorowanie efektów uczenia się. W ramach tych działań powołano Zespół ds. monitorowania efektów uczenia się. W skład zespołu wchodzi: Przewodniczący Zespołu ds. monitorowania efektów uczenia się, Koordynator kierunku oraz Koordynator przedmiotu na kierunku *Zarządzanie*. Celem procedury jest ocena i monitorowanie efektów uczenia się oraz inicjowanie działań doskonalących w zakresie procesu kształcenia realizowanego na Wydziale Zarządzania w ramach prowadzonych kierunków studiów na wszystkich poziomach i formach kształcenia. Opis postępowania w zakresie oceny i monitorowania efektów uczenia się dotyczy zadań realizowanych przez prowadzących dany przedmiot. Zespół ds. monitorowania efektów uczenia się – sprawdza zgodność metod weryfikowania efektów uczenia się z zapisem w sylabusie do przedmiotu. Kierownik dydaktyczny dyscypliny deleguje kompetencje w zakresie oceny i monitorowania efektów uczenia się WK ds. ZJK. Wydziałowa Komisja ds. ZJK:

1) dokonuje oceny osiągniętych efektów uczenia się oraz formułuje wnioski doskonalące programy studiów wszystkich prowadzonych przez jednostkę organizacyjną kierunków studiów, na wszystkich poziomach kształcenia i formach studiów;

2) po zakończeniu roku akademickiego formułuje wnioski doskonalące programy studiów na podstawie:

a) weryfikacji zgodności oczekiwań wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy jednostki organizacyjnej z programami studiów,

b) informacji płynących ze środowiska studenckiego oraz z ankiet dotyczących realizacji procesu dydaktycznego wykonanych przez studentów,

c) weryfikacji treści programowych poszczególnych przedmiotów z efektami uczenia się, która odbywa się na zasadzie losowego wyboru minimum dwóch prac egzaminacyjnych, projektowych, przejściowych itp. sprawdzanych pod kątem zgodności pytań i struktury z efektami uczenia się zapisanymi w sylabusach. Weryfikacji podlega do 20% przedmiotów na danym kierunku.

Prowadzący przedmiot jest zobowiązany do indywidualnej weryfikacji osiągniętych przez osobę uczącą się efektów uczenia się, zgodnie z metodami sprawdzenia efektu uczenia się zawartymi w sylabusie do przedmiotu. Jest także odpowiedzialny za realizację zajęć w sposób umożliwiający osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się. Prowadzący przedmiot ma obowiązek archiwizować zapisy dokumentujące osiągnięcie efektów uczenia się zgodnie z obowiązującymi wytycznymi [IWZ-1](#). W przypadku nauczania zdalnego wszystkie prace kontrolne podlegają archiwizacji na platformie moodle. Koordynator przedmiotu w razie potrzeby, zobowiązany jest zgłosić koordynatorowi kierunku wnioski doskonalące przebieg procesu kształcenia w celu podniesienia stopnia osiągniętych efektów uczenia się na zajęciach. Jeśli uzna za konieczną modyfikację programu studiów, przekazuje swoje sugestie kierownikowi katedry/koordynatorowi kierunku. W tym celu stosuje się Załącznik [Z1/PWZ-9](#) Kartę doskonalenia przedmiotu.

Koordynator kierunku nadzoruje zgodność tematów prac magisterskich/projektów/prac inżynierskich/prac licencjackich z kierunkowymi efektami uczenia się. Opiniuje także Karty doskonalenia przedmiotu zgodnie z załącznikiem [Z1/PWZ-9](#) oraz przekazuje je do wiadomości kierownikowi dydaktycznemu.

Kierownik katedry odpowiedzialny jest za prowadzenie rejestru ewidencji zastępstw i przenoszenia zajęć zgodnie z zakresem kompetencji pracowników, zapewniając możliwość i ciągłość realizacji zdefiniowanych efektów uczenia się zgodnie z załącznikiem [Z2/PWZ-9](#).

Do weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się wykorzystuje się różnorodne metody takie jak: egzaminy, kolokwia, testy, przygotowanie prezentacji, wykonanie ćwiczenia laboratoryjnego, wykonanie projektu, aktywność na zajęciach, dostosowane do formy prowadzonych zajęć, a także stosowanych metod nauczania.

Osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się jest niezbędne do zaliczenia przedmiotu.

Za wdrożenie planu doskonalenia programów studiów, w przypadku uzyskania pozytywnej opinii Rady Programowej, odpowiada Kierownik dydaktyczny. Zmiany doskonalące programy studiów na kierunkach odbywają się zgodnie z Zarządzeniem Rektora Politechniki Częstochowskiej ([Zarządzenie](#)

[Nr 414/2023](#) i [Zarządzenie Nr 526/2024](#)) w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać programy studiów. Osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się jest niezbędne do zaliczenia przedmiotu. Końcowa ocena stanowiąca potwierdzenie osiągnięcia założonych efektów uczenia się wpisywana jest do protokołu w systemie USOS przez każdego prowadzącego. Ocena końcowa odzwierciedla realizację celów przedmiotowych.

Zespół ds. uaktualniania kierunku *Zarządzanie* dokonuje także oceny weryfikacji efektów uczenia się w zakresie ich poprawności sformułowania, aktualności i właściwego przypisania do poszczególnych przedmiotów. Służy temu analiza matryc efektów uczenia się ukazująca relacje pomiędzy kierunkowymi efektami uczenia się, a przedmiotami realizowanymi na kierunku Zarządzanie wraz z ich pokryciem i częstością przypisania do danego przedmiotu.

Dokonuje się również oceny spełnienia wymogów formalnych i merytorycznych prac dyplomowych jako kolejnego elementu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się. Tematy prac dyplomowych są weryfikowane, opiniowane i zatwierdzane przez Zespół ds. prac dyplomowych oraz przez Radę Programową, po wcześniejszej weryfikacji ich zgodności z efektami uczenia się opracowanymi na kierunku *Zarządzanie*.

10.5. Zakres, formy udziału i wpływu interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

W procesie doskonalenia i realizacji programów studiów na kierunku *Zarządzanie* uczestniczą interesariusze wewnętrznymi, tacy jak: studenci kierunku *Zarządzanie*, Przedstawiciele Samorządu Studenckiego, nauczyciele akademicy oraz interesariusze zewnętrzni, tacy jak: przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, Rada Biznesu, absolwenci.

Władze Wydziału Zarządzania zobowiązane są do podejmowania aktywnych działań mających na celu włączanie studentów, przedstawicieli organu samorządu studenckiego do życia Uczelni. Przyjmuje się, że studenci winni być angażowani do prac we wszystkich komisjach stałych oraz doraźnych, jeśli przedmiotem działalności komisji są sprawy związane z procesem dydaktycznym czy sprawami studenckimi. Przedstawiciel studentów zasiada w Zespole ds. WSZJK, a każdy kierunek prowadzony na WZ ma swojego przedstawiciela w Radzie Programowej. Studenci jako pełnoprawni członkowie mają prawo swobodnego wypowiedzenia się i głosowania. Mają wpływ na kształt diskutowanych zmian czy proponowanych programów studiów. Studenci i pracownicy Wydziału pełnią bardzo ważną rolę w opracowywaniu, doskonaleniu i realizacji procesu kształcenia. Zgłaszają pomysły na nowe przedmioty, zakresy i kierunki. Nauczyciele mogą zgłaszać inicjatywy zmian w programach studiów, form i metod kształcenia, propozycje modyfikacji sylabusów, uczestniczą w dyskusjach na temat jakości i poziomu nauczania, opiniują modyfikowane programy studiów w zakresie zgodności z dyscypliną naukową Nauki o zarządzaniu i jakości.

Studenci dokonują oceny zajęć dydaktycznych ([PWZ-2](#)) w aspektach takich jak: organizacja, przygotowanie i realizacja zajęć przez prowadzącego, proces wystawiania oceny, postawa wobec studentów. Ocena studentów w zakresie całego toku studiów dotyczy takich aspektów jak: atrakcyjność oferty edukacyjnej, jakość kształcenia, organizacja i działalność uczelni, w tym możliwości działania w kołach naukowych, organizacjach studenckich, sekcjach sportowych, organizacji targów pracy i spotkań z pracodawcami, organizacji seminariów, konferencji, spotkań z ludźmi biznesu, ocena bazy, infrastruktury oraz usług ([PWZ-2](#)). Zbiorcze zestawienie wyników wraz z uwagami są opracowywane przez Zespół ds. ankietyzacji procesu dydaktycznego w formie raportu i przekazywane Pełnomocnikowi Dziekana ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, który wraz z WK ds. ZJK opracowuje roczny raport z przeglądu funkcjonowania SZJK na Wydziale Zarządzania i uwzględnia w nim wyniki tych badań.

Ocena programów studiów jest również dokonywana przez interesariuszy zewnętrznych. Wydział Zarządzania umacnia współpracę z prężnie działającymi w regionie, w kraju i za granicą przedsiębiorstwami. Firmy partnerskie tworzą przy Wydziale Zarządzania Radę Doradczą Przedstawicieli Biznesu. Rada zrzesza liderów biznesu, wybitnych praktyków – przedsiębiorców i menedżerów głównie z województwa śląskiego. Przy projektowaniu i modyfikacji programów studiów

zasięga się opinii Rady Biznesu w zakresie doboru ścieżek kształcenia, kompetencji i umiejętności praktycznych, aktualnych trendów i potrzebach rynku pracy.

Wydział podejmuje aktywne działania na rzecz zapewnienia studentom możliwości odbywania praktyk zawodowych w trakcie trwania studiów, gdzie oceniane są efekty kształcenia przez interesariuszy zewnętrznych. Celem praktyk zawodowych jest połączenie wiedzy teoretycznej pozyskanej w toku studiów na określonym kierunku z praktycznymi aspektami wykorzystania jej w wybranym przez studenta zakładzie pracy oraz zebranie materiałów informacyjnych potrzebnych do przygotowania pracy dyplomowej.

Absolwenci w anonimowej ankiecie również wyrażają opinie na temat oceny przydatności studiów ukończonych na Politechnice Częstochowskiej w kontekście kontynuowania nauki oraz możliwości dalszego rozwoju zawodowego, a także kompetencji uzyskanych na studiach w stosunku do wymaganych w pracy. Informacje te są przydatne w modyfikowaniu programów kształcenia i są wartościowym źródłem wiedzy w dalszych pracach nad doskonaleniem programów.

W oparciu o analizę zgromadzonych danych opracowywane są coroczne raporty, a wyniki prowadzonych analiz są prezentowane na Kolegium Wydziału i upowszechniane społeczności na stronie internetowej Wydziału.

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

Wydział Zarządzania w ramach wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia wykorzystuje informacje pochodzące z systemu ELA. Badania losów zawodowych absolwentów Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej są przeprowadzane każdego roku kalendarzowego w oparciu o analizę dostępnych i aktualizowanych danych w serwisie Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA) dotyczących losów zawodowych absolwentów publicznych uczelni wyższych w Polsce. Uzyskane w ten sposób informacje to: płace, zatrudnienie absolwentów, terminowe uzyskanie dyplomów, porzucenie studiów przed ich ukończeniem, czas na poszukiwanie pracy, udział bezrobotnych, co stanowi pośrednią informację zwrotną o jakości kompetencji jakie uzyskali na studiach. Mogą one posłużyć do porównania wyników uzyskanych z innych uczelni w Polsce.

Niezmiernie istotną oceną jest ocena Polskiej Komisji Akredytacyjnej, której wskazówki są podstawą do doskonalenia działań we wszystkich analizowanych obszarach. Program studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku *Zarządzanie* uzyskał w akredytacji przeprowadzonej w 2018 roku ocenę pozytywną ([Uchwała Nr 720/2018](#) Prezydium PKA z dnia 6 grudnia 2018 roku), zgodnie z którą stwierdzono, że proces kształcenia umożliwia studentom kierunku *Zarządzanie* osiągnięcie założonych efektów uczenia się.

Odnosząc się do krajowych wzorców można wskazać na ranking Perspektywy, zgodnie z którym kierunek *Zarządzanie* znajduje się na 16 pozycji w roku 2024, co oznacza wzrost z pozycji 22 w roku 2022 oraz 23 w roku 2023. Ranking ten daje możliwość analizy wskaźników, które są brane pod uwagę przy jego tworzeniu, co umożliwia analizę obszarów wymagających poprawy jakości kształcenia.

Inne ważne źródła zewnętrznych ocen jakości kształcenia na WZ to uzyskane akredytacje zagraniczne i wszczęte procesy przystąpienia do takich akredytacji i certyfikacji. Wydział Zarządzania od roku akademickiego 2022/2023 jest członkiem CEEMAN – the International Association for Management Development in Dynamic Societies. Organizacja CEEMAN zajmuje się wspieraniem rozwoju zarządzania i innowacji oraz podniesieniem jakości edukacji w szkołach biznesu oraz instytucjach związanych z rozwojem nauk o zarządzaniu, działa od 1993 roku i zrzesza 200 członków z 50 krajów Europy, Ameryki Północnej, Ameryki Łacińskiej, Afryki i Azji. Wydział Zarządzania jest obecnie w trakcie procesu certyfikacji CEEMAN. Aktualnie przygotowwany jest raport samooceny (SAR – Self-Assessment Report), który jest kluczowym elementem akredytacji. Międzynarodowa akredytacja instytucjonalna CEEMAN International Quality Accreditation (IQA) jest jedną z najbardziej prestiżowych i cenionych w obszarze edukacji menedżerskiej. Obecnie wśród członków CEEMAN znajduje się ponad 100 uczelni, w tym 20 z Polski. Certyfikacja CEEMAN potwierdza wysokie standardy jakości, adekwatność działań kierunku nauczania w zakresie potrzeb rozwojowych studentów oraz innowacyjność w zakresie metod

dydaktycznych. Uzyskanie certyfikatu CEEMAN jest potwierdzeniem spełnienia wymogów dotyczących sprawnego funkcjonowania i przywództwa, dobrego poziomu dydaktyki i badań naukowych, stabilności finansowej oraz wysokiej jakości kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na kierunku *Zarządzanie* i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej.

Mocne strony	Słabe strony
<p>Bogaty wybór zakresów kształcenia na kierunku studiów <i>Zarządzanie</i> oparty na prezentacjach konkurencyjnych ofert kształcenia, opracowanych przez kadre naukowo-dydaktyczną poszczególnych zakresów kształcenia.</p> <p>Podejmowanie różnorodnych inicjatyw biznesowych w zakresie aktywizacji studentów, rozwoju ich kompetencji oraz wiedzy w szczególności w zakresie poznawania praktyki gospodarczej poprzez organizację otwartych wykładów ze znanymi postaciami świata biznesu i przedstawicielami instytucji publicznych np. inauguracja cyklu wykładów: „Osobowości Zarządzania”.</p> <p>Duża aktywność we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Działania te zostały docenione m.in. przez Kapitułę programu Symbol 2023 Monitora Biznesu i Monitora Rynkowego. Wydział Zarządzania został uhonorowany tytułem Symbol Partnera w Biznesie 2023.</p> <p>Sformalizowana i dobrze realizowana polityka zapewnienia jakości procesu kształcenia.</p> <p>Indywidualne podejście do spraw studentów dzięki dedykowanym opiekunom kierunków.</p> <p>Atrakcyjna oferta licznych Kół Naukowych umożliwiająca rozwój własny studentów kierunku <i>Zarządzanie</i>, zdobywanie przez nich nowych kompetencji i umiejętności oraz wymianę doświadczeń między studentami różnych kierunków. Działające na WZ Koła Naukowe tworzą platformę do współpracy interdyscyplinarnej wewnątrz społeczności akademickiej, jak również inicjują współdziałanie z otoczeniem. W tym obszarze działalność Kół Naukowych skoncentrowana jest na:</p> <ol style="list-style-type: none">1. organizacji i aktywnym uczestnictwie studentów w konferencjach organizowanych na Wydziale,2. organizacji warsztatów naukowych z praktykami biznesu oraz towarzyszącym im panelom biznesowym,3. organizacji szkoleń skierowanych dla studentów (m.in. szkolenia z SAP)4. Udziale studentów w ogólnopolskich konkursach z zakresu zarządzania, finansów, rachunkowości.5. uczestnictwie studentów kierunku <i>Zarządzanie</i> w wielu konferencjach i inicjatywach organizowanych na innych uczelniach (EKF, Konferencje Kół Naukowych itp.)	<p>Niska atrakcyjność miasta dla studentów zagranicznych korzystających z międzynarodowych programów edukacyjnych typu Erasmus +.</p> <p>Szttywne plany zajęć w całym okresie kształcenia, zarówno na I jak i II stopniu, skutkujące brakiem możliwości elastycznego dostosowania kalendarza zajęć do indywidualnych potrzeb studentów.</p> <p>Niewielkie zaangażowanie studentów w ocenę procesu dydaktycznego, realizowanego na kierunku <i>Zarządzanie</i>, wymaganego przez System Zapewnienia Jakości Kształcenia.</p>

Treści oraz zakres kształcenia dostosowywany do zmian otoczenia społeczno-gospodarczego i potrzeb sygnalizowanych przez jego uczestników. Podstawową platformą współpracy jest w tym zakresie działalność Rady Doradczej Przedstawicieli Biznesu, z którą prowadzone są konsultacje dotyczące oferty kształcenia.

Wysokie kompetencje kadry naukowo-dydaktycznej prowadzącej zajęcia na kierunku *Zarządzanie*, posiadającej bogate doświadczenie zawodowe w praktyce gospodarczej, co pozwala na połączenie zagadnień teoretycznych z praktyką biznesu.

Aktywność naukowa pracowników oraz stały rozwój w zakresie podnoszenia kompetencji naukowych i dydaktycznych poprzez udział w szkoleniach, warsztatach i konferencjach.

Członkostwo kadry naukowo-dydaktycznej w stowarzyszeniach i towarzystwach grupujących specjalistów z zakresu nauk o zarządzaniu. Udział w gremiach zarządczych Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa na szczeblu krajowym i regionalnym.

Bogate zaplecze techniczne Wydziału, duża liczba sal wykładowych dostosowana do zróżnicowanej liczby studentów kierunku. Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne budynków dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zapewniające relaks i odpoczynek studentom (strefa studenta zlokalizowana na parterze budynku głównego imitująca pobyt w lesie, wydzielone w strefie studenta miejsce do cichej pracy, ławki na korytarzach, ławki przy budynkach głównych Wydziału, bar, automaty do kawy, mural zlokalizowany na parterze budynku głównego stanowiący wizytówkę Wydziału i miejsce do utrwalania treści multimedialnych).

Wyposażenie sal wykładowych w sprzęt multimedialny: tablice multimedialne, projektory i komputery umożliwiające wykorzystanie zakupionych programów w procesie dydaktycznym.

Wykorzystanie w procesie dydaktycznym programów umożliwiających symulacje prowadzenia działalności gospodarczej tj. *Revas Branżowe Symulacje Biznesowe*, cieszących się dużym zainteresowaniem wśród studentów oraz baz danych *Notoria* umożliwiających opracowanie części empirycznej w pracach dyplomowych (licencjackich oraz magisterskich).

<p>Rozwój praktycznych umiejętności w zakresie obsługi informatycznych narzędzi wspomagających procesy zarządzania w przedsiębiorstwach w szczególności wykorzystanie systemów Merit i SAP. W ramach współpracy z przedsiębiorstwami zajmującymi się wdrażaniem systemów ERP i BI zorganizowano cykl spotkań informacyjnych i warsztatów dla studentów.</p> <p>Do dyspozycji studentów jest duży i bezpłatny parking zlokalizowany w bliskiej odległości od budynku głównego Wydziału.</p> <p>Do dyspozycji studentów pozostaje cała infrastruktura Politechniki Częstochowskiej.</p> <p>Dobre połączenie z komunikacją miejską (zarówno autobusowe jak i tramwajowe).</p>	
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<p>Członkostwo w CEEMAN (The International Association for Management Development in Dynamic Societies - międzynarodowej instytucji, której głównym celem jest promocja i rozwój edukacji menedżerskiej). Wydział ubiega się o Międzynarodową Akredytację Jakości IQA CEEMAN i jest w trakcie procedury akredytacyjnej.</p> <p>Silna pozycja uczelni na lokalnym rynku akademickim, wysoka rozpoznawalność i atrakcyjność kierunku <i>Zarządzanie</i> (16 pozycja w Rankingu Kierunków Studiów Perspektywy 2024 – wzrost o 7 pozycji). Według danych MNiSW z 2023 r. kierunek <i>Zarządzanie</i> jest na trzecim miejscu pod względem ogólnej liczby zgłoszeń kandydatów na studia.</p> <p>Zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy na wysoko wykwalifikowanych specjalistów w zakresie zarządzania.</p> <p>Dynamika rynku pracy powodująca konieczność nabywania nowych umiejętności.</p> <p>Realizacja inicjatyw edukacyjnych skierowana do uczniów szkół ponadpodstawowych mająca na celu promocję edukacji w obszarze zarządzania (np. konkurs interdyscyplinarny Zarządzanie na Medal, Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy i Umiejętności z Zakresu Reklamy pt. „Kreatywni w reklamie”).</p> <p>Prowadzenie klas patronackich w kilku szkołach ponadpodstawowych w regionie.</p> <p>Realizacja inicjatyw mających na celu edukację dzieci i młodzieży (tj. Akademia Bezpiecznego Dzieciaka), podejmujących problemy współczesnego świata, przede wszystkim młodzieży (tj. Festiwal Komunikacji</p>	<p>Ograniczone możliwości finansowe realizowania systematycznych inwestycji w wyposażenie techniczne i aktualizację oferowanego oprogramowania.</p> <p>Ograniczone chęci studentów do kontynuowania nauki na II stopniu studiów ze względu na podjęcie zobowiązań zawodowych.</p> <p>Malejące zainteresowanie absolwentów szkół ponadpodstawowych podjęciem edukacji na poziomie studiów.</p> <p>Negatywne trendy demograficzne, wyludnianie miasta, odpływ abiturientów do większych ośrodków.</p> <p>Rosnące zróżnicowanie wynagrodzeń pomiędzy uczelnia a biznesem może wpłynąć na rezygnację z pracy pracowników badawczo-dydaktycznych.</p> <p>Niskie kompetencje kandydatów na studia (słaba wiedza z matematyki i języków obcych, w tym również języka angielskiego).</p> <p>Konkurencja oferta edukacyjna ośrodka akademickiego z najbliższego otoczenia skoncentrowana na tej samej grupie docelowej abiturientów.</p>

Spolecznej „Trzy swiaty – swiat realny, swiat wirtualny, swiat opowiadany”) oraz promujacych integracje miedzypokoleniowa (np. Wiosna pokoleń).

Wspieranie wspolpracy z organizacjami i stowarzyszeniami zajmujacymi sie problematyka zarzadzania i ekonomii tj.: Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Rada Sektorowa ds. Kompetencji Sektora Komunikacji Marketingowej przy PARP.

(Pieczec uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia

(miejscowosc)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku³

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki*)	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki*)
I stopnia	I	72	100	39	49
	II	37	31	30	25
	III	44	40	34	27
	IV	-	-	-	-
II stopnia	I	34	47	37	29
	II	30	14	27	47
jednolite studia magisterskie	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
	III	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-
	V	-	-	-	-
	VI	-	-	-	-
Razem:		217	232	167	177

*) stan na 01.10.2024 r.

Tabela1.a. Liczba studentów ocenianego kierunku⁴ *Zarządzanie* w języku angielskim

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki*)	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki*)
I stopnia	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
	III	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-

³ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

⁴ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

II stopnia	I	28	5	-	-
	II	16	20	-	-
jednolite studia magisterskie	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
	III	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-
	V	-	-	-	-
	VI	-	-	-	-
Razem:		44	25	-	-

*) stan na 01.10.2024 r.

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku *Zarządzanie* w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2024	77	35	49	22
	2023	62	33	40	30
	2022	76	38	45	28
II stopnia	2024	46	24	49	28
	2023	35	22	38	28
	2022	49	27	31	25
jednolite studia magisterskie		-	-	-	-
		-	-	-	-
		-	-	-	-
Razem:		345	179	252	161

Tabela 1.a Liczba absolwentów ocenianego kierunku *Zarządzanie* w języku angielskim w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2024	-	-	-	-
	2023	-	-	-	-
	2022	-	-	-	-
II stopnia	2024	34	21	-	-
	2023	28	21	-	-
	2022	25	13	-	-
jednolite studia magisterskie		-	-	-	-
		-	-	-	-
		-	-	-	-
Razem:		87	55	-	-

Tabela 2. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)⁵

Zarządzanie, studia stacjonarne pierwszego stopnia	
Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów/180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	2164

⁵ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁶ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	95,96
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	od 123 ECTS do 135 ECTS w zależności od zakresu kształcenia
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	55 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	4 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁷	120 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 2284/132
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. 1324/165

Zarządzanie, studia niestacjonarne pierwszego stopnia	
Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów/180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	1204
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	68,64

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	od 129 ECTS do 135 ECTS w zależności od zakresu kształcenia
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	57 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	4 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁹	120 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 2284/132
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. 1324/165

Zarządzanie, studia stacjonarne drugiego stopnia	
Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry/120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹⁰	1099
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	62,8

⁹ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

¹⁰ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	83
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	38 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ¹¹	nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 1099/214
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. 580/75

Zarządzanie, studia niestacjonarne drugiego stopnia	
Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry/120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹²	580
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	42,4
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	68-69 w zależności od zakresów kształcenia

¹¹ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

¹² Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	41 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ¹³	nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 1099/214
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. 580/75

Zarządzanie w języku angielskim , studia stacjonarne drugiego stopnia	
Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry/120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹⁴	964
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	50,03
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	90 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	nie dotyczy

¹³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

¹⁴ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ¹⁵	nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 964/80
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. -/-

Tabela 3. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów¹⁶

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/(niestacjonarne)	Liczba punktów ECTS
Zarządzanie studia I stopnia			
Zarządzanie	W/C	15/30 / (12/15)	4
Matematyka w zarządzaniu	W/C	15/30 / (12/15)	3
Psychologia w zarządzaniu	W	30 / (12)	2
Podstawy marketingu	W/C/P	15/15/15 / (9/9/-)	4
Informatyka w zarządzaniu	W/L	15/30 / (-/15)	3
Społeczna odpowiedzialność biznesu	W	15 / (9)	2
Podstawy inwestycji	W/C	15/15 / (9/9)	2
Finanse przedsiębiorstwa	W/C	30/15 / (15/12)	5
Projektowanie organizacji	W	15 / (9)	2
Socjologia organizacji	W/C	30/15 / (12/9)	3
Podstawy przedsiębiorczości	W/P	15/30 / (12/15)	4
Statystyka w zarządzaniu	W/L	15/30 / (12/15)	4

¹⁵ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

¹⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Nauki o organizacji	W/P	15/15 / (9/12)	2
Informacyjne systemy wspomagania zarządzania	W/L	15/30 / (9/12)	3
Podstawy rachunkowości	W/C	15/30 / (9/15)	5
Logistyka	W/C	15/15 / (9/9)	2
Zarządzanie jakością i produkcją	W/C	15/15 / (9/9)	2
Zarządzanie strategiczne	W/P	15/30 / (12/15)	5
E-marketing	W/P	15/15 / (9/9)	2
Zarządzanie projektami	W/P	15/30 / (9/15)	3
Prowadzenie działalności gospodarczej	W/C	15/30 / (12/15)	4/3
Ekonometria	W/C	15/15 / (12/12)	3
Współczesne problemy zarządzania	W/C	15/15 (-)	2
Zarządzanie innowacjami	W	15 / (9)	1 / 2
Analiza finansowa	W/C	15/15 / (9/12)	3 / 4
Badania marketingowe i analiza rynku	W/P	15/15 / (9/12)	2
Zarządzanie zasobami ludzkimi	W/C	30/15 / (15/9)	3 / 2
Ubezpieczenia	W/P	15/15 / (9/9)	2
Zarządzanie informacją i wiedzą	W/C	15/15 / (9/12)	3 / 4
Biznesplan	W/P	15/15 / (9/9)	2
Ryzyko w zarządzaniu organizacją	W/P	15/15 / (9/9)	2
Zarządzanie zmianą	W	15 / (9)	1
Kształcenie w zakresie: Zarządzania działalnością gospodarczą stacjonarne			
Specyfika prowadzenia małego przedsiębiorstwa	W/P	15/30 / (12/15)	4
Finanse i podatki w działalności gospodarczej	W/C	15/30 / (9/15)	3/4
Wdrażanie nowych produktów i usług	W/P	15/15 / (9/12)	2
Projekty inwestycyjne w małych i średnich przedsiębiorstwach	W/P	15/15 / (9/9)	2
Orientacja przedsiębiorcza	W/C	15/15 / (9/9)	2

E-business w przedsiębiorstwach	W/C	15/30/(12/15)	4
Strategia marketingowa małego przedsiębiorstwa	W/P	15/30 / (9/15)	4
Innowacje produktowe w biznesie	W/C	15/15 / (9/9)	3 / 2
Startupy i inkubatory przedsiębiorczości	W/C	15/15 / (9/9)	2
Kształtowanie kompetencji menedżerskich	W/C	15/15 / (9/9)	2
Strategie konkurencyjności w małym przedsiębiorstwie	W/P	15/30 / (12/12)	5
Budowa projektu rozwojowego	W/P	15/30 / (12/12)	4/5
Organizacja pracy w małym przedsiębiorstwie	W/C	15/15 / (9/9)	3
Zarządzanie sprzedażą	W/C	15/15 / (9/9)	3
Rozliczenia międzynarodowe przedsiębiorstw	W/C	15/15/ (9/9)	2/3
Kształcenie w zakresie: Zarządzanie kadrami			
Teorie i praktyki motywacyjne w organizacji	W/C	15/30 / (12/15)	4
Psychologia podejmowania decyzji kierowniczych	W/C	15/15/ (9/12)	2
Komputerowe wspomaganie działu personalnego	L	30 / (18)	2
Procesy zatrudniania i wdrażania pracowników	W/C	15/15 / (9/9)	2
Organizacja i zadania działu personalnego	W/C	15/30 / (12/15)	4
Analiza kosztów pracy	W/C	15/30 / (9/15)	4
Zarządzanie talentami w organizacji	W/C	15/15 / (9/9)	3 / 2
Automatyzacja i digitalizacja procesów personalnych	W/C	15/15 / (9/9)	2
Komunikacja interpersonalna w organizacji	W/C	15/15 / (9/9)	2
Systemy ocen pracowniczych	W/C	15/30 / (12/12)	4 / 5
Nowoczesne systemy płacowe	W/C	15/30 / (12/12)	4 / 5

Employer Branding	W/C	15/15 / (9/9)	3
Zachowania proefektywnościowe w organizacji	W/C	15/15 / (9/9)	3
Controlling personalny	W/C	15/15 / (9/9)	3
Kształcenie w zakresie: Marketing i komunikacja rynków			
Zintegrowana komunikacja marketingowa	W/C	15/30 / (12/15)	4
Strategie marketingowe w organizacji	W/P	15/30 / (9/15)	3 / 4
Metodyka badań rynkowych	W/C	15/15 / (9/12)	2
Psychologia marketingu	W/C	15/15/(9/9)	2
Zarządzanie marketingiem w sektorze MŚP	W/C	15/15 / (9/15)	2
Zachowania konsumentów na rynku	W/P	15/30/(12/15)	4
Nowoczesne koncepcje marketingu	W/P	15/30 / (9/15)	4
Analizy rynkowe	W/C	15/15 / (9/9)	3 / 2
Marketing internetowy i mobilny	W/C	15/15 / (9/9)	2
Zarządzanie marką w organizacji	W/P	15/30 / (12/12)	5
Pozycjonowanie stron i internetowe kampanie marketingowe	W/P	15/30 / (12/12)	4
Marketing na rynku B2B	W/C	15/15 / (9/9)	3 / 4
Nowoczesne techniki sprzedaży	W/C	15/15 / (9/9)	2
Kształcenie w zakresie: e-commerce			
Media społecznościowe w zarządzaniu marketingiem przedsiębiorstw	W/C	15/30 / (9/15)	4
Multimedia w reklamie internetowej	W/C	15/15 / (9/9)	2
Bazy danych w procesach handlu elektronicznego	W/C	15/30 / (12/15)	3 / 4

Podstawy tworzenia i obsługi sklepów internetowych	W/L	15/30 / (9/15)	3 / 4
Zarządzanie relacjami z klientami w oparciu o systemy klasy CRM	W/L	15/15 / (9/9)	2
Narzędzia informatyczne i oprogramowanie e-commerce	W/C	15/15 / (9/9)	2
Systemy CMS w e-commerce	W/C	15/30 / (12/15)	4
Narzędzia w chmurze obliczeniowej wspierające e-commerce	W/C	15/15 / (9/9)	2
Promocja produktów i usług w sieci Internet	W/C	15/15 / (9/9)	2 / 3
Bezpieczeństwo informacji w handlu elektronicznym	W/L	30/15 / (12/12)	4 / 5
SEO i SEM w sieci Internet	W/C	15/30 / (12/12)	3 / 5
Analityka internetowa w e-commerce	W/C	15/15 / (9/9)	2 / 3
razem		2475 / (1413)	209/217

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/(niestacjonarne)	Liczba punktów ECTS
Zarządzanie studia II stopnia			
Koncepcje zarządzania	W/C	30/30 / (30/15)	7 / (8)
Przedsiębiorczość	W/C / (W/P)	15/30 / (15/15)	5 / (5)
Psychologia w zarządzaniu	W/C	15/30 / (9/12)	4 / (3)
Zarządzanie inwestycjami	C	15 / (-)	1 / (-)
Podatkowe aspekty funkcjonowania przedsiębiorstw / Zarządzanie podatkami przedsiębiorstwa	W/C	15/15 / (6/9)	2 / (3)
Bezpieczeństwo pracy i ochrona zdrowia / Bezpieczeństwo i ochrona zdrowia na stanowisku pracy	W/C	-/- / (6/6)	- / (3)
Logistyka	W/C	30/15 / (12/15)	6 / (5)

Zarządzanie strategiczne	W/C	30/30 / (15/15)	7 / (5)
Negocjacje / (Negocjacje / Techniki negocjacji i mediacji)	W/C / (P)	15/15 / (12)	2 / (3)
Eurologistyka w jez. angielskim / Eurologistyka w jez. niemieckim	W	15 / (12)	2 / (2)
Sustainable Supply Chain Management / Innovative Product Design and Development / Enterprise Management in Digital Economy	W/C/P	15/15/15 / (-)	3 / (-)
Zarządzanie procesami	W/P / (W/C)	15/30 / (12/9)	3 / (3)
Rachunkowość zarządcza	C / (W/C)	30 / (9/12)	3 / (5)
Ekonometria / Ekonometryczne i statystyczne pakiety komputerowe / (Ekonometria / Analiza rynku)	W/C	30/15 / (15/9)	4 / (4)
Marketing globalny i lokalny / Marketing międzynarodowy i samorządowy	W/C	30/15 / (9/9)	4 / (4)
Zarządzanie potencjałem pracowniczym / Zarządzanie rozwojem pracowniczym / (Zarządzanie zespołami pracowniczymi/Polityka kadrowa organizacji)	W/C	30/15 / (9/9)	4 / (5)
Etyka w zarządzaniu	W/C / (W)	15/15 / (15)	2/ (3)
Kształcenie w zakresie: Zarządzania kadrami			
Zarządzanie projektami w obszarze HR	W/C	30/15 / (9/12)	5 / (3)
Zintegrowany system informacji kadrowej	C	15 / (-)	3 / (-)
Administrowanie wynagrodzeniami	W/C	30/15 / (9/12)	4 / (3)
Kształtowanie relacji pracowniczych	W/C	30/15 / (-/-)	5 / (-)
Audyt personalny	W/C	30/30 / (9/9)	7 / (2)
Kształcenie w zakresie: Zarządzanie działalnością marketingową przedsiębiorstwa			
Marketing partnerski	W/C	30/15 / (-/-)	5 / (-)
Strategia reklamy	W/C	30/30 / (9/12)	7 / (3)
Marketing społeczny	W/C	30/30 / (9/9)	7 / (2)
Marketing internetowy	W/C	30/15 / (9/12)	5 / (3)

Kształcenie w zakresie: Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem			
Przedsiębiorczość i innowacyjność	W/C	30/30 / (-/-)	7 / (-)
Zarządzanie wiedzą i informacją w firmie rodzinnej	W/C	30/15 / (9/12)	5 / (3)
Inkubatory przedsiębiorczości	W/C	30/30 / (9/12)	7 / (3)
Przedsiębiorca w firmie rodzinnej	W/C	30/15 / (9/9)	5 / (2)
Razem w zakresie Zarządzania kadrami		840 / (381)	83/69
Razem w zakresie Zarządzania działalnością marketingową przedsiębiorstwa		840/ (381)	83/69
Razem w zakresie Przedsiębiorczość i zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem		840 / (381)	83/68

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/(niestacjonarne)	Liczba punktów ECTS
Zarządzanie studia II stopnia w języku angielskim			
Management Concepts E	W/C	30/30	6
Macroeconomics E	W/C	15/30	6
Entrepreneurship E	W/C	30 / 30	6
Psychology in management	W/C	15/30	5
Taxation	W/L	30/15	3
Ethics in Management	W	30	3
Logistics E	W/C	15/30	6
Trade Law	W/C	15/15	4
Strategic management E	W/C	30/30	6
Negotiation techniques	W/C	15/30	6
Eurologistics	W	15	2
Process Management	W/C/P	15/30/30	5
Management Accounting	C	30	3
Investments in the Capital Market	W/C	15/15	3
Smart Metering	W/C	15/30	5

Financial Management	W/C	30/15	4
Entrepreneurship in the Internet	W/C	15/15	3
Quality Management E	W/P	30/15	6
Marketing of Local Government	W/P	15/15	2
Public Management E	W/P	30/30	6

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/
Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹⁷

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹⁸
Razem:				

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹⁹ na kierunku Zarządzanie

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładów	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Współczesne problemy zarządzania/Contemporary management problems	wykład/ ćwiczenia	IV (I stopień)	stacjonarne	angielski	34 (8)

¹⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹⁸ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

¹⁹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Sustainable Supply Chain Management	wykład/ ćwiczenia/ projekt	II (II stopień)	stacjonarne	angielski	16 (1)
Eurologistyka w jez. angielskim	wykład	II (II stopień)	stacjonarne	angielski	16 (1)
Eurologistyka w jęz. angielskim	wykład	II (II stopień)	niestacjonarne	angielski	40 (-)
Civil Law	wykład/ ćwiczenia	I (II stopień)	stacjonarne	angielski	30 (22)
Entrepreneurship	wykład/ ćwiczenia	I (II stopień)	stacjonarne	angielski	30 (22)
Macroeconomics	wykład/ ćwiczenia	I (II stopień)	stacjonarne	angielski	30 (22)
Management Concepts	wykład/ ćwiczenia	I (II stopień)	stacjonarne	angielski	30 (22)
Psychology in Management	wykład/ ćwiczenia	I (II stopień)	stacjonarne	angielski	30 (22)
Taxation	wykład/ ćwiczenia	I (II stopień)	stacjonarne	angielski	30 (22)
Training on Safe and Hygienic Education Conditions	wykład	I (II stopień)	stacjonarne	angielski	30 (22)
Diploma Seminary	seminarium	III (II stopień)	stacjonarne	angielski	22 (18)
Financial Management	wykład/ ćwiczenia	III (II stopień)	stacjonarne	angielski	22 (18)
Investment in the Capital Market	wykład/ ćwiczenia	III (II stopień)	stacjonarne	angielski	22 (18)
Management Accounting	wykład	III (II stopień)	stacjonarne	angielski	22 (18)
Process Management	wykład/ projekt	III (II stopień)	stacjonarne	angielski	22 (18)
Smart Metering	wykład/ ćwiczenia	III (II stopień)	stacjonarne	angielski	22 (18)

Eurologistics	wykład	II (II stopień)	stacjonarne	angielski	26 (20)
Ethics in Management	wykład	II (II stopień)	stacjonarne	angielski	26 (20)
Logistics	wykład/ ćwiczenia	II (II stopień)	stacjonarne	angielski	26 (20)
Negotiation Techniques	wykład/ ćwiczenia	II (II stopień)	stacjonarne	angielski	26 (20)
Statistics	wykład/ ćwiczenia	II (II stopień)	stacjonarne	angielski	26 (20)
Strategic Management	wykład/ ćwiczenia	II (II stopień)	stacjonarne	angielski	26 (20)
Trade Law	wykład/ ćwiczenia	II (II stopień)	stacjonarne	angielski	26 (20)
Diploma Seminary	seminarium	IV (II stopień)	stacjonarne	angielski	21 (17)
Entrepreneurship on the Internet	wykład/ ćwiczenia	IV (II stopień)	stacjonarne	angielski	21 (17)
Marketing of Local Government	wykład/ ćwiczenia	IV (II stopień)	stacjonarne	angielski	21 (17)
Public Management	wykład/ ćwiczenia	IV (II stopień)	stacjonarne	angielski	21 (17)
Quality Management	wykład/ ćwiczenia	IV (II stopień)	stacjonarne	angielski	21 (17)